

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

**ES fondu ieguldījumu ietekmes efektivitātes
izvērtējums kultūrizglītības sektorā Kultūras
ministrijas un Izglītības un zinātnes ministrijas
finansētajās profesionālās vidējās izglītības
iestādēs un Kultūras ministrijas finansētajās
augstākās izglītības iestādēs**

Iepirkuma identifikācijas Nr.KM 2020/3

Izvērtējumā izmantotie saīsinājumi

Saīsinājums	Skaidrojums
CFLA	Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
CSP	Centrālā statistikas pārvalde
DP	Darbības programma
EPRS	Eiropas Parlamenta Pētniecības dienests (European Parliament Research service)
ERAF	Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES	Eiropas Savienība
ESF	Eiropas Sociālais fonds
IZM	Izglītības un zinātnes ministrija
JRRMV	Jaņa Rozentāla Rīgas Mākslas vidusskola
JVLMA	Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija
KM	Kultūras ministrija
KPFI	Klimata pārmaiņu finanšu instruments
KPVIS	Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēma 2014.-2020.gadam
KRI	Kultūra un radošās industrijas
KTIT	Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums
KWh	kilovatstunda
LKA	Latvijas Kultūras akadēmija
LKA LKK	Latvijas Kultūras akadēmijas Latvijas Kultūras koledža
LMA	Latvijas Mākslas akadēmija
LMDV	PIKC Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskola
LVL	Latvijas lats
MK	Ministru kabinets
MWh	megavatstunda
NAP2020	Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020. gadam
NAP2027	Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027. gadam
NMV	PIKC Nacionālā Mākslu vidusskola
NVA	Nodarbinātības valsts aģentūra
PIKC	Profesionālās izglītības kompetences centrs
PVN	Pievienotās vērtības nodoklis
RDMV	PIKC Rīgas Dizaina un mākslas vidusskola
RMDV	Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskola
RMMT	Rīgas Mākslas un mediju tehnikums
RSMT	Rīgas Stila un modes tehnikums
RVT	Rīgas Valsts tehnikums
SAM	specifiskais atbalsta mērķis
SBDMV	Staņislava Broka Daugavpils Mūzikas vidusskola
STEAM	dabas zinātņu un tehnoloģiju tēmas (angliski STEAM – Science, Technology, Engineering, (līdral) Arts and Mathematics)
STEM	dabas zinātņu un tehnoloģiju tēmas (angliski STEM – Science, Technology, Engineering and Mathematics)
VARAM	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
VAS	Valsts akciju sabiedrība
VIAA	Valsts izglītības attīstības aģentūra
VMV	PIKC Ventpils Mūzikas vidusskola

Izvērtējumā izmantotie jēdzieni / termini

Saīsinājums	Skaidrojums
Akadēmiskais personāls	Augstskolu akadēmiskajos amatos ievēlētie darbinieki (profesori, asociētie profesori, docenti, lektori, asistenti, pētnieki un vadošie pētnieki) ¹ .
Augstākā izglītība	Izglītības pakāpe, kurā pēc vidējās izglītības iegūšanas notiek zinātnē vai mākslā, vai arī zinātnē un mākslā sakņota personības attīstība izraudzītajā akadēmisko vai profesionālo, vai arī akadēmisko un profesionālo studiju virzienā, sagatavošanās zinātniskai vai profesionālai darbībai. ²
Efektivitāte	Efektivitāte nosaka attiecības starp resursiem, ko izmanto intervencei un intervences radītajām izmaiņām (kas var būt pozitīvas vai negatīvas). Tipiska efektivitātes analīze ietver administratīvā un regulatīvā sloga analīzi un izskata vienkāršošanas aspektus, kas ir svarīgi visiem novērtējumiem. Novērtējuma atklājumam ir noteiktas jomas, kurās ir iespējams mazināt neefektivitāti, īpaši regulatīvo slogu, un vienkāršot iejaukšanos. Visus centienus atbalstīt un īstenot intervenci var iedalīt dažādās kategorijās. Šīs izmaksas var saistīt ar dažādiem intervences aspektiem un vērtēt pēc ieguvumiem. Avots: EK izstrādātās “Labākas pārvaldības vadlīnijas” (European Commission, Better Regulation Guidelines, Better Regulation Toolbox)
Faktors	Būtisks, nepieciešams nosacījums kādam procesam, parādībai.
Ietekme	Ietekme nosaka, ka finansējums piešķirams indivīdiem un arī ietekme izvērtējama indivīda līmenī, bet pēc iespējas apkopot izvērtējuma datus, lai iegūtu kopējo ietekmes izvērtējumu. Intervences rezultātā var rasties papildus ietekme attiecībā uz uzņēmumiem, strukturālām reformām un citiem aspektiem. Avots: EK izstrādātās “Labākas pārvaldības vadlīnijas” (European Commission, Better Regulation Guidelines, Better Regulation Toolbox)
Izglītības tematiskā „Mākslas” joma	Vizuāli plastiskā māksla, Mūzikas un skatuves māksla, Audiovizuālā māksla un mediju māksla, Dizains, Amatniecība, Lietišķā māksla, Radošās industrijas. Avots: 2017.gada 13.jūnija MK noteikumi Nr.322 “Noteikumi par Latvijas izglītības klasifikāciju”, 2.pielikums
Kultūrvide	Kultūrvide (Cultural environment) ir vide, kas veidojusies cilvēka darbības rezultātā un glabā šīs darbības pēdas: gan materiālus veidojumus, gan nemateriālas garīgās vērtības. Avots: Kultūrpolitikas pamatnostādnes 2014. – 2020. gadam „Radošā Latvija”
Lietderība	Lietderība nosaka, cik veiksmīga ir rīcība attiecībā pret izvirzīto mērķi. Novērtējumā jāsapagatavo atzinums par līdzšinējo progresu un ES rīcības nozīmi novēroto izmaiņu veikšanā. Ja mērķi nav sasniegti, jāizvērtē, cik liels ir progress pret plānoto mērķi un kādi faktori ir ietekmējuši mērķu sasniegšanu, kāpēc kaut kas nav bijis veiksmīgs vai kāpēc tas vēl nav sasniegts. Analīzē jācenšas noteikt, vai ir bijusi neparedzēta ietekme. Avots: EK izstrādātās “Labākas pārvaldības vadlīnijas” (European Commission, Better Regulation Guidelines, Better Regulation Toolbox)

1 <https://likumi.lv/doc.php?id=266406>

2 <https://likumi.lv/doc.php?id=50759>

Netieša pozitīva ietekme	Netieša pozitīva ietekme ir, ja projekta mērķis vai atbalstāmās darbības rada vai var radīt labvēlīgus apstākļus konkrētajam faktoram vai uzlabot tā stāvokli, arī projekta rezultātiem būs pastarpināta pozitīva ietekme uz faktoru, bet projekts tieši nerisina tā problēmas. Avots: CSE COE definīcija
Pozitīva ietekme	Tieša pozitīva ietekme ir, ja projekta mērķis un atbalstāmās darbības ir tieši vērstas uz konkrētā faktora uzlabošanu, vai projekta ietvaros ir paredzētas specifiskas darbības, kas tieši vērstas uz faktora veicināšanu. Avots: CSE COE definīcija
Rezultatīvais rādītājs	Rezultāta būtiskākās pazīmes ir tās, kas nodrošina iespējami objektīvu tā sasniegšanas progresa mērīšanu un kuru var izteikt kā skaitlisku vērtību. Vārdu savienojumos, kas norāda rezultatīvo rādītāju veidu, vārds "rezultatīvais" tiek aizstāts ar attiecīgā rādītāja veida nosaukumu (piemēram, ekonomiskās efektivitātes rādītājs, kvalitātes rādītājs)¹.

Ziņojumā iekļautās tabulas un attēli

Tabulu saraksts

Nodaļa	Tabulas Nr.	Tabulas nosaukums
2.	1.	Nozares stratēģijas mērķu sasniegšanu veicinošie SAM
2.	2.	SAM ieguldījums NAP2020 mērķu sasniegšanā
2.	3.	Izglītības jomas SAM aktivitātes izvērtējuma sfērā
3.	4.	KM un IZM finansēto profesionālo vidējās izglītības iestāžu iesniegtie projekti KPFI
3.	5.	KPFI ietvaros īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību
3.	6.	Profesionālo vidējās izglītības iestāžu īstenotie projekti 3.1.1.1.aktivitātē
3.	7.	3.1.1.1.aktivitātes ietvaros īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību
3.	8.	Augstākās izglītības iestāžu iesniegtie projekti 3.1.2.1.1.apakšaktivitātei
3.	9.	3.1.2.1.1.apakšaktivitātes ietvaros īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību
3.	10.	Apakšaktivitātē 3.2.2.1.2 īstenotie projekti
3.	11.	Apakšaktivitātes 3.2.2.1.2 ietvaros īstenotā projekta ietekme uz kultūrizglītības attīstību
3.	12.	Profesionālo vidējās izglītības iestāžu īstenotie projekti 1.2.1.1.3.apakšaktivitātē
3.	13.	1.2.1.1.3.apakšaktivitātes ietvaros īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību
3.	14.	Augstākās izglītības iestāžu iesniegtie projekti 1.1.2.1.1.apakšaktivitātē
3.	15.	1.1.2.1.1.apakšaktivitātes ietvaros īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību
3.	16.	Augstākās izglītības iestāžu iesniegtie projekti 2.3.1.1.1.apakšaktivitātē
3.	17.	2.3.1.1.1.apakšaktivitātes ietvaros īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību
3.	18.	Latvijas Nacionālā kultūras centra īstenotā projekta 1.2.1.1.2.apakšaktivitātē informācija
3.	19.	Projekta "Profesionālās kultūrizglītības pedagogu tālākizglītība" ietekme uz kultūrizglītības attīstību
4.	20.	Pasākuma 4.2.1.2. finansējuma sadalījums pa saņēmēju grupām
4.	21.	Profesionālo vidējās izglītības iestāžu iesniegtie projekti 4.2.1.2.pasākumam
4.	22.	Pasākuma 4.2.1.2. īstenoto projektu rādītāju vērtības
4.	23.	Pasākuma 4.2.1.2 ietvaros īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību
4.	24.	5.6.1. SAM ietvaros apstiprinātie augstākās izglītības iestāžu projekti
4.	25.	5.6.1. SAM projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību
4.	26.	8.1.3. SAM ietvaros iesniegtie profesionālo vidējās izglītības iestāžu projekti
4.	27.	8.1.3. SAM projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību
4.	28.	1.1.1.2 pasākuma ietvaros apstiprinātie projekti
4.	29.	1.1.1.2. pasākuma ietekme uz kultūrizglītības attīstību
4.	30.	1.1.1.5 pasākuma ietvaros apstiprinātie projekti
4.	31.	1.1.1.5. pasākuma ietekme uz kultūrizglītības attīstību
4.	32.	8.1.1 SAM ietvaros apstiprinātie projekti
4.	33.	8.1.1. SAM ietekme īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību
4.	34.	8.2.1 SAM ietvaros apstiprinātie projekti
4.	35.	8.2.1. SAM ietvaros īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību
4.	36.	8.2.2. SAM veikto investīciju progress
4.	37.	8.2.2. SAM noteiktie sasniedzamie rādītāji
4.	38.	8.2.2. SAM ietvaros īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību
4.	39.	8.2.3. SAM veikto investīciju progress
4.	40.	8.2.3. SAM ietvaros īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību
4.	41.	8.5.3. SAM ietvaros īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību
5.	42.	LKA īstenoto projektu ietekme uz iestādes stratēģiskajiem mērķiem

5.	43.	LKA īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību
5.	44.	LMA īstenoto projektu ietekme uz iestādes stratēģiskajiem mērķiem
5.	45.	LMA īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību
5.	46.	JVLMA īstenoto projektu ietekme uz iestādes stratēģiskajiem mērķiem
5.	47.	JVLMA īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību
5.	48.	RDMV īstenoto projektu ietekme uz iestādes stratēģiskajiem mērķiem
5.	49.	RDMV īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību
5.	50.	NMV īstenoto projektu ietekme uz iestādes stratēģiskajiem mērķiem
5.	51.	NMV īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību
5.	52.	RMMT īstenoto projektu ietekme uz iestādes stratēģiskajiem mērķiem
5.	53.	RMMT īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību
5.	54.	LMMDV īstenoto projektu ietekme uz iestādes stratēģiskajiem mērķiem
5.	55.	LMMDV īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību
5.	56.	VMV īstenoto projektu ietekme uz iestādes stratēģiskajiem mērķiem
5.	57.	VMV īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību
5.	58.	RMDV īstenoto projektu ietekme uz iestādes stratēģiskajiem mērķiem
5.	59.	RMDV īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību
5.	60.	SBDMV īstenoto projektu ietekme uz iestādes darbības uzdevumiem
5.	61.	SBDMV īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību
5.	62.	PIKC Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolas "Saules skola" īstenoto projektu ietekme uz iestādes darbības uzdevumiem
5.	63.	PIKC Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolas "Saules skola" īstenotā projekta ietekme uz kultūrizglītības attīstību
6.	64.	Kultūrizglītības nozares stratēģijas 2014.-2020. gadam mērķu sasniegtie rādītāji
6.	65.	Kultūrizglītības augstāko izglītības iestāžu īstenoto ES fondu projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem
6.	66.	Kultūrizglītības profesionālo vidējo izglītības iestāžu īstenoto ES fondu projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem
7.	67.	Nodarbināto skaits mākslā, izklaidē un atpūtā, tūkst.
7.	68.	Ar kultūru un radošajām industrijām saistītās aizņemtās darbvietas pa darbības veidiem (2.ceturkšņa beigās)
7.	69.	Mākslas, izklaides un atpūtas darbības veidos nodarbināto skaits
7.	70.	Brīvās darbvietas mākslas, izklaides un atpūtas nozarē
7.	71.	Informācija par mākslās saistīto profesiju grupu darba vietām atbilstoši profesiju klasifikatoram - Radošo un izpildītājmākslu mākslinieki
7.	72.	Informācija par ar mākslu saistīto profesiju grupu darba vietām atbilstoši profesiju klasifikatoram - arhitekti, plānotāji, ģeodēzijas un kartogrāfijas inženieri un dizaineri
7.	73.	Mākslas, kultūras un kulinārijas speciālisti
7.	74.	Mākslas izklaides un atpūtas attīstības tendences (izmaiņas vidēji gadā)
7.	75.	Darbaspēka piedāvājuma prognoze pa izglītības tematiskajām grupām
7.	76.	Darbaspēka pieprasījuma un piedāvājuma prognozes Humanitāro zinātņu un mākslas izglītības tematiskajā grupā
7.	77.	Regulārā bruto darba samaksa kultūras un radošo industriju sektoros
7.	78.	Strādājošo regulārā stundas vidējo bruto darba samaksa pa darbības veidiem Latvijā (EUR)
8.	79.	Vispārējās valdības sektora izdevumi pēc valdības funkcijām
8.	80.	KM administrētās valsts budžeta programmas ES finansēto projektu ieviešanai
8.	81.	ES fondu finansējums izglītības iestādēm, kuras īsteno tikai jomas "Mākslas" izglītības programmas, 2014.-2020.gads
8.	82.	Indikatīvās investīciju jomas KM padotībā esošām augstākās izglītības iestādēm un to finansējuma apmērs, EUR
8.	83.	Indikatīvās investīciju jomas KM profesionālo vidējo izglītības iestāžu un to finansējuma apmērs, EUR
8.	84.	Nākotnē atbalstāmās kultūrizglītības nozares investīciju jomas

Attēlu saraksts

Nodaļa	Attēla Nr.	Attēla nosaukums
1.	1.	Metodoloģijas teorētiskais ietvars
2.	2.	Īstenotie ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda projekti kultūrizglītības jomā
2.	3.	IZM un KM pārziņā esošo projektu skaits no 2014. līdz 2020. gadam
5.	4.	LKA
5.	5.	LMA
5.	6.	JVLMA
5.	7.	PIKC Rīgas Dizaina un mākslas vidusskola
5.	8.	PIKC Nacionālā Mākslu vidusskola
5.	9.	PIKC Rīgas Mākslas un mediju tehnikums
5.	10.	PIKC Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskola
5.	11.	PIKC Ventspils Mūzikas vidusskola
5.	12.	Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskola
5.	13.	Staņislava Broka Daugavpils Mūzikas vidusskola
5.	14.	PIKC Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolas "Saules skola"
7.	15.	Augstākās izglītības iestāžu absolventu īpatsvars un nodarbinātības līmenis
7.	16.	Augstākās izglītības iestāžu absolventu bezdarba līmenis pēc izglītības līmeņa un izglītības tematiskās grupas
7.	17.	IKP apjoma izmaiņas Latvijā salīdzināmajās cenās 2018. – 2020.gadā
7.	18.	Nodarbinātība kultūras sektorā ES valstīs 2019.gadā
7.	19.	Studentu skaits pa tematiskajām grupām augstskolās un koledžās 2016.-2019.gads
7.	20.	Mēneša vidējā bruto darba samaksa un tās pārmaiņas nozarēs 2019. un 2020. gada 2. ceturksnī

Saturs	
IZVĒRTĒJUMĀ IZMANTOTIE SAĪSINĀJUMI	2
IZVĒRTĒJUMĀ IZMANTOTIE JĒDZIENI / TERMINI	3
ZIŅOJUMĀ IEKĻAUTĀS TABULAS UN ATTĒLI	5
ANOTĀCIJA	11
KOPSAVILKUMS	13
SUMMARY	16
1. IZVĒRTĒJUMA METODOLOĢIJA	20
2. KULTŪRIZGLĪTĪBAS POLITIKAS PRIORITĀTES UN TO ĪSTENOTĀJI	23
2.1. Izglītības tematiskās jomas "Mākslas" definīcija	24
2.2. Kultūrizglītības politikas īstenotāji	24
2.3. Izvērtējuma sfēra	25
2.4. Plānošanas dokumentos noteiktie kultūrizglītības politikas mērķi	27
2.5. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda finansējums izglītības jomai	29
3. ES FONDU 2007.-2013.GADA PLĀNOŠANAS PERIODA PROJEKTI	32
3.1. Projekti energoefektivitātes paaugstināšanas jomā	32
3.1.1. Kopsavilkums par īstenotajiem projektiem	32
3.1.2. Projektu efektivitātes, lietderības un ietekmes izvērtējums	33
3.2. Projekti infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošanas jomā profesionālās izglītības iestādēs	35
3.2.1. Kopsavilkums par īstenotajiem projektiem	35
3.2.2. Projektu efektivitātes, lietderības un ietekmes izvērtējums	37
3.3. Projekti infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošanas jomā augstākās izglītības iestādēs	38
3.3.1. Kopsavilkums par īstenotajiem projektiem	38
3.3.2. Projektu lietderības, efektivitātes un ietekmes izvērtējums	39
3.4. Projekti infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošanas jomā vidusskolās	40
3.4.1. Kopsavilkums par īstenotajiem projektiem	41
3.4.2. Projektu efektivitātes, lietderības un ietekmes izvērtējums	41
3.5. Projekti apmācību programmu pilnveidē profesionālās izglītības jomā	42
3.5.1. Kopsavilkums par īstenotajiem projektiem	42
3.5.2. Projektu lietderības, efektivitātes un ietekmes izvērtējums	43
3.6. Projekti apmācību programmu pilnveidē augstākās izglītības iestādēs	44
3.6.1. Kopsavilkums par īstenotajiem projektiem	45
3.6.2. Projektu lietderības, efektivitātes un ietekmes izvērtējums	45
3.7. Projekti ārējo tirgu apgūšanai augstākās izglītības iestādēm	46
3.7.1. Kopsavilkums par īstenotajiem projektiem	46
3.7.2. Projektu lietderības, efektivitātes un ietekmes izvērtējums	47
3.8. Projektu rezultāti cilvēkresursu kompetences paaugstināšanā profesionālās izglītības jomā	48
3.8.1. Kopsavilkums par īstenotajiem projektiem	48
4. ES FONDU 2014.-2020.GADA PLĀNOŠANAS PERIODA PROJEKTI	51
4.1. Projektu mērķi un sasniegtie rezultāti energoefektivitātes paaugstināšanas jomā	51

4.1.1. SAM 4.2.1.2.pasākuma "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās" projekti	51
4.1.2. Projektu efektivitātes, lietderības un ietekmes izvērtējums	53
4.2. Projektu mērķi un sasniegtie rezultāti infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošanas jomā	55
4.2.1. Specifiskā atbalsta mērķu 5.6.1. un 8.1.3. pasākumi	56
4.2.2. Projektu efektivitātes, lietderības un ietekmes izvērtējums	60
4.3. Projektu mērķi un sasniegtie rezultāti apmācību programmu pilnveidē	63
4.3.1. SAM 1.1.1.2. pasākums "Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts"	63
4.4. Projektu mērķi un sasniegtie rezultāti personāla kompetences paaugstināšanā	73
5. PROJEKTU IETEKME UZ IESTĀŽU STRATĒGIJU ĪSTENOŠANU	81
5.1. Latvijas Kultūras akadēmija	81
5.2. Latvijas Mākslas akadēmija	86
5.3. Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija	90
5.4. PIKC Rīgas Dizaina un mākslas vidusskola	96
5.5. PIKC Nacionālā Mākslu vidusskola	99
5.6. PIKC Rīgas Mākslas un mediju tehnikums	102
5.7. PIKC Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskola	106
5.8. PIKC Ventspils Mūzikas vidusskola	109
5.9. Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskola	111
5.10. Staņislava Broka Daugavpils Mūzikas vidusskola	114
5.11. PIKC Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskola "Saules skola"	116
5.12. Pārējās KM profesionālās vidējās izglītības iestādes	119
6. PROJEKTU IETEKME UZ KULTŪRIZGLĪTĪBAS MĒRĶIEM	120
6.1. Projektu ietekme uz Kultūrizglītības nozares stratēģiju 2014.-2020.gadam	120
6.2. Projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem	125
7. ESOŠĀ DARBA TIRGUS ANALĪZE UN TENDENCES NĀKOTNĒ	128
7.1. Augstākās izglītības absolventu monitorings	128
7.2. Esošā darba tirgus analīze	132
7.2.1. Latvijas darba tirgu ietekmējošie faktori	133
7.2.2. Pētījumi par esošo situāciju darba tirgū kultūrā un radošajās industrijās	135
7.2.3. Darba tirgus pieprasījumu un piedāvājumu raksturojoši statistikas rādītāji kultūras un radošo industriju sektoros Latvijā	138
7.3. Nākotnes tendences mākslā un darba tirgus prognozes Latvijā	147
7.3.1. Darba tirgus nākotnes tendences un tās ietekmējošie faktori	148
7.3.2. Darba tirgū nākotnē pieprasītās prasmes un zināšanas	150
7.3.3. Darba spēka pieprasījuma prognozes Latvijā	152
7.4. Nodarbinātības modeļu kultūras un radošo industriju sektorā raksturojums	155
8. REKOMENDĀCIJAS	159
8.1. Projektu īstenošanu veicinošie un kavējošie faktori	160
8.2. Ieteikumi kultūrizglītības attīstības sekmēšanai	160
8.3. Nepieciešamie ieguldījumi kultūrizglītības iestāžu attīstībai	161
8.4. Rekomendācijas saistībā ar darba tirgus attīstību	166
1. PIELIKUMS – IZMANTOTĀS LITERATŪRAS SARAKSTS	168

2. PIELIKUMS – INTERVIJAS	175
3. PIELIKUMS – DETALIZĒTA INFORMĀCIJA PAR 2007.-2013. GADA PLĀNOŠANAS PERIODĀ ĪSTENOTIEM PROJEKTIEM	176
4. PIELIKUMS – KOPSAVILKUMS PAR 2007.-2013. un 2014.-2020.GADA PLĀNOŠANAS PERIODĀ ĪSTENOTIEM PROJEKTIEM (Excel fails)	

ANOTĀCIJA

Izvērtējuma mērķis, uzdevums un galvenie rezultāti. Izvērtējuma sfēra attiecas uz ES fondu 2007.-2013. gada un 2014.-2020. gada plānošanas periodiem, kā arī KPFI nodrošinātā finansējuma aktivitātēm, kas tiek īstenotas kultūrizglītības sektorā Kultūras ministrijas un Izglītības un zinātnes ministrijas finansētajās profesionālās izglītības iestādēs un Kultūras ministrijas finansētajās augstākās izglītības iestādēs. Dažādos ES fondu plānošanas periodos realizētie projekti izvērtēti atsevišķi, jo ES fondu 2007.-2013. gada plānošanas perioda projekti jau ir pabeigti, bet daudzi ES fondu 2014.-2020. gada plānošanas perioda projekti vēl tiek īstenoti. Izvērtējuma sfērā iekļautas dažādas izglītības iestādes, tai skaitā izglītības iestādes, kur kultūrizglītības jautājumi ir tikai viena no apmācību jomām. Tiem ES fondu 2014.-2020. gada plānošanas perioda projektiem, kas vēl tiek realizēti, izvērtējuma ietvaros tika izmantota teorijā bāzēta izvērtējuma pieeja.	Evaluation's goal, tasks and main results. The scope of the evaluation refers to the EU funds programming periods 2007-2013 and 2014-2020 as well as the activities financed by Climate Change Financial Instrument, which are implemented in the cultural education sector in vocational education institutions financed by the Ministry of Culture and the Ministry of Education and Science, and in higher education institutions financed by the Ministry of Culture. The projects implemented in different EU funds programming periods were evaluated separately, because the EU funds programming period 2007-2013 projects have been already completed, but EU funds programming period 2014-2020 many projects are still being implemented. The scope of the evaluation includes various educational institutions, including educational institutions, where cultural education is only one of the area of trainings. For those EU funds programming period 2014-2020 projects, which are still being implemented, a theory - based evaluation approach was used.
Galvenās pētījumā aplūkotās tēmas ES fondu ieguldījumu ietekmes efektivitātes izvērtējums kultūrizglītības sektorā Kultūras ministrijas un Izglītības un zinātnes ministrijas finansētajās profesionālās vidējās izglītības iestādēs un Kultūras ministrijas finansētajās augstākās izglītības iestādēs.	The main topics covered in the evaluation: Evaluation of the effectiveness and impact of EU funds investments in the cultural education sector in vocational secondary education institutions financed by the Ministry of Culture and the Ministry of Education and Science and in higher education institutions financed by the Ministry of Culture.
Pētījuma pasūtītājs Latvijas Republikas Kultūras ministrija	Client: Ministry of Culture of the Republic of Latvia
Pētījuma īstenotājs: SIA "CSE COE"	The performer of the evaluation: SIA "CSE COE"
Pētījuma īstenošanas gads 2020.gads	Year of impementation of evaluation Year 2020
Pētījuma finansēšanas summa un finansēšanas avots: 17 500,00 EUR, neskaitot PVN Iepirkums finansēts projekta „Tehniskā palīdzība Kultūras ministrijai kā ES fondu atbildīgajai iestādei Latvijā ES fondu ieguldījumu ietekmes efektivitātes izvērtējuma veikšanai kultūrizglītības jomā” ietvaros	Amount of financing of the evaluation and source of funding: EUR 17,500, excluding VAT The procurement is financed within the framework of the project “Technical Assistance to the Ministry of Culture as the Responsible Institution of the EU Funds in Latvia for the Evaluation of the Effectiveness of the EU Funds Investments in the Field of Cultural Education”

Pētījuma klasifikācija 12.2. Padziļinātas ekspertīzes pētījumi politikas vai tiesiskā regulējuma izstrādei, politikas analīzei un ietekmes novērtēšana	Classification of evaluation 12.2. In-depth expertise studies for policy or regulatory development, policy analysis and impact assessment
Politikas joma, nozare 2. Budžeta un finanšu politika. 2.1. Ārvalstu finanšu instrumentu apguve. 2.1.1. Eiropas Savienības fondi un citi ārvalstu finanšu instrumenti	Policy area, sector 2. Budget and financial policy. 2.1. Investments in foreign financial instruments. 2.1.1. European Union funds and other foreign financial instruments
Pētījuma ģeogrāfiskais aptvērums (visa Latvija vai noteikts reģions/novads) Latvija	Geographical coverage of the evaluation Latvia
Pētījuma mērķa grupa/-as Kultūras ministrija, Izglītības un zinātnes ministrija, izglītības iestādes. Studenti, absolventi.	Evaluation target group (s): Ministry of Culture, Ministry of Education and Science, Educational Institutions. Students, graduates.
Pētījumā izmantotās metodes pēc informācijas ieguves veida:	
1) tiesību aktu vai politikas plānošanas dokumentu analīze,	1) analysis of legislation or policy planning documents
2) statistikas datu analīze,	2) analysis of statistical data
3) esošo pētījumu datu sekundārā analīze,	3) secondary analysis of existing research data
4) padziļināto/ekspertu interviju veikšana un analīze	4) conducting and analyzing in-depth / expert interviews
5) citu valstu statistikas analīze.	5) review of statistics in other countries
Kvantitatīvās pētījuma metodes (ja attiecināms):	
*) aptaujāto respondentu/vienību skaits -12	number of respondents / units – 12
Izmantotās analīzes grupas (griezumi) Izvērtējuma ietvaros projekti ir grupēti pa šādām sfērām: ➤ energoefektivitātes paaugstināšana; ➤ infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošana; ➤ apmācību programmu pilnveide; ➤ kapacitātes stiprināšana, tai skaitā cilvēkresursu kompetences paaugstināšana.	Analysis groups used (sections) Within the framework of the evaluation, the projects are grouped according to the following areas: ➤ Increasing of energy efficiency; ➤ Improvement of infrastructure and equipment; ➤ Improvement of training programs; ➤ Capacity building, including increasing the competence of human resources.
Pētījuma pasūtītāja kontaktinformācija: Kultūras ministrijas Kultūrpolitikas departamenta direktore Laura Turlaja, tālrunis + 371 67 330 250, e-pasts: Laura.Turlaja@km.gov.lv.	Contact information of the client: Director of the Cultural Policy Department of the Ministry of Culture Laura Turlaja, phone + 371 67 330 250, e-mail: Laura.Turlaja@km.gov.lv.
Pētījuma autori (autortiesību subjekti) Daina Beļicka, Linda Veliverronena, Zigmunds Brūvers, Dace Krupenko, Ilva Viļuma	Authors (copyright holders): Daina Beļicka, Linda Veliverronena, Zigmunds Bruvers, Dace Krupenko, Ilva Viļuma

KOPSAVILKUMS

Izvērtējuma mērķis ir veikt Eiropas Savienības fondu - Eiropas Reģionālās attīstības fonds (ERAF), Eiropas Sociālais fonds (ESF) 2007. – 2013.gada un 2014. – 2020.gada plānošanas perioda un Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta (KPFI) ieguldījumu ietekmes un efektivitātes izvērtējumu kultūrizglītības sektorā Kultūras ministrijas (KM) un Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) finansētajās profesionālās vidējās izglītības iestādēs un KM finansētajās augstākās izglītības iestādēs un sagatavot rekomendācijas turpmāko investīciju ieguldīšanas pamatotībai.

Vienas izglītības iestādes gadījumā (PIKC “Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskola “Saules skola”) arī pašvaldības dibināta profesionālās vidējās izglītības iestāde ir saņēmusi ERAF finansējumu jaunas infrastruktūras izbūvei un mācību aprīkojuma modernizācijai, un tā kā šī izglītības iestāde 100% īsteno mākslas un dizaina izglītības programmas, arī tās apgūtais ES fondu finansējums tiek iekļauts izvērtējuma sfērā.

Izvērtējuma metodoloģija iekļauj esošās situācijas analīzi, ES fondu 2007.-2013. gada plānošanas periodā īstenoto projektu faktisko datu analīzi, kultūrizglītības izglītības iestāžu investīciju vajadzību noteikšanu, kā arī ES ieguldījumu ietekmes uz kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem izvērtējumu. Esošās situācijas analīze ietver ES fondu finansējuma pieejamības analīzi, apstiprināto projektu analīzi, tostarp to lietderību un efektivitāti. Galvenās datu iegūšanas metodes izvērtējuma ietvaros: intervijas, sekundāro datu analīze, kā arī normatīvās bāzes prasību apkopojums, Kohēzijas politikas fondu vadības informācijas sistēmas 2014.-2020.gadam (KPVIS) datu apkopošana un analīze.

Dokuments ir strukturēts astoņās nodaļās, un tam ir 4 pielikumi.

- 1. nodaļā sniegta informācija par izvērtējuma sfēru, metodoloģiju, galvenajiem informācijas avotiem, kā arī izvērtējuma ierobežojumiem.
- 2. nodaļā analizētas kultūrizglītības politikas prioritātes un mērķi, nosakot kultūrizglītības politikas īstenotāju kopu – izglītības iestādes, kuras īsteno studiju virziena “Mākslas” studiju programmas. Nodaļas ietvaros tiek sniegta analīze par ES fondu 2007.-2013.gada un 2014.-2020.gada plānošanas periodā īstenoto pasākumu un specifisko atbalsta mērķu korelāciju ar kultūrizglītības politikas mērķu sasniegšanu.
- 3. nodaļā – izvērtējums projektu līmenī - analizēti ES fondu 2007.-2013.gada plānošanas perioda īstenotie projekti, kā arī KPFI finansētie projekti, to sasniegtie rezultāti un veikts projektu efektivitātes, lietderības un ietekmes izvērtējums, ieguldījuma ietekmes uz kultūrizglītības kvalitāti izvērtējums.
- 4. nodaļā – izvērtējums projektu līmenī - analizēti ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda projekti, kas ir noslēgušies un ir īstenošanas procesā, to sasniegtie rezultāti (t.sk. plānotie) un veikts projektu efektivitātes, lietderības un ietekmes izvērtējums, ieguldījuma ietekmes uz kultūrizglītības kvalitāti izvērtējums.
- 5. nodaļā – izvērtējums iestādes līmenī - apkopota informācija par izvērtēto projektu ieguldījumu KM padotībā esošo un vienas pašvaldību dibinātas kultūrizglītības iestāžu attīstības stratēģijās noteikto mērķu sasniegšanā un iestāžu ieguldījumu kopīgo kultūrizglītības mērķu sasniegšanā.
- 6. nodaļā – izvērtējums politikas līmenī - sniegta analīze par izvērtēto projektu ietekmi uz kultūrizglītības plānošanas dokumentos noteikto mērķu sasniegšanu, sniedzot izvērtējumu par veicinošiem faktoriem kultūrizglītības attīstības jomā.
- 7. nodaļā apkopoti dati par ES fondu līdzfinansēto kultūrizglītības iestāžu absolventu, sagatavoto speciālistu nodarbinātību pēc kultūrizglītības iestādes absolvēšanas, analizējot nodarbinātības veidus, kā arī izvērtējot esošā darba tirgus specifiku un attīstības tendences.
- 8. nodaļā sniegti priekšlikumi par darbības virzieniem kultūrizglītības attīstības sekmēšanai kultūrpolitikas plānošanas dokumentu izstrādei profesionālās vidējās un augstākās izglītības jomā, identificētas investīciju jomas, noteikts indikatīvais finansējuma apjoms vidējā termiņā un ilgtermiņā. Sagatavoti priekšlikumi par specifiskajiem kultūrizglītības kvantitatīvajiem un kvalitatīvajiem rezultatīvajiem rādītājiem.

Galvenie rezultāti attiecībā uz ES fondu 2007.-2013.gada plānošanas periodu

ES fondu 2007.-2013.gada plānošanas periodā kopumā izvērtēti 47 projekti par kopējām periodā plānotajām izmaksām 51,904 milj. EUR apmērā, ko savukārt veido KM atbildībā esošo projektu kopējās izmaksas 17,926 milj. EUR, bet IZM – 33,978 milj. EUR jeb no kopējā kultūrizglītībā investētā apjoma tikai **35% finansējuma tika investēts KM padotībā esošajās izglītības iestādēs** un 65% IZM padotībā esošajās iestādēs.

KPFI konkursu ietvaros KM un IZM finansētās profesionālās vidējās izglītības iestādes ir īstenojušas 12 projektus, saņemot KPFI finansējumu 4,3 milj. EUR. 6 projektus īstenojuša KM finansētās iestādes, saņemot 1,8 milj. EUR un 6 projektus IZM finansētās iestādes, saņemot 2,5 milj. EUR KPFI finansējuma un **īstenojot kompleksus risinājumus siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai**. Veiktās investīcijas ir **uzlabojušas mācību un studiju vidi**, izmantojot videi draudzīgus risinājumus **infrastruktūras pieejamības nodrošināšanai**.

3.1.1.1. aktivitātes ietvaros KM un IZM finansētās profesionālās vidējās izglītības iestādes ir īstenojušas 10 projektus, saņemot ERAF finansējumu **27,2 milj. EUR**. 3 projektus īstenojušas KM finansētās iestādes, saņemot 2,6 milj. EUR, bet 7 projektus IZM finansētās iestādes, saņemot 24,6 milj. EUR ERAF finansējumu **mācību aprīkojuma modernizācijai un infrastruktūras uzlabošanai**. Investīciju ietekme ir veicinājusi studiju un mācību infrastruktūras modernizāciju un mācību vides uzlabošanu profesionālajās izglītības iestādēs.

3.1.2.1.1. apakšaktivitātes ietvaros Kultūrizglītības augstskolās īstenoti projekti ~5 milj. EUR apmērā jeb 3.5% no kopējā finansējuma investējot **telpu un iekārtu modernizēšanā studiju programmu kvalitātes uzlabošanai**, tajā skaitā nodrošinot izglītības programmu apgūšanas iespējas arī personām ar funkcionāliem traucējumiem. Saņemtais finansējums ir ietekmējis arī augstākās izglītības iestāžu pilnveidi, veicinot talantu attīstību modernizētā studiju vidē.

3.2.2.1.2. apakšaktivitātes kopējais pieejamais ERAF finansējums bija 15,5 milj. EUR, un par apakšaktivitātes īstenošanu bija atbildīga IZM. KM profesionālās vidējās izglītības iestādēs tika veikta **datorklašu modernizācija**, investējot **ERAF finansējumu 104 tūkst. EUR apmērā**, tādējādi veicinot mācību programmu infrastruktūras atjaunošanu.

1.2.1.1.3. apakšaktivitātes kopējais publiskais finansējums tika plānots 12,5 milj. EUR apmērā un, investējot izglītības iestādēs, kuras īsteno tematiskās jomas "Mākslas" programmas, aptuveni 14% no pieejamā kopējā ESF finansējuma SAM īstenošanai jeb 1,7 milj. EUR, sniedzot atbalstu **sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzlabošanai un īstenošanai**. Piesaistītās investīcijas ir veicinājušas jaunu mācību programmu izveidi, pilnveidojot piedāvāto izglītības programmu saturu.

1.1.2.1.1. apakšaktivitātē 10,3% no kopējā ESF pieejamā finansējuma jeb **1,1 milj. EUR** tika investēti **kultūrizglītības iestāžu apmācību programmu pilnveides projektos**. Veiktās investīcijas ir ietekmējušas augstskolu attīstību, veicinot darba vidē balstītu mācību īstenošanu.

2.3.1.1.1. apakšaktivitātē **ārējā mārketinga aktivitātēm** pieejamais ERAF finansējums bija 13,8 milj. EUR un tikai **0,6% ERAF finansējuma** jeb 8,8 tūkst. EUR tika investēts kultūrizglītības iestāžu ārējo tirgu attīstībai. Lai gan saņemtais finansējums bija neliels, tas ietekmēja augstākās izglītības iestāžu sadarbību starptautiskā līmenī, veicinot arī karjeras attīstību augstskolu studentiem.

1.2.1.1.2. apakšaktivitātē **Latvijas Nacionālais kultūras centrs sadarbībā ar KM un IZM padotībā esošām 10 profesionālās vidējās izglītības iestādēm** īstenoja profesionālās kultūrizglītības pedagogu tālākizglītības aktivitātes. Projekts būtiski ietekmēja visu Latvijas profesionālo vidējo izglītības iestāžu izglītības saturu un piedāvājumu, veicinot pedagogu kapacitātes paaugstināšanu, ieviešot inovatīvas mācību programmas.

Galvenie rezultāti attiecībā uz ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodu

ES fondu 2014.-2020. gada plānošanas perioda ietvaros novērtēti 42 projekti, par kopējām plānotajām projektu izmaksām izvērtējuma sfērā iekļautajiem projektiem 216,9 milj. EUR apmērā, kas ietver arī Valsts izglītības attīstības aģentūras īstenotos projektus 76,3 milj. EUR apmērā, Izglītības kvalitātes valsts dienesta projektu 37 milj. EUR apmērā un Valsts izglītības satura centra projektu 6 milj. EUR apmērā.

Izvērtējuma veikšanas brīdī 34 projekti bija īstenošanas stadijā. Kopumā 20 projekti ir IZM pārziņā un 21 projekts ir KM pārziņā. IZM atbildībā esošo projektu kopējās izmaksas ir 192,5 milj. EUR, savukārt KM atbildībā esošo projektu kopējā izmaksas ir 24,4 milj. EUR jeb no kopējā kultūrizglītībā investētā apjoma tikai **11% finansējuma tika investēts KM padotībā esošajās izglītības iestādēs** un 89% IZM padotībā esošajās iestādēs.

4.2.1.2. pasākumā no kopējā ERAF pieejamā finansējuma 63,9 milj. EUR apmērā, **KM plānotais investīciju apmērs veido 7.3%, bet IZM - 44.3%**. KM finansētās izglītības iestādes nav varējušas pilnībā izmantot pasākuma 4.2.1.2 iespējas **veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu ēkās**.

5.6.1 SAM ietvaros no 57,4 milj., EUR kopējā pieejamā ERAF finansējuma gandrīz 8,5 milj. EUR ir plānoti **LMA un LKA infrastruktūras objektu attīstīšanai**, tomēr **uz izvērtējuma brīdi investīcijas ir veiktas tikai 1,5% apmērā**. Plānotās investīcijas to apguves rezultātā būtiski paplašinās augstskolu piedāvāto studiju iespējas modernizētā infrastruktūrā, tādējādi ietekmējot arī piedāvāto studiju programmu saturu.

8.1.3. SAM atbalsta ietvaros no kopējā pieejamā ERAF finansējuma 90 milj. EUR apmērā, **78,2 milj. EUR** tiek investēti **modernizējot 13 profesionālās vidējās izglītības iestādes**: 8 IZM finansētās profesionālās vidējās izglītības iestādes investējot 69% pieejamā finansējuma un 5 KM finansētās profesionālās vidējās izglītības iestādes, investējot 31% no kopējā finansējuma. Investīcijas būtiski ietekmēs profesionālo vidējās izglītības iestāžu mācību vidi un tās infrastruktūras modernizāciju.

1.1.1.2. SAM ietvaros tiek sniegts **atbalsts pēcdoktorantūras pētījumu īstenošanai** un no kopējā pasākuma ietvaros pieejamā ERAF finansējuma 43,4 milj. EUR apmērā, kultūras augstskolas īsteno 3 projektus, **LMA – 2 pētījumi un LKA – 1 pētījums** par kopējo finansējumu 330 tūkst. EUR ERAF finansējuma. Lai gan saņemtais finansējums proporcionāli nav liels, tas veicinās talantu un izcilību attīstības uzsākšanu.

1.1.1.5. SAM ir saņemts finansējums **3 kultūras augstskolu projektu īstenošanai, attīstot starptautiskās sadarbības projektu sagatavošanu pētniecībā un inovācijās**, investējot šobrīd 0,75% no plānotā kopējā ERAF finansējuma aktivitātei 29,5 milj. EUR apmērā. Piesaistot finansējumu un iegūstot starptautisku pieredzi projektu īstenošanā, augstskolās tiks veicināta inovāciju ieviešana gan mācību saturā, gan darba vidē balstītu mācību īstenošanā.

8.1.1 SAM plānotas investīcijas **radošo industriju studiju programmu modernizācijai, piesaistot investīcijas 1,6 milj. EUR apmērā** no kopējā pieejamā finansējuma 38 milj. EUR apmērā un īstenojot projektus visās 3 kultūras augstskolās. Piesaistītās investīcijas būtiski ietekmēs studiju vides pilnveidi, ieviešot inovatīvus risinājumus un veicinot plašāku IT sistēmu izmantošanu studiju organizēšanā.

8.2.1. SAM ietvaros ir izstrādātas **2 jaunas maģistra studiju programmas** LKA, JVLMA izstrādāta **Profesionālā doktora studiju programma** Mākslās un LMA tiks izveidota **kopīgās maģistra līmeņa studiju programmas** "Pakalpojumu dizaina stratēģijas un inovācijas", investējot kopumā ESF finansējumu 600 tūkst. EUR apmērā jeb **6% apmērā no kopējā pieejamā ESF finansējuma**. Veiktās investīcijas ir veicinājušas augstskolu piedāvāto studiju kvalitāti un saturu, atbilstoši darba tirgus tendencēm.

8.2.2. SAM sniedz atbalstu augstskolu **akadēmiskā personāla kapacitātes stiprināšanā**, un kultūras augstskolas ir piesaistījušas ESF investīcijas 1 milj. EUR apmērā jeb **3,5% no kopējā pieejamā ESF finansējuma**. Investīcijas sniedz būtisku atbalstu augstskolu attīstībā, paaugstinot akadēmiskā personāla kompetences un prasmes, veicinot personāla karjeras atbalsta iespējas.

8.2.3 SAM projektu ietvaros tiek veiktas būtiskas investīcijas **kultūras augstskolu pārvaldības efektivizācijā un modernizācijā**, plānojot ESF investīcijas 1,3 milj. EUR apmērā no kopā pieejamā ESF finansējuma – 16 milj. EUR. Investīcijas sniegs nozīmīgas izmaiņas augstskolu pārvaldības struktūrā, ieviešot efektivizācijas pasākumus, pilnveidojot kvalitātes vadības sistēmas, attīstot iestādes izmantotos e-risinājumus.

Investētais ES fondu finansējums ir ietekmējis un veicinājis iestāžu stratēģisko mērķu sasniegšanu un iestādes attīstību kopumā (īpaši attiecībā uz infrastruktūras projektu īstenošanu).

IZM izglītības iestādes īsteno tikai nelielu daļu izglītības programmu, kas saistītas ar kultūrizglītību no kopējā izglītības programmu piedāvājuma, tomēr finansējuma investīciju apmērā ziņā IZM padotībā esošās iestādes ir ieguvušas lielāko daļu finansējuma no izvērtējamo projektu saraksta.

ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodā nav veidoti atsevišķi SAM kultūrizglītības iestādēm, tomēr tās ir izmantojošas DP piedāvātos pasākumus un veikušas investīcijas kopīgu kultūrizglītības mērķu sasniegšanā.

Plānojot nepieciešamā finansējuma apjomu ES fondu 2021.-2027 gada plānošanas periodā, nepieciešams nodrošināt pieejamā finansējuma apmēru **vismaz 40 miljoni EUR – investīcijas ilgtermiņā**. Salīdzinājumā ar ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodu lielāks uzsvars varētu tikt likts uz **izglītības programmu attīstību, karjeras attīstību un inovāciju attīstību**.

SUMMARY

The purpose of the evaluation is to assess the impact and effectiveness of the investments of the European Union funds - the European Regional Development Fund, the European Social Fund for the EU funds 2007-2013 and 2014-2020 programming periods and the Climate Change Financial Instrument (CCFI) in the cultural education sector in vocational secondary education institutions financed by the Ministry of Culture and the Ministry of Education and Science and in the higher education institutions financed by the Ministry of Culture and to prepare recommendations for the justification of further investments.

In the case of one educational institution (PIKC "Daugavpils Secondary School of Design and Art "Saules skola""), a vocational secondary education institution founded by the municipality has also received ERDF funding for the construction of new infrastructure and modernization of teaching equipment, and programs, its absorbed EU funding is also included in the evaluation scope.

The evaluation methodology includes an analysis of the current situation in EU funds programming period 2014-2020 project implementation, the analysis of the factual data of the EU funds programming period 2007-2013 project implementation, the determination of the investment needs of cultural education educational institutions, as well as the impact of the EU investment on the factors promoting the development of cultural education. The analysis of the current situation includes the analysis of the availability of EU funds, the analysis of approved projects, including their usefulness and efficiency. The main methods of data acquisition within the evaluation: interviews, analysis of secondary data, as well as compilation of regulatory framework requirements, compilation and analysis of Cohesion Policy Funds Management Information Systems 2014-2020 data.

The document is structured in eight chapters and has 4 Annexes.

- Chapter 1 provides information on the scope of evaluation, methodology, main sources of information, as well as the limitations of evaluation.
- Chapter 2 analyzes the priorities and goals of the cultural education policy, determining the group of implementers of the cultural education policy - educational institutions that implement the study programmes of the study direction "Arts". Within the framework of the chapter, an analysis of the correlation of the measures and specific support objectives implemented during the EU funds 2007-2013 and 2014-2020 programming periods with the achievement of the cultural education policy objectives is provided.
- Chapter 3 - evaluation at the project level - analyzes the projects implemented during the EU funds 2007-2013 programming period, as well as CCFI-funded projects, achieved results and evaluates project efficiency, effectiveness and impact, investment impact on the quality of cultural education.
- Chapter 4 - evaluation at the project level - analyzes the projects implemented during the EU funds 2014-2020 programming period that have been completed and are in the process of implementation, their achieved results (including planned results) and the evaluation of project efficiency, effectiveness and impact, assessment of the impact of the investment on the quality of cultural education.
- Chapter 5 - evaluation at the institution level - summarizes information on the contribution of the evaluated projects to the achievement of the goals set in the development strategies of cultural education institutions subordinated to the Ministry of Culture and one institution established by local government, and the contribution of institutions to the achievement of common cultural education goals.
- Chapter 6 - evaluation at the policy level - provides an analysis of the impact of the evaluated projects on the achievement of the goals set in the cultural education planning documents, providing an evaluation of the contributing factors in the field of cultural education development.
- Chapter 7 summarizes data on the employment of graduates of cultural education institutions, trained specialists after graduation of a cultural education institution, analyzing the types of employment, as well as evaluating the specifics of the current labor market and development trends.

- Chapter 8 provides proposals on directions for action to promote the development of cultural education for the development of cultural policy planning documents in the field of vocational secondary and higher education, identifies areas of investment, determines the indicative amount of funding in the medium and long term.

The main results of projects implemented during the EU funds programming period 2007-2013

In total 47 projects financed by EU funds in 2007-2013 programming period evaluated with the total planned cost of 51.904 mln. EUR, which include institutions financed by the Ministry of Culture with the project total cost of 17.926 million. EUR and institutions financed by the Ministry of Education and Science – 33.978 million. EUR. Out of the total amount invested in the cultural education, only **35% of the funding was invested in educational institutions financed by the Ministry of Culture** and 65% in institutions subordinated to the Ministry of Education and Science.

Within the framework of the CCFI open competition of projects, vocational secondary education institutions financed by the Ministry of Culture and the Ministry of Education and Science have implemented 12 projects, receiving CCFI financing of 4.3 mln. EUR. Institutions financed by the Ministry of Culture have implemented 6 projects, receiving 1.8 mln. EUR and 6 projects financed by the Ministry of Education and Science, receiving 2.5 mln. EUR CCFI financing and **implementing complex solutions to reduce greenhouse gas emissions**. The investments made have **improved the learning and study environment by** using environmentally friendly solutions **to ensure the availability of infrastructure**.

Within the framework of activity 3.1.1.1. vocational secondary education institutions financed by the Ministry of Culture and the Ministry of Education and Science have implemented 10 projects, receiving ERDF funding of **27.2 mln. EUR**. Institutions financed by the Ministry of Culture have implemented 3 projects, receiving 2.6 mln. EUR, but 7 projects financed by the Ministry of Education and Science, receiving 24.6 mln. EUR ERDF funding **for modernization of study equipment and improvement of infrastructure**. The projects have contributed to the modernization of study and training infrastructure and the improvement of the learning environment in vocational education institutions.

Within the framework of the 3.1.2.1.1. sub-activity in higher education institutions of cultural education projects implemented in total amount of ~ 5 mln. EUR or 3.5% of the total available funding by investing **in the modernization of premises and equipment to improve the quality of study programmes**, including providing opportunities for the acquisition of educational programmes also for persons with functional disorders. The received funding has also influenced the improvement of higher education institutions, promoting the development of talents in a modernized study environment.

The total available ERDF funding for sub-activity 3.2.2.1.2 was 15.5 mln. EUR, and the Ministry of Education and Science was responsible for the implementation of the sub-activity. **Modernization of computer classrooms** was performed in the vocational secondary education institutions of the Ministry of Culture by investing **104 thousand EUR of ERDF funding**, thus facilitating the renewal of the curriculum infrastructure.

The total public funding of sub-activity 1.2.1.1.3 was planned to be 12.5 mln. EUR and investing in educational institutions that implement the study programmes of the study direction “Arts”, approximately 14% of the available total ESF funding for the implementation of the Specific objective (SO) in 1.7 mln. EUR, providing support for the **improvement and implementation of the quality of the implementation of initial vocational education programmes**. The attracted investments have facilitated the development of new curricula by improving the content of the offered educational programmes.

In sub-activity 1.1.2.1.1. 10.3% of the total funding available from the ESF or **1.1 mln. EUR** were invested **in projects for the improvement of training programmes of cultural education institutions**. The projects will have affected the development of higher education institutions by promoting the implementation of work-based learning.

In sub- activity 2.3.1.1.1, the ERDF funding available for **external marketing activities** was 13.8 million EUR and only **0.6% of total ERDF funding** or 8.8 thousand EUR was invested in the development of foreign markets of cultural education institutions. Although the funding received was small, it affected international cooperation between higher education institutions, also promoting career development for higher education students.

In sub-activity 1.2.1.1.2., the **Latvian National Centre for Culture in co-operation with 10 vocational secondary education institutions financed by the Ministry of Culture and the Ministry of Education and Science** implemented continuing education activities for vocational cultural education teachers. The project significantly influenced the educational content and offer of all Latvian vocational secondary education institutions, promoting the increase of the capacity of teachers and introducing innovative curricula.

The main results of projects implemented during the EU funds 2014-2020 programming period

Within the framework of the EU funds 2014-2020 planning period, 42 projects were evaluated, with the total planned project costs for the projects included in the scope of evaluation 216.9 mln. EUR, which also includes the projects implemented by the State Education Development Agency in total of 76.3 mln. EUR, State Education Quality Service project 37 mln. EUR and the project of the National Centre for Education in 6 mln. EUR.

At the time of the evaluation, 33 projects were under implementation. In total 20 projects are managed by the institutions financed by the Ministry of Education and Science and 21 project - by the Ministry of Culture. The total costs of the projects under the responsibility of the Ministry of Education and Science are 192.5 million. EUR, while the total costs of projects under the responsibility of the Ministry of Culture are 24.4 mln. EUR or out of the total amount invested in cultural education, only **11 % of the funding was invested in educational institutions subordinated to the Ministry of Culture**, and 89% in institutions financed by the Ministry of Education and Science.

From total planned financing of Measure 4.2.1.2 in amount of 63.9 mln. the amount of **investments planned by the Ministry of Culture is 7.3%, but the Ministry of Education and Science - 44.3%**. Educational institutions financed by the Ministry of Culture have not been able fully used the opportunities of Measure 4.2.1.2 to **promote energy efficiency in buildings**.

Within the framework of SO 5.6.1 from the total available ERDF funding in amount of 57.4 mln. EUR, almost 8.5 mln. EUR are planned for the development of **Latvian Academy of Culture and the Art Academy of Latvia infrastructure objects**, however, **at the time of evaluation, investments have been made in the amount of only 1.5%**. As a result of their acquisition, the planned investments will significantly expand the study opportunities offered by higher education institutions in the modernized infrastructure, thus also influencing the content of the study programmes offered.

Within the framework of SO 8.1.3 support from the total available ERDF funding 90 mln. EUR, **78.2 mln. EUR** are invested by **modernizing 13 vocational secondary education institutions**: 8 vocational secondary education institutions financed by the Ministry of Education and Science investing 69% of the available funding and 5 vocational secondary education institutions financed by the Ministry of Culture investing 31% of the total funding. The investments will have a significant impact on the learning environment of vocational secondary education institutions and the modernization of its infrastructure.

SO 1.1.1.2. framework support provided for **national post-doctoral research implementation** and the total measure available of ERDF funding is 43.4 million. EUR. Higher education institutions of culture implement 3 projects, **Art Academy of Latvia - 2 researches and Latvian Academy of Culture - 1 research** with the total funding 330 thousand. EUR of ERDF funding. Although the funding received is disproportionately small, it will encourage the development of talent and excellence.

In SO 1.1.1.5. higher education institutions have received funding for the implementation of 3 projects **by developing the preparation of international cooperation projects in research and innovations**, currently investing 0.75% of the planned total ERDF funding for the activity 29.5 mln. EUR. Attracting funding and gaining international experience in the implementation of projects in higher education institutions will promote the introduction of innovations in both curriculum and work-based learning.

In SO 8.1.1 it is planned to invest **for modernization of study programmes in creative industries, attracting investments of 1.6 mln. EUR** from the total available funding 38 mln. EUR and implementing projects in all 3 higher education institutions of culture. The attracted investments will have a significant impact on the improvement of the study environment by introducing innovative solutions and promoting the wider use of IT systems in the organization of studies.

Within the framework of the SO 8.2.1, **2 new master's study programs** have been developed **at the** Latvian Academy of Culture, **the Professional Doctoral Study Programme in Arts** developed by the Jāzeps Vītols Latvian Academy of Music and the **joint master's study program** "Service Design Strategies and Innovations" will be established at the Art Academy of Latvia by investing in total 600 thousand EUR or **6 % of the total available ESF funding**. The investments made have promoted the quality and content of studies offered by higher education institutions, in accordance with the trends of the labor market.

SO 8.2.2 provides support in **strengthening the capacity of academic staff of** higher education institutions and higher education institutions of culture have attracted ESF investments of 1 mln. EUR or **3.5% of the total available ESF funding**. Investments provide significant support for the development of higher education institutions by increasing the competencies and skills of the academic staff and promoting the career support opportunities for them.

Within the framework of SO 8.2.3, significant investments are made in the **efficiency and modernization of the management of higher education institutions of culture**, planning ESF investments in the amount of 1.3 million. EUR from the total available ESF funding - 16 mln. EUR. The investments will provide important changes in the structure of higher education institutions, introducing efficiency measures, improving quality management systems and developing the e-solutions used by the institution.

The invested EU funds have influenced and contributed to the achievement of the strategic goals of the institutions and the development of the institution in general (especially with regard to the implementation of infrastructure projects).

The educational institutions of the Ministry of Education and Science implement only a small part of the educational programs related to cultural education from the total offer of educational programs, however, in terms of funding investments, the institutions financed by the Ministry of Education and Science have received most of the funding from the list of evaluated projects.

In the 2014-2020 programming period, EU funds have not been developed separately specific SO for the cultural education institutions, however, they have been using the measures offered by the OP and have made investments in achieving common cultural education goals.

When planning the necessary funding for the EU funds 2021.-2027 programming period is necessary to ensure the available amount of **at least EUR 40 million - investment 's long-term**. Compared to the 2014-2020 programming period of the EU funds, more emphasis could be placed on **the development of educational programs, career development and development of innovations**.

1. IZVĒRTĒJUMA METODOLOĢIJA

Izvērtējuma sfēra

Izvērtējuma sfēra attiecas uz ES fondu 2007.-2013. gada un 2014.-2020. gada plānošanas periodiem, kā arī KPFI nodrošinātā finansējuma aktivitātēm, kas tiek īstenotas kultūrizglītības sektorā KM un IZM finansētajās profesionālās izglītības iestādēs un KM finansētajās augstākās izglītības iestādēs. Izvērtējums aptver Kultūras ministrijas un Izglītības un zinātnes ministrijas finansētās profesionālās vidējās izglītības iestādes, tostarp arī valsts finansētās pašvaldību dibinātās profesionālās vidējās izglītības iestādes, kuras īsteno programmas izglītības tematiskajā jomā „Mākslas”, kā arī Kultūras ministrijas finansētās augstākās izglītības iestādes.³ Saskaņā ar Radošo personu statusa un profesionālo radošo organizāciju likuma 2. pantu⁴ **radošās jomas** ir arhitektūra, dizains, teātris, mūzika, vizuālās māksla, deja, literatūra un kinematogrāfija. Par **mākslu dēvējama**⁵ sabiedriskās apziņas forma, kas tēlaini atspoguļo objektīvo realitāti; arī radoša tēlaina īstenības atspoguļošana, kam raksturīga estētiski izzinoša attieksme pret īstenību.

Dažādos ES fondu plānošanas periodos realizētie projekti izvērtēti atsevišķi, jo ES fondu 2007.-2013. gada plānošanas perioda projekti jau ir noslēgušies, bet daudzi ES fondu 2014.-2020. gada plānošanas perioda projekti izvērtējuma veikšanas laikā vēl tiek īstenoti. Izvērtējamie projekti grupēti pa ES fondu specifiskajiem atbalsta mērķiem (SAM), kas attiecas uz ES fondu 2014.-2020. gada plānošanas periodu un aktivitātēm / apakšaktivitātēm attiecībā uz ES fondu 2007.-2013. gada plānošanas periodu.

Izvērtējuma sfērā iekļautas **dažādas izglītības iestādes**, tai skaitā izglītības iestādes, kur kultūrizglītības jautājumi ir tikai viena no apmācību jomām, tādēļ nepieciešamības gadījumā izvērtējuma ietvaros sniegtas atsauces un izvērtējums, cik liela ir projekta ietekme uz kultūrizglītības jomu iestādes īstenotajās apmācībās.

Tiem ES fondu 2014.-2020. gada plānošanas perioda projektiem, kas vēl tiek realizēti, izvērtējuma ietvaros tika izmantota teorijā bāzēta izvērtējuma pieeja, aprakstot, kāda varētu būt potenciālā ietekme pēc projektu īstenošanas.

Izvērtējamie projekti attiecas uz ļoti dažādām nozarēm un ir ar dažādu iespējamo ietekmi uz kultūrizglītību, tādēļ izvērtējuma ietvaros **projekti ir grupēti** pa šādām sfērām:

- energoefektivitātes paaugstināšana;
- infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošana;
- apmācību programmu pilnveide;
- kapacitātes stiprināšana, tai skaitā cilvēkresursu kompetences paaugstināšana.

Izvērtējuma metodoloģijas shematiskais attēlojums

Izvērtējums veikts saskaņā ar “Vadlīnijām par ietekmes izvērtējumu metožu pielietošanu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ES KP fondu prioritārajiem virzieniem” (Vadlīnijas), 31.01.2014,⁶ un Eiropas Komisijas (EK) izstrādātajām “Labākas pārvaldības vadlīnijām un rīku” (European Commission, Better Regulation Guidelines, Better Regulation Toolbox⁷). Izvērtējuma metodoloģija balstīta uz lietderības, efektivitātes un ietekmes izvērtējuma pieeju, nosakot datu avotus, izvērtējot iegūto informāciju un izdarot secinājumus par izvērtējamo projektu veikto ieguldījumu kultūrizglītības un kultūras politikas mērķu sasniegšanā.

Izvērtējums veikts **projekta līmenī** (efektivitāte, lietderība un ietekme), KM padotībā esošām iestādēm **iestādes līmenī** (lietderība un ietekme), **kultūrizglītības jomas līmenī** (lietderība un ietekme).

Iestādes līmenī un kultūrizglītības jomas līmenī izvērtēts projektu ieguldījums attiecībā uz šādiem izvērtējuma faktoriem:

3 <https://likumi.lv/ta/id/291524-noteikumi-par-latvijas-izglitiba-klasifikaciju>

4 <https://likumi.lv/ta/id/295594>

5 <https://tezaurs.lv/m%C4%81ksla>

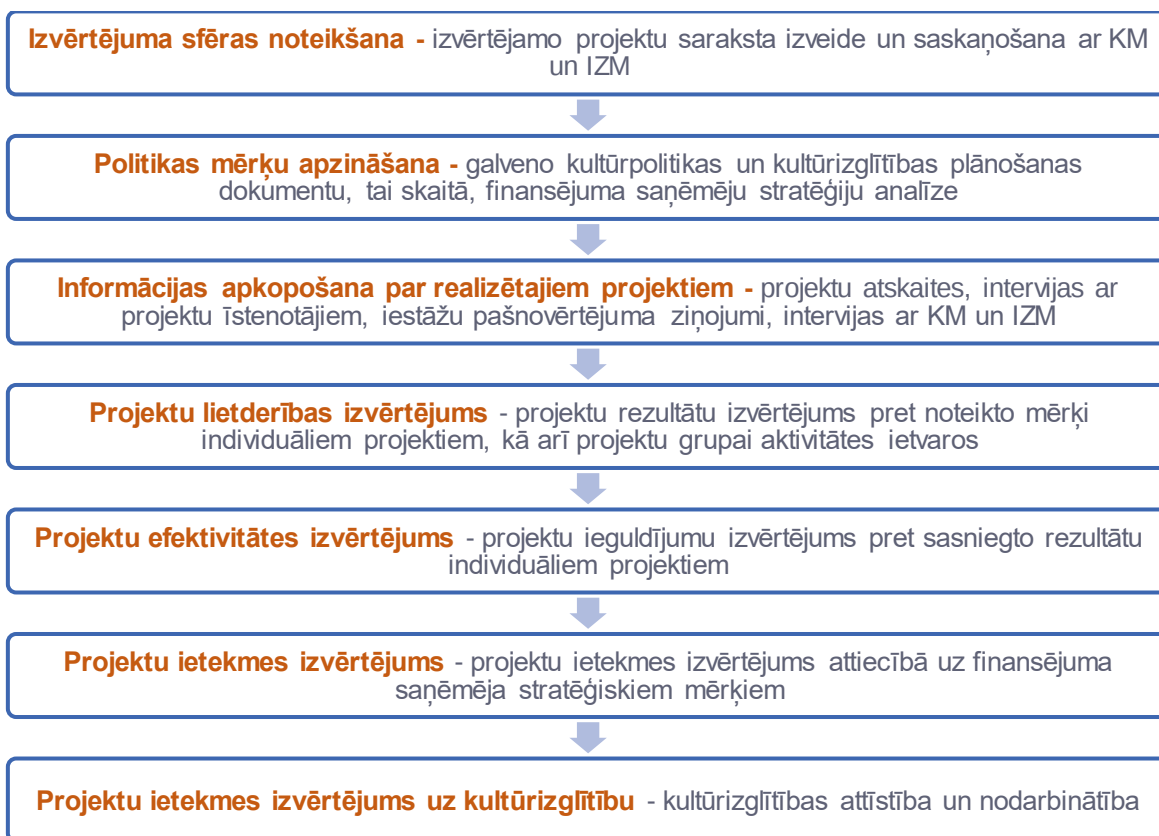
6 http://m.esfondi.lv/upload/Petijumi_un_izvertejumi/apraksti/Izvertesanas_vadlinijas_31012014_final.pdf

7 http://ec.europa.eu/smart-regulation/guidelines/docs/br_toolbox_en.pdf

- infrastruktūras pieejamība;
- videi draudzīgi risinājumi;
- mācību un studiju vides uzlabošana;
- studiju un mācību programmu infrastruktūras modernizācija;
- kultūrizglītības iestāžu attīstība, veicinot izcilību un talantu attīstību;
- izglītības saturs un piedāvājums;
- jaunu studiju un mācību programmu izveide;
- inovāciju veicināšana;
- darba vidē balstītas mācības;
- pedagogu un akadēmiskā personāla atbalsts un stiprināšana;
- karjeras atbalsts;
- vienlīdzīgas iespējas.

Novērtējuma metodoloģiskais ietvars shematiski ietverts attēlā zemāk.

1. attēls. Metodoloģijas teorētiskais ietvars

Galvenie informācijas ieguves avoti

Literatūras analīze. Izvērtējuma ietvaros tika analizēti politikas plānošanas dokumenti, kas ir saistoši uz projektu plānošanas un īstenošanas brīdi, piemēram, NAP2020, Kultūrizglītības stratēģija 2014.-2020. gadam. Izvērtētas finansējuma saņēmēju stratēģijas, iepriekšējie izvērtējumi, augstākās izglītības iestāžu mājas lapās pieejamā informācija par absolventu iesaistīšanos darba tirgū, augstāko izglītības iestāžu veiktie pētījumi par darba tirgus vajadzībām, kā arī citi pētījumi.

Projektu informācijas analīze. Izvērtējuma veikšanai tika izmantota projektu informācija (projektu pieteikumi, projektu līgumi un to grozījumi, projektu progresu pārskati), kas ir pieejama tīmekļa vietnē⁸ un ES fondu projektu vadības sistēmā KP VIS pieejamā informācija. Projektu informācijas analīze veikta, apkopojot informāciju par ieviesto projektu sasniegtajiem finanšu, rezultātu un iznākuma rādītājiem, kā arī identificējot konkrētus gadījumus, kad MK noteikumos noteiktie mērķi netika sasniegti. ES fondu 2007.-2013. gada plānošanas perioda projektu izvērtēšanai izmantota IZM un KM sniegtā informācija, jo projekti ir noslēgti ES fondu 2007.-2013. gada plānošanas periodā.

Iestāžu pašnovērtējuma ziņojumi. Izvērtējuma ietvaros tika izmantoti arī izglītības iestāžu publicētie pašnovērtējuma ziņojumi, kuros ietverts izglītības iestādes vispārīgs raksturojums (izglītojamo skaits, īstenotās izglītības programmas), pamatmērķi, sasniegtie rezultāti, Informācija par būtiskākajiem īstenotajiem projektiem un prioritātes turpmākajiem trim gadiem, kā arī cita informācija.

Intervijas. Svarīgs datu ieguves veids, lai sniegtu atbildes uz kvalitatīvajiem izvērtējuma jautājumiem, tostarp ieguldījumu un ietekmi uz kultūrizglītības jomu, bija intervijas ar projektu īstenotājiem. Izvērtējuma ietvaros, izmantojot konferences zvanu palīdzību, apjautāti izvērtējamo projektu ieviešēji - kopumā 12. Intervējamo personu saraksts un interviju jautājumi tika saskaņoti ar KM.

Nodarbinātības tendenču analīze. Nodarbinātības tendenču identificēšanā izmantoti dažādu valstu pētījumi par kultūru un radošās industrijas sektoriem, mākslām, kā arī starptautisku organizāciju veiktie pētījumi par dažādām ekonomikas nozarēm. Tendenču izpētē izmantotas arī citējamas zinātniskās publikācijas un valstu statistikas datu bāzes un tajās balstītās publikācijas. Izmantotas arī ar nodarbinātības statistiku nesaistītas publikācijas – pētījumi, kas saistīti ar tehnoloģiskām inovācijām un citiem mākslas nozaru darbību un patēriņu ietekmējošiem faktoriem, kas interpretējami arī nodarbinātības kontekstā. Latvijas situācijas analīzei tika aplūkoti iepriekš veiktie pētījumi par nodarbinātību mākslās un kultūras patēriņu, kā arī dati no Centrālās statistikas pārvaldes (CSP), kas raksturo atsevišķas mākslas nozares un dati no Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) par konkrētu profesiju nodarbinātību.

ES nodarbinātības statistikā mākslas netiek izdalītas atsevišķi no pārējā kultūras un radošo industriju sektora, tāpēc ES kultūras un radošo industriju statistika īsti neļauj izdarīt secinājumus par nodarbināto skaita tendenci mākslās Latvijā salīdzinoši uz citu valstu fona.

Izvērtējuma ierobežojumi

Izvērtējums neietvēra īstenoto projektu aktivitāšu izmaksu pārbaudi pret plānotajām izmaksām, kā arī izdevumu attiecināmības pārbaudi. Tāpat izvērtējums neietvēra projektu rezultātu pārbaudi projektu īstenošanas vietās un pret noteiktajiem tehniskajiem rādītājiem, piemēram, ēku energoefektivitāti. Interviju laikā iegūtā informācija netika pārbaudīta pret neatkarīgu datu avotu, kā arī iegūtā informācija tika vispārināta un netika iekļautas atsauces uz konkrētiem informācijas sniedzējiem.

Daudziem no finansējuma saņēmējiem, pamatā profesionālās izglītības iestādēm, nav izstrādātas stratēģijas vai arī tās nav publiski pieejamas, tādēļ izvērtējuma ietvaros atsevišķām izglītības iestādēm nebija iespējams izvērtēt, kādu ieguldījumu projektu realizācija ir devusi finansējuma saņēmēju stratēģijās iekļauto mērķu sasniegšanā.

Izvērtējums ietvēra projektus, kas realizēti ES fondu 2007.-2013. gada plānošanas periodā, kā arī KPFI finansētus projektus, par kuriem pieejamā informācija ir ļoti ierobežota, jo tā nav pieejama sistēmā KP VIS, tādēļ šo projektu izvērtēšanai tika izmantota IZM un KM sniegtā informācija, kā arī intervijas ar finansējuma saņēmējiem.

Latvijā iepriekš veikts ierobežots skaits pētījumu, kas palīdzētu precīzāk prognozēt darba tirgus prognozes mākslas nozarēs. Arī nodarbinātības vai kultūras patēriņa statistika nerada pilnvērtīgu priekšstatu par pieprasījumu pēc mākslām, tā atklāj atsevišķus mākslas pieprasījuma aspektus.

Profesiju klasifikators nav pietiekami detalizēts, lai konkrētu jomu ietvaros identificētu tieši kultūras un radošajās industrijās nodarbinātos, tai skaitā mākslas nozarēs nodarbinātos. Kultūras un radošo industriju profesiju pārstāvji strādā ļoti plašā tautsaimniecības nozaru spektrā.

Pasaules valstīs tiek izmantotas atšķirīgas pieejas statistikas datu uzskaitē par mākslās nodarbinātajiem. Visbiežāk šī statistika netiek izdalīta atsevišķi no kultūras un radošo industriju sektoros nodarbinātajiem, kā arī nepiedāvā pietiekoši detalizētu dalījumu par dažādām profesijām, kas ļautu izdarīt secinājumus par pieprasījuma kāpumu vai kritumu konkrētās profesijās. Profesijas, kas tiek ietvertas kultūras un radošo industriju statistikā dažādās valstīs atšķiras.⁹

9 <https://disce.eu/wp-content/uploads/2020/05/DISCE-Report-D3.2.b.pdf>

2. KULTŪRIZGLĪTĪBAS POLITIKAS PRIORITĀTES UN TO ĪSTENOTĀJI

Kultūrizglītības politikas prioritātes un to īstenošana

- Kultūras un mākslas izglītību nodrošina **IZM** padotībā esošo 3 atsevišķu augstākās izglītības iestāžu speciālās programmas un 11 atsevišķu profesionālās izglītības iestāžu speciālās programmas. Tematiskās jomas “Mākslas” atsevišķas programmas ir **tikai viena no apmācību tēmām** IZM padotības izglītības iestādēs, un tajās apmācību programma ir krietni plašāka, bet projekti īstenoti attiecībā uz visām iestādes apmācību programmām.
- Kultūrizglītību nodrošina trīs **KM** padotībā esošas kultūras jomas augstākās izglītības iestādes, tostarp viena koledža, četri profesionālās vidējās izglītības kompetences centri un sešas profesionālās izglītības iestādes. KM padotības izglītības iestādēs tiek īstenotas **vienīgi kultūrizglītības programmas**, un projekti tiek īstenoti attiecībā uz visu izglītības iestādes darbību.
- Kultūrizglītība tiek nodrošināta arī **divās pašvaldību dibinātās vidējās profesionālās izglītības iestādēs**, no kurām viena ir ar profesionālās izglītības kompetences centra statusu. Šajās izglītības iestādēs tiek īstenotas vienīgi kultūrizglītības programmas, un tāpēc īstenotie projekti ir attiecināmi uz visu izglītības iestādes darbību.
- Kultūrizglītības stratēģiskie mērķi noteikti **Latvijas Nacionālā attīstības plānā 2014.-2020. gadam** un **Kultūrizglītības nozares stratēģijā 2014.-2020. gadam**. Noteikto mērķu sasniegšanā ieguldījumu ir devuši projekta izvērtējuma sfērā iekļautie projekti, kas īstenoti abos ES fondu plānošanas periodos (2007.-2013. gads un 2014.-2020.gads).
- **ES fondu 2007.-2013. gada plānošanas perioda** ietvaros izvērtēti 43 projekti, kas attiecināmi uz novērtējuma sfēru – ieguldījumi profesionālās vidējās izglītības iestādēs un augstākās izglītības iestādēs. Kopējās plānotās izmaksas – 46 325 791,55 EUR.
- **ES fondu 2014.-2020. gada plānošanas perioda** ietvaros izvērtēts 41 projekts, no kuriem uz izvērtējuma brīdi 33 projekti ir īstenošanas stadijā, 1 projekts ticis noraidīts, 7 projektu īstenošana pabeigta. 20 projektus īsteno IZM padotības iestādes (198 253 112 EUR), un 20 projektus – KM padotības iestādes (15 517 130 EUR). Visaktīvākā KM padotībā esošā augstskola – Latvijas Mākslas akadēmija (LMA) (7 projekti), bet pārējās divas padotībā esošās kultūrizglītības augstskolas iesniegušas pa 6 projektiem.
- Ņemot vērā projektu dažādos mērķus, izvērtējamie projekti un **pasākumi grupēti**, lai nodrošinātu konkrētās jomas projektu konsolidētu izvērtējumu: energoefektivitātes palielināšana, infrastruktūras uzlabošana, apmācību programmu uzlabošana, kapacitātes celšana.
- **ES fondu 2007.-2013. gada plānošanas perioda** KM atbildībā esošo projektu kopējās izmaksas 17,926 milj. EUR, bet IZM – 33,978 milj. EUR kopējā kultūrizglītībā investētā apjoma tikai **35% finansējuma tika investēts KM padotībā esošajās izglītības iestādēs un 65% IZM padotībā esošajās iestādēs**.
- **ES fondu 2014.-2020. gada plānošanas perioda** IZM atbildībā esošo projektu kopējās izmaksas ir 192,5 milj. EUR, savukārt KM atbildībā esošo projektu kopējā izmaksas ir 21,9 milj. EUR no kopējā kultūrizglītībā investētā apjoma **tikai 10% finansējuma tika investēts KM padotībā esošajās izglītības iestādēs**, un 90% IZM padotībā esošajās iestādēs.

2.1. Izglītības tematiskās jomas “Mākslas” definīcija

Kultūras un mākslas izglītību raksturošanā gan Latvijā, gan pasaulē tiek lietoti dažādi jēdzieni, kas ietver samērā plašu tematisko jomu spektru.¹⁰ Latvijas Kultūrizglītības stratēģija 2014.-2020.gadam norāda, ka kultūrizglītība ietver profesionālās vidējās, profesionālās ievirzes un augstākās izglītības programmas mūzikā, dejā, mākslā, dizainā un nozares pedagoģijā, kā arī citās kultūras un radošo industriju nozarēs.¹¹

Kultūrizglītības iestādes strādā galvenokārt tematiskajā grupā “Humanitārās zinātnes un māksla”, īstenojot izglītības programmu grupu “Mākslas”, kā arī tematiskajā jomā “Izglītība” īstenojot izglītības programmu grupu “Pedagogu izglītība un izglītības zinātnes”.¹² Mākslu izglītības tematiskā grupa saskaņā ar Latvijas izglītības klasifikāciju¹³ ir šāda:

- Vizuāli plastiskā māksla;
- Mūzika un skatuves māksla;
- Audiovizuālā māksla un mediju māksla;
- Dizains;
- Amatniecība;
- Lietišķā māksla;
- Radošās industrijas.

MK Noteikumi Nr.323. par Latvijas izglītības klasifikāciju (2017)¹⁴ Humanitārās zinātnes un Mākslu izglītības tematiskajā grupā iekļauj septiņas izglītības programmu grupas. Šajā izvērtējumā ar profesionālo un augstāko mākslas izglītību tiek saprastas studiju programmas atbilstoši Latvijas izglītības klasifikācijai (**MK noteikumi Nr.323.**), kas nosaka mākslas izglītības tematiskās jomas, kā arī pedagogu izglītība mākslās: (1) **vizuāli plastiskā māksla**; (2) **mūzika un skatuves māksla**; (3) **audiovizuālā māksla un mediju māksla**; (4) **dizains**; (5) **amatniecība**; (6) **lietišķā māksla**; (7) **citas radošo industriju izglītības programmas**, kā arī (8) **pedagogu izglītība**.

2.2. Kultūrizglītības politikas īstenotāji

Kultūrizglītības programmas īsteno IZM un KM padotībā esošās izglītības iestādes, kā arī pašvaldību dibinātas izglītības iestādes. Saskaņā ar Kultūrizglītības nozares stratēģiju 2014.-2020. gadam¹⁵ kultūrizglītība ietver profesionālās vidējās, profesionālās ievirzes un augstākās izglītības programmas **mūzikā, dejā, mākslā, dizainā un nozares pedagoģijā**, kā arī citās kultūras un radošo industriju nozarēs.

Saskaņā ar Latvijas Kultūrizglītības stratēģiju 2014.-2020.gadam Latvijā ir 24 izglītības iestādes, kas īsteno profesionālās vidējās kultūrizglītības un radošās industrijas programmas. No tām 19 ir valsts dibinātas, 2 pašvaldību dibinātas izglītības institūcijas, kā arī 3 augstskolas, kas īsteno augstākās izglītības programmas šajā jomā.¹⁶

IZM padotībā¹⁷ ir 10 augstskolas, 5 koledžas, 21 profesionālās izglītības iestāde, kā arī 1 ģimnāzija un 1 speciālā izglītības iestāde. Kultūrizglītība nodrošināta IZM **profesionālās izglītības iestāžu atsevišķās izglītības programmās un augstskolu atsevišķās studiju programmās**, piemēram, profesionālā bakalaura studiju programma "Māksla" Latvijas Universitātē,¹⁸ profesionālā bakalaura studiju programma “MĀKSLAS MENEDŽMENTS”¹⁹, profesionālā bakalaura studiju programma

10 https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/petijumi/Kulturizglitibas_petijums_2_karta_2018.pdf

11 https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/Politikas%20dokumenti%202018/271118_AKTUALIZ%C4%92TA_Kulturizglitibas_nozares%20strategija_2014-2020.pdf

12 https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/petijumi/Kulturizglitibas_petijums_2_karta_2018.pdf

13 <https://likumi.lv/ta/id/291524-noteikumi-par-latvijas-izglitibas-klasifikaciju>

14 <https://likumi.lv/ta/id/291524-noteikumi-par-latvijas-izglitibas-klasifikaciju>

15

https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/Politikas%20dokumenti%202018/271118_AKTUALIZ%C4%92TA_Kulturizglitibas_nozares%20strategija_2014-2020.pdf

16 https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/Politikas%20dokumenti%202018/271118_AKTUALIZ%C4%92TA_Kulturizglitibas_nozares%20strategija_2014-2020.pdf

17 <https://www.izm.gov.lv/lv/ministrija/struktura/padotibas-iestades>

18 <https://www.lu.lv/studijas/fakultates/pedagogijas-psihologijas-un-makslas-fakultate/bakalaura-limena-studijas/maksla/>

19 <https://du.lv/studijas/studiju-programmas/2-limena-profesionalas-augstakas-izglitibas-studiju-programmas-kuras-nodrosina-kvalifikacijas-un-profesionala-bakalaura-grad-a-ieguvi/makslas-menedzments/>

“MŪZIKA”²⁰ Daugavpils Universitātē, akadēmiskā bakalaura studiju programma “Baltu filoloģija, kultūra un komunikācija”,²¹ akadēmiskā bakalaura studiju programma “Eiropas valodu un kultūras studijas”²² Liepājas Universitātē.

Atsevišķas mākslas, dizaina vai restaurācijas programmas tiek nodrošinātas tādās profesionālās izglītības iestādēs²³ kā Daugavpils Būvniecības tehnikums (programmas “Arhitektūra”, “Interjera dizains”), Daugavpils Tehnikums (izglītības programma “Tērpu izgatavošanas un stila speciālists”), Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums (Stila mēbeļu modelētājs, Restauratora asistents, Mēbeļu dizaina speciālists), PIKC Liepājas Valsts tehnikums (Tērpu izgatavošanas un stila speciālists), Ogres tehnikums (Apģērbu dizainera asistents, Interjera dizainera asistents, Vizuālās reklāmas dizaina speciālists, Vides dizainera asistents, Multimediju dizaina speciālists, Video operators), Vidzemes Tehnoloģiju un dizaina tehnikums (Produktu dizainera asistents, Apģērbu dizainera asistents), Rēzeknes tehnikums (Vides dizains), Rīgas Stila un modes tehnikums (RSMT) (Fotogrāfs, Multimediju dizaina speciālists, Tērpu izgatavošanas un stila speciālists), Rīgas Mākslas un mediju tehnikums (RMMT), VSIA „Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums” (Interjera dizaina speciālists, Tērpu izgatavošanas un stila speciālists, Apģērbu dizaina asistents) un PIKC “Rīgas Valsts tehnikums” (RVT) (Kokapstrādes nodaļa, Drukāšanas un mediju tehnoloģiju nodaļa).

Kultūrizglītība augstākās izglītības līmenī nodrošināta **KM** padotībā esošajās **3 kultūras jomas augstākās izglītības iestādēs** – Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija (JVLMA), Latvijas Kultūras akadēmija (LKA) (tai skaitā augstskolas aģentūra Latvijas Kultūras koledža), Latvijas Mākslas akadēmija (LMA).

Kultūrizglītība 2020.gadā tiek nodrošināta 4 KM pakļautībā esošajos **profesionālās izglītības kompetences centros** (PIKC Rīgas Dizaina un mākslas vidusskola (RDMV); PIKC Nacionālā Mākslu vidusskola (NMV); PIKC Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskola (LMMDV); PIKC Ventspils Mūzikas vidusskola (VMV)²⁴, kā arī **6 profesionālās vidējās izglītības iestādēs**²⁵ (Alfrēda Kalniņa Cēsu mūzikas vidusskola, Jāņa Ivanova Rēzeknes mūzikas vidusskola (JRRMV), Jelgavas Mūzikas vidusskola, Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskola (RMDV), Jāzepa Mediņa Rīgas Mūzikas vidusskola, Staņislava Broka Daugavpils Mūzikas vidusskola (SBDMV), nodrošinot 4621 audzēkņa izglītību²⁶.

Arī **divas pašvaldību dibinātās profesionālās vidējās izglītības iestādes** īsteno tikai tematiskās jomas “Mākslas” programmas: PIKC “Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskola “Saules skola”” un Valmieras Dizaina un mākslas vidusskola, kas īsteno vienīgi mākslas un dizaina izglītību. Ņemot vērā, ka PIKC “Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskola “Saules skola”” ir saņēmusi ERAF finansējumu jaunas infrastruktūras izbūvei un mācību aprīkojuma modernizācijai, un tā kā šī izglītības iestāde 100% īsteno mākslas un dizaina izglītības programmas, arī tās apgūtais ES fondu finansējums tiek iekļauts izvērtējuma sfērā.

2.3. Izvērtējuma sfēra

Izvērtējuma sfēra attiecas uz ES fondu 2007.-2013. gada un 2014.-2020. gada plānošanas periodiem, kā arī uz IZM un KM padotībā esošām kultūrizglītības iestādēm, kas nodrošina apmācību izglītības tematiskās jomas „Mākslas” programmās:

KM padotībā esošās iestādes - **īsteno tikai jomas “Mākslas” programmas**:

- JVLMA;
- LKA un tās struktūrvienību Latvijas Kultūras koledžu (LKK);
- LMA;
- Alfrēda Kalniņa Cēsu Mūzikas vidusskola;
- Jāņa Ivanova Rēzeknes Mūzikas vidusskola;

20 <https://du.lv/studijas/studiju-programmas/2-limena-profesionalas-augstakas-izglitiba-studiju-programmas-kuras-nodrosina-kvalifikaciju-un-profesionala-bakalaura-grada-ieguvi/muzika/>

21 <https://www.liepu.lv/lv/35/baltu-filologija-un-kultura>

22 <https://www.liepu.lv/lv/629/eiropas-valodu-un-kulturu-studijas>

23 <https://www.izm.gov.lv/lv/ministrija/struktura/padotibas-iestades>

24 <https://www.km.gov.lv/lv/kultura/radosas-industrijas/iespejas#gsc.tab=0>

25 <https://www.km.gov.lv/lv/kultura/radosas-industrijas/iespejas#gsc.tab=0>

26 Valsts izglītības informācijas sistēmas VIIS dati uz 01.10.2020.

- Jāzepa Mediņa Rīgas Mūzikas vidusskola;
- Jelgavas Mūzikas vidusskola;
- LMMDV;
- NMV;
- RDMV;
- VMV;
- RMDV;
- SBDMV.

IZM padotībā esošās iestādes – **Īsteno tematiskās jomas “Mākslas” atsevišķas programmas:**

- Daugavpils Būvniecības tehnikums;
- Jēkabpils Agrobiznesa koledža;
- Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums;
- Ogres tehnikums;
- Rēzeknes tehnikums;
- Rīgas Celtniecības koledža;
- RMMT;
- RSMT;
- VSIA "Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums";
- RVT.

Informācija tika apkopota arī par vidējām profesionālajām izglītības iestādēm, kuras nodrošina apmācību izglītības tematiskās jomas „Mākslas” programmās, tostarp PIKC "Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskola „Saules skola”” (pašvaldības iestāde) un Valmieras Mākslas vidusskola (pašvaldības iestāde), kuras finansē KM.

Izvērtējuma ietvaros Īstenoto projektu analīze iekļauj informāciju par visām kultūrizglītības iestādēm, kas nodrošina apmācību izglītības tematiskās jomas „Mākslas” programmās, tomēr padziļināts vērtējums par ES fondu ieguldījumu ietekmi un efektivitāti tiek veikts **tikai izglītības iestādēm, kuras, īstenojot projektus, veic ieguldījumus kultūrizglītībā 90-100% apmērā.**

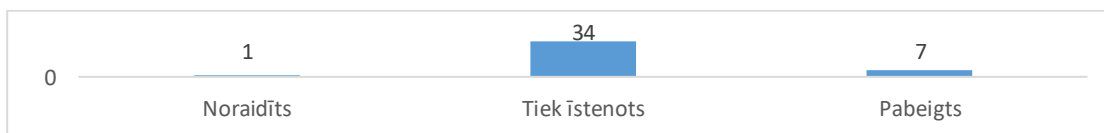
ES fondu 2007.-2013. gada plānošanas perioda ietvaros novērtēti 47 projekti, kas attiecināmi uz novērtējuma sfēru – ieguldījumi profesionālās vidējās izglītības iestādēs un augstākās izglītības iestādēs. Kopējās plānotās izmaksas – 51,904 milj. EUR.

1 projekts uzsākts 2009. gadā, 18 projekti – 2010. gadā, 2 projekti uzsākti 2011. gadā, 4 projekti – 2012. gadā, bet pa vienam projektam ir 2013. un 2014. gadā. 21 projektam precīzs Īstenošanas termiņš nav norādīts. 13 projekti ir IZM pārziņā, bet 34 – KM pārziņā. KM atbildībā esošo projektu kopējās izmaksas ir 21,296 milj. EUR (t.sk. viens projekts Īstenots pašvaldības dibinātā, bet KM finansētā vidējās profesionālās izglītības iestādē, piešķirot finansējumu Daugavpils pilsētas domei 1,55 milj. EUR apmērā), bet IZM – 30,608 milj. EUR.

ES fondu 2014.-2020. gada plānošanas perioda ietvaros novērtēti 42 projekti, kas attiecas uz izvērtējuma sfēru – ieguldījumi profesionālās vidējās izglītības iestādēs un augstākās izglītības iestādēs. Kopējās plānotās projektu izmaksas visiem izvērtējuma sfērā iekļautajiem projektiem ir 216 602 899 EUR, t.sk. Valsts izglītības attīstības aģentūras Īstenotos projektus 76,3 milj. EUR apmērā, Izglītības kvalitātes valsts dienesta projektu 37 milj. EUR apmērā un Valsts izglītības satura centra projektu 6 milj. EUR apmērā.

Uz novērtējuma sagatavošanas brīdi 34 projekti ir Īstenošanas stadijā, 1 projekts ir ticis noraidīts (LMA projekts, kura kopējās projekta izmaksas plānotas 300 000 EUR), savukārt 7 projektu Īstenošana ir pabeigta. 2016. gadā tika uzsākti 6 projekti, 2017. gadā tika uzsākti 19 projekti, 2018. gadā tika uzsākti 12 projekti, 2019. gadā 3 projekti, 2020. gadā tika uzsākts 1 projekts.

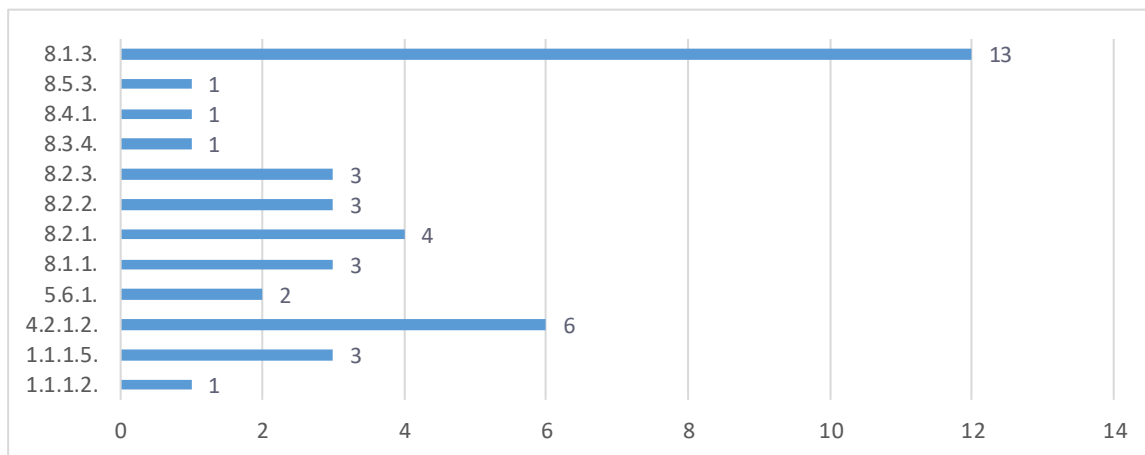
2. attēls. Īstenotie ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda projekti kultūrizglītības jomā

Avots: KP VIS datu bāzes dati uz 03.08.2020.

KM un IZM ir atbildīgās iestādes par dažādu SAM ieviešanu. 20 projekti ir IZM pārziņā un 21 projekts ir KM pārziņā. IZM atbildībā esošo projektu kopējās izmaksas ir 192 523 196 EUR, savukārt KM atbildībā esošo projektu kopējā izmaksas ir 24 079 703 EUR. Specifiskā atbalsta mērķa 8. grupa attiecas uz dažādu profesionālo kompetenču pilnveidi, efektivizāciju, pārvaldību, kopumā 29 izvērtējami projekti. Specifiskā atbalsta mērķa 1. grupa attiecas uz zinātnes, pētniecības un attīstības veicināšanu, kopumā izvērtējami 4 projekti, savukārt SAM 4. grupas ietvaros tiek veicināta energoefektivitāte, klimata mērķu sasniegšana, izvērtējami 6 projekti un 5. grupas ietvaros izvērtējami 2 projekti, kura ietvaros tiek īstenoti ievērojami infrastruktūras objekti.

3. attēls. IZM un KM pārziņā esošo projektu skaits no 2014. līdz 2020. gadam

Avots: KP VIS datu bāzes dati uz 03.08.2020.

2.4. Plānošanas dokumentos noteiktie kultūrizglītības politikas mērķi

Kultūrizglītības mērķi ir noteikti dažādos politikas plānošanas dokumentos, tai skaitā Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020. gadam²⁷ un Kultūrizglītības nozares stratēģija 2014.-2020. gadam²⁸. Analizēti tie plānošanas dokumenti, kas attiecas uz izvērtējuma periodu 2007.-2020. gads. Tabulās zemāk ir iekļauta informācija par konkrētiem izvērtējamiem pasākumiem un aktivitātēm, kas ir devuši ieguldījumu politikas mērķu sasniegšanā, bet detalizēts ieguldījuma izvērtējums ietverts pie konkrēto projektu un izglītības iestāžu izvērtēšanas.

Kultūrizglītības nozares stratēģija

Izvērtējamie projekti devuši ieguldījumu Kultūrizglītības stratēģijas īstenošanā. Tabulā zemāk iekļauta informācija par Kultūrizglītības nozares stratēģijas 2014.-2020. gadam noteiktajiem mērķiem un atbilstošām SAM aktivitātēm, kuru īstenošana veicinās noteikto mērķu sasniegšanu. Izvērtējums par projektu ieguldījumu Kultūrizglītības nozares stratēģijā iekļauts tālākajās izvērtējuma ziņojuma sadaļās.

1. tabula. Nozares stratēģijas mērķu sasniegšanu veicinošie SAM

Kultūrizglītības nozares stratēģija²⁹	
Stratēģijā noteiktie mērķi	Īstenotie SAM
Profesionālās pilnveides un tālākizglītības nodrošinājums pedagogiem un kultūras darbiniekiem.	8.2.2 SAM 8.4.1 SAM 8.5.3 SAM
Jaunu digitālo materiālu izstrāde atbilstoši mācību saturam.	8.1.1 SAM 8.2.1 SAM

²⁷ https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/20121220_NAP2020%20apstiprinats%20Saeima_4.pdf

²⁸

https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/Politikas%20dokumenti%202018/271118_AKTUALIZ%C4%92TA_Kulturizglitiba_nozares%20strategija_2014-2020.pdf

²⁹

https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/Politikas%20dokumenti%202018/271118_AKTUALIZ%C4%92TA_Kulturizglitiba_nozares%20strategija_2014-2020.pdf

Identificēt kultūras nozarē strādājošo izglītības vajadzības un nodarbināto tālākizglītības un profesionālās pilnveides virzienus.	8.5.3 SAM 8.4.1 SAM
Starptautiskā sadarbība apmaiņas un stažēšanās pasākumu īstenošanai.	1.1.1.2 SAM 1.1.1.5 SAM
Īstenot profesionālās ievirzes kultūrizglītības satura pilnveidi.	8.1.1 SAM 8.2.1 SAM 8.2.2 SAM 1.2.1.1.2.apakš-aktivitāte
Attīstīt talanta atbalsta pasākumus – iespēju radīšana talantu atklāšanai un izkopšanai, izcilības veidošanai, radošās kvalitātes nodrošinājumam (modulārā izglītība, kompetenču centri, radošās nometnes, konkursi u.tml.).	1.1.1.2 SAM 1.1.1.3 SAM 1.1.1.5 SAM 8.1.3 SAM
Nodrošināt mācību satura ekspertīzi mūzikas, mākslas un dejas jomā.	8.1.1 SAM 8.2.1 SAM 8.2.3 SAM 1.1.2.1.1.apakš-aktivitāte
Materiāli tehniskās bāzes uzlabošana mūzikas, mākslas un dejas vidējās izglītības iestādēs. Modernas mācību vides nodrošināšana jauniešu sagatavošanai darba tirgum – kultūrizglītības iestāžu infrastruktūras, tostarp augstākās izglītības iestāžu, aprīkojuma pilnveide atbilstoši īstenojamām izglītības programmu prasībām un darba tirgus attīstības tendencēm.	8.1.1 SAM 8.1.3 SAM 4.2.1.2 SAM 5.6.1 SAM KPI 3.1.1.1.aktivitāte 3.1.2.1.1.apakš-aktivitāte 3.2.2.1.2.apakš-aktivitāte
Regulāra kultūrizglītības programmu kvalitātes uzraudzība, metodiskā atbalsta sniegšana.	8.5.2 SAM
Augstākās izglītības piedāvājuma kultūras un radošo industriju jomā attīstības, konkurētspējas, eksportspējas veicināšanas pasākumi, tā integrēšana vienotajā Eiropas (pasaules) izglītības telpā, tostarp augstākās izglītības kvalitātes un pieejamības paaugstināšana. Augstākās izglītības digitalizācija.	1.1.1.5 SAM
Augstākās izglītības digitalizācijas pasākumu īstenošana un visaptverošu e-pārvaldības platformu izveide.	8.2.3 SAM
Zinātnes attīstība. Pētnieciskās bāzes nodrošināšana kultūras izpētei un nacionālās identitātes stiprināšanai. Fundamentālo un lietišķo pētījumu īstenošana, īpaši prioritārajos zinātnes virzienos (t.sk. Letonika un nacionālā identitāte).	1.1.1.2 SAM 1.1.1.3 SAM 1.1.1.5 SAM
Profesionālās kompetences centru darbības nodrošināšana profesionālajā vidējā kultūrizglītībā atbilstoši darba tirgus prasībām un nozares attīstības tendencēm.	8.1.3 SAM
Nodrošināt profesionālās pilnveides kursus visu līmeņu kultūrizglītības pedagogiem, paaugstinot kultūrizglītībā iesaistīto pedagogu un prakses vadītāju kompetenci uzņēmējdarbības un radošās industrijas tematikā.	8.4.1 SAM
Pasākumi profesiju standartu un kvalifikācijas prasību, profesionālās izglītības programmu un kvalifikācijas eksāmenu satura izstrāde.	8.5.2 SAM

Avots: CSE COE apkopota informācija, https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/Politikas%20dokumenti%202018/271118_AK_TUALIZ%C4%92TA_Kulturizglitiba_nozares%20strategija_2014-2020.pdf, KM un IZM sniegtā informācija

Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.gadam

Tabulā zemāk iekļauta informācija par NAP2020 pasākumiem, kuru mērķu sasniegšanā ieguldījumu ir devuši izvērtējuma sfērā iekļautie projekti. Norādīti NAP2020 pasākumi un izvērtējamo projektu atbilstošie SAM. Daži no SAM attiecas uz vairākiem attīstības plānā iekļautiem mērķiem.

2. tabula. SAM ieguldījums NAP2020 mērķu sasniegšanā

Darbība/pasākums	Īstenotie SAM
Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020.gadam³⁰	
Pasākums Nr. 182. Zinātnes kvalitatīva un kvantitatīva atjaunotne, t.sk. valsts zinātnisko institūtu iesaistīšana doktorantu apmācīšanā, jauno zinātnieku iesaiste pētījumos un zinātniskajā darbībā, kā arī akadēmiskā un zinātniskā personāla mobilitāte, lai veicinātu komercializējamo projektu veidošanu Latvijā.	1.1.1.2 SAM 1.1.1.3 SAM
Pasākums Nr. 184. Augstākās izglītības pieejamības nodrošināšana.	1.1.1.2 SAM 8.3.4 SAM
Pasākums Nr. 189. Augstākās izglītības eksporta atbalsta pasākumi (izcilu programmu apvienošana un vienoto programmu izveide citās ES valodās vismaz 10 studiju virzienos, programmu starptautiskā publicitāte un ārvalstu studentu atbalsta punktu attīstība, ārvalstu pasniedzēju piesaiste).	1.1.1.5 SAM 8.1.1. SAM 8.2.1 SAM 8.2.2 SAM
Pasākums Nr. 190. Augstākās izglītības konkurētspēja un konsolidācija, materiāltehniskās bāzes (aprīkojums) attīstība, augstskolu un koledžu iekšējās kvalitātes sistēmas pilnveide, augstskolu personāla zinātnisko publikāciju skaita pieauguma motivēšana, starptautisko zinātnisko žurnālu izveide, pārvaldības sistēmas efektivitātes palielināšana.	4.2.1.2 SAM 8.2.3 SAM 8.4.1 SAM 5.6.1 SAM

Avots: CSE COE apkopota informācija, https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/20121220_NAP2020%20apstiprinats%20Saeima_4.pdf, KM un IZM sniegtā informācija

2.5. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda finansējums izglītības jomai

Izvērtējamo projektu saraksts attiecas uz ES fondu 2007.-2013. gada un 2014.-2020. gada plānošanas periodiem, izvērtējuma sākuma posmā tika saskaņots ar KM un IZM. Izvērtējuma sfērā iekļautie ES fondu 2014.-2020. gada plānošanas perioda projekti attiecas uz kultūrizglītības jomu, bet DP "Izaugsme un nodarbinātība" specifiskā atbalsta mērķa aktivitātes, kas attiecas uz izglītības jomu, ir krietni vairāk. Tabulā zemāk ir iekļauts pārskats par SAM aktivitātēm, kas attiecas uz izglītības jomu, un atzīmēts, kuru aktivitāšu projekti ir iekļauti izvērtējuma sfērā, tātad projekti attiecas uz kultūrizglītības attīstību. No visiem specifiskā atbalsta mērķiem analizēta tikai 8.grupa - profesionālo kompetenču pilnveide, efektivizācija un pārvaldība.

3. tabula. Izglītības jomas SAM aktivitātes izvērtējuma sfērā

Darbības programma (DP) "Izaugsme un nodarbinātība"³¹	
8.1.1.SAM: palielināt modernizēto STEM, tajā skaitā medicīnas un radošās industrijas, studiju programmu skaitu	Iekļauts izvērtējuma sfērā
8.1.2.SAM: uzlabot vispārējās izglītības iestāžu mācību vidi	
8.1.3.SAM: palielināt modernizēto profesionālās izglītības iestāžu skaitu	Iekļauts izvērtējuma sfērā

30 https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/20121220_NAP2020%20apstiprinats%20Saeima_4.pdf

31 https://www.esfondi.lv/upload/Planosana/FMProg_270115_DP_2.pdf

8.1.4.SAM: uzlabot pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības STEM, t.sk. medicīnas un radošās industrijas, studiju mācību vidi koledžās	
8.2.1.SAM: samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu	Iekļauts izvērtējuma sfērā
8.2.2.SAM: stiprināt augstākās izglītības institūciju akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās	Iekļauts izvērtējuma sfērā
8.2.3.SAM: nodrošināt labāku pārvaldību augstākās izglītības institūcijās	Iekļauts izvērtējuma sfērā
8.2.4.SAM: nodrošināt atbalstu EQAR aģentūrai izvirzīto prasību izpildei	
8.3.1.SAM: attīstīt kompetenču pieejā balstītu vispārējās izglītības saturu	
8.3.2.SAM: palielināt atbalstu vispārējās izglītības iestādēm izglītojamo individuālo kompetenču attīstībai	
8.3.3.SAM: attīstīt NVA neregistrēto NEET jauniešu prasmes un veicināt to iesaisti izglītībā, NVA īstenotajos pasākumos jauniešu garantijas ietvaros un nevalstisko organizāciju vai jauniešu centru darbībā	
8.3.4.SAM: samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus	Iekļauts izvērtējuma sfērā
8.3.5.SAM: uzlabot pieeju karjeras atbalstam izglītojamajiem vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs	
8.3.6.SAM: ieviest izglītības kvalitātes monitoringa sistēmu	
8.4.1.SAM: pilnveidot nodarbināto personu profesionālo kompetenci	Iekļauts izvērtējuma sfērā
8.5.1.SAM: palielināt kvalificētu profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu skaitu pēc to dalības darba vidē balstītās mācībās vai mācību praksē uzņēmumā	
8.5.2.SAM: nodrošināt profesionālās izglītības atbilstību Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūrai	
8.5.3.SAM: nodrošināt profesionālās izglītības iestāžu efektīvu pārvaldību un iesaistītā personāla profesionālās kompetences pilnveidi	Iekļauts izvērtējuma sfērā

Avots: https://www.esfondi.lv/upload/Planosana/FMPProg_270115_DP_2.pdf

Saskaņā ar tabulā iekļauto informāciju ES fondu finansējumu kultūrizglītības iestādes pamatā nav izmantojušas saistībā ar vispārējās izglītības iestāžu aktivitātēm, piemēram, SAM 8.1.2, 8.3.1., 8.3.2., 8.3.5., jo kultūrizglītību nodrošina profesionālās izglītības iestādes un augstākās izglītības iestādes.

Galvenie secinājumi

- **Tematiskās jomas “Mākslas” atsevišķas programmas ir tikai viena no apmācību tēmām IZM padotības izglītības iestādēs,** un tajās apmācību programma ir krietni plašāka, bet projekti tiek īstenoti attiecībā uz visām iestādes apmācību programmām.
- Savukārt KM padotības izglītības iestādēs tiek īstenotas vienīgi kultūrizglītības programmas, un projekti tiek īstenoti attiecībā uz visu izglītības iestādes darbību.
- Izvērtējumā metodoloģija **pieskaņota izvērtējamo projektu statusam,** piemēram, ja projekti vēl nav ieviesti, piemērota teorijā bāzēta izvērtēšana.
- Ņemot vērā projektu dažādos mērķus, izvērtējamie projekti un **pasākumi grupēti,** lai nodrošinātu konkrētās jomas projektu konsolidētu izvērtējumu: energoefektivitātes

palielināšana, infrastruktūras uzlabošana, apmācību programmu uzlabošana, kapacitātes celšana.

- Kultūrizglītības jomas attīstībai izmantota tikai daļa no ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda SAM 8.grupas projektiem, kas attiecas uz profesionālo kompetenču pilnveidi, efektivizāciju un pārvaldību. Biezāk minētais iemesls - kvalifikācijas kritēriju neizpilde.
- Izvērtējot projektu un pasākumu ietekmi analizēts projektu ieguldījums nacionālajos politikas plānošanas dokumentos noteikto **kultūrpolitikas mērķu sasniegšanā**. Izvērtējuma metodoloģija balstīta uz iestādes, kultūrizglītības jomas, kultūrizglītības un kultūras izvērtējumu kopumā.
- ES fondu finansējumu kultūrizglītības iestādes pamatā nav izmantojušas saistībā ar vispārējās izglītības iestāžu aktivitātēm, piemēram, SAM 8.1.2, 8.3.1., 8.3.2., 8.3.5..

3. ES FONDU 2007.-2013.GADA PLĀNOŠANAS PERIODA PROJEKTI

3.1. Projekti energoefektivitātes paaugstināšanas jomā

KPFI Energoefektivitātes paaugstināšanas projekti

- KPFI konkursu ietvaros KM un IZM finansētās profesionālās vidējās izglītības iestādes ir īstenojušas 12 projektus, saņemot KPFI finansējumu **4 302 143 EUR**. 6 projektus īstenojuša KM finansētās iestādes, saņemot 1 838 368 milj. EUR un 6 projektus IZM finansētās iestādes, saņemot 2 463 775 milj. EUR KPFI finansējumu.
- Saskaņā ar VARAM datiem visi īstenotie **projekti ir sasnieguši plānotos rezultāta rādītājus** (CO₂ emisijas samazinājums), kas apstiprina īstenoto projektu efektivitāti.
- Īstenoto projektu lietderīgu apstiprina iegūtais **siltumenerģijas patēriņa un izmaksu samazinājums**, tajā skaitā CO₂ emisijas samazinājums.
- Iestāžu vadība intervijās norādīja, ka KPFI projektos iegūtais finansējums ir nozīmīgs ieguldījums iestādes kopējā attīstībā, jo tas **būtiski papildinājis valsts piešķirto finansējumu**, kura ietvaros nav iespējams veikt apjomīgus infrastruktūras uzlabojumus.
- Īstenotie KPFI projekti ir tieši ietekmējuši iestādes kultūrizglītības attīstību veicinošos faktorus, uzlabojot **infrastruktūras pieejamību**, izmantojot **videi draudzīgus risinājumus** un **uzlabojot mācību un sadzīves vidi**.

3.1.1. Kopsavilkums par īstenotajiem projektiem

Klimata pārmaiņu finanšu instruments

KPFI mērķis ir veicināt globālo klimata pārmaiņu novēršanu, pielāgošanos klimata pārmaiņu radītajām sekām un sekmēt siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanu (piemēram, īstenojot pasākumus ēku energoefektivitātes uzlabošanai gan sabiedriskajā, gan privātajā sektorā, tehnoloģiju, kurās izmanto atjaunojamus energoresursus, attīstīšanu un ieviešanu, kā arī īstenojot integrētus risinājumus siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanai).

KPFI finansējums izglītības iestādēm bija pieejams saskaņā ar Ministru kabineta (MK) 2010.gada 5.maija noteikumiem Nr.417 "Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa "Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai valsts un pašvaldību profesionālās izglītības iestāžu ēkās" nolikums"³² un MK 2012.gada 14.augusta noteikumiem Nr.559 "Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklātā konkursa "Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai" nolikums".³³ Pieteikties KPFI finansējuma saņemšanas konkursiem izmantoja 10 profesionālās vidējās izglītības iestādes. Informācija par īstenotajiem projektiem apkopota tabulā zemāk.

4.tabula. KM un IZM finansēto profesionālo vidējās izglītības iestāžu iesniegtie projekti KPFI

Projekta īstenotājs un projekta nosaukums (KM vidusskolu nosaukumi pirms reorganizācijas 2016.gadā)	KPFI finansējums, EUR
RDMV Projekts "Energoefektivitātes paaugstināšana Rīgas Dizaina un mākslas vidusskolas dienesta viesnīcas ēkā" (Projekts Nr. KPFI-5/42)	605 127

32 <https://likumi.lv/ta/id/210209>

33 <https://likumi.lv/ta/id/251098>

<i>Īstenots 11.01.2011.- 12.12.2012. Ēveles ielā 2, Rīgā</i>	
Rīgas Doma kora skola Projekts "Rīgas Doma kora skolas ēkas energoefektivitātes uzlabošana" (Projekts Nr. KPFI-5/40) <i>Īstenots 03.07.2012.- 17.09.2013. Meža ielā 15, Rīgā</i>	283 280
Emīļa Melngaiļa Liepājas Mūzikas vidusskola Projekts "Emīļa Melngaiļa Liepājas mūzikas vidusskolas energoefektivitātes pasākumi Ausekļa ielā 11/15" (Projekts Nr. KPFI-5/31) <i>Īstenots 10.01.2011.-11.12.2011. Ausekļa ielā 11/15, Liepājā</i>	497 715
Liepājas Dizaina un mākslas vidusskola Projekts "Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai Liepājas Dizaina un mākslas vidusskolas ēkā Toma ielā 23/25" (Projekts Nr. KPFI-15.3/29) <i>Īstenots 30.06.2014.-31.01.2015. Toma ielā 23/25, Liepājā</i>	71 672
Liepājas Dizaina un mākslas vidusskola Projekts "Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai Liepājas Dizaina un mākslas vidusskolas ēkā Alejas ielā 18" (Projekts Nr. KPFI-15.2/47) <i>Īstenots 12.12.2013.- 30.06.2014. Alejas ielā 18, Liepājā</i>	51 801
Emīļa Dārziņa mūzikas vidusskola Projekts "Energoefektivitātes paaugstināšana Emīļa Dārziņa mūzikas vidusskolas ēkā" (Projekts Nr. KPFI-5/45) <i>Īstenots 2012.gada maijs-oktobris, Kalnciema ielā 10/12, Rīgā</i>	328 773
RVT Projekts "Energoefektivitātes paaugstināšana Rīgas Valsts tehnikuma ēkā Noliktavas ielā 2" (Projekts Nr. KPFI-15.3/7) <i>Īstenots Noliktavas ielā 2, Rīgā</i>	147 001
Ogres tehnikums Projekts "Ogres Profesionālās vidusskolas dienesta viesnīcas renovācija atbilstoši augstām energoefektivitātes prasībām un izmantojot videi draudzīgus būvniecības materiālus un izstrādājumus" (Projekts Nr. KPFI-5/12) <i>Īstenots 10.01.2011.- 31.08.2012. Upes pr,18, Ogrē (dienesta viesnīca)</i>	258 003
Rīgas Stila un modes profesionālā vidusskola Projekts "Energoefektivitātes paaugstināšana Rīgas Stila un modes profesionālās vidusskolas dienesta viesnīcām" (Projekts Nr. KPFI-15.2/159) <i>Īstenots 2015.gadā, Ūdeļu ielā 24, Ūdeļu ielā 26, Rīgā (dienesta viesnīcas)</i>	584 121
Daugavpils Būvniecības tehnikums Projekts "Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai Dagdas arodvidusskolas dienesta viesnīcas ēkā" (Projekts Nr. KPFI-15.4/98) <i>Īstenots 01.10.2012.- 30.04.2015. Brīvības ielā 3, Dagdā, Dagdas nov.</i>	205 200
RMMT (Rīgas Amatniecības vidusskola) Projekts "Rīgas Amatniecības vidusskolas ēku Jūrmalas gatvē 90 energoefektivitātes paaugstināšana no valsts budžeta programmas "Klimata pārmaiņu finanšu instruments" līdzfinansētā projekta ietvaros" (Projekts Nr. KPFI-15.4/36) <i>Īstenots 2015.gadā, Jūrmalas gatve 90, Rīgā</i>	767 825
RMMT (Rīgas Amatniecības vidusskola) Projekts "Rīgas Amatniecības vidusskolas dienesta viesnīcas (kopmītnes) un sporta ēkas Jūrmalas gatvē 90 energoefektivitātes paaugstināšana no valsts budžeta programmas "Klimata pārmaiņu finanšu instruments" līdzfinansētā projekta ietvaros" (Projekts Nr. KPFI-15.3/27) <i>Īstenots Jūrmalas gatve 90, Rīgā</i>	501 625
Kopā	4 302 143

Avots: CSE COE apkopotie dati no publiski pieejamiem avotiem

3.1.2. Projektu efektivitātes, lietderības un ietekmes izvērtējums

KPFI īstenoto projektu ietvaros finansējumu ir saņēmušas 5 KM un 5 IZM finansētās profesionālās vidējās izglītības iestādes. Minēto projektu ietvaros tika investēts KPFI finansējums **4 302 143 EUR** apmērā. KPFI projektu ietvaros tika veikti ēku energoefektivitātes paaugstināšanas darbi, kā ēku

ārsienų, cokola, pārsegumu un jumta siltināšana; logu, durvju un stikla bloku nomainīšana; apgaismes lampu maiņa uz energo efektīvu (LED) apgaismojumu. KPFI projektu ietvaros piešķirtie līdzekļi tika izmantoti profesionālās vidējās izglītības iestāžu mācību ēku, dienesta viesnīcu un sporta zāļu energoefektivitātes paaugstināšanai, samazinot siltumenerģijas un elektroenerģijas patēriņu. Projektu īstenošana ir noslēgusies, un to rezultātu monitoringu³⁴ veic Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija (VARAM). Saskaņā ar VARAM sniegto informatīvo ziņojumu "Par Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta darbību 2018.gadā"³⁵ iepriekš minēto profesionālo vidējās izglītības iestāžu īstenotie projekti ir sasnieguši plānotos rezultātā rādītājus (CO₂ emisijas samazinājums 2018.gadā, %), kas apstiprina īstenoto projektu efektivitāti.

Intervijās izglītības iestāžu vadība norādīja, ka īstenotie projekti ir uzlabojuši audzēkņu mācību un sadzīves apstākļus, telpas ir siltākas un tajās atrasties ir daudz komfortablāk, kas noteikti veicina audzēkņu apmierinātību ar izglītības iestādes piedāvātajiem apmācības vides apstākļiem. Nodrošinot atbilstošus mācību un sadzīves vides apstākļus, tiek uzlabota profesionālās izglītības pieejamība, palielināta izglītības iestādes pievilcība starp citām izglītības iestādēm, tādējādi nodrošinot izglītības iestādes konkurētspējas pieaugumu. Papildus audzēkņu mācību un sadzīves apstākļu uzlabošanas īstenoto projektu rezultātā iestādes iegūst arī līdzekļu ekonomiju, kas saistīta ar siltumenerģijas patēriņa samazināšanos un energoefektivitāti, kas, savukārt, samazina iestādes uzturēšanas un ekspluatācijas izdevumus un apstiprina īstenoto projektu lietderību.

Vienlaikus iestāžu vadītāji norādīja, ka KPFI projektos iegūtais finansējums ir nozīmīgs ieguldījums iestādes kopējā attīstībā, jo tas būtiski papildinājis valsts piešķirto finansējumu, kura ietvaros nav iespējams veikt apjomīgus infrastruktūras uzlabojumus. Projektu ietekme uz konkrēto izglītības iestādi apkopota izvērtējuma 5.daļā "Projektu ietekme uz iestāžu stratēģiju īstenošanu".

Īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību un dažādiem kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem atspoguļota tabulā zemāk.

5.tabula. KPFI ietvaros īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU IETEKME
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA	TIEŠA
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI	TIEŠA
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA	TIEŠA
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA	NETIEŠA
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCİLĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU	NETIEŠA
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS	NETIEŠA
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE	
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA	
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS	
PEDAGOGU UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA	
KARJERAS ATBALSTS	
VIENTĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)	NETIEŠA

Avots: CSE COE izvērtējums

34 https://www.varam.gov.lv/sites/varam/files/content/files/Fondi/Fondi%20un%20ES/1_piel_kpfi_inf_zin_2019.pdf

35 <http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40474889>

3.2. Projekti infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošanas jomā profesionālās izglītības iestādēs

ERAF infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošanas projekti

- 3.1.1.1.aktivitātes ietvaros KM un IZM finansētās profesionālās vidējās izglītības iestādes ir īstenojušas 10 projektus, saņemot ERAF finansējumu **27 226 555 EUR**. 3 projektus īstenojuša KM finansētās iestādes, saņemot 2 666 833 EUR, bet 7 projektus IZM finansētās iestādes, saņemot 24 559 722 EUR ERAF finansējumu. Projektu īstenošana ir pabeigta.
- Projektu **lietderību nosaka iegūtā modernā un mūsdienīgā materiāli tehniskās bāze**, kas nodrošina visa veida resursu efektīvāku izmantošanu, paaugstina profesionālās izglītības piedāvājuma kvalitāti un pieejamību, sniedz iespēju kļūt par mūsdienīgu un modernu profesionālās izglītības iestādi, kā arī paaugstina iestādes prestižu un konkurētspēju.
- Iestāžu vadība intervijās norādīja, ka ERAF projektos iegūtais finansējums ir nozīmīgs ieguldījums iestādes kopējā attīstībā, jo tas **būtiski papildinājis valsts piešķirto finansējumu**, kura ietvaros nav iespējams veikt apjomīgus infrastruktūras uzlabojumus.
- Īstenotie 3.1.1.1.aktivitātes projekti ir tieši ietekmējuši iestādes kultūrizglītības attīstību veicinošos faktorus, uzlabojot **infrastruktūras pieejamību**, izmantojot **videi draudzīgus risinājumus**, uzlabojot **mācību** un sadzīves **vidi**, nodrošinot **mācību programmu infrastruktūras modernizāciju**, kas **veicina inovācijas**, kā arī nodrošinot **vienlīdzīgas iespējas (horizontālais princips)**.

3.2.1. Kopsavilkums par īstenotajiem projektiem

3.1.1.1.apakšaktivitāte „Mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana profesionālās izglītības programmu īstenošanai”

DP "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.1.1.1.aktivitāte "Mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana profesionālās izglītības programmu īstenošanai" (turpmāk tekstā – 3.1.1.1.aktivitāte) organizēta saskaņā ar MK 2008. gada 11. novembra noteikumiem Nr. 939 "Noteikumi par darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.1.1.1.aktivitātes "Mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana profesionālās izglītības programmu īstenošanai" pirmo projektu iesniegumu atlases kārtu"³⁶ un MK 2013. gada 22. janvāra noteikumiem Nr. 51 "Noteikumi par darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.1.1.1.aktivitātes "Mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana profesionālās izglītības programmu īstenošanai" otrās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanu".³⁷

Pirmās atlases kārtas kopējais pieejamais finansējums bija 31 525 101 EUR, tai skaitā ERAF līdzfinansējums 27 111 569 EUR un nacionālais publiskais līdzfinansējums – vismaz 4 413 532 EUR. Otrās kārtas ietvaros – pieejamais publiskais finansējums bija 129 066 198 EUR apmērā, ko veido ERAF līdzfinansējums 88 733 157 EUR apmērā, valsts budžeta finansējums 13 779 556 EUR apmērā un virssaistību finansējums 26 553 485 EUR apmērā.

3.1.1.1.aktivitātes mērķis bija profesionālās izglītības programmu īstenošanu nodrošināš infrastruktūras uzlabošana, lai veicinātu profesionālās izglītības atbilstību darba tirgus prasībām. Infrastruktūras uzlabošana ir profesionālās izglītības iestādes īstenoto profesionālās vidējās izglītības vai arodizglītības programmu modernizācija un tā ietver šādus pasākumus: nepieciešamo mācību

³⁶ <https://likumi.lv/ta/id/184629>

³⁷ <https://likumi.lv/ta/id/254593>

līdzekļu iegādi, ieskaitot transportlīdzekļus kā uzskates un tehniskos līdzekļus, kas nepieciešami izglītības programmu apguves nodrošināšanai, kā arī tehniskā aprīkojuma, tajā skaitā informācijas tehnoloģiju, iegādi; bibliotēku un mācību kabinetu modernizāciju (izņemot sporta zāles mācību līdzekļu un tehniskā aprīkojuma iegādi); ēku, būvju un telpu, tajā skaitā dienesta viesnīcu, rekonstrukciju, renovāciju, jaunas būves vai ēkas būvniecību; esošo būvju, ēku vai to daļu nojaukšanu; ēku, būvju un telpu pielāgošanu personām ar funkcionāliem traucējumiem un citus būvniecības darbus, ja šīs infrastruktūras uzlabošanu veic izglītības iestādes esošajā ēku kompleksā.

Projektus 3.1.1.1.aktivitātes ietvaros iesniedza 8 profesionālās vidējās izglītības iestādes. Informācija par īstenotajiem projektiem apkopota tabulā zemāk.

6.tabula. Profesionālo vidējās izglītības iestāžu īstenotie projekti 3.1.1.1.aktivitātē

Projekta īstenotājs un projekta nosaukums (KM vidusskolu nosaukumi pirms reorganizācijas 2016.gadā)	ERAF finansējums, EUR
Jaņa Rozentāla Rīgas Mākslas vidusskola (JRRMV) Projekts "JRRMV mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana profesionālās izglītības programmu īstenošanai" (Projekts Nr. 3DP/3.1.1.1.0/10/IPIA/VIAA/001) Īstenots 01.07.2010 - 31.12.2013.	626 550
RDMV Projekts "LR Kultūras ministrijas Rīgas Dizaina un mākslas vidusskolas mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana profesionālās izglītības īstenošanai" (Projekts Nr. 3DP/3.1.1.1.0/10/IPIA/VIAA/026) Īstenots 01.04.2010 - 31.12.2013.	1 394 073
Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums Projekts "Mācību darbnīcu infrastruktūras renovācija un mācību iekārtu un aprīkojuma modernizācija profesionālās izglītības programmu īstenošanas uzlabošanai" (Projekts Nr. 3DP/3.1.1.1.0/10/IPIA/VIAA/061) Īstenots 01.09.2010-31.08.2014.	2 255 423
Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums Projekts "Dienesta viesnīcas infrastruktūras renovācija un mācību aprīkojuma modernizācija, lai paaugstinātu profesionālās izglītības kvalitāti un pieejamību" (Projekts Nr. 3DP/3.1.1.1.0/10/IPIA/VIAA/051) Īstenots 01.09.2010 - 31.08.2014.	1 099 740
Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums Projekts "Mācību korpusa infrastruktūras renovācija un mācību aprīkojuma modernizācija profesionālās izglītības programmu īstenošanas uzlabošanai" (Projekts Nr. 3DP/3.1.1.1.0/10/IPIA/VIAA/060) Īstenots 01.09.2010 - 31.08.2015.	1 365 367
RMMT Projekts "Rīgas Amatniecības vidusskolas mākslas izglītības programmu īstenošanu nodrošināošās infrastruktūras uzlabošana" (Projekts Nr. 3DP/3.1.1.1.0/10/IPIA/VIAA/031) Īstenots 01.09.2010.-31.03.2013.	1 170 827
RMDV Projekts "Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskolas infrastruktūras pielāgošana profesionālās izglītības programmu sekmīgai apguvei atbilstoši radošo industriju darba tirgus prasībām" (Projekts Nr. 3DP/3.1.1.1.0/10/IPIA/VIAA/002) Īstenots 01.01.2012 - 01.12.2014.	646 210
Daugavpils pilsētas dome Projekts "Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolas "Saules skola" mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana" (Projekts Nr. 3DP/3.1.1.1.0/10/IPIA/VIAA/003) Īstenots 30.08.2010 - 31.12.2013.	516 969
Ogres tehnikums Projekts "Ogres tehnikuma infrastruktūras attīstība un mācību aprīkojuma modernizācija" (Projekts Nr. 3DP/3.1.1.1.0/13/IPIA/VIAA/008) Īstenots 01.06.2012 - 11.12.2015.	10 336 236
RVT Projekts "PIKC „Rīgas Valsts tehnikums” mācību aprīkojuma modernizēšana un infrastruktūras uzlabošana" (Projekts Nr. 3DP/3.1.1.1.0/13/IPIA/VIAA/011) Īstenots 24.10.2012 - 15.12.2015.	7 815 160
Kopā	27 226 555

Avots: <https://www.esfondi.lv/aktivitates>

3.2.2. Projektu efektivitātes, lietderības un ietekmes izvērtējums

3.1.1.1.aktivitātes īstenoto projektu ietvaros finansējumu ir saņēmušas 3 KM un 5 IZM finansētās profesionālās vidējās izglītības iestādes. Minēto projektu ietvaros tika investēts ERAF finansējums **27 226 555 EUR** apmērā, kur KM finansētās iestādes saņēma 2 666 833 EUR, bet IZM finansētās iestādes 24 559 722 EUR. 3.1.1.1.aktivitātes ietvaros tika veikti ēku renovācijas un pārbūves būvdarbi, telpu (kabinētu, darbnīcu, laboratoriju) renovācija un atjaunošana, tajā skaitā renovētas siltuma, ūdensapgādes, ventilācijas un ugunsdrošības sistēmas; iegādāts un uzstādīts moderns mācību aprīkojums un jaunākās tehnoloģijas, uzlabota izglītības programmu materiāli tehniskā bāze, kā arī veikta telpu pārbūve, lai nodrošinātu pieejamību cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem. 3.1.1.1.aktivitātes ietvaros īstenotie projekti ir noslēgušies, plānotie pasākumi projektu ietvaros ir pabeigti un projektu rezultāti sasniegti.

Intervijās ar iestāžu vadītājiem tika noskaidrots, ka 3.1.1.1.aktivitātes projekti un to ietvaros apgūtais finansējums ir nozīmīgs ieguldījums iestādes kopējā attīstībā, jo tas būtiski papildinājis valsts piešķirto finansējumu, kura ietvaros nav iespējams veikt apjomīgus ieguldījumus mācību infrastruktūras modernizācijā. Vienlaikus projektu lietderību nosaka iegūtā modernā un mūsdienīgā materiāli tehniskā bāze, kas nodrošina visa veida resursu efektīvāku izmantošanu, paaugstina profesionālās izglītības piedāvājuma kvalitāti un pieejamību, sniedz iespēju kļūt par mūsdienīgu un modernu profesionālās izglītības iestādi, kā arī paaugstina iestādes prestižu un konkurētspēju.

Projekta ietvaros **RMDV** renovēja ēkas vecajā korpusā, kur notiek RMDV radošās industrijas (mākslas) jomas prioritāro izglītības programmu īstenošana. Projekta ietvaros renovētajās telpās tika uzstādīts moderns mācību aprīkojums un jaunākās tehnoloģijas, lai audzēkņi iemācītos radīt jaunus produktus, pielietojot modernās tehnoloģijas kopā ar reģiona tradīcijām. Rezultātā tika izremontēti profesionālo mācību priekšmetu kabineti, darbnīcas, laboratorijas, matemātikas, informātikas, datorgrafikas kabineti, bibliotēka, renovēta siltuma, ūdensapgādes, ventilācijas un ierīkota ugunsdrošības sistēma, ēka ir pieejama cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem; nopirkti 7 mācību iekārtu un aprīkojumu komplekti. Vairāk informācijas par RMDV īstenoto projektu apkopota 5.9.sadaļā.

JRRMV modernizēja izglītības programmas „Vizuāli plastiskā māksla” un „Vizuālās saziņas līdzekļu māksla” realizācijai nepieciešamo materiāli tehnisko bāzi: datorklases un grafikas darbnīcas, uzlaboja vizuāli plastiskās mākslas izglītības programmas materiāli tehnisko bāzi: foto studiju un laboratoriju, multimediju laboratoriju, veidošanas darbnīcu, dabaszinātņu kabinetu un bibliotēku. Vairāk informācijas par JRRMV īstenoto projektu apkopota 5.5.sadaļā.

RDMV 3.1.1.1.aktivitātes projekta ietvaros modernizēja iestādes mācību programmu infrastruktūru, tajā skaitā veica mācību iekārtu, aprīkojuma un tehnoloģiju iegādi, dabas zinātņu kabinetu modernizāciju. Vairāk informācijas par RDMV īstenoto projektu apkopota 5.4.sadaļā.

3.1.1.1.aktivitātes ietvaros īstenoto **projekti ir tieši ietekmējuši lielāko daļu no kultūrizglītības attīstību veicinošajiem faktoriem**. Papildus tieši ietekmētajiem faktoriem, īstenotie projekti ir atstājuši netiešu ietekmi uz faktoriem, kā “Kultūrizglītības iestāžu attīstība, veicinot izcilību un talantu attīstību”, “Izglītības saturs un piedāvājums”, “Jaunu studiju/mācību programmu izveide”, jo moderna un pilnvērtīga mācību infrastruktūra dod iespējas uzlabot esošās un attīstīt jaunas mācību programmas, paaugstināt audzēkņu interesi par izglītības programmām, piesaistīt pedagogus, kā rezultātā tiek paaugstināta kopējā kultūrizglītības kvalitāte. Īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību un dažādiem kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem atspoguļota tabulā zemāk.

7.tabula. 3.1.1.1.aktivitātes ietvaros īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU IETEKME
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA	TIEŠA
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI	TIEŠA
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA	TIEŠA

STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA	TIEŠA
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU	NETIEŠA
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS	NETIEŠA
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE	NETIEŠA
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA	TIEŠA
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS	
PEDAGOGU UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA	
KARJERAS ATBALSTS	
VIENLĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)	TIEŠA

Avots: CSE COE izvērtējums

3.3. Projekti infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošanas jomā augstākās izglītības iestādēs

ERAF infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošanas projekti

- Infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošanas projekti ES fondu 2007.-2013. gada plānošanas periodā paredzēti 3.1.2.1.1.apakšaktivitāte "Augstākās izglītības iestāžu telpu un iekārtu modernizēšana studiju programmu kvalitātes uzlabošanai, tajā skaitā nodrošinot izglītības programmu apgūšanas iespējas arī personām ar funkcionāliem traucējumiem" ietvaros. Apakšaktivitātei paredzētais kopējais pieejamais finansējums - **142 913 858 EUR**.
- Kultūrizglītības augstskolās īstenoti projekti **5 035 838 EUR apmērā jeb 3.5%** no kopējā finansējuma.
- Izvērtējums pamatā **balstīts uz intervijām** ar finansējuma saņēmējiem, jo projekti īstenoti pirms ievērojama laika (lielākā daļa laika periodā 2010.-2014.gads).

3.3.1. Kopsavilkums par īstenotajiem projektiem

3.1.2.1.1.apakšaktivitāte „Augstākās izglītības iestāžu telpu un iekārtu modernizēšana studiju programmu kvalitātes uzlabošanai, tajā skaitā nodrošinot izglītības programmu apgūšanas iespējas arī personām ar funkcionāliem traucējumiem”

Apakšaktivitātes mērķis bija uzlabot augstākās izglītības kvalitāti un pieejamību, modernizējot augstākās izglītības institūciju infrastruktūru, tajā skaitā pielāgojot personām ar funkcionāliem traucējumiem, un nodrošinājumu ar iekārtām, aprīkojumu un tehnoloģijām.

3.1.2.1.1.apakšaktivitāte "Augstākās izglītības iestāžu telpu un iekārtu modernizēšana studiju programmu kvalitātes uzlabošanai, tajā skaitā nodrošinot izglītības programmu apgūšanas iespējas arī personām ar funkcionāliem traucējumiem" (turpmāk tekstā – 3.1.2.1.1.apakšaktivitāte) organizēta saskaņā ar MK 2009. gada 24. marta noteikumiem Nr. 265 "Noteikumi par darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.1.2.1.1.apakšaktivitāti "Augstākās izglītības iestāžu telpu un iekārtu modernizēšana studiju programmu kvalitātes uzlabošanai, tajā skaitā nodrošinot izglītības programmu apgūšanas iespējas arī personām ar funkcionāliem traucējumiem"".³⁸

Kopējais pieejamais finansējums ir 142 913 858 EUR, tajā skaitā ERAF finansējums – 121 476 779 EUR un nacionālais publiskais līdzfinansējums – 10 449 339 EUR, ko veido ERAF projektu līdzfinansēšanai paredzētais valsts budžeta finansējums un privātais līdzfinansējums – 10 987 740 EUR. Ierobežotai atlasei projekta iesniegumu varēja iesniegt valsts un citu juridisko personu dibinātas augstākās izglītības institūcijas.

Projekta minimālā attiecināmo izmaksu kopsumma nav mazāka par 100 000 EUR, bet projekta maksimālā attiecināmo izmaksu kopsumma nepārsniedz 38 000 000 EUR.

3.1.2.1.1.apakšaktivitātes ietvaros tika iesniegti 3 kultūras augstskolu projekti par kopējo summu 5,03 milj. EUR apmērā, kas ir ~3,5% no apakšaktivitātē pieejamā finansējuma.

8.tabula. Augstākās izglītības iestāžu iesniegtie projekti 3.1.2.1.1.apakšaktivitātei

Projekta īstenotājs un projekta nosaukums	Kopējās investīcijas, EUR
LKA Projekts "Latvijas Kultūras akadēmijas Teātra un Audiovizuālās mākslas katedras Teātra studiju bāzes ēkas rekonstrukcija un pieejamības nodrošināšana personām ar funkcionāliem traucējumiem" (Projekts Nr. 3DP/3.1.2.1.1/09/IPIA/VIAA/003) ERAF finansējums 1 407 257 EUR	1 995 262
LMA Projekts "Latvijas Mākslas akadēmijas studiju kvalitātes uzlabošana" (Projekts Nr. 3DP/3.1.2.1.1/09/IPIA/VIAA/011) ERAF finansējums 1 223 092 EUR	1 443 472
JVLMA Projekts "JVLMA telpu, bibliotēkas un aprīkojuma modernizēšana studiju programmu kvalitātes uzlabošanai un studiju pieejamības nodrošināšana personām ar funkcionāliem traucējumiem" (Projekts Nr. 3DP/3.1.2.1.1/09/IPIA/VIAA/002) ERAF finansējums 1 268 410 EUR	1 597 104
Kopā	5 035 838

Avots: <https://www.esfondi.lv/aktivitates>

3.3.2. Projektu lietderības, efektivitātes un ietekmes izvērtējums

3.1.2.1.1.apakšaktivitātes ietvaros tika veikti ēku rekonstrukcijas būvdarbi, inženiertehnisko tīklu izbūve un rekonstrukcija, telpu pielāgošana personām ar funkcionāliem traucējumiem, studiju telpu izveide un aprīkojuma iegāde un uzstādīšana. Projektu īstenošana ir noslēgusies un plānotie pasākumi projektu ietvaros ir pabeigti un projektu rezultāti sasniegti.

3.1.2.1.1.apakšaktivitātes ietvaros īstenotie projekti tieši skar augstāko izglītības iestāžu attīstību. Projektiem ir tieša pozitīva ietekme, jo moderna un pilnvērtīga mācību infrastruktūra dod iespējas uzlabot esošās un attīstīt jaunas mācību programmas, paaugstināt studentu interesi par izglītības programmām, tai skaitā pievērsties pētniecībai, piesaistīt pasniedzējus, kā rezultātā tiek paaugstināta kopējā kultūrizglītības kvalitāte.

Intervijās ar iestāžu vadītājiem tika noskaidrots, ka 3.1.2.1.1.apakšaktivitātes projekti un to ietvaros apgūtais finansējums ir nozīmīgs ieguldījums iestādes kopējā attīstībā, jo tas būtiski papildinājis valsts piešķirto finansējumu, kura ietvaros nav iespējams veikt apjomīgus ieguldījumus studiju infrastruktūras modernizācijā. Vienlaikus projektu lietderību nosaka iegūtā modernā un mūsdienīgā materiāli tehniskās bāze, kas nodrošina visa veida resursu efektīvāku izmantošanu, paaugstina augstākās izglītības piedāvājuma kvalitāti un konkurētspēju gan Latvijā, gan ārpus valsts robežām. Piemēram, LKA projekta ietvaros augstskolas īpašumā esošā ēka kuru dēvē par "Zirga pastu" (Dzirnavu ielā 46, Rīgā) tika rekonstruēta. Īpaši skatuves mākslas studiju vajadzībām aprīkotas ēkas telpas – nodarbību zāles, skatuve, u.c. LMA projekta ietvaros tika izveidotas jaunas studiju telpas, modernizēts bibliotēkas aprīkojums, iegādāts studiju aprīkojums un aprīkojums cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem. JVLMA projektā tika izveidota un jaunākajām tehnoloģiskām iekārtām aprīkota moderna mūzikas studija, kā arī tika modernizēta augstskolas bibliotēka un fonotēka.

Projektu ietekme uz dažādiem kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem atspoguļota tabulā zemāk.

9.tabula. 3.1.2.1.1.apakšaktivitātes ietvaros īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU IETEKME
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA	TIEŠA
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI	NETIEŠA
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA	TIEŠA
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA	TIEŠA
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU	TIEŠA
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS	NETIEŠA
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE	
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA	
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS	NETIEŠA
PEDAGOGU UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA	
KARJERAS ATBALSTS	
VIENLĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)	

Avots: CSE COE izvērtējums

3.4. Projekti infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošanas jomā vidusskolās

ERAF infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošanas projekti

- 3.2.2.1.2.apakšaktivitātes „Izglītības iestāžu informatizācija” ietvaros kopējais pieejamais ERAF finansējums bija **15 502 367 EUR**, un par apakšaktivitāti atbildīgās iestādes funkcijas veica IZM.
- KM profesionālās vidējās izglītības iestādēs tika veikta datorklašu modernizācija **112 665 EUR apmērā (ERAF finansējums 104 311 EUR)**. Apakšaktivitātes ietvaros izglītības iestādēs tika iegādāti datori, kā arī veicināta e-pakalpojumu attīstība visās KM profesionālās vidējās izglītības iestādēs.
- Intervijās ar iestāžu vadītājiem tika noskaidrots, ka apakšaktivitātes 3.2.2.1.2 projekts un to ietvaros apgūtais finansējums ir **nozīmīgs un lietderīgs ieguldījums iestādes kopējā attīstībā**, kaut arī projekts tika īstenots gandrīz pirms 10 gadiem, iegādātā modernā datortehnika un izbūvētie tīkli joprojām tiek izmantoti un dod būtisku ieguldījumu ikdienas mācību un administratīvajos procesos.
- Projekts „Kultūrizglītības iestāžu datorklašu modernizācija” ietvēra visas KM finansētās profesionālās vidējās izglītības iestādes, tāpēc **projekta ietekme uz kultūrizglītības attīstību ir tieša un nozīmīga**.

3.4.1. Kopsavilkums par īstenotajiem projektiem

3.2.2.1.2.apakšaktivitāte „Izglītības iestāžu informatizācija”

Apakšaktivitātes mērķis bija izglītības iestāžu nodrošināšana ar atbilstošu, izmaksu efektīvu, drošu un uzticamu informācijas un komunikāciju tehnoloģiju infrastruktūru, lai izglītības iestādēs un izglītības procesā plašāk un efektīvāk izmantotu informācijas un komunikāciju tehnoloģijas, tādējādi uzlabojot izglītības kvalitāti un efektivitāti.

3.2.2.1.2.apakšaktivitāte „Izglītības iestāžu informatizācija” tika organizēta saskaņā ar MK 2008. gada 5. augusta noteikumi Nr. 649 "Noteikumi par darbības programmas “Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.2.2.1.2.apakšaktivitāti “Izglītības iestāžu informatizācija””.³⁹ Kopējais apakšaktivitātes ietvaros pieejamais ERAF finansējums bija 15 502 367 EUR, minimālais projekta finansējuma apjoms apakšaktivitātes ietvaros ir 2 845,74 EUR un maksimālais projekta finansējuma apjoms ir 5 000 000 EUR. Apakšaktivitātes atbildīgās iestādes funkcijas veica IZM.

Kultūrizglītības iestāžu datorklašu modernizāciju apakšaktivitātes 3.2.2.1.2 ietvaros īstenoja valsts aģentūra “Kultūras informācijas sistēmas”, iesniedzot zemāk tabulā iekļauto projektu.

10.tabula. Apakšaktivitātē 3.2.2.1.2 īstenotie projekti

Projekta īstenotājs un projekta nosaukums	ERAF finansējums, EUR
Valsts aģentūra “Kultūras informācijas sistēmas” Projekts “Kultūrizglītības iestāžu datorklašu modernizācija” (Projekts Nr. 3DP/3.2.2.1.2/09/IPIA/VIAA/611) 01.04.2010.- 31.12.2012.	104 311

Avots: <https://www.esfondi.lv/aktivitates>

3.4.2. Projekta efektivitātes, lietderības un ietekmes izvērtējums

Projekta „Kultūrizglītības iestāžu datorklašu modernizācija” mērķis bija kultūrizglītības mācību iestāžu attīstība un pilnveidošana, lai veicinātu e-pārvaldes funkcionēšanu un e-pakalpojumu pieejamību skolās, nodrošinot kultūrizglītības sistēmas pilnveidošanu un attīstību, un informācijas pieejamības nodrošināšanu kultūrizglītības skolās. Projekta ietvaros KM padotībā esošās mūzikas un mākslas mācību iestādes tika apgādātas ar 24 stacionārajiem un 22 portatīvajiem datoriem, tika iegādāti 11 multimediju tehnikas komplekti un attīstīti 7 lokālie datortīkli. Projekts aptvēra Kultūras ministrijas padotībā esošo mūzikas un mākslas vidusskolu sistēmu visā Latvijā. Projekts ir pabeigts un tā rezultāti ir sasniegti.

Īstenojot projekta lietderību nosaka, ka izglītības iestādes saņēma datortehniku, multimediju tehniku, un tika izbūvēti datortīkli apmācības uzlabošanai un materiāli tehniskās bāzes stiprināšanai. Iegādātā datortehnika tiek izmantota mācību procesā un apmācību programmu izveidē. Intervijās ar iestāžu vadītājiem tika noskaidrots, ka apakšaktivitātes 3.2.2.1.2 projekts un tā ietvaros investētais finansējums ir nozīmīgs un lietderīgs ieguldījums iestādes kopējā attīstībā, jo kaut arī projekts tika īstenots gandrīz 10 gadus atpakaļ, iegādātā modernā datortehnika un izbūvētie tīkli joprojām tiek izmantoti un dod būtisku ieguldījumu ikdienas mācību un administratīvajos procesos.

Projekts „Kultūrizglītības iestāžu datorklašu modernizācija” ietvēra visas KM finansētās profesionālās vidējās izglītības iestādes, tāpēc projekta ietekme uz kultūrizglītības attīstību ir tieša un nozīmīga. Projekta ietekme uz dažādiem kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem atspoguļota tabulā zemāk.

11.tabula. Apakšaktivitātes 3.2.2.1.2 ietvaros īstenojot projekta ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU IETEKME
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA	NETIEŠA
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI	

39 <https://likumi.lv/ta/id/180363>

MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA	NETIEŠA
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA	TIEŠA
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU	NETIEŠA
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS	NETIEŠA
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE	NETIEŠA
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA	NETIEŠA
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS	
PEDAGOGU UN AKADEĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA	
KARJERAS ATBALSTS	
VIENLĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)	NETIEŠA

Avots: CSE COE izvērtējums

3.5. Projekti apmācību programmu pilnveidē profesionālās izglītības jomā

ESF apmācību programmu pilnveides projekti

- Apmācību programmu pilnveides projekti ES fondu 2007.-2013. gada plānošanas periodā paredzēti 1.2.1.1.3.apakšaktivitātes „Atbalsts sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzlabošanai un īstenošanai” ietvaros. Kopējais publiskais **finansējums 12 460 420 EUR**.
- Investīciju apjoms izglītības iestādēs, kuras īsteno tematiskās jomas “Mākslas” programmas - **1 671 511 EUR (t.sk. ESF finansējuma 1 410 371 EUR)**, kopumā projektus īstenojušas 5 iestādes.
- Četras finansējumu saņēmušās iestādes ir IZM padotībā esošās iestādes un tikai viena KM padotībā esošā iestāde, kopumā piesaistot **11% no kopējā apakšaktivitātes ietvaros pieejamā ESF finansējuma**.
- Izvērtējums pamatā **balstīts uz intervijām** ar finansējuma saņēmējiem, jo projekti īstenoti pirms ievērojama laika (lielākā daļa laika periodā 2010.-2014.gads).

3.5.1. Kopsavilkums par īstenotajiem projektiem

1.2.1.1.3.apakšaktivitāte „Atbalsts sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzlabošanai un īstenošanai”

1.2.1.1.3.apakšaktivitātes „Atbalsts sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzlabošanai un īstenošanai” (turpmāk tekstā – 1.2.1.1.3.apakšaktivitāte) ietvaros tika sniegts atbalsts mācību prakšu un 1-1,5 gadīgo izglītības programmu uzlabošanai.

Apakšaktivitāte īstenota saskaņā ar MK 2009. gada 6. janvāra noteikumiem Nr. 17 "Noteikumi par darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.2.1.1.3.apakšaktivitātes "Atbalsts sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzlabošanai un īstenošanai" pirmo projektu iesniegumu atlases kārtu"⁴⁰ un MK 2010. gada 28. septembra

40 <https://likumi.lv/ta/id/186987>

noteikumiem Nr. 922 "Noteikumi par darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.2.1.1.3.apakšaktivitātes "Atbalsts sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzlabošanai un īstenošanai" otro projekta iesnieguma atlases kārtu".⁴¹

Pirmajā atlases kārtā pieejamais finansējums ir 4 438 175 LVL, ko veido ESF līdzfinansējums 3 882 723 LVL apmērā, nacionālais publiskais finansējums no valsts budžeta vai pašvaldību budžeta līdzekļiem vismaz 543 632 LVL apmērā un privātais finansējums 11 820 LVL apmērā. Projekta minimālā attiecināmo izmaksu kopsumma ir 70 280 LVL, maksimālā attiecināmo izmaksu kopsumma ir 702 804 LVL. Otrajā atlases kārtā pieejamais attiecināmais publiskais finansējums ir 8 022 245 EUR, ko veido ESF finansējums 7 067 053 EUR apmērā un nacionālais publiskais finansējums no valsts budžeta līdzekļiem 955 192 EUR apmērā. Maksimālais pieļaujamais ESF līdzfinansējuma apmērs ir 88,09% no projekta attiecināmo izmaksu kopsummas.

12.tabula. Profesionālo vidējās izglītības iestāžu īstenotie projekti 1.2.1.1.3.apakšaktivitātē

Projekta īstenotājs un projekta nosaukums (KM vidusskolu nosaukumi pirms reorganizācijas 2016.gadā)	Investīcijas, EUR
Liepājas Dizaina un mākslas vidusskola Projekts "Atbalsts mākslas un mūzikas vidusskolu audzēkņu konkurētspējas paaugstināšanai darba tirgū" (Projekts Nr. 1DP/1.2.1.1.3/09/APIA/VIAA/040) Īstenots 01.07.2010. - 30.06.2012., ERAF finansējums – 291 985 EUR	360 055
Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums Projekts "Tūrisma un viesmīlības profesionālo vidējo izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzlabošana Rīgas Purvciema amatu skolā" (Projekts Nr. 1DP/1.2.1.1.3/09/APIA/VIAA/061) Īstenots 01.07.2010. - 30.06.2012. ERAF finansējums –115 707 EUR	150 554
RVT Projekts "Rīgas Valsts tehnikuma sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzlabošana" (Projekts Nr. 1DP/1.2.1.1.3/09/APIA/VIAA/047) Īstenots 04.06.2010. - 31.06.2012. ERAF finansējums –344 848 EUR	403 667
Ogres tehnikums Projekts "Izglītojamo inovatīvu un interaktīvu prasmju attīstīšana" (Projekts Nr. 1DP/1.2.1.1.3/09/APIA/VIAA/025) Īstenots 01.07.2010. - 30.06.2012. ERAF finansējums –386 368 EUR	441 668
Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums Projekts "Mācību satura aktualizācija un modernizācija profesionālās izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzlabošanai un izglītojamo sekmīgu mācību veidošanai" (Projekts Nr. 1DP/1.2.1.1.3/09/APIA/VIAA/059) Īstenots 19.01.2010 - 31.01.2012 ERAF finansējums –271 463 EUR.	315 567
RMMT (Rīgas Amatniecības vidusskola) Projekts "Amatniecības vidusskolas profesionālās izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzlabošana" Projekts Nr. 1DP/1.2.1.1.3/09/APIA/VIAA/065) Īstenots 01.05.2010 - 30.04.2012 ERAF finansējums –295 944 EUR.	359 946
Kopā	2 031 457

Avots: <https://www.esfondi.lv/aktivitates>

1.2.1.1.3.apakšaktivitātes ietvaros kopumā tika iesniegti 5 projekti par kopējo summu 2 031 457 EUR, t.sk. 1 706 315 EUR ESF finansējums, kas ir ~14% no pieejamā kopējā ESF finansējuma SAM īstenošanai.

3.5.2. Projektu lietderības, efektivitātes un ietekmes izvērtējums

1.2.1.1.3.apakšaktivitātes ietvaros tika veikta jaunu mācību moduļu un metodisko materiālu izstrāde, mācību intelektuālo resursu iegāde, e-mācību vides risinājuma izstrāde un ieviešana, praktisko apmācību un prakses nodrošināšana, skolotāju apmācība, kā arī konsultatīvā atbalsta sniegšana, profesionālo, sociālo un komunikatīvo prasmju pilnveidei. Projektu īstenošana ir noslēgusies un plānotie pasākumi projektu ietvaros ir pabeigti un projektu rezultāti sasniegti.

1.2.1.1.3.apakšaktivitātes ietvaros īstenoto projektu ietekme tieši skar profesionālās vidējās izglītības iestādes mācību programmu pilnveidošanu un attīstību. Projektiem ir tieša pozitīva ietekme, jo mācību programmu attīstība, e-vides risinājumu izstrāde un ieviešana, kā arī atbalsts prasmju pilnveidošanai,

41 <https://likumi.lv/ta/id/219074>

paaugstina profesionālās vidējās izglītības iestāžu mācību vides un programmu kvalitāti, veicina audzēkņu apmācību un sekmju paaugstināšanos, kā arī kopējo apmierinātību ar modernu un mūsdienīgu mācību procesu.

Intervijās ar iestāžu vadītājiem tika noskaidrots, ka 1.2.1.1.3.apakšaktivitātes projekti un to ietvaros apgūtais finansējums ir nozīmīgs ieguldījums iestādes kopējā attīstībā, jo tas būtiski papildinājis valsts piešķirto finansējumu, kura ietvaros nav iespējams veikt apjomīgus ieguldījumus mācību programmu pilnveidošanā un attīstībā. Kā piemēri, var tikt minēti izstrādātie metodiskie materiāli skolās, izstrādātās e-mācību vides platformas, prakšu nodrošināšana izglītojamajiem. Vienlaikus projektu lietderību nosaka iegūtās modernās un mūsdienīgās izglītības programmas, efektīvāks un kvalitatīvāks apmācību process, uzlabojot sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošanas kvalitāti, kā arī paaugstināt audzēkņu konkurētspēju darba tirgū.

Projektu ietekme uz dažādiem kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem atspoguļota tabulā zemāk.

13.tabula. 1.2.1.1.3.apakšaktivitātes ietvaros īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU IETEKME
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA	
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI	
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA	
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA	
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU	NETIEŠA
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS	TIEŠA
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE	TIEŠA
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA	NETIEŠA
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS	
PEDAGOGU UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA	TIEŠA
KARJERAS ATBALSTS	NETIEŠA
VIENLĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)	NETIEŠA

Avots: CSE COE izvērtējums

3.6. Projekti apmācību programmu pilnveidē augstākās izglītības iestādēs

ESF apmācību programmu pilnveides projekti

- Apmācību programmu pilnveides projekti ES fondu 2007.-2013. gada plānošanas periodā augstākās izglītības iestādēs īstenoti 1.1.2.1.1. apakšaktivitātes "Atbalsts maģistra studiju programmu īstenošanai" ietvaros. Aktivitātei paredzētais publiskais finansējums – **11 668 995 EUR**.
- Plānotas investīcijas **1 208 673 EUR** apmērā kultūrizglītības iestāžu apmācību programmu pilnveides projektos jeb **10,3% no pieejamā finansējums**.
- Izvērtējums pamatā **balstīts uz intervijām** ar finansējuma saņēmējiem, jo projekti īstenoti pirms ievērojama laika (lielākā daļa laika periodā 2010.-2014.gads).

3.6.1. Kopsavilkums par īstenotajiem projektiem

1.1.2.1.1.apakšaktivitāte „Atbalsts maģistra studiju programmu īstenošanai”

1.1.2.1.1.apakšaktivitātes “Atbalsts maģistra studiju programmu īstenošanai” (turpmāk tekstā – 1.1.2.1.1.apakšaktivitāte) mērķis ir palielināt augsti kvalificētu – maģistra grādu ieguvušo – speciālistu skaitu, īpaši dabaszinātņu, matemātikas, informācijas tehnoloģiju, inženierzinātņu, veselības aprūpes, vides zinātņu un radošo industriju jomā, kas spējīgi plānot, radīt un ieviest ražošanā augstas tehnoloģijas produktus, produktus un pakalpojumus ar augstu pievienoto vērtību, tādējādi veicinot tautsaimniecības, radošo industriju un izglītības attīstību uz inovāciju pamata.

Apakšaktivitāte īstenota saskaņā ar MK 2008. gada 21. oktobra noteikumiem Nr. 881 "Noteikumi par darbības programmas “Cilvēkresursi un nodarbinātība” papildinājuma 1.1.2.1.1.apakšaktivitāti “Atbalsts maģistra studiju programmu īstenošanai””.⁴² Aktivitātei pieejamais kopējais publiskais finansējums ir 11 668 995 EUR, ko veido ESF līdzfinansējums 10 447 581 EUR apmērā un nacionālais publiskais finansējums 1 221 414 EUR apmērā. Maksimālais pieļaujamais ESF līdzfinansējuma apmērs ir 89,53 procenti no projekta attiecināmo izmaksu kopsummas.

14.tabula. Augstākās izglītības iestāžu iesniegtie projekti 1.1.2.1.1.apakšaktivitātē

Projekta īstenotājs un projekta nosaukums	Investīcijas, EUR
JVLMA Projekts “Atbalsts Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas maģistra studiju programmām radošo industriju jomā” (Projekts Nr. 1DP/1.1.2.1.1/09/IPIA/VIAA/001)	384 036
LKA Projekts “Atbalsts Latvijas Kultūras akadēmijas maģistra programmā studējošajiem” (Projekts Nr. 1DP/1.1.2.1.1/09/IPIA/VIAA/002)	278 016
LMA Projekts “Atbalsts Latvijas Mākslas akadēmijas maģistra studiju programmu īstenošanai” (Projekts Nr. 1DP/1.1.2.1.1/09/IPIA/VIAA/009)	404 843
LMA Projekts “Atbalsts Latvijas Mākslas akadēmijas maģistra studiju programmas īstenošanai otrā kārtā” (Projekts Nr. 1DP/1.1.2.1.1/11/IPIA/VIAA/006)	141 778
Kopā	1 208 673

Avots: www.esfondi.lv/aktivitates

1.1.2.1.1.apakšaktivitātes ietvaros tika iesniegti 4 projekti par kopējo summu 1 208 673 EUR, t.sk. ESF finansējums 1 082 104 EUR, kas ir 10,3% no pieejamā ESF finansējuma apakšaktivitātes īstenošanai.

3.6.2. Projektu lietderības, efektivitātes un ietekmes izvērtējums

1.1.2.1.1.apakšaktivitātes ietvaros tika piešķirtas mērķstipendijas radošo industriju nozarēs studējošajiem maģistrantiem ar mērķi profesionālu un spējīgu maģistrantu piesaistei radošo industriju studijām, veicināt maģistra grāda ieguvušo skaita pieaugumu un nodrošināt augsta līmeņa speciālistu sagatavotību doktorantūras studijām. Projektu īstenošana ir noslēgusies, plānotie pasākumi projektu ietvaros ir pabeigti un projektu rezultāti sasniegti.

1.1.2.1.1.apakšaktivitātes ietvaros īstenoto projektu ietekme tieši skar augstāko izglītības iestāžu maģistrantūrās studējošos. Projektiem ir tieša pozitīva ietekme, jo profesionālu un spējīgu maģistrantu piesaiste studijām veicinās maģistra grādu ieguvušo skaita pieaugumu un nodrošinās augsta līmeņa speciālistu sagatavošanu doktorantūras studijām, kas, savukārt, stiprinās augstākās izglītības iestāžu attīstību un konkurētspēju.

Intervijās ar iestāžu vadītājiem tika noskaidrots, ka 1.1.2.1.1.apakšaktivitātes projekti un to ietvaros saņemtais finansējums ir nozīmīgs ieguldījums maģistrantūras, doktorantūras un kopējā akadēmiskā personāla attīstībā, jo tas sekmē spējīgāko studentu virzīšanu akadēmiskajā attīstībā, kas, savukārt, paaugstina augstākās izglītības iestādes un kopumā visas kultūrizglītības attīstības potenciālu. Kā norādīja LMA pārstāvji, projektu ietvaros tika nodrošināts būtisks atbalsts LMA maģistra programmā studējošiem 2.kursa studentiem, kuri, saņemot ESF mērķstipendijas varēja veiksmīgi pabeigt studijas un visi arī iegūt maģistra grādu, tādējādi projekta ietvaros nodrošinot, ka studijas netiek pamestas

⁴² <https://likumi.lv/ta/id/183727>

izglītojamo finanšu trūkuma dēļ. Vienlaikus projektu lietderību nosaka spējīgu un talantīgu studentu iesaistīšana un atbalstīšana viņu talantu un spēju attīstīšanā, kas ir ieguvums gan augstākās izglītības iestādei, gan sabiedrībai kopumā.

Projektu ietekme uz dažādiem kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem atspoguļota tabulā zemāk.

15.tabula. 1.1.2.1.1.apakšaktivitātes ietvaros īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU IETEKME
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA	
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI	
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA	NETIEŠA
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA	
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU	TIEŠA
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS	NETIEŠA
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE	
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA	
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS	TIEŠA
PEDAGOGU UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA	
KARJERAS ATBALSTS	NETIEŠA
VIENLĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)	

Avots: CSE COE izvērtējums

3.7. Projekti ārējo tirgu apgūšanai augstākās izglītības iestādēm

ERAF ārējo tirgu apgūšanas projekti

- ES fondu plānošanas perioda 2007.-2013.gads 2.3.1.1.aktivitātes "Ārējo tirgu apgūšana" 2.3.1.1.1.apakšaktivitātes "Ārējo tirgu apgūšana – ārējais mārketingss" plānotas investīcijas **12 859 EUR** apmērā, t.sk. **ERAF finansējums 8 861 EUR jeb 0,06% no kopējā ERAF finansējuma** kultūrizglītības iestāžu ārējo tirgu attīstībai.
- Visus izvērtējuma sfērā iekļautos projektus īstenojusi LMA. Ņemot vērā investīciju apjomu, apakšaktivitātes pasākumu ietekme nav ievērojama.
- Izvērtējums pamatā **balstīts uz intervijām** ar finansējuma saņēmēju, jo projekti īstenoti pirms ievērojama laika (lielākā daļa periodā 2010.-2014.gads).

3.7.1. Kopsavilkums par īstenotajiem projektiem

2.3.1.1.1.apakšaktivitāte „Ārējo tirgu apgūšana – ārējais mārketingss”

Apakšaktivitāte organizēta saskaņā ar MK 2008. gada 14. oktobra noteikumiem Nr. 851 "Noteikumi par darbības programmas "Uzņēmējdarbība un inovācijas" papildinājuma 2.3.prioritātes "Uzņēmējdarbības veicināšana" 2.3.1.pasākuma "Uzņēmējdarbības atbalsta aktivitātes" 2.3.1.1.aktivitātes "Ārējo tirgu apgūšana" 2.3.1.1.1.apakšaktivitātes "Ārējo tirgu apgūšana – ārējais mārketingss" (turpmāk tekstā – 2.3.1.1.1.apakšaktivitāte) projektu iesniegumu atlases pirmo, otro,

trešo, ceturto un piekto kārtu"⁴³ un MK 2009. gada 17. jūnija noteikumiem Nr. 582 "Noteikumi par darbības programmas "Uzņēmējdarbība un inovācijas" papildinājuma 2.3.1.1.1.apakšaktivitātes "Ārējo tirgu apgušana – ārējais mārketingu" sesto un turpmākajām kārtām".⁴⁴ Apakšaktivitātes ietvaros pieejamais ERAF finansējums bija 13 759 576 EUR.

Apakšaktivitātes mērķis bija atbalstīt ar ieiešanu ārvalstu tirgos saistītās aktivitātes – ārējo mārketingu ārvalstīs – un pasākumus, kas sekmē komersantu iekļaušanos starptautiskajās piegāžu ķēdēs, veicina Latvijas komersantu dalību starptautiskajās izstādēs un tirdzniecības misijās.

2.3.1.1.1.apakšaktivitātes ietvaros tika iesniegti 3 projekti, visus projektus īsteno LMA par kopējo summu 12 859 EUR, t.sk. ERAF 8 861 EUR, kas ir **0,06% no pieejamā ERAF finansējuma apakšaktivitātei.**

16.tabula. Augstākās izglītības iestāžu iesniegtie projekti 2.3.1.1.1.apakšaktivitātē

Projekta īstenotājs un projekta nosaukums	Investīcijas, EUR
LMA Projekts "Latvijas Mākslas akadēmijas dalība Milānas Starptautiskajā mēbeļu mesē, Salone Satellite 2015" (Projekts Nr. 2DP/2.3.1.1.1/15/APIA/LIAA/182) <i>Īstenots 2015.g.</i>	7 310
LMA Projekts "Latvijas Mākslas akadēmijas pārstāvju dalība V.E. Latvijas Valsts prezidenta Andra Bērziņa valsts vizītēs Somijā, Norvēģijā un Austrijā" (Projekts Nr. 2DP/2.3.1.1.1/15/APIA/LIAA/378) <i>Īstenots 2015.g.</i>	4 179
LMA Projekts "Latvijas Mākslas akadēmijas dalība Ārlietu ministra E.Rinkēviča vizītē Apvienotajos Arābu Emirātos" (Projekts Nr. 2DP/2.3.1.1.1/15/APIA/LIAA/927) <i>Īstenots 2015.g.</i>	1 370
Kopā	12 859

Avots: CSE COE apkopotie dati no publiski pieejamiem avotiem

3.7.2. Projektu lietderības, efektivitātes un ietekmes izvērtējums

2.3.1.1.1.apakšaktivitātes ietvaros tika īstenotas starptautiskas aktivitātes, tai skaitā ārvalstu vizītes kopā ar Latvijas valsts amatpersonām, kurās piedalījās augstākās izglītības iestādes pārstāvji. Projektu īstenošana ir noslēgusies, plānotie pasākumi projektu ietvaros ir pabeigti un projektu rezultāti sasniegti.

2.3.1.1.1.apakšaktivitātes ietvaros īstenotie projekti tieši skar augstāko izglītības iestāžu internacionalizācijas mērķus un sekmē sadarbības veidošanu ar ārvalstu partneriem. Projektiem ir tieša pozitīva ietekme, jo sadarbība ar ārvalstu partneriem paplašina augstāko izglītības iestāžu redzesloku un pieredzi, sekmē tādu stratēģisko mērķu izvirzīšanu un sasniegšanu, kuru rezultātā iestāžu izglītības programmas, sagatavotie speciālisti un veiktie pētījumi ir atzīti un pieprasīti pasaules mērogā.

Intervijā ar LMA pārstāvjiem tika noskaidrots, ka 2.3.1.1.1.apakšaktivitātes projekti un to ietvaros saņemtais finansējums bija svarīgs ieguldījums LMA studiju un starptautiskās sadarbības plānošanā, kā arī iestādes atpazīstamības veidošanā starptautiskā mērogā, lai gan projektu finansējums kopumā ir nebūtisks. Vienlaikus projektu lietderību nosaka izveidotie starptautiskie kontakti, dalība starptautiskajos projektos un izglītības iestādes popularizēšanā un tēla veidošanā ārpus Latvijas. Piemēram, LMA rektora dalība Latvijas Valsts prezidenta Andra Bērziņa valsts vizītē Norvēģijā sekmēja LMA dalību iekļaušanos starptautiskās augstākās izglītības un pētniecības sadarbības tīklos, nodrošinot tikšanās ar Oslo Nacionālās mākslas akadēmiju, Bergenas Mākslas un dizaina akadēmiju un prezentējot LMA organizētā Mākslas akadēmiju diskusijā. Savukārt projekta "Latvijas Mākslas akadēmijas dalība Milānas Starptautiskajā mēbeļu mesē Salone Satellite 2015" ietvaros 11 Funkcionālā dizaina apakšnozares maģistrantūras studentiem kopā ar 4 pasniedzējiem bija iespēja prezentēt LMA studentu ideju starptautiskā mērogā.⁴⁵

43 <https://likumi.lv/ta/id/182609>

44 <https://likumi.lv/ta/id/194223>

45 <http://www.fold.lv/2015/04/welcome-on-board-lma-dizaina-nodala/>

Projektu ietekme uz dažādiem kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem atspoguļota tabulā zemāk.

17.tabula. 2.3.1.1.1.apakšaktivitātes ietvaros īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU IETEKME
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA	
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI	
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA	NETIEŠA
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA	
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU	TIEŠA
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS	NETIEŠA
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE	
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA	TIEŠA
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS	
PEDAGOGU UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA	NETIEŠA
KARJERAS ATBALSTS	TIEŠA
VIENLĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)	NETIEŠA

Avots: CSE COE izvērtējums

3.8. Projektu rezultāti cilvēkresursu kompetences paaugstināšanā profesionālās izglītības jomā

ESF cilvēkresursu kompetences paaugstināšanas projekti

- ES fondu 2007.-2013. gada plānošanas periodā cilvēkresursu kompetences paaugstināšanas projekti paredzēti 1.2.1.1.2.apakšaktivitātes „Profesionālajā izglītībā iesaistīto pedagogu kompetences paaugstināšana” ietvaros. Plānotais publiskais finansējums 5 988 421 LVL jeb **8 554 887 EUR** (maiņas kurss 0.7).
- Profesionālās kultūrizglītības pedagogu tālākizglītībai plānoti **2 137 454 EUR jeb 27.7%** no kopējā apakšaktivitātes finansējuma.
- Izvērtējums pamatā **balstīts uz intervijām** ar finansējuma saņēmēju, jo projekti īstenoti pirms ievērojama laika (lielākā daļa periodā 2010.-2014.gads).

3.8.1. Kopsavilkums par īstenotajiem projektiem

1.2.1.1.2.apakšaktivitāte „Profesionālajā izglītībā iesaistīto pedagogu kompetences paaugstināšana”

1.2.1.1.2.apakšaktivitātes „Profesionālajā izglītībā iesaistīto pedagogu kompetences paaugstināšana” ietvaros uzlabota un pilnveidota **pedagogu un praksi vadītāju kompetence**. Projektu „Profesionālās kultūrizglītības pedagogu tālākizglītība” īstenoja Latvijas Nacionālais kultūras centrs sadarbībā ar - SBDMV, Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolu "Saules skola" (projekta īstenošanas laikā vēl

nebija piešķirts PIKC statuss), RMDV, Jāzepa Mediņa Rīgas Mūzikas vidusskolu, RDMV, Alfrēda Kalniņa Cēsu Mūzikas vidusskolu, Liepājas Dizaina un mākslas vidusskolu, VMV, Jāņa Ivanova Rēzeknes Mūzikas vidusskolu un Jelgavas Mūzikas vidusskolu.

Apakšaktivitāte organizēta saskaņā ar MK 2009. gada 17. februāra noteikumiem Nr. 151 "Noteikumi par darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.2.1.1.2.apakšaktivitāti "Profesionālajā izglītībā iesaistīto pedagogu kompetences paaugstināšana"⁴⁶ (turpmāk tekstā – 1.2.1.1.2.apakšaktivitāte). Apakšaktivitātei pieejamais kopējais publiskais finansējums ir 5 988 421 LVL, ko veido ESF līdzfinansējums 5 090 154 LVL apmērā un nacionālais publiskais finansējums no valsts budžeta līdzekļiem 898 267 LVL apmērā.

18.tabula. Latvijas Nacionālā kultūras centra īstenotā projekta 1.2.1.1.2.apakšaktivitātē informācija

Projekta īstenotājs un projekta nosaukums	Investīcijas, EUR
Latvijas Nacionālais kultūras centrs Projekts "Profesionālās kultūrizglītības pedagogu tālākizglītība" (Projekts Nr. 1DP/1.2.1.1.2/09/PIA/VIAA/005) <i>Īstenots 16.11.2009.- 31.10.2012.</i>	2 137 454
Kopā	2 137 454

Avots: CSE COE apkopotie dati no publiski pieejamiem avotiem

Projektu lietderības, efektivitātes un ietekmes izvērtējums

1.2.1.1.2.apakšaktivitātes ietvaros kultūrizglītības pedagogiem tika nodrošināts tālākizglītības pasākumu kopums, akcentējot informācijas tehnoloģiju pielietojumu mācību procesā, radošās industrijas aspektu integrāciju mācību saturā, daudzveidīgu mācību metožu pielietojumu darbā ar audzēkņiem, sadarbojoties ar Latvijas augstskolām, nozares darba tirgu, kā arī piesaistot lektorus, meistarklašu un radošo darbnīcu vadītājus no Dānijas, Igaunijas, Somijas un Eiropas profesionālajām asociācijām. Projektu īstenošana ir noslēgusies, plānotie pasākumi projektu ietvaros ir pabeigti un projektu rezultāti sasniegti.

1.2.1.1.2.apakšaktivitātes ietvaros īstenoto projektu ietekme tieši skar profesionālās vidējās izglītības iestādes pedagogu prasmju attīstību un mācību programmu pilnveidošanu. Projektiem ir tieša pozitīva ietekme, jo pedagogu kompetence, apmācības forma un metodes ir svarīgs aspekts audzēkņu mācību procesa nodrošināšanai, audzēkņu ieinteresētībai un sekmēm, kā arī spējīgāko un talantīgāko audzēkņu prasmju attīstībai un tālākai virzīšanai.

Saskaņā ar intervijā pārrunāto tika secināts, ka 1.2.1.1.2.apakšaktivitātes projekts un tā ietvaros apgūtais finansējums ir svarīgs ieguldījums profesionālās izglītības iestāžu kopējā attīstībā un kapacitātes stiprināšanā, jo pedagogu tālākizglītība un kompetences pilnveidošana bija un ir būtisks faktors audzēkņu apmācību pilnveidošanai un nodrošināšanai. Vienlaikus projektu lietderību nosaka iestādes pedagogu prasmju un kompetences attīstība, kā rezultātā tika pilnveidotas izglītības programmas, ieviestas jaunas un modernas apmācības metodes, paaugstināta audzēkņu ieinteresētība profesionālās izglītības apgūvē, uzlabotas audzēkņu sekmes, kā arī stiprināts profesionālās izglītības iestādes tēls un prestižs. Projekta ietvaros piešķirtais finansējuma lāva **pārskatīt visu saturu apmācību programmām/ mācību priekšmetiem inovatīvā metodiskā veidā**, izstrādājot atbilstošus mācību līdzekļus, vadlīnijas mācību priekšmetu izstrādei, vienlaikus nodrošinot profesionālās pilnveides kursus pedagogiem.

Projekta ietvaros tika noteikts, ka projekta sasniedzamais rādītājs būtu 2100 pedagogi, kas pilnveidojuši savu kompetenci tālākizglītībasursos, bet projekta finansējums ļāva tālākizglītības iespēju izmantot 2197 pedagogiem, pārsniedzot plānoto rādītāju par 5%. Profesionālās pilnveides kursi tika organizēti divu gadu garumā, nodrošinot attiecīgajā periodā aktuālu un inovatīvu tēmu apguvi, tomēr, kaut arī kursu apjoms bija ļoti garš, tā noslēgumā pedagogiem – dalībniekiem **netika izsniegti apliecinājumi par kvalifikācijas celšanu** (sertifikāti, apliecības, diplomu). Kā inovatīvs risinājums projekta īstenošanas laikā, bet ļoti noderīgs šobrīd bija specializēta tālākizglītības programma "Dizaina pedagogs", kuras ietvaros tika īstenotas apmācības 6 moduļos: Dizains un pētniecība, Pedagoģija un psiholoģija, Prakse, Dizaina konteksts, Bizness un ekonomika,

46 <https://likumi.lv/ta/id/188747>

Kvalifikācijas projekts. Šādas apmācības ir devušas būtisku ieguldījumu, lai šobrīd varētu veiksmīgi īstenot dizaina programmas mācību iestādēs, joursos piedalījās vairāk nekā 100 pedagogi no visas Latvijas. Projekta ietvaros tika piesaistīti ārvalstu lektori no Zviedrijas, Īrijas, Beļģijas, Nīderlandes, Indijas un Lielbritānijas.

Saskaņā ar intervijā sniegto informāciju, projekta ietvaros izstrādātie metodiskie materiāli tika izplatīti visās Latvijas skolās un uz šo vadlīniju bāzes profesionālās ievirzes un profesionālās vidējās kultūrizglītības iestādes darbojas joprojām, un, iespējams, tuvākajā laikā būtu **nepieciešama šo izstrādāto metodisko materiālu aktualizācija**.

Tālākizglītības apmācības turpinās arī šobrīd, bet projekta aktivitāšu īstenošanā piesaistītie speciālisti – jomas eksperti, kas arī praktiski strādā nozares augstskolās, veicināja kvalitatīvu metodisko dokumentu izstrādi. Bez projekta finansējuma iespējams tas nebūtu iespējams.

Projektu ietekme uz dažādiem kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem atspoguļota tabulā zemāk.

19.tabula. 1.2.1.1.2.apakšaktivitātes ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU IETEKME
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA	
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI	
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA	
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA	
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCĪLĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU	NETIEŠA
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS	TIEŠA
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE	TIEŠA
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA	NETIEŠA
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS	
PEDAGOGU UN AKADEĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA	TIEŠA
KARJERAS ATBALSTS	
VIENLĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)	NETIEŠA

Avots: CSE COE izvērtējums

4. ES FONDU 2014.-2020.GADA PLĀNOŠANAS PERIODA PROJEKTI

4.1. Projektu mērķi un sasniegtie rezultāti energoefektivitātes paaugstināšanas jomā

Energoefektivitātes paaugstināšanas projekti

- SAM 4.2.1.2.pasākuma "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās" kopējais plānotais finansējums **75 154 879 EUR**.
- SAM 4.2.1.2. ietvaros KM un IZM finansētās profesionālās vidējās izglītības iestādes ir īstenojušas 6 projektus (2 no projektiem vēl nav pabeigti), un ERAF finansējums sastāda **3 057 811 EUR**. 1 projektu īsteno KM finansētā iestāde, plānojot 542 491 EUR, bet 5 projektus IZM finansētās iestādes, pretendējot uz 2 515 320 EUR ERAF finansējumu.
- No 4 pabeigtajiem projektiem 2 projektu pagaidu **energosertifikātu rādītāji attiecībā uz enerģijas patēriņu ir augstāki**, nekā noteikti sasniedzamajos mērķos saskaņā ar projekta pieteikumu, tādējādi uz izvērtējuma brīdi **neatbilst projekta noteiktajiem mērķa rādītājiem**.
- Īstenoto projektu lietderīgu apstiprina iegūtais **siltumenerģijas patēriņa un izmaksu samazinājums**. Projektu, kuru rezultāti neatbilst noteiktajiem projekta mērķa rādītājiem, **lietderība nav konstatējama**.
- Īstenoto projektu **ietekme uz kultūrizglītības attīstību attiecas tikai daļēji**, jo Ogres tehnikums un RVT nav 100% kultūrizglītības iestādes un tās īsteno tikai atsevišķas mākslas, dizaina un restaurācijas izglītības programmas, kuru īpatsvars iestāžu kopējā izglītības programmā ir neliels.

4.1.1. SAM 4.2.1.2.pasākuma "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās" projekti

DP "Izaugsme un nodarbinātība" 4.2.1. SAM "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts un dzīvojamās ēkās" 4.2.1.2. pasākuma "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās"⁴⁷ (turpmāk – pasākums 4.2.1.2) mērķis ir veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu, viedu energovadību un atjaunojamo energoresursu izmantošanu tiešās **valsts pārvaldes iestādes** vai tās **padotības iestādes**, vai **valsts deleģēto pārvaldes uzdevumu** veicošas atvasinātas publiskas personas īpašumā, valdījumā vai lietošanā esošajās ēkās. SAM 4.2.1.2 īstenošanai plānotais kopējais publiskais finansējums ir 75 154 879 EUR, tajā skaitā ERAF finansējums – 63 881 647 EUR un valsts budžeta finansējums – 11 273 232 EUR.

Pasākuma 4.2.1.2 projektiem nav noteikta viena projekta maksimālā finansējuma summa. Pasākums atbalsta šādas darbības: tehniskās dokumentācijas sagatavošanu, būvdarbu veikšanu, inženiertehnisko sistēmu atjaunošanu, pārbūvi vai izveidi (tai skaitā iegādi un uzstādīšanu), ēku automatizētās vadības un kontroles sistēmu iegādi un uzstādīšanu, ēkas restaurācijas un apdares darbus (ja nepieciešami), kā arī projekta vadību, uzraudzību un publicitātes pasākumus par projekta īstenošanu.

47 <https://likumi.lv/ta/id/284333-darbibas-programmas-izaugsme-un-nodarbinatiba-4-2-1-specifiska-atbalsta-merka-veicinat-energoefektivitates-paaugstinasanu>

Pasākumā 4.2.1.2 paredzēts ne tikai KM un IZM finansētajām izglītības iestādēm, bet gan plašākai saņēmēju grupai. Tabulā zemāk iekļauta informācija par KM un IZM plānotā finansējuma apmēru pret kopējo finansējumu saskaņā ar MK noteikumiem.

20.tabula. Pasākuma 4.2.1.2. finansējuma sadalījums pa saņēmēju grupām

Atbildīgie par finansējumu	ERAF finansējums, EUR	Valsts budžeta finansējums, EUR	ERAF un valsts budžeta finansējums kopā, EUR
IZM	28 296 322	4 993 469	33 289 791
KM	4 689 985	827 644	5 517 629
Citas ministrijas un VAS "Valsts nekustamie īpašumi", iesniedzot projekta iesniegumus par ēku, kurā izvietota tiešās valsts pārvaldes iestāde vai tiešās valsts pārvaldes iestādes padotības iestāde	30 895 340	5 452 119	36 347 459
Kopā	63 881 647	11 273 232	75 154 879

Dati: MK 09.08.2016. noteikumi Nr. 534 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 4.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts un dzīvojamās ēkās" 4.2.1.2. pasākuma "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās" pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi"

No kopējā pasākumam 4.2.1.2 pieejamā finansējuma KM plānotais finansējuma apmērs bija 7.3%, bet IZM plānotais finansējums bija 44.3%. KM finansētās izglītības iestādes nav pilnībā izmantojušas pasākuma 4.2.1.2 iespējas, jo tikai viena KM finansēta izglītības iestāde ir pieteikusies un īsteno projektu - NMV par kopējo plānoto finansējumu 638 225 EUR apmērā. IZM finansētās profesionālās vidējās izglītības iestādes ar kultūrizglītības komponenti īstenoja 5 projektus kopā par 2 959 200 EUR. No izvērtējamajiem projektiem četri ir pabeigti un piektais tiek īstenots. Saskaņā ar projekta pieteikumu Daugavpils Būvniecības tehnikuma projekts jāpabeidz 2020.gada 3.ceturksnī, savukārt NMV projekts – 2021.gada 4.ceturksnī. Tabulā zemāk iekļauta finanšu informācija par IZM un KM izglītības iestāžu īstenojamiem projektiem.

21.tabula. Profesionālo vidējās izglītības iestāžu iesniegtie projekti SAM 4.2.1.2.pasākumam

Projekta īstenoātājs un projekta nosaukums	Kopējās plānotās investīcijas, EUR	Plānotais ERAF finansējums, EUR
Daugavpils Būvniecības tehnikums Projekts "Energoefektivitātes paaugstināšana Profesionālās izglītības kompetences centra IPĪV "Dagda" (Projekts Nr.4.2.1.2/17/I/010) <i>Projekts īstenošana nav pabeigta</i>	289 860	246 381
Ogres tehnikums Projekts "Energoefektivitātes pasākumu īstenošana Ogres tehnikuma dienesta viesnīcā" (Projekts Nr.4.2.1.2/17/I/017) <i>Projekts pabeigts 20.12.2018</i>	605 573	514 737
RVT Projekts "Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošana Profesionālās izglītības kompetences centra "Rīgas Valsts tehnikums" dienesta viesnīcas ēkai Zeļļu ielā 8, Limbažos, Limbažu novadā" (Projekts Nr.4.2.1.2/17/I/020) <i>Projekts pabeigts 31.07.2019</i>	346 397	294 437
RVT Projekts "Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošana Profesionālās izglītības kompetences centra "Rīgas Valsts tehnikums" mācību korpusa ēkai Zeļļu ielā 9, Limbažos, Limbažu novadā" (Projekts Nr.4.2.1.2/17/I/019) <i>Projekts pabeigts 30.08.2019</i>	1 001 752	851 489
RVT Projekts "Energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumu īstenošana Profesionālās izglītības kompetences centra "Rīgas Valsts tehnikums"	715 618	608 276

mācību korpusa ēkai Kronvalda bulvārī 1A, Rīgā" (Projekts Nr.4.2.1.2/17/I/021) <i>Projekts pabeigts 06.03.2019</i>		
NMV Projekts "Energoefektivitātes paaugstināšana PIKC "Nacionālā Mākslu vidusskola" ēkā Slokas ielā 52b, Rīgā" (projekts Nr. 4.2.1.2/18/I/014) <i>Projekts īstenošana nav pabeigta</i>	638 225	542 491
Kopā	3 597 425	3 057 811

Dati: <https://www.esfondi.lv/>

4.1.2. Projektu efektivitātes, lietderības un ietekmes izvērtējums

Pasākuma 4.2.1.2 ietvaros ir noteikti sasniedzamie rezultāti, iznākuma un finanšu uzraudzības rādītāji, kas jāsasniedz līdz 2023.gada 31.decembrim. Sasniedzamais rezultāta rādītājs ir vidējais siltumenerģijas patēriņš apkurei ēkās ne vairāk kā 120 kWh/m² gadā. Rādītājs atspoguļo vidējo siltumenerģijas patēriņu apkurei ēkās visām ēkām, kuru energoefektivitātes uzlabošanai izmantoti pasākuma 4.2.1.2. finanšu līdzekļi. Iznākuma rādītāji, kas sasniedzami līdz 2023.gada 31.decembrim, ir primārās enerģijas gada patēriņa samazinājums – vismaz 23 580 MWh/gadā; uzstādītā atjaunojamais energoresursus izmantojoša siltumenerģijas ražošanas papildjauda – vismaz 0,27 MW; aprēķinātais siltumnīcefekta gāzu samazinājums – vismaz 3 932 CO₂ ekvivalenta tonnas gadā. Finanšu rādītājs – līdz 2018. gada 31. decembrim sertificēti izdevumi vismaz 19 412 881 EUR apmērā. Izvērtējumā pasākuma līmeņa rādītāji netiek analizēti, jo novērtējuma ietvaros netiek apskatīti visi pasākuma projekti. Saskaņā ar KP VIS iekļautām projekta atskaitēm projektu rādītāji un to sasniegšanas progress apkopoti tabulā zemāk.

22.tabula. Pasākuma 4.2.1.2. īstenoto projektu rādītāju vērtības

Projekta iznākuma rādītāji	Vērtība saskaņā ar pagaidu energosertifikātu (2018.g)	Projektā apstiprinātā plānotā vērtība, kas jāsasniedz līdz 31.12.2023.	Papildus sasniedzamais samazinājums (līdz 31.12.2023.)
Ogres tehnikums Projekts Nr.4.2.1.2/17/I/017			
- Primārās enerģijas gada patēriņš (MWh/gadā)	854,62	666,56	188,0
- Aprēķinātais siltumnīcefekta gāzu apjoms (CO ₂ ekvivalenta tonnas gadā)	149,24	121,8	27,44
- Vidējais siltumenerģijas patēriņš apkurei ēkā pirms projekta un plānotais (kWh/m ² gadā) (<i>*pirms projekta</i>)	210,41*	71,46	
RVT Projekts Nr.4.2.1.2/17/I/020			
- Primārās enerģijas gada patēriņš (MWh/gadā)	293,58	299,86	-6,28
- Aprēķinātais siltumnīcefekta gāzu apjoms (CO ₂ ekvivalenta tonnas gadā)	59,62	60,89	-1,27
- Vidējais siltumenerģijas patēriņš apkurei ēkā pirms projekta un plānotais (kWh/m ² gadā) (<i>*pirms projekta</i>)	187,73*	74,96	
RVT Projekts Nr.4.2.1.2/17/I/019			
- Primārās enerģijas gada patēriņš (MWh/gadā)	925,18	959,41	-34,23
- Aprēķinātais siltumnīcefekta gāzu apjoms (CO ₂ ekvivalenta tonnas gadā)	187,88	194,83	-6,95
- Vidējais siltumenerģijas patēriņš apkurei ēkā pirms projekta un plānotais (kWh/m ² gadā) (<i>*pirms projekta</i>)	223,80*	81,49	
RVT Projekts Nr.4.2.1.2/17/I/021			
- Primārās enerģijas gada patēriņš (MWh/gadā)	663,59	511,24	152,35

- Aprēķinātais siltumnīcefekta gāzu apjoms (CO ² ekvivalenta tonnas gadā)	97,47	103,82	-6,35
- Vidējais siltumenerģijas patēriņš apkurei ēkā pirms projekta un plānotais (kWh/m ² gadā) (*pirms projekta)	156,14*	65,21	

Dati: KP VIS

Vērtējot pabeigto projektu efektivitāti, ir jāsecina, ka daļa no projektiem nav sasnieguši pasākuma 4.2.1.2 projekta ietvaros plānotos rādītājus. Ogres tehnikuma īstenotajā projektā saskaņā ar pagaidu energosertifikāta datiem plānotie projekta mērķi nav sasniegti. Arī RVT īstenotajā projektā Nr.4.2.1.2/17/I/021 saskaņā ar pagaidu energosertifikāta datiem plānotie projekta mērķi nav sasniegti. Uz izvērtējuma brīdi nav pieejama informācija par citiem energoefektivitātes mērījumiem. Vienlaikus jānorāda, ka projektu iznākuma rādītāji noteikti uz 31.12.2023, tādēļ uz izvērtējuma brīdi (2020.gada oktobris) nav iespējams izvērtēt, vai plānotie rādītāji tiks sasniegti. Izvērtējumā ir iekļautas projektu iznākuma rādītāju vērtības saskaņā ar ēku pagaidu energosertifikātiem. Ogres tehnikuma projektam un RVT īstenotajam projektam Nr.4.2.1.2/17/I/021 pagaidu energosertifikātos uzrādītās vērtības ir zemākas par sasniedzamajām. Uz izvērtējuma brīdi nav pieejami projektu pēcuzraudzības pārskati, kas attēlotu faktiskos mērījumus attiecībā uz ēku energoefektivitāti, tādēļ nav iespējams noteikt, vai faktiskie projekta iznākuma rādītāji atbilst pagaidu energosertifikātos norādītajiem. Projektiem ir noteikts arī rezultāta rādītājs, kas ietver vidējo siltumenerģijas patēriņu apkurei ēkā, bet projekta uzraudzības atskaitēs šāda informācija netiek iekļauta, tādēļ arī projekta rezultāta rādītājus nav iespējams izvērtēt.

Vērtējot pabeigto projektu lietderību, tika konstatēts, ka projektu īstenošanas ietvaros iestādēs tika veikti šādi darbi: ēku sienu siltināšana, cokola siltināšana, jumta pārseguma paneļu siltināšana, veco logu nomaiņa, veco ārdurvju nomaiņa, pilna apkures sistēmas rekonstrukcija un siltummezgla izbūve, paceļamo vārtu uzstādīšana. Īstenoto projektu rezultātā tika paaugstināta ēku energoefektivitāte, nodrošinot ēku fasāžu siltumtehniko rādītāju uzlabošanu, samazinot ēku siltuma zudumus caur tās norobežojošām konstrukcijām, palielināt ēku nesošo konstrukciju ilgmūžību un palielināt ēku ekspluatācijas laiku, vienlaicīgi uzlabojot ēkas vizuālo izskatu. Īstenotie projekti ir uzlabojuši audzēkņu mācību un sadzīves apstākļus, un tas veicina audzēkņu apmierinātību ar izglītības iestādes piedāvātajiem apmācības apstākļiem. Nodrošinot atbilstošus mācību un sadzīves apstākļus, tiek uzlabota profesionālās izglītības pieejamība, palielināta izglītības iestādes pievilcība starp citām izglītības iestādēm, tādējādi nodrošinot izglītības iestādes konkurētspējas pieaugumu. Vienlaikus īstenoto projektu rezultātā, samazinās iestādes siltumenerģijas patēriņš un attiecīgi izdevumi par siltumenerģiju, kas, savukārt, liecina par īstenoto projektu lietderību.

Īstenoto projektu tiešā ietekme skar konkrēto iestāžu audzēkņus, kuriem ir uzlaboti mācību un sadzīves apstākļi. Labi mācību un sadzīves apstākļi veicina audzēkņu interesi izvēlēties apgūt profesionālo izglītību, paaugstina audzēkņu apmierinātību ar mācību vidi, kā rezultātā audzēkņiem ir labākas sekmes un tiek radīti labāki speciālisti tautsaimniecībai. Vienlaikus ir uzlabots iestādes tēls, sakārtota infrastruktūra un apkārtējā vide. Jākonstatē gan, ka īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību attiecas tikai daļēji, jo **Ogres tehnikums un RVT nav 100% kultūrizglītības iestādes** un tās īsteno tikai atsevišķas mākslas, dizaina un restaurācijas izglītības programmas, kuru īpatsvars iestāžu kopējā izglītības programmā ir neliels. Īstenoto projektu vispārējā ietekme uz kultūrizglītības attīstību un dažādiem kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem atspoguļota tabulā zemāk.

23.tabula. Pasākuma 4.2.1.2 ietvaros īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU IETEKME
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA	TIEŠA
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI	TIEŠA
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA	TIEŠA
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA	
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU	NETIEŠA

IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS	NETIEŠA
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE	
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA	
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS	
PEDAGOGU UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA	
KARJERAS ATBALSTS	
VIENLĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)	NETIEŠA

Avots: CSE COE izvērtējums

4.2. Projektu mērķi un sasniegtie rezultāti infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošanas jomā

ERAF infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošanas projekti

- KM un IZM finansēto izglītības iestāžu iespējas saņemt finansējumu SAM 5.6.1 ietvaros ir **atkarīgas no iesniegtajām teritorijas attīstības stratēģijām**.
- Atbilstoši izvērtējuma sfērai SAM 5.6.1 ietvaros ir iesniegti divi projekti par kopējo summu **9 985 834,50 EUR**. Projekta iesniedzējs ir VAS "Valsts nekustamie īpašumi", bet projektu partneri ir LKA un LMA sadarbībā ar RDMV.
- SAM 8.1.3 ietvaros atbalsts paredzēts profesionālās izglītības iestādes mācību procesa nodrošināšanai 17 prioritāro izglītības tematisko jomu vai programmu grupās, **tajā skaitā mākslas, mūzikas un radošās industrijas grupai**.
- Iespēja saņemt ERAF finansējumu 8.1.3.SAM ietvaros bija ierobežota, jo atbalsts tika īstenots **ierobežotas projektu iesniegumu atlases veidā**.
- SAM 8.1.3 ietvaros tiek īstenoti 13 profesionālās vidējās izglītības iestāžu projekti par kopējo summu **75 750 447,86 EUR**, no kuriem IZM finansētās profesionālās vidējās izglītības iestādes īsteno 8 projektus par kopējo summu **54 040 641 EUR**, KM finansētās profesionālās vidējās izglītības iestādes 5 projektus par kopējo summu **21 709 806 EUR** un viena pašvaldības dibināta profesionālās vidējās izglītības iestāde par kopējo plānoto finansējumu **2 497 325 EUR**.
- Intervijās iestāžu vadītāji atzīmēja, ka, ņemot vērā iestāžu infrastruktūras slikto stāvokli, SAM 8.1.3 ietvaros **saņemtais ERAF finansējums bija kritiski nepieciešams** izglītības iestāžu darbības nodrošināšanai un attīstībai.
- IZM izglītības iestādes īsteno tikai nelielu daļu izglītības programmu, kas saistītas ar kultūrizglītību no kopējā izglītības programmu piedāvājuma. Tādēļ īstenoto **projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību kopumā veido aptuveni pusi** no visiem ieguldījumiem, kas tika veikti SAM 8.1.3 ietvaros.

4.2.1. Specifiskā atbalsta mērķu 5.6.1. un 8.1.3. pasākumi

5.6.1 SAM “Veicināt Rīgas pilsētas revitalizāciju, nodrošinot teritorijas efektīvu sociālekonomisko izmantošanu”⁴⁸

DP “Izaugsme un nodarbinātība” prioritārā virziena “Vides aizsardzības un resursu izmantošanas efektivitāte” 5.6.1. SAM “Veicināt Rīgas pilsētas revitalizāciju, nodrošinot teritorijas efektīvu sociālekonomisko izmantošanu” (turpmāk tekstā – SAM 5.6.1.) mērķis ir veicināt Rīgas pilsētas revitalizāciju. Mērķis tiks sasniegts, nodrošinot teritorijas efektīvu sociālekonomisko izmantošanu, veicot ieguldījumus tādu degradēto objektu un teritoriju revitalizācijā, kas, izveidojot un pārbūvējot maza mēroga sabiedrisku, kultūras, sporta un infrastruktūras objektus, kvantitatīvā izteiksmē paredz lielāku revitalizācijas efektu un lielākus privātos līdzieguldījumus. Projektu īstenošana nodrošina pievienoto vērtību nacionālajā līmenī atbilstoši mērķiem un uzdevumiem, kas noteikti nacionālajos plānošanas dokumentos kultūras, sporta, tūrisma vai citās nozarēs. Specifiskā atbalsta īstenošanu nodrošina KM kā atbildīgā iestāde, normatīvajos aktos noteiktā sadarbības iestāde, un plānotais kopējais finansējums ir ne mazāks kā 67 531 048 EUR, tajā skaitā ERAF finansējums granta veidā – 57 401 390 EUR, kā arī nacionālais publiskais finansējums (valsts budžeta finansējums, tai skaitā valsts budžeta dotācija pašvaldībai un pašvaldības finansējums) un privātais finansējums – ne mazāks kā 10 129 658 EUR.

5.6.1. SAM projektiem nav noteikta viena projekta maksimālā finansējuma summa. Pasākums paredzēts ne tikai KM un IZM finansētajām profesionālās vidējās izglītības iestādēm un KM finansētajām augstākās izglītības iestādēm, bet gan plašākai saņēmēju grupai. KM veic degradēto objektu un teritoriju atlasī, un katrai revitalizējamai teritorijai izstrādā un apstiprina revitalizējamās teritorijas attīstības stratēģiju, kuru KM iesniedz Ministru kabinetā. Pēc revitalizējamās teritorijas attīstības stratēģijas izskatīšanas Ministru kabinetā sadarbības iestāde uzaicina projekta iesniegēju saskaņā ar ierobežotās projektu iesniegumu atlases nolikumu iesniegt projekta iesniegumu, tāpēc KM un IZM finansēto izglītības iestāžu iespējas saņemt finansējumu 5.6.1. SAM ietvaros ir atkarīgas no **iesniegtajām teritorijas attīstības stratēģijām.**

5.6.1. SAM atbalsta šādas darbības: auditu, ekspertīzi, izpēti; revitalizējamās teritorijas attīstības stratēģijas izstrādi; ietekmi uz vidi novērtējuma sagatavošanu; tehniskās dokumentācijas sagatavošanu; būvdarbu veikšanu, tai skaitā infrastruktūras un inženiertehnisko sistēmu izbūvi/atjaunošanu; iekārtu un aprīkojuma iegādi; ēkas atjaunošanas un restaurācijas darbus; revitalizējamās teritorijas labiekārtošanu; kā arī projekta vadību, uzraudzību un publicitātes pasākumus par projekta īstenošanu. 5.6.1. SAM ietvaros ir noteikti sasniedzamie rezultāti, iznākuma un finanšu uzraudzības rādītāji, kas projektiem jāsasniedz līdz 2023.gada 31.decembrim. Rezultāta rādītājs ir piesaistīts privātajām investīcijām atbalstāmajās teritorijās trīs gadus pēc projekta pabeigšanas ne mazāk kā 210 000 000 EUR apmērā.⁴⁹ Papildus noteikti sekojoši iznākuma rādītāji: pilsētas teritorijās izveidota vai atjaunota sabiedriskā telpa ar platību, ne mazāku kā 10 000 m²; pilsētā uzceltas vai atjaunotas publiskās ēkas vai komercēkas ar platību ne mazāku kā 20 000 m² un atjaunoto, izveidoto un pārbūvēto sabiedrisko objektu un infrastruktūras objektu skaits – ne mazāk kā 12 objekti; un finanšu rādītājs līdz 2018. gada 31. decembrim – sertificēti izdevumi ne mazāk kā 18 913 598 EUR apmērā. 5.6.1. SAM ietvaros noteiktie rezultāti, iznākuma un finanšu uzraudzības rādītāji izvērtējumā netiek analizēti, jo vērtēšanas ietvaros netiek apskatīti visi SAM 5.6.1 projekti.

Atbilstoši izvērtējuma sfērai 5.6.1. SAM ietvaros ir iesniegti divi projekti par kopējo summu 9 985 834,50 EUR. Projekta iesniegējs ir VAS "Valsts nekustamie īpašumi", bet projektu partneri ir LKA un RDMV. Tabulā zemāk iekļauta finanšu informācija par īstenotajiem projektiem.

24.tabula. 5.6.1. SAM ietvaros apstiprinātie augstākās izglītības iestāžu projekti

Projekta īstenoātājs, projekta nosaukums	Plānotās investīcijas, EUR	Veiktās investīcijas uz 28.07.2020. (KP VIS), EUR	Veikto investīciju progress, %
VAS “Valsts nekustamie īpašumi” (sadarbībā ar Latvijas Mākslas akadēmiju un PIKC “Rīgas Dizaina un mākslas vidusskola”)	5 005 019	105 430	2.11

⁴⁸ <https://likumi.lv/ta/id/281473-darbibas-programmas-izaugsme-un-nodarbinatiba-5-6-1-specifiska-atbalsta-merka-veicinat-rigas-pilsetas-revitalizaciju>
⁴⁹ 2016.gada 29.marta MK noteikumi Nr.188, 9.2. punkts

Projekts "Prototipēšanas darbnīcas „Rīga Makerspace” izveide nekustamajā īpašumā A. Briāna ielā 13, Rīgā” (Projekts Nr.5.6.1.0/17/I/004) Nav pabeigts, tiek īstenots. Plānotais ERAF finansējums: 4 254 266.58 EUR.			
VAS “Valsts nekustamie īpašumi” (sadarbībā ar Latvijas Kultūras akadēmiju) Projekts “Starpdisciplinārā izglītības, kultūras un radošo industriju atbalsta centra “TabFab” izveide nekustamajā īpašumā Miera ielā 58a, Rīgā” (Projekts Nr.5.6.1.0/17/I/005) Nav pabeigts, tiek īstenots. Plānotais ERAF finansējums: 4 233 692.75 EUR	4 980 815	51 288	1.03
Kopā:	9 985 834	156 718	

Dati: KP VIS sistēmā, CFLA apstiprināti uz izvērtējuma brīdi – 28.07.2020.

KM pārraudzībā esošo mākslas un kultūras augstskolu stratēģiskā specializācija ir saistīta ar studiju programmu īstenošanu mākslas, mūzikas, skatuves mākslas, teātra, dejas, audiovizuālās mākslas, pedagoģijas, kultūras mantojuma, kultūrizglītības, kultūras un radošo industriju jomās. Šajās augstskolās attiecīgajās jomās ir atbilstošo kompetenču un ekspertu koncentrācija, attīstot izcilības mākslinieciskajā jaunradē un veicinot inovācijas. Attīstāmajās ēkās A. Briāna ielā 13, Rīgā plānots izvietot sešas RDMV un LMA izglītības programmām atbilstošas prototipēšanas (jauna produkta parauga izgatavošana) darbnīcas, kas ļaus nodrošināt kvalitatīvu un konkurētspējīgu studiju procesu. Tāpat paredzēta Mūžizglītības prototipēšanas pakalpojumu centra izveide, kas semināru, festivālu, lekciju un dažādu citu izpausmju veidā būs pieejams arī ikvienam citam interesentam. Bijusī Rīgas Viegļās rūpniecības tehnikuma ēka tiks pārbūvēta, respektējot ēkas kultūrvēsturisko vērtību un vienlaikus atbildīs mūsdienu ergonomiskas mācību vides prasībām.

Savukārt VNĪ kopā ar partneriem - LKA, KM un Dānijas Kultūras institūtu 2018. gadā uzsāka darbu pie starptautiska metu konkursa “Tabakas fabrikas radošā kvartāla pilnīgas izbūves arhitektoniskā vīzija” objektam Miera ielā 58. Realizējot projektu, plānots pielāgot telpas LKA vajadzībām, izveidot telpas radošo industriju inkubatoram un darbnīcām. Taps daudzfunkcionāls radošais centrs radošo industriju nozares profesionāļiem un citiem apmeklētājiem. Projekta teritorijā paredzēts veidot kafejnīcu, velosipēdu novietnes un sabiedrībai pieejamas telpas, kurās plānots organizēt izstādes, koncertus, teātrus un citus pasākumus. Izcilību attīstību mākslinieciskajā jaunradē un inovācijas veicinās topošais izglītības, kultūras un radošo industriju centrs „TabFab”, kas ir plānots kā atbalsts radošuma un inovāciju attīstībai, jo tajā atradīsies LKA, Latvijas Investīciju un attīstības aģentūras Radošo industriju inkubators, Rīgas Kino muzejs, Latvijas Fotografijas muzejs un citas kultūras un radošo industriju institūcijas. Tādējādi tiks nodrošināta mākslinieciskās jaunrades, radošuma, pētniecības un inovāciju attīstība, veidojot saikni starp izglītību, uzņēmējdarbību, kultūras un radošajām industrijām. Radošo industriju izglītības un uzņēmējdarbības atbalsta centrs nesīs ieguldījumu izcilības, inovāciju un ekonomikas izaugsmē.

Atbilstoši intervijās sniegtajai informācijai par iznākuma rādītāju sasniegšanu 5.6.1. SAM ir atbildīgi projektu ieviesēji, bet par iznākumu rādītāju uzraudzību atbildīga ir Centrālā finanšu un līgumu aģentūra (CFLA).

Neviens no vērtējamajiem projektiem nav pabeigts. Saskaņā ar projekta pieteikumiem abi projekti jāpabeidz līdz 2022.gada 31.decembrim. Tādēļ īstenošanas stadijā esošajiem projektiem efektivitātes, lietderības un ietekmes izvērtējums tiek veikts, izmantojot **teorijā bāzētu novērtējumu**.

25.tabula. 5.6.1. SAM projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU IETEKME
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA	TIEŠA
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI	TIEŠA
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA	TIEŠA
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA	TIEŠA
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU	NETIEŠA
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS	NETIEŠA

JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE	NETIEŠA
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA	NETIEŠA
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS	
PEDAGOGU UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA	NETIEŠA
KARJERAS ATBALSTS	NETIEŠA
VIENLĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)	TIEŠA

Avots: CSE COE izvērtējums

8.1.3. SAM "Palielināt modernizēto profesionālās izglītības iestāžu skaitu"⁵⁰

DP "Izaugsme un nodarbinātība" prioritārā virziena "Izglītība, prasmes un mūžizglītība" 8.1.3. SAM "Palielināt modernizēto profesionālās izglītības iestāžu skaitu" (turpmāk tekstā – 8.1.3. SAM) mērķis ir modernizēt profesionālās izglītības un profesionālās vidējās kultūrizglītības iestādes, nodrošinot mācību vides atbilstību tautsaimniecības nozaru attīstībai un uzlabojot profesionālās izglītības pieejamību.

8.1.3. SAM mērķa grupa ir profesionālās izglītības un profesionālās vidējās kultūrizglītības iestādes, un specifiskā atbalsta īstenošanā atbildīgās iestādes funkcijas pilda IZM. Specifisko atbalstu īsteno ierobežotas projektu iesniegumu atlases veidā divu projektu iesniegumu atlases kārtu ietvaros, kur pirmās atlases kārtas ietvaros atbalsts paredzēts valsts dibinātu un IZM padotībā esošu un pašvaldību dibinātu profesionālās izglītības iestāžu mācību vides modernizēšanai, bet otrās atlases kārtas ietvaros atbalsts paredzēts valsts dibinātu un KM padotībā esošu un pašvaldību dibinātu profesionālās vidējās kultūrizglītības iestāžu mācību vides modernizēšanai. 8.1.3. SAM plānotais kopējais finansējums ir 107 582 320 EUR, tajā skaitā **ERAF finansējums – 90 103 485 EUR** un nacionālais publiskais finansējums 17 478 835 EUR.

8.1.3. SAM atbalsta ietvaros ir atbalstāmas šādas darbības: ēku, būvju un āra sporta laukumu infrastruktūras atjaunošana, pārbūve, restaurācija vai jaunu ēku, būvju, āra sporta laukumu būvniecība, teritorijas labiekārtošana; aprīkojuma, mēbeļu, iekārtu un inventāra iegāde; tajā skaitā projektu dokumentācijas izstrāde, būvdarbi, kā arī projekta vadība, uzraudzība un publicitātes pasākumi par projekta īstenošanu. 8.1.3. SAM ietvaros ir noteikti sasniedzamie rezultāti, iznākuma un finanšu uzraudzības rādītāji. Līdz 2018.gada 31.decembrim bija jāsasniedz iznākuma rādītājs: pakalpojumu sniegšanas veikspēja atbalstītajā profesionālās izglītības infrastruktūrā – 4 000 audzēkņu, tai skaitā ne mazāk kā 288 audzēkņi integrēto teritoriālo investīciju ietvarā; un finanšu rādītāji: sertificēti izdevumi 33 454 181 EUR apmērā. Līdz 2023.gada 31.decembrim jāsasniedz iznākuma rādītāji: pakalpojumu sniegšanas veikspēja atbalstītajā profesionālās izglītības infrastruktūrā – 10 800 audzēkņu, tai skaitā ne mazāk kā 634 audzēkņi integrēto teritoriālo investīciju ietvarā; un rezultāta rādītāji: kopskaitā 70–80 procenti pilnībā modernizētu profesionālās izglītības iestāžu. 8.1.3. SAM ietvaros noteiktie rezultāti, iznākuma un finanšu uzraudzības rādītāji izvērtējumā netiek analizēti, jo vērtēšanas ietvaros netiek apskatīti visi SAM 8.1.3 projekti.

Projektu iesniedzējas 8.1.3. SAM ietvaros ir valsts dibināta profesionālās izglītības vai profesionālās vidējās kultūrizglītības iestādes, kas reģistrētas (vai kuras dibinātājs reģistrēts) Latvijas Republikas Izglītības iestāžu reģistrā un kam ir piešķirts PIKC statuss,⁵¹ un atbalsts paredzēts profesionālās izglītības iestādes mācību procesa nodrošināšanai 17 prioritāro izglītības tematisko jomu vai programmu grupās, **tajā skaitā mākslas, mūzikas un radošās industrijas grupai**. Atbilstoši izvērtējuma sfērai 8.1.3. SAM ietvaros tiek īstenoti 13 profesionālās vidējās izglītības iestāžu projekti par kopējo summu **78 247 772 EUR**, no kuriem IZM finansētās profesionālās vidējās izglītības iestādes īsteno 8 projektus par kopējo summu **54 040 641 EUR**, bet KM finansētās profesionālās vidējās izglītības iestādes 4 projektus par kopējo summu **21 709 806 EUR** un viena pašvaldības dibināta

50 <https://likumi.lv/ta/id/281827-darbibas-programmas-izaugsme-un-nodarbinatiba-8-1-3-specifiska-atbalsta-merka-palielinat-modernizeto-profesionalas-izglitiba>

51 MK 2015.gada 25.augusta noteikumi Nr. 495 "Kārtība, kādā piešķir un anulē profesionālās izglītības kompetences centra statusu mākslas, mūzikas vai dejas jomā" un MK 2013.gada 19.marta noteikumi Nr. 144 "Profesionālās izglītības kompetences centra statusa piešķiršanas un anulēšanas kārtība"

iestāde īstenoja projektu par **2 497 325 EUR**. Tabulā zemāk iekļauta finanšu informācija par īstenojamiem projektiem.

26.tabula. 8.1.3. SAM ietvaros iesniegtie profesionālo vidējās izglītības iestāžu projekti

Profesionālās vidējās izglītības iestāde	Kopējās plānotās investīcijas, EUR	Plānotais ERAF finansējums, EUR	Projektu īstenošanas progress uz 23.07.2020 %
RSMT (sadarbībā ar Valsts izglītības attīstības aģentūru) Projekts "Rīgas Stila un modes tehnikuma modernizēšana specifiskā atbalsta mērķa 8.1.3. "Palielināt modernizēto profesionālās izglītības iestāžu skaitu" ietvaros" (Projekts Nr.8.1.3.0/I/001) <i>Nav pabeigts, tiek īstenots. Ūdeļu iela 22, 22A, 22B, 26, Rīga līdz 2023.gada 31.augustam</i>	4 943 065	4 201 605	0
PIKC LMMDV Projekts "PIKC Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskolas profesionālās kultūrizglītības mācību vides modernizēšana" (Projekts Nr.8.1.3.0/I/002) <i>Nav pabeigts, tiek īstenots. Ausekļa iela 11/15, Liepāja; Alejas iela 18, Liepāja līdz 2021.gada jūnijam</i>	3 908 839	3 322 513	33.10
Rēzeknes tehnikums (sadarbībā ar Valsts izglītības attīstības aģentūru) Projekts "Rēzeknes tehnikuma modernizēšana specifiskā atbalsta mērķa 8.1.3. "Palielināt modernizēto profesionālās izglītības iestāžu skaitu" ietvaros" (Projekts Nr.8.1.3.0/I/004) <i>Nav pabeigts, tiek īstenots. Varoņu iela 11A, Rēzekne līdz 2021.gada 28.februārim</i>	3 968 957	3 373 613	63.61
Ogres tehnikums Projekts "Ogres tehnikuma modernizēšana specifiskā atbalsta mērķa 8.1.3. "Palielināt modernizēto profesionālās izglītības iestāžu skaitu" ietvaros" (Projekts Nr.8.1.3.0/I/005) <i>Nav pabeigts, tiek īstenots. Aizupes, Tīnūžu pag., Ikšķiles nov.; Ranka, Rankas pag., Gulbenes nov. līdz 2020.gada 30.septembrim</i>	5 542 802	4 711 382	94.52
NMV Projekts "PIKC "Nacionālā Mākslu vidusskola" modernizācija" (Projekts Nr.8.1.3.0/I/005) <i>Nav pabeigts, tiek īstenots. Kalnciema iela 12, Kalnciema iela 10 k-2, Kalnciema iela 10 k-3, Slokas iela 52A, 52B, Rīga līdz 2022.gada 31.decembrim</i>	5 729 916	4 870 429	7.17
RDMV Projekts "Profesionālās izglītības kompetences centra "Rīgas Dizaina un mākslas vidusskola" infrastruktūras modernizācija" (Projekts Nr.8.1.3.0/I/010) <i>Īstenots Kr.Valdemāra iela 139, Ēveles iela 2, Lāčplēša iela 55, Rīga Pabeigts 2019.gada 2.ceturksnis.</i>	1 121 195	953 016	100.00
Daugavpils Būvniecības tehnikums (sadarbībā ar Valsts izglītības attīstības aģentūru) Projekts "Daugavpils Būvniecības tehnikuma modernizēšana specifiskā atbalsta mērķa 8.1.3. "Palielināt modernizēto profesionālās izglītības iestāžu skaitu" ietvaros" (Projekts Nr.8.1.3.0/I/011) <i>Nav pabeigts, tiek īstenots. Jātnieku iela 87, Daugavpils</i>	4 081 341	3 469 140	90.29

<i>līdz 2020.gada 30.septembrim</i>			
VSIA Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums (sadarbībā ar Valsts izglītības attīstības aģentūru) Projekts "Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikuma modernizēšana specifiskā atbalsta mērķa 8.1.3. "Palielināt modernizēto profesionālās izglītības iestāžu skaitu" ietvaros" (Projekts Nr.8.1.3.0/16/I/012) <i>Nav pabeigts, tiek īstenots. Augusta Deglava iela 41A, Nīcgales iela 26, Purvciema iela 20, Rīga; Andreja Paulāna iela 2A, Sporta iela 1, Preiļi</i> <i>līdz 2021.gada 30.septembrim</i>	13 467 941	11 447 750	37.72
RMMT (sadarbībā ar Valsts izglītības attīstības aģentūru) Projekts "Rīgas Mākslas un mediju tehnikuma modernizēšana specifiskā atbalsta mērķa 8.1.3. "Palielināt modernizēto profesionālās izglītības iestāžu skaitu" ietvaros" (Projekts Nr.8.1.3.0/16/I/013) <i>Nav pabeigts, tiek īstenots. Jūrmalas gatve 90, Jūrmalas gatve 96, Jūrmalas gatve 96 k-2, Rīga</i> <i>līdz 2021.gada 30.aprīlim</i>	5 465 177	4 645 400	51.82
VMV (sadarbībā Ventspils pilsētas pašvaldības iestādi "Komunālā pārvalde") Projekts "Valsts Ventspils Mūzikas vidusskolas infrastruktūras attīstība" (Projekts Nr.8.1.3.0/16/I/014) <i>Īstenots Lielais laukums 1, Ventspils</i> <i>Pabeigts 2019.gada 31.decembris</i>	10 949 856	9 307 378	100.00
RVT (sadarbībā ar Valsts izglītības attīstības aģentūru) Projekts "Profesionālās izglītības kompetences centra "Rīgas Valsts tehnikums" modernizēšana specifiskā atbalsta mērķa 8.1.3. "Palielināt modernizēto profesionālās izglītības iestāžu skaitu" ietvaros" (Projekts Nr.8.1.3.0/16/I/015) <i>Nav pabeigts, tiek īstenots. Krišjāņa Valdemāra 1C, Nolikavas iela 2, Kronvalda bulvāris 1A, Dārziņu iela 64, Dārziņu iela 70 k-1, Rīga</i> <i>līdz 2021.gada 30.jūnijam</i>	10 550 969	8 968 324	57.96
PIKC Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums (sadarbībā ar Valsts izglītības attīstības aģentūru) Projekts "Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma modernizēšana specifiskā atbalsta mērķa 8.1.3. "Palielināt modernizēto profesionālās izglītības iestāžu skaitu" ietvaros" (Projekts Nr.8.1.3.0/16/I/016) <i>Nav pabeigts, tiek īstenots. Liepājas iela 31, Liepājas iela 33, Pilsētas laukums 6, Kalpaka iela 1, Kuldīga</i> <i>līdz 2022.gada 31.janvārim</i>	6 020 389	5 117 331	13.83
PIKC "Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskola "Saules skola" (iesniedzējs Daugavpils pilsētas dome) Projekts "Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolas „Saules skola” izveidošana par Profesionālās izglītības kompetences centru (PIKC) un infrastruktūras modernizācijas II. Kārta" (Projekts Nr. 8.1.3.0/17/I/006). <i>Nav pabeigts, tiek īstenots līdz 2020.gada 31.decembrim.</i>	2 497 325	2 122 726	87.87
Kopā:	78 247 772	66 510 607	

Dati: www.esfondi.lv, KP VIS sistēmā, CFLA apstiprināti uz izvērtējuma brīdi – 23.07.2020.

4.2.2. Projektu efektivitātes, lietderības un ietekmes izvērtējums

No 13 vērtējamajiem projektiem tikai 2 projekti ir pabeigti (RDMV un VMV), tādēļ īstenošanas stadijā esošajiem projektiem efektivitātes, lietderības un ietekmes izvērtējums tiek veikts, izmantojot **teorijā bāzētu novērtējumu**.

RSMT infrastruktūras modernizēšanas ietvaros tiek veikti šādi darbi: dienesta viesnīcas Ūdeļu ielā 26, Rīgā, pārbūves darbi; administratīvā korpusa Ūdeļu ielā 22, Rīgā, un 2 mācību korpusu Ūdeļu ielā 22A un 22B, Rīgā, atjaunošanas darbi; mēbeļu iegāde dienesta viesnīcas telpu iekārtošanai; un IKT iegāde RSMT mācību procesa nodrošināšanai. Balstoties uz projektā paredzētajām darbībām, projekta īstenošana nodrošinās RSMT infrastruktūras pilnveidošanu un darba tirgus prasībām atbilstoši kvalificētu speciālistu sagatavošanu, sekmējot Latvijas tautsaimniecības konkurētspējas pieaugumu un eksportspējas palielināšanos.

LMMDV infrastruktūras modernizācijas ietvaros tiek veikti šādi darbi: būvprojektu izstrāde; ēkas Ausekļa ielā 11/15 pārbūve un jaunbūve būvniecība Alejas ielā 18/20; koncertzāles aprīkojuma iegāde. Projekta īstenošanas rezultātā tiks iegūta ergonomiskas un mūsdienu prasībām atbilstošas profesionālās vidējās kultūrizglītības vide nodrošināta kvalitatīvas vidējās profesionālās kultūrizglītības pieejamība mūzikā, mākslā un dizainā. Vairāk informācijas par LMMDV īstenoto projektu apkopota 5.7.sadaļā.

Rēzeknes tehnikuma projekta ietvaros īsteno šādas darbības: veic multifunkcionālas zāles būvniecību un mācību darbnīcu izbūvi; mācību aprīkojuma pilnveidošanu profesionālās izglītības programmai "Kokizstrādājumu izgatavošana" un mācību aprīkojuma iegādi jaunas profesionālās izglītības programmas "Mehatronika" ieviešanai. Projekta īstenošanas mērķis ir tehnikuma modernizēšana, nodrošinot mācību vides atbilstību tautsaimniecības nozaru attīstībai un uzlabojot profesionālās izglītības pieejamību, kā arī veicināt ES tirgus prasībām atbilstošu kvalificētu speciālistu sagatavošanu minētajās izglītības programmās, tādējādi sekmējot konkurētspējas pieaugumu.

8.1.3. SAM projekta īstenošanas rezultātā **Ogres tehnikumā** tiks pārbūvēta dienesta viesnīca „Ogres meža tehnikums”, nodrošinot telpas ar nepieciešamo aprīkojumu un mēbelēm. Tiks uzbūvēta Multifunkcionālā halle, iegādāts nepieciešamais aprīkojums un sporta inventārs obligātā mācību priekšmeta "Sports" aktivitāšu nodrošināšanai. Rankas teritoriālajā struktūrvienībā tiks veikti meža tehnikas mācību poligona jaunbūves būvdarbi; dabas zinātņu un mežsaimniecības apmācību kabinetu atjaunošanas būvdarbi; nepieciešamā aprīkojuma, mēbeļu un informācijas un komunikāciju tehnoloģiju iegāde prioritāro izglītības programmu "Koka izstrādājumu izgatavošana", "Meža darbi un tehnika" un "Mašīnzinības" īstenošanai; dabas zinību kabinetu (fizika un ķīmija) aprīkošana ar mācību priekšmeta īstenošanai nepieciešamām tehniskajām ierīcēm, aprīkojumu un mēbelēm.

NMV, īstenojot projektu 8.1.3. SAM ietvaros, veic vispārīzglītojošo un mākslas, foto un multimediju dizaina mācību priekšmetu telpu pārbūvi Slokas ielā 52a un 52b, Rīgā; sporta infrastruktūras pilnveidošanu Kalnciema ielā 10k-2, Rīgā; un mācību ēkas pārbūvi Kalnciema ielā 12, korpus 10k-3, Rīgā. Vairāk par NMV īstenotajiem projektiem informācija apkopota 5.5.sadaļā.

8.1.3. SAM projekta ietvaros **RDMV** veica dienesta viesnīcas infrastruktūras atjaunošanu; sporta infrastruktūras modernizāciju; dabaszinātņu kabineta „Fizika” modernizāciju; bibliotēkas infrastruktūras uzlabošanu; izglītības programmu īstenošanai nepieciešamā iekārtu un inventāra iegādi, mācību telpu infrastruktūras atjaunošanu, tai skaitā apgaismojuma energoefektivitātes paaugstināšanu. RDMV projekts saskaņā ar KP VIS datiem ir pabeigts plānotajā termiņā un apmērā, kas liecina par projekta īstenošanas efektivitāti. Papildus informācija par RDMV īstenotajiem projektiem apkopota 5.4.sadaļā.

Daugavpils Būvniecības tehnikuma modernizēšanas projekts paredz veikt slēgta poligona jaunbūves būvniecību, kurā ietilps praktisko apmācību darbnīcas prioritāro izglītības programmu "Būvdarbi", "Būvniecība", "Autotransports" un "Metālapstrāde" īstenošana un plānota sporta zāle obligātā mācību priekšmeta "Sports" nodrošināšanai. Praktisko apmācību darbnīcu telpas tiks nodrošinātas ar prioritāro izglītības programmu: "Būvdarbi", "Būvniecība", "Autotransports", "Metālapstrāde" īstenošanai nepieciešamo aprīkojumu un iekārtām. Projekta ietvaros sanitārtehniku darbnīcai tiks iegādāts nepieciešamais aprīkojums un iekārtas prioritārās izglītības programmas "Enerģētika" jaunās kvalifikācijas "Siltumapgādes un apkures sistēmu tehniks" īstenošanai.

Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums projekta ietvaros plāno veikt šādas darbības: mācību korpusa pārbūvi, mācību darbnīcu pārbūvi; multifunkcionālas sporta zāles būvniecību un sporta laukuma pārbūvi; dienesta viesnīcas pārbūvi; modernizēt izglītības programmas "Tūrisma un atpūtas organizācija", "Lauku tūrisma pakalpojumi", "Tūrisma pakalpojumi"; izveidot jaunas un pilnveidot izglītības programmas "Gaļas produktu ražošana", "Pārtikas produktu kvalitātes kontrole"; "Miltu izstrādājumu ražošana" un "Viesnīcu pakalpojumi"; IKT risinājumu ieviešanu un aprīkojuma

iegādi; dabaszinātņu un matemātikas kabinetu iekārtošanu un jaunu kabinetu izveidošanu; mēbeļu un aprīkojuma iegādi ergonomiskas un mūsdienu prasībām atbilstošas mācību vides izveidei.

RMMT īstenotā projektā plāno veikt būvdarbus 3 objektos (daudzfunkcionāls mācību korpuss – jaunbūve, dienesta viesnīca – pārbūve, mācību korpusa un sabiedriskā korpusa – pārbūve), izveidojot vienotu tehnikuma ēku kompleksu; iegādāties mācību aprīkojumu 11 prioritāro izglītības programmu īstenošanai 12 kvalifikācijās; aprīkot dienesta viesnīcu ar nepieciešamo aprīkojumu. Papildus informācija par RMMT īstenotajiem projektiem ir apkopota 5.6.sadaļā.

VMV īstenotā projekta ietvaros tika uzbūvēta jauna VMV ēka Lielajā laukumā 1, Ventspilī un iebūvēto koncertzāli izbūvē un uzstādīšana. Saskaņā ar KP VIS datiem projekts ir pabeigts. Projekta rezultātā VMV izglītojamie, pedagogi un darbinieki ieguvuši jaunu, mūsdienu kvalitātes prasībām atbilstošu mācību vidi izglītības pakalpojumu nodrošināšanai, kā arī jaunu izglītības programmu attīstībai un metodiskā centra funkciju veikšanai nepieciešamo infrastruktūru. Detalizētāka informācija par VMV īstenotajiem projektiem ir apkopota 5.8.sadaļā.

8.1.3. SAM projekta ietvaros **RVT** veic šādas darbības: metodiskā korpusa/biznesa inkubatora pārbūves darbus; dienesta viesnīcas jaunbūves celtniecības darbus; multifunkcionālas zāles jaunbūves celtniecības darbus, āra sporta laukumu būvniecības darbus, kā arī teritorijas labiekārtošanu; mācību korpusu Nolikavas ielā 2, Rīgā, Krišjāņa Valdemāra ielā 1C, Rīgā un Kronvalda bulvārī 1A, Rīgā atjaunošanas darbus.; nepieciešamo iekārtu un aprīkojuma iegādi prioritāro izglītības programmu "Kokapstrādes tehnoloģijas un izstrādājumu izgatavošana", "Kokizstrādājumu izgatavošana", "Dzelzceļa pakalpojumi", "Enerģētika un elektrotehnika", "Autotransports", "Ķīmijas tehnoloģija", "Datorsistēmas" un "Programmēšana" īstenošanai.

KTTC modernizēšana tiek veikta, atjaunojot KTTC ēku Liepājas ielā 31, Kuldīgā; atjaunojot internāta ēku Liepājas ielā 33, Kuldīgā; pārbūvējot ēku par Tehnoloģiju centru, Kalpaka ielā 1, Kuldīgā; iegādājoties aprīkojumu prioritāro izglītības programmu "Kokizstrādājumu izgatavošana", "Restaurācija", "Koka izstrādājumu dizains", "Ēdināšanas pakalpojumi", "Viesnīcu pakalpojumi", "Tūrisma pakalpojumi", "Restorānu pakalpojumi", "Pārtikas produktu ražošanas tehnikas" īstenošanai; iegādājoties IKT iekārtas.

PIKC "Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskola "Saules skola" īstenotā projekta ietvaros veikta mācību telpu 3.stāvā atjaunošana, turpinās darbi pie jaunbūves – vidusskolas mācību un koplietošanas telpu bloka izveides, veikti ēkas jaunās konstrukcijas betonēšanas darbi, pieguļošās teritorijas labiekārtošanas darbi, izbūvēta pārejas no jaunbūves metāla konstrukcija, tiek organizēti iepirkumi dabaszinātņu kabinetu iekārtošanai un multimediju dizaina izglītības programmas aprīkojuma nodrošināšanai.

Kā jau iepriekš tika minēts, no 8.1.3. SAM ietvaros 12 īstenotajiem projektiem pabeigti ir 2 projekti, bet 10 atrodas īstenošanas stadijā, tāpēc tiek aprakstīta teorētiskā ietekme. Izglītības iestāžu galvenie ieguvumi ir saistīti ar jaunas, apjomīgas, modernas mācību infrastruktūras izveidošanu iestāžu attīstības nodrošināšanai. Intervijās iestāžu vadītāji norādīja, ka 8.1.3. SAM projekti būtiski ietekmē izglītības iestāžu spēju sakārtot infrastruktūru, modernizēties, kā arī radīt priekšnosacījumus izglītības iestādes tālākai attīstībai. Līdz projektu īstenošanas uzsākšanai vairums izglītības iestāžu infrastruktūra bija ļoti sliktā stāvoklī, kas atsevišķos gadījumos pat apdraudēja mācību procesa īstenošanu iestādē, tai skaitā ēku stāvokļa drošība un atbilstība normatīvajām prasībām. Valsts piešķirtie ikgadējie finanšu līdzekļi un iestāžu savs finansējums ir nepietiekošs infrastruktūras uzlabošanai un atsevišķos gadījumos pat nesedz infrastruktūras uzturēšanas izmaksas, ņemot vērā ēku sliktu stāvokli. Tāpēc SAM 8.1.3 ietvaros **saņemtais ERAF finansējums ir kritisks izglītības iestāžu darbības nodrošināšanā un attīstībā** un tā lietderība novērtējama katras izglītības iestādes ikdienas darbībā, audzēkņiem un pedagogiem īstenojot mācību procesu, iegūstot papildus finansējumu un veicot izmaksu optimizāciju, kā arī modernas un sakārtotas vides izveidošanu sabiedrībai.

No 13 īstenošanas procesā esošajiem projektiem 4 projektus īsteno KM finansētās profesionālās vidējās izglītības iestādes, un to izglītības programmas ir saistītas ar kultūrizglītību un 1 pašvaldības dibināta profesionālās vidējās izglītības iestāde, kuru finansē KM. No 6 IZM finansētajām profesionālās izglītības iestādēm būtisku kultūrizglītības programmu īpatsvaru kopējā izglītības programmu apjomā satur tikai RMMT. Pārējās IZM izglītības iestādes īsteno tikai nelielu daļu izglītības programmu, kas saistītas ar kultūrizglītību no kopējā izglītības programmu piedāvājuma. Tādēļ īstenoto **projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību kopumā veido aptuveni pusi** no visiem ieguldījumiem, kas tika

veikti 8.1.3. SAM ietvaros. Detalizētāka informācija par projektu ietekmi apkopota izvērtējuma 5.daļā "Projektu ietekme uz iestāžu stratēģiju īstenošanu". Īstenoto projektu vispārējā ietekme uz kultūrizglītības attīstību un dažādiem kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem atspoguļota tabulā zemāk.

27.tabula. 8.1.3. SAM projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU IETEKME
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA	TIEŠA
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI	TIEŠA
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA	TIEŠA
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA	TIEŠA
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU	NETIEŠA
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS	NETIEŠA
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE	NETIEŠA
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA	NETIEŠA
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS	NETIEŠA
PEDAGOGU UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA	NETIEŠA
KARJERAS ATBALSTS	NETIEŠA
VIENLĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)	TIEŠA

Avots: CSE COE izvērtējums

4.3. Projektu mērķi un sasniegtie rezultāti apmācību programmu pilnveidē

ERAF apmācību programmu pilnveides projekti

- **Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsta projekti** ir vērsti uz jauno zinātnieku (pēcdoktorantu) pētniecības kapacitātes un karjeras attīstību.
- Kultūrizglītības augstskolās tiek īstenoti **trīs projekti 401 417,64 EUR.**, t.sk. ERAF finansējums 341 205,30 EUR apmērā jeb 0,8 % no kopējā apakšaktivitātē pieejamā ERAF finansējuma.
- Vienu projektu īstenoja LMA doktorante (projekts ir noslēdzies 30.09.2020.) un divus projektus LKA doktoranti – projekti noslēgsies 31.12.2021.

4.3.1. SAM 1.1.1.2. pasākums "Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts"⁵²

DP "Izaugsme un nodarbinātība" 1.1.1. SAM "Palielināt Latvijas zinātnisko institūciju pētniecisko un inovatīvo kapacitāti un spēju piesaistīt ārējo finansējumu, ieguldot cilvēkresursos un infrastruktūrā" 1.1.1.2. pasākuma "Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts" (turpmāk – 1.1.1.2.pasākums) ietvaros ir

⁵² <https://likumi.lv/ta/id/279803-darbibas-programmas-izaugsme-un-nodarbinatiba-1-1-1-specifiska-atbalsta-merka-palielinat-latvijas-zinatnisko-instituciju>

paredzēts viens projekts, kuru īsteno Valsts izglītības attīstības aģentūra, attīstot jauno zinātnieku prasmes un **palielinot zinātnisko kapacitāti**, nodrošinot jauno zinātnieku karjeras uzsākšanas iespējas zinātniskajās institūcijās un pie komersantiem, kā arī **pētniecības kompetenču pilnveidošanu, cilvēkresursu atjaunotni un kvalificētu speciālistu skaita pieaugumu**.

Kopējās projekta izmaksas ir 51 029 231 EUR, tai skaitā ERAF finansējums – 43 374 846 EUR un tā ietvaros izvērtējuma veikšanas brīdī ir noslēgti trīs līgumi ar LMA (1 līgums) un LKA (2 līgumi), paredzot katram līgumam 133 805,88 EUR (t.sk. ERAF finansējums 113 735,10 EUR), kas ir maksimālais viena pētniecības pieteikuma apmērs.

28.tabula. 1.1.1.2 pasākuma ietvaros apstiprinātie projekti

Kārtas Nr.	Pieteikuma iesniedzējs	Pētniecības pieteikuma nosaukums	Kopējās investīcijas, EUR	Īstenošanas termiņš
I kārtā	LMA	Dizaina sociāli ekonomiskās ietekmes identifikācijas sistēma zināšanu intensīvas ekonomikas transformācijai Latvijā ⁵³ (1.1.1.2./VIAA/1/16/125)	133 805	01.10.2017. – 30.09.2020.
II kārtā	LKA	Fundamentāls pētījums "Sociālās atmiņas digitalizācija: Digitalizācijas prakses nacionālajos muzejos un to ietekme uz muzeju nacionalizāciju un transnacionalizāciju" ⁵⁴ (1.1.1.2./VIAA/2/18/252)	133 805	01.01.2019. – 31.12.2021.
III kārtā	LKA	Nemateriālais kultūras mantojums kā resurss ilgtspējīgai attīstībai Ziemeļeiropā: tiesībās balstīta pieeja ⁵⁵ (1.1.1.2./VIAA/3/19/476)	133 805	01.02.2020. – 31.01.2023.
Kopā			401 415	

Dati KP VIS sistēmā, CFLA apstiprināti uz izvērtējuma brīdi – 23.07.2020.

1.1.1.2. pasākuma ietvaros plānots sasniegt vairākus dažādus iznākuma rādītājus, piemēram, **jaunu pētnieku skaits** atbalstītajās vienībās (pilnas slodzes ekvivalents), **zinātnisko rakstu skaits**, kuru izstrādei un publicēšanai sniegts atbalsts pētniecības pieteikumu ietvaros, **jauno produktu un tehnoloģiju skaits**, kas ir komercializējami un kuru izstrādei sniegts atbalsts pētniecības pieteikuma ietvaros, **privātās investīcijas**, kas papildina valsts atbalstu inovācijām vai pētniecības un izstrādes projektiem un **komersantu skaits, kuri sadarbojas ar pētniecības institūcijām**.

Pētniecības projektu izmaksas pamatā ietver pēcdoktoranta algu līdz 2 731 EUR mēnesī (ieskaitot nodokļus), pētniecības, mācību un tīklošanās pasākumu izmaksas 800 EUR mēnesī, kā arī netiešās izmaksas administratīvajiem un infrastruktūras resursiem 5 % no pieteikuma kopējām izmaksām.

Pēcdoktorants pētniecības darbu var īstenot individuāli vai partnerībā ar ārvalsti vai Latvijas zinātnisko institūciju, augstskolu vai komersantu, kas nodrošina pieeju zinātnes infrastruktūrai un atbalsta personālam.

Saskaņā ar publiski pieejamo informāciju LMA doktorantes īstenotais projekts izvērtējuma veikšanas brīdī ir noslēdzies (30.09.2020.). Saskaņā ar publiski pieejamo informāciju izstrādāti, iesniegti un prezentēti vismaz 3 zinātniskie raksti.⁵⁶ Pētījuma tēma - "Dizaina sociāli ekonomiskās ietekmes identifikācijas sistēma zināšanu intensīvas ekonomikas transformācijai Latvijā"⁵⁷.

LKA pēcdoktoranta fundamentālā pētījuma "Sociālās atmiņas digitalizācija: Digitalizācijas prakses nacionālajos muzejos un to ietekme uz muzeju nacionalizāciju un transnacionalizāciju" ietvaros tiek skatītas digitalizācijas prakses trīs muzejos trīs dažādās valstīs, lai īstenotu kultūras mantojuma digitalizācijas aktivitātes Nacionālā muzeju krājumos. Savukārt fundamentālā pētījuma "Nemateriālais kultūras mantojums kā resurss ilgtspējīgai attīstībai Ziemeļeiropā: tiesībās balstīta pieeja" ietvaros

53 <https://www.lma.lv/akademija/projekti/pecdoktoranturas-petijumi>

54 <https://lka.edu.lv/lv/petnieciba/pecdoktoranturas-petniecibas-atbalsts-copy/pecdoktoranturas-petniecibas-atbalsts/>

55 <https://lka.edu.lv/lv/petnieciba/pecdoktoranturas-petniecibas-atbalsts-copy/nematerialais-kulturas-mantojums/>

56 https://www.researchgate.net/profile/Aija_Freimane

57 <https://www.lma.lv/akademija/projekti/pecdoktoranturas-petijumi>

notiek izvēlēto gadījumu analīze un tīklošanās pasākumi ar izvēlētajās jomas pētniekiem Ziemeļvalstīs un citas aktivitātes. Projekts uzsākts 2020.gada februārī.

Izvērtējuma veikšanas brīdī ir beigusies pieteikšanās pēcdoktorantūras pētniecības atbalsta saņemšanai 4. atlases kārtā un tajā saņemti 170 pieteikumi.⁵⁸

Galvenie secinājumi

- Iespēju saņemt finansējumu pēcdoktorantūras pētniecības atbalstam **izmantojušas tikai divas no trim KM** finansētām izglītības iestādēm.
- Visi trīs izvērtējamie pētniecības projekti **nav pabeigti**, tādēļ šiem projektiem tiek veikts teorijā balstīts izvērtējums.
- VIAA atskaitēs netiek norādīts katra atsevišķa projekta sasniegtais, tādējādi nav iespējams izvērtēt, vai rādītāji konkrētos projektos tiek sasniegti.
- SAM 1.1.1.2. ir **nozīmīgs finanšu instruments doktorantūras studentu atbalstam**, ņemot vērā, ka izvērtējuma brīdī valsts budžeta studiju vietas doktorants saņem 113,83 EUR stipendiju.⁵⁹

Projektu efektivitātes, lietderības un ietekmes izvērtējums

Ņemot vērā, ka universitātēs ar lielāko studentu skaitu ir arī lielāks doktorantu skaits, 1.1.1.2. pasākuma "Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts" ietvaros kultūrizglītības KM padotībā esošo augstākās izglītības iestāžu dalība ir ļoti zema. Jauno zinātnieku iesaiste pētījumos un zinātniskajā darbā netieši sekmē arī to pārstāvētās augstskolas attīstību.

Projektu ietekme uz dažādiem kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem atspoguļota tabulā zemāk.

29.tabula. 1.1.1.2. pasākuma ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU IETEKME
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA	
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI	NETIEŠA
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA	
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA	
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU	TIEŠA
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS	NETIEŠA
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE	
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA	TIEŠA
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS	TIEŠA
PEDAGOGU UN AKADEMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA	
KARJERAS ATBALSTS	TIEŠA
VIENLĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)	NETIEŠA

Avots: CSE COE izvērtējums

58 https://viaa.gov.lv/lat/pecdoktoranturas_atbalsts/jaunumi/?text_id=41259

59 MK 2004. gada 24. augusta noteikumi Nr. 740 "Noteikumi par stipendijām" <https://likumi.lv/ta/id/93004-noteikumi-par-stipendijam> 8. punkts

4.3.2. SAM 1.1.1.3. pasākums "Inovāciju granti studentiem"

DP 1.1.1. SAM "Palielināt Latvijas zinātnisko institūciju pētniecisko un inovatīvo kapacitāti un spēju piesaistīt ārējo finansējumu, ieguldot cilvēkresursos un infrastruktūrā" 1.1.1.3. pasākuma "Inovāciju granti studentiem"⁶⁰ tiek finansētas Latvijas augstākās izglītības institūciju Studentu inovāciju programmas, kas sniedz ieguldījumu Latvijas Viedās specializācijas stratēģijas mērķu sasniegšanā un izaugsmes prioritāšu īstenošanā, jo īpaši STEM, medicīnas un radošo industriju jomās, tostarp sniedzot ieguldījumu cilvēkkapitāla pieauguma nodrošināšanā. Saskaņā ar KP VIS datiem izvērtējuma sfēras ietvaros tikai LMA bija iesniegusi projekta pieteikumu, tomēr projekts par inovācijas grantiem studentiem **tika noraidīts un tas netiek vērtēts izvērtējumā.**

4.3.3. SAM 1.1.1.5. pasākums "Atbalsts starptautiskās sadarbības projektiem pētniecībā un inovācijās"⁶¹

DP 1.1.1. SAM "Palielināt Latvijas zinātnisko institūciju pētniecisko un inovatīvo kapacitāti un spēju piesaistīt ārējo finansējumu, ieguldot cilvēkresursos un infrastruktūrā" 1.1.1.5. pasākuma "Atbalsts starptautiskās sadarbības projektiem pētniecībā un inovācijās" (turpmāk – 1.1.1.5.pasākums) tika iesniegti trīs projekti: JVLMA, LKA un LMA. Pasākuma mērķa grupa ir zinātniskās institūcijas, zinātniskais personāls. Kopējais iznākuma rādītājs 1.1.1.5.pasākuma ietvaros – ERAF atbalstīti un virs kvalitātes sliekšņa novērtēti ne mazāk kā 458 programmas "Apvārsnis 2020" un Eiropas Savienības 9. lētvara programmas projektu pieteikumi.

Pasākumam plānotais kopējais attiecināmais finansējums ir 34 676 151 EUR, ko veido ERAF finansējums 29 474 727 EUR apmērā un valsts budžeta līdzfinansējums 5 201 424 EUR apmērā.

30.tabula. 1.1.1.5 pasākuma ietvaros apstiprinātie projekti

	Plānotās investīcijas, MK noteikumi Nr.315, EUR	Sasniegtie mērķi uz 23.07.2020. ⁶² (KP VIS), EUR	Veikto investīciju progress, %
Finanšu rādītājs			
JVLMA "Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas starptautiskās sadarbības projektu attīstība pētniecībā un inovācijās" (ERAF – 73 746 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 13 014 EUR)	86 764	34 600	39,88%
LKA "Latvijas Kultūras akadēmijas zinātniskās darbības attīstība" (ERAF – 73 746 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 13 014 EUR)	86 764	61 169	70.50%
LMA "Latvijas Mākslas akadēmijas Mākslas vēstures institūta pētnieciskās un inovatīvās kapacitātes stiprināšana" (ERAF – 73 483 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 12 967 EUR)	86 764	34 049	39.20%
Iznākuma rādītāji - ERAF atbalstīti un virs kvalitātes sliekšņa novērtēti programmas "Apvārsnis 2020" un ES 9. lētvara programmas projektu pieteikumi			
JVLMA	≥2	1	50%
LKA	≥2	2	100%
LMA	≥2	0	0%

Dati KP VIS sistēmā, CFLA apstiprināti uz izvērtējuma brīdi – 23.07.2020.

Visi trīs projekti ir īstenošanas stadijā. Kopējās plānotās projektu izmaksas ir 259 971,41 EUR, uz 24.07.2020 kopējais apgūtais finansējums ir 129 818,44 EUR (KP VIS dati).

⁶⁰ <https://likumi.lv/ta/id/296608-darbibas-programmas-izaugsme-un-nodarbinatiba-1-1-1-specifiska-atbalsta-merka-palielin-at-latvijas-zinatnisko-instituciju>

⁶¹ <https://likumi.lv/ta/id/291823-darbibas-programmas-izaugsme-un-nodarbinatiba-1-1-1-specifiska-atbalsta-merka-palielin-at-latvijas-zinatnisko-instituciju>

⁶² Dati KP VIS sistēmā, CFLA apstiprināti uz izvērtējuma brīdi – 23.07.2020.

Izvērtējuma brīdī JVLMA ir saņemts viens virs kvalitātes sliekšņa novērtējums projektam (JVLMA – kā sadarbības partneris), LKA ir saņēmis divus virs kvalitātes sliekšņa novērtējumus projektiem, savukārt LMA uz izvērtējuma brīdi vēl nav saņēmis virs kvalitātes sliekšņa novērtējumus projektu pieteikumiem.

Galvenie secinājumi

- Ievērojot, ka iznākuma rādītāju sasniegšanai tika plānots laika periods no 2018.-2022.gadam, finanšu līdzekļu investīcijas ir zemas – **vidēji 49%** no plānotā kopējā projektu finansējuma.
- SAM 1.1.1.5. pasākuma ietvaros katrai augstskolai ir noteikti konkrēti iznākuma uzraudzības rādītāji, kas sasniedzami pasākuma līmenī līdz 2023.gada 31.decembrim. Kopumā no vismaz 6 plānotajiem projektu pieteikumiem, kas ir ERAF atbalstīti vai ir virs kvalitātes sliekšņa novērtēti, kultūrizglītības augstskolas ir saņēmušas apstiprinājumus un vērtējumus par 3 atbilstošiem projekta pieteikumiem – **izpilde 50%**.

Projektu efektivitātes, lietderības un ietekmes izvērtējums

Latvijas pētniecības telpas finansējumu nodrošina gan zinātnes bāzes finansējums, gan valsts pētījumu programmu finansējums, gan fundamentālo un lietīšķo pētījumu finansējums, gan finansējums ESIF ietvaros, piemēram, iepriekš apskatītais SAM 1.1.1.2. “Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts”, kā arī 1.1.1.5. “Atbalsts starptautiskās sadarbības projektiem pētniecībā un inovācijās”.

Ņemot vērā kopējo pētniecībai pieejamo finansējumu, programmas “Apvārsnis 2020” finansējums uzskatāms par svarīgu tās attīstības veicinošu faktoru, tādēļ ļoti nozīmīgi ir KM augstākās izglītības iestādēm piedalīties un iesniegt pieteikumus starptautiskās sadarbības projektiem. Intervijās papildus tika uzsvērts, ka augstskolas nesaņem pietiekamu bāzes finansējumu atbilstoši faktiskajām izmaksām, tādējādi administratīvās kapacitātes nepietiekamība arī ietekmē projektu veiksmīgu īstenošanu.

Kultūras augstskolu attīstītie starptautiskās sadarbības projekti var sniegt pienesumu gan kopīgu mākslas studiju programmu, gan studiju programmu ES valodās izstrādē, piesaistot starptautiskus pasniedzējus, kā arī Latvijas augstskolu akadēmiskajam personālam sniedzot iespēju praktizēties ārpus Latvijas esošajās augstskolās (vai pie citiem projektu sadarbības partneriem), vienlaikus paaugstinot augstskolu konkurētspēju starptautiskā mērogā. Sasniedzot MK noteikumos noteiktos rezultātus, katrai augstskolai ir jābūt spējīgai sagatavot vairāk kvalitatīvi novērtētus projektu pieteikumus, kas iesniegti programmas “Apvārsnis 2020” un ES 9. letvara programmas ietvaros, pat bez specifiska SAM sniegtā atbalsta, tādējādi palielinot augstskolu dalību starptautiskās pētniecības un inovāciju programmās arī turpmāk.

Projektu ietekme uz dažādiem kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem atspoguļota tabulā zemāk.

31.tabula. 1.1.1.5. pasākuma ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU IETEKME
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA	
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI	NETIEŠA
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA	
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA	
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU	TIEŠA
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS	NETIEŠA
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE	

INOVĀCIJU VEICINĀŠANA	TIEŠA
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS	TIEŠA
PEDAGOGU UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA	
KARJERAS ATBALSTS	TIEŠA
VIENLĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)	NETIEŠA

Avots: CSE COE izvērtējums

4.3.4. 8.1.1 SAM “Palielināt modernizēto STEM, tajā skaitā medicīnas un radošās industrijas, studiju programmu skaitu”⁶³

DP 8.1.1 SAM “Palielināt modernizēto STEM, tajā skaitā medicīnas un radošās industrijas, studiju programmu skaitu” (turpmāk – 8.1.1 SAM) mērķis ir **palielināt modernizēto STEM** (Science, Technology, Engineering and Mathematics – zinātne, tehnoloģijas, inženierzinātnes, matemātika), tajā skaitā medicīnas un radošās industrijas **studiju programmu skaitu**. 8.1.1. SAM ietvaros atbalsts plānots arī ēku vai telpu pārbūvei vai atjaunošanai, ja nepieciešams, jaunas ēkas būvniecībai, iekārtu un aprīkojuma iegādei, nepieciešamo ēku un telpu pielāgošanai aprīkojuma un aparātūras uzstādīšanai un darbībai, kā arī atbalsts IKT risinājumiem, t.sk. tālmācības rīku, programmatūras, bibliotēku resursu iegādei, STEM, t.sk. medicīnas un radošās industrijas, studiju virzienos. Atbalsta plānotais kopējais attiecināmais finansējums ir 44 716 997 EUR, tai skaitā ERAF finansējums – 38 009 447 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 6 707 550 EUR.

Kopumā no KM augstskolām tika iesniegti trīs projekti, divi no tiem ir pabeigti un viens ir īstenošanas stadijā. Projektus iesniedza JVLMA, LKA kopā ar LKA LKK un LMA. Kopējās plānotās investīcijas ir 1 829 807,53 EUR, uz 24.07.2020. kopējās veiktās investīcijas ir 1 519 255 EUR.

32.tabula. 8.1.1 SAM ietvaros apstiprinātie projekti

	Plānots projekta līgumā, EUR	Sasniegtie mērķi uz 23.07.2020. ⁶⁴ (KP VIS), EUR	Veikto investīciju progress, %
Finanšu rādītājs			
"Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas īstenoto radošo industriju studiju programmu modernizācija" (ERAF – 448 300 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 79 112 EUR)	527 412	527 412	100%
"Latvijas Kultūras akadēmijas un Latvijas Kultūras koledžas STEM studiju programmu modernizēšana" (ERAF – 552 094 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 97 428 EUR)	649 522	649 522	100%
"Latvijas Mākslas akadēmijas STEM (radošo industriju) studiju programmas modernizēšana" (ERAF – 546 148 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 96 379 EUR)	642 528	331 976	51.67%
Iznākuma rādītājs - Pakalpojumu sniegšanas veiktspēja atbalstītajā augstākās izglītības infrastruktūrā (personu skaits)			
JVLMA	433*	433	100%

63 <https://likumi.lv/ta/id/284471-darbibas-programmas-izaugsme-un-nodarbinatiba-8-1-1-specifiska-atbalsta-merka-palielinat-modernizeto-stem-taja-skaita>

64 Dati KP VIS sistēmā, CFLA apstiprināti uz izvērtējuma brīdi – 23.07.2020.

LKA	110*	147	133,63%
LMA	730	-	-

Avots: KP VIS dati uz 23.07.2020.

8.1.1. SAM aktivitāte ir kā turpinājums ES fondu 2007.-2013. gada plānošanas perioda darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” 3.1.2.1.1.apakšaktivitātei „Augstākās izglītības iestāžu telpu un iekārtu modernizēšana studiju programmu kvalitātes uzlabošanai, tajā skaitā nodrošinot izglītības programmu apgūšanas iespējas arī personām ar funkcionāliem traucējumiem”.

Kultūrizglītības nozares stratēģijā 2014.-2020.gadam kultūrizglītība un izcilības veidošanas ietvaros vairāki rīcības virzieni paredz sekmēt augstākās kultūrizglītības iestāžu bibliotēkas, fonotēkas un videotēkas vides un pakalpojumu modernizēšanu, papildinot fondus, digitalizējot kopkatalogu un atjauninot informācijas komunikāciju tehnoloģijas. Arī Izglītības attīstības pamatnostādnēs 2014.–2020. gadam kā viens no uzdevumiem ir noteikts augstākās izglītības iestāžu resursu mērķtiecīga izmantošana, veicinot STEM studiju un materiālās un tehniskās bāzes modernizēšanu.

Specifiskā atbalsta ietvaros plānoti 14 projektu iesniedzēji, kuriem līdz 2023. gada 31. decembrim kopumā sasniedzami šādi uzraudzības rādītāji:

- iznākuma rādītājs – pakalpojumu sniegšanas veikspēja atbalstītajā augstākās izglītības infrastruktūrā – 29 900 personas;
- rezultāta rādītājs – modernizēto augstākās izglītības STEM studiju programmu īpatsvars no kopskaita – 100 %.

Galvenie secinājumi

- SAM 8.1.1. ietvaros **katrai augstskolai tika noteikti konkrēti iznākuma uzraudzības rādītāji**, kas sasniedzami pasākuma līmenī līdz 2023.gada 31.decembrim.
- Ievērojot, ka iznākuma rādītāju sasniegšanai tika plānots laika periods no 2018.-2022.gadam, **dīvas KM augstskolas** jau ir īstenojušas projektus un sasniegušas noteiktos iznākuma rādītājus vai tos pārsniegušas.
- LMA projekta īstenošanas laiks ir plānots līdz 2022. gada 31. decembrim, tādēļ šim projektam tiek veikts teorijā balstīts izvērtējums.

Projektu efektivitātes, lietderības un ietekmes izvērtējums

Īstenotie projekti ietekmē ne tikai Izglītības attīstības pamatnostādnēs 2014.–2020. gadam un Kultūrizglītības nozares stratēģijā 2014.-2020.gadam noteikto mērķu sasniegšanu, bet veicina arī Latvijas Viedās specializācijas stratēģijā paredzēto izglītības modernizāciju stratēģijā definētajās specializācijas jomās.

Īstenotie projekti ietekmēja radošo industriju studiju programmu modernizēšanu un attīstību. Mākslu un kultūras augstskolās projektu ietvaros modernizētas studiju programmas izglītības tematiskajā jomā “Mākslas”, kurā ietilps izglītības programmu grupas “Radošās industrijas”, “Lietišķā māksla”, “Amatniecība”, “Mūzikas un skatuves māksla”, “Vizuāli plastiskā māksla”, “Dizains” u.c., kuru ietvaros, tostarp starpdisciplināru programmu ietvaros, tiek apgūtas arī kompetences, kas ir saistītas arī ar STEM jomu. LMA, LKA un JVLMA, īstenojot projektus un efektīvi izmantojot piešķirtos ES fondu finanšu līdzekļus, uzlabo materiāli tehnisko studiju bāzi, pilnveido e-studiju vidi, un īstenojot citas projektu ietvaros plānotās aktivitātes, papildus veicina studējošo piesaisti studijām kultūras augstskolās.

Projektu ietekme uz dažādiem kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem atspoguļota tabulā zemāk.

33.tabula. 8.1.1. SAM ietvaros īsteno to projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU IETEKME
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA	TIEŠA

VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI	TIEŠĀ
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA	TIEŠĀ
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA	TIEŠĀ
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU	TIEŠĀ
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS	NETIEŠĀ
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE	NETIEŠĀ
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA	TIEŠĀ
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS	TIEŠĀ
PEDAGOGU UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA	NETIEŠĀ
KARJERAS ATBALSTS	NETIEŠĀ
VIENLĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)	NETIEŠĀ

Avots: CSE COE izvērtējums

4.3.5. 8.2.1. SAM "Samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu"⁶⁵

DP 8.2.1. SAM "Samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu" specifiskā atbalsta mērķis ir samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu, augstākās izglītības institūcijām īstenojot projektus. Atbalsta pieejamais kopējais attiecināmais finansējums ir 11 962 760 EUR, ko veido ESF finansējums – 10 168 345 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 1 794 415 EUR.

Pirmajā kārtā katrs projekta iesniedzējs iesniedza vienu projekta iesniegumu, ietverot tajā visas studiju virzienā "Izglītība un pedagoģija" plānotās jaunās pedagoģijas studiju programmas. Pirmās kārtas ietvaros MK noteikumos ir noteikts, ka JVLMA tiek piešķirti 305 006 EUR (ESF finansējums – 259 255,10 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 45 750,90 EUR), savukārt otrā kārtā tika īstenota atklātas projektu iesniegumu atlases veidā. Kopumā apstiprināti četri KM padoībā esošo augstskolu projekti un tie visi ir īstenošanas stadijā. Projektus iesniedza LMA, LKA un JVLMA (iesniedza 2 projektus).

34.tabula. 8.2.1 SAM ietvaros apstiprinātie projekti

	Plānots projekta līgumā, EUR	Sasniegtie mērķi uz 23.07.2020. ⁶⁶ (KP VIS), EUR	Veikto investīciju progress, %
JVLMA Mūzikas, mākslas, dejas un kultūras studiju skolotāju studiju programmu jaunveide (projekts Nr. 8.2.1.0/18/I/001) (ESF – 259 255,10 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 45 750,90 EUR)	305 006	134 236	44%
JVLMA	100 000	26471	26,47%

⁶⁵ <https://likumi.lv/ta/id/296515-darbibas-programmas-izausgme-un-nodarbinatiba-8-2-1-specifiska-atbalsta-merka-samazin-at-studiju-programmu-fragmentaciju>

⁶⁶ Dati KP VIS sistēmā, CFLA apstiprināti uz izvērtējuma brīdi – 23.07.2020.

Profesionālās doktora studiju programmas Mākslās izveide (projekts Nr. 8.2.1.0/18/A/009) (ESF – 85 000 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 15 000 EUR)			
LKA Jaunu studiju programmu izstrāde kultūras un radošo industriju darba tirgum (projekts Nr.8.2.1.0/18/A/018). (ESF – 170 000 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 30 000 EUR)	200 000	139 300	69,95%
LMA Kopīgās maģistra līmeņa studiju programmas “Pakalpojumu dizaina stratēģijas un inovācijas” izstrāde (Projekta Nr.8.2.1.0/18/A/017) (ESF – 84 903.61 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 14 982.99 EUR)	99 886	32 165	32,20 %

Avots: KP VIS dati uz 23.07.2020.

Kopumā pirmās kārtas ietvaros plānots izstrādāt 23 jaunas pedagoģijas studiju programmas, no kurām tikai viena ir kopīgā doktorantūras studiju programma pedagoģijā, kuru īsteno JVLMA.

Galvenie secinājumi

- Kopējās projektu izmaksas projektiem ir 704 892 EUR, uz izvērtējuma brīdi (2020.gada oktobris) kopējās investīcijas ir 332 173 EUR, kas ir apmēram **47% no plānotā**.
- LKA projektā **atbilstoši plānotajam** ir izstrādātas un licencētas **2 jaunas maģistra studiju programmas, bet** uzsākšana šajās programmās ir sākusies 2020.gadā.
- LMA projektā **turpinās darbs pie maģistra programmas izstrādes**.
- JVLMA projektos **atbilstoši plānotajam** izveidotajās pedagoģijas studiju programmās plānota studentu uzsākšana 2020.gada rudenī un 2021.gada vasarā.

Projektu efektivitātes, lietderības un ietekmes izvērtējums

Lai veidotu dinamisku un mūsdienīgu studiju vidi, augstākās izglītības iestādēm ir būtiski veikt esošo studiju programmu lietderības un pieprasījuma analīzi, atbilstoši darba tirgū notiekošajām tendencēm un esošo ekonomisko stāvokli valstī.

Projekti veicinās studiju programmu dubultošanās riska mazināšanu kultūrizglītības augstskolās, kā arī nodrošinās vēl ciešāku sadarbību augstskolu starpā, apvienojot resursus un izstrādājot un ieviešot kopīgas izglītības programmas un risinot studiju programmu konkurētspējas paaugstināšanas izaicinājumus.

Kā nozīmīgs sasniegums ir jaunas, Latvijas augstākās izglītības piedāvājumā līdz šim nebijušas profesionālās doktora studiju programmas “Mākslās” izveide, ņemot vērā, ka doktora studiju programmas kultūrizglītībā ir salīdzinoši ļoti maz, kā arī doktorantu skaits šajā sfērā nav liels. Saskaņā ar IZM pārskatu par Latvijas augstāko izglītību 2019.gadā (Galvenie statistikas dati),⁶⁷ 2019.gadā kultūras augstskolās imatrikulēto doktora līmeņa studijās skaits ir 22 studējošie. Mākslu un kultūras augstskolu attīstībai nozīmīga ne tikai zinātniskā doktorantūra, bet arī profesionālā doktorantūra mākslās, kas ir saistīta ar mākslinieciskās jaunrades un pētniecības sinerģiju.

Kā viens no būtiskiem nosacījumiem finansējuma saņemšanai bija augstskolu starptautiskās konkurētspējas veicināšana, t.i. jaunizveidotās studiju programmas ir jāveido ES valodās, lielākoties angļu valodā (un latviešu valodā), kā arī to īstenošana ir jānodrošina angļu valodā, tādējādi piesaistot

67 https://www.izm.gov.lv/lv/statistika-par-augstako-izglitibu/parskats_par_latvijas_augstako_izglitibu_2019._gada1.pdf

ārvalstu studējošos, veidojot starptautisku studiju vidi, piedaloties starptautisku kontaktu apmaiņā, pieredzes apmaiņā un sekmējot ārvalstu akadēmiskā personāla piesaisti kvalitatīvākai studiju programmas īstenošanai. Tomēr, kā intervijās norāda augstskolu pārstāvji, ne tikai starptautisku programmu izveidošana ir būtiska to sniegto pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanai, bet arī jaunu nacionāla mēroga programmu izveide, esošos studiju programmu pilnveidošana un kvalitatīva pakalpojumu pieejamība vietējiem studentiem arī latviešu valodā.

Papildus svarīgs kritērijs projektu atlasē, lai saņemtu finansējumu kopīgu doktorantūras studiju programmu un studiju programmu ES valodās izstrādei, bija esošo programmu slēgšana. Saskaņā ar intervijās sniegto informāciju, kultūras augstskolām nav raksturīga tādu izglītības programmu īstenošana, kuras ir nepopulāras, nav pieprasītas reflektantu vidū vai kā citādi būtu atzīmējamās kā slēdzamas, tādēļ šāda kritērija piemērošana gan mazām augstskolām līdzvērtīgi, kā tas tiek piemērots lielākajām augstskolām, nav uzskatāma par samērojamu.

Projektu īstenošanas rezultātā paredzams kultūras augstskolu starptautiskās atpazīstamības pieaugums ES, piedāvājot tirgū specifiskas daudzveidīgas studiju programmas, tomēr interviju laikā tika norādīts, ka projektu īstenošana ir saistīta ar vairākiem izaicinājumiem: piesaistīto ārvalstu pasniedzēju atalgojuma līmenis, tā pielīdzināšana un faktiskās iespējas to pielīdzināt starptautiskajam pedagogu atlīdzības līmenim, atbalsta instrumentu nodrošināšana piesaistītajiem ārvalstu studentiem, vietējo pedagogu noslodzes jautājums (pārslodze) papildus studiju programmu ieviešanā, u.c. izaicinājumi, kuru pārvarēšanai ir nepieciešams būtisks finansējums ne tikai projekta īstenošanas laikā, bet arī pēc projekta noslēguma.

Projektu ietekme uz dažādiem kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem atspoguļota tabulā zemāk.

35.tabula. 8.2.1. SAM ietvaros īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU IETEKME
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA	
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI	
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA	
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA	
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU	TIEŠA
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS	TIEŠA
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE	TIEŠA
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA	NETIEŠA
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS	
PEDAGOGU UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA	
KARJERAS ATBALSTS	NETIEŠA
VIENLĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)	NETIEŠA

Avots: CSE COE izvērtējums

4.4. Projektu mērķi un sasniegtie rezultāti personāla kompetences paaugstināšanā

4.4.1. 8.2.2. SAM “Stiprināt augstākās izglītības institūciju akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās”⁶⁸

DP 8.2.2. SAM “Stiprināt augstākās izglītības institūciju akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās” (turpmāk – 8.2.2. SAM) mērķis ir **stiprināt augstākās izglītības institūciju akadēmisko personālu** (akadēmiskais personāls, doktoranti un ārvalstu akadēmiskais personāls) stratēģiskās specializācijas jomās. Specifiskā atbalsta pieejamais kopējais attiecināmais finansējums ir 34 340 686 EUR, ko veido ESF 29 189 583 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums 5 151 103 EUR apmērā. MK noteikumi paredz, ka pirmo atlases kārtu īsteno atklātas projektu iesniegumu atlases veidā, savukārt otro atlases kārtu īsteno ierobežotas projektu iesniegumu atlases veidā, t.sk. JVLMA ar paredzēto finansējumu 326 190 EUR (ESF finansējums – 277 261 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 48 929 EUR). Izvērtējuma brīdī (2020.gada oktobris) 8.2.2. SAM ietvaros tiek īstenoti trīs projekti, projektus iesniedza LMA, JVLMA un LKA.

36.tabula. 8.2.2. SAM veikto investīciju progress

	Plānots projekta līgumā, EUR	Sasniegtie mērķi uz 23.07.2020. ⁶⁹ (KP VIS), EUR	Veikto investīciju progress, %
JVLMA akadēmiskā personāla stiprināšana jaunveidojamo pedagoģijas studiju programmu kvalitatīvai īstenošanai (projekts Nr. 8.2.2.0/18/I/001) (ESF – 277 259.30 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 48 930.11EUR)	326 189	58 474	17.93%
Latvijas Kultūras akadēmijas akadēmiskā personāla attīstība – investīcija studiju kvalitātē (projekts Nr. 8.2.2.0/18/A/018). (ESF – 352 495.85 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 62 205.15 EUR)	414 701	136 106	32.82%
Stiprināt Latvijas Mākslas akadēmijas akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās (Projekta Nr. 8.2.2.0/18/A/015) (ESF – 352 750.00 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 62 250.00 EUR)	415 000	134 768	32.47%
Kopā	1 155 890	329 348	

Avots: KP VIS dati uz 23.07.2020.

Saskaņā ar MK 09.01.2018. noteikumos Nr.25⁷⁰ noteikto, paredzēta arī projektu trešās atlases kārtā ierobežotas projektu iesniegumu atlases veidā, kur tiek noteikti konkrēti sasniedzami iznākuma un rezultātu rādītāji. Trešā atlases kārtā izvērtējuma brīdī ir izsludināta ar projektu iesniegšanas termiņu – 23.11.2020. Atbilstoši MK noteikumos noteiktajam ir paredzēts kopīgs projekts LKA sadarbībā ar LMA un JVLMA 435 554 EUR apmērā, nosakot, ka jāsasniedz konkrēti iznākuma un rezultātu rādītāji.

68 <https://likumi.lv/ta/id/296513-darbibas-programmas-izausme-un-nodarbinatiba-8-2-2-specifiska-atbalsta-merka-stiprinat-augstakas-izglitibas-instituciju>

69 Dati KP VIS sistēmā, CFLA apstiprināti uz izvērtējuma brīdi – 23.07.2020.

70 <https://likumi.lv/ta/id/296513-darbibas-programmas-izausme-un-nodarbinatiba-8-2-2-specifiska-atbalsta-merka-stiprinat-augstakas-izglitibas-instituciju>

37.tabula. 8.2.2. SAM noteiktie sasniedzamie rādītāji

III atlases kārtā	Plānots MK noteikumos Nr.25, EUR
Finanšu rādītājs	
LKA sadarbībā ar LMA un JVLMA	435 554
Iznākuma un rezultātu rādītāji (III kārtas projektam), līdz 31.12.2023.	
doktorantu skaits , kas saņēmuši ESF atbalstu darbam augstākās izglītības institūcijā	≥11
ārvalstu pasniedzēju skaits , kas saņēmuši ESF atbalstu darbam augstākās izglītības institūcijā Latvijā	≥3
atbalstu saņēmušo doktorantu skaits , kas ieguvuši doktora grādu un sešu mēnešu laikā pēc grāda iegūšanas strādā par akadēmisko personālu augstākās izglītības institūcijā	≥4

Avots: MK noteikumi Nr.25

Projektus var iesniegt augstskolas un koledžas, t.sk. juridisko personu dibinātas augstskolas, investējot šādos virzienos:

- finansējums doktorantiem akadēmiskā darba veikšanai, tādējādi gatavojot un piesaistot profesionālus jaunos pasniedzējus akadēmiskajam un zinātniskajam darbam un veicinot akadēmiskā personāla atjaunotni;
- finansējums ārvalstu pasniedzēju piesaistei darbam augstskolās, tostarp nodrošinot latviešu valodas apguvi, tādējādi sekmējot augstākās izglītības internacionalizāciju un starptautisko konkurētspēju;
- finansējums esošā akadēmiskā personāla kompetenču un prasmju pilnveidei, paredzot iespēju paaugstināt angļu valodas prasmes, apgūt specializētas mācības, kas attīsta akadēmiskā personāla kompetences sadarbības ar industriju īstenošanai un stažēties uzņēmumos un izglītības iestādēs (attiecināms uz pedagogu studiju programmu pasniedzējiem).

Galvenie secinājumi

- Kopējās projektu izmaksas projektiem ir 1 155 890 EUR, uz izvērtējuma brīdi (2020.gada oktobris) kopējais apgūtais finansējums ir 329 349 EUR, kas veido apguvi **28.5% apmērā**.
- Visu trīs projektu sekmīgu **īstenošanu kavē** situācija pasaulē un Latvijā saistībā ar **Covid-19** izplatību un ar to saistītie ierobežojumi, tomēr, tā kā projektu īstenošanas termiņi ir 2021./2022.gads, turpinās darbs pie projekta rezultātīvo rādītāju sasniegšanas.
- 8.2.2. SAM trešās kārtas projektu konkurss izvērtējuma veikšanas brīdī ir izsludināšanas – projektu pieteikumu iesniegšanas procesā.

Projektu efektivitātes, lietderības un ietekmes izvērtējums

Saskaņā ar intervijās sniegto informāciju, viens no augstskolu izaicinājumiem kopumā ir akadēmiskā personāla novecošanās problēma, kas vistiešākā veidā ietekmē to, ka gados jaunā akadēmiskā personāla īpatsvars ir ļoti zems. Saskaņā ar IZM pārskatu par Latvijas augstāko izglītību 2019.gadā (Galvenie statistikas dati)⁷¹ akadēmiskā personāla vecuma struktūra ir sekojoša: *vecumā līdz 40 gadiem ir 27 %, vecumā no 40 līdz 60 gadiem ir 47 %, bet 60 un vairāk gadu vecumā 26 %.* *Pensionēšanās vecumu sasnieguši 16 % no akadēmiskā personāla, 13 % no sievietēm un 19 % no vīriešiem.* 8.2.2. SAM īstenotie projekti daļēji veicina šīs problēmas pakāpenisku risināšanu, atbalstot doktorantus, kas pēc doktora grāda iegūšanas strādā augstākās izglītības iestādē, sniedzot iespējas piesaistīt akadēmiskā personāla lokam ārvalstu pasniedzējus un esošajam akadēmiskajam personālam piedāvājot kompetenci paaugstinošas aktivitātes.

71 https://www.izm.gov.lv/lv/statistika-par-augstako-izglitibu/parskats_par_latvijas_augstako_izglitibu_2019._gada1.pdf

Balstoties uz intervijās sniegto informāciju, augstskolu pārstāvji norāda, ka ļoti aktīvi tiek īstenoti dažādi atbalsta mehānismi pirmsskolu, sākumskolu, pamatskolu un vidusskolu pedagogiem un šo kompetences pilnveides aktivitāšu īstenošanā savu atbalstu sniedz augstākās izglītības iestādes, tomēr pašās augstākās izglītības iestādēs akadēmiskā personāla profesionālās kompetences paaugstināšanas aktivitātes lielākoties tiek īstenotas piešķirto budžeta līdzekļu ietvaros, uzsverot vispārīgo prasmju pilnveidošanu, tādēļ īstenojamo projektu ietekme ir būtiska.

Kā inovatīvs un efektīvs pasākums projektu ietvaros tiek minēta akadēmiskā personāla pārstāvju iesaiste stažēšanās pasākumos uzņēmumos, piemēram, LMA iepirkuma rezultātā tika izvēlēti 8⁷² uzņēmumi, kuros stažēties tika aicināts LMA akadēmiskais personāls, JVLMA iepirkuma rezultātā tika noslēgti četrpusējie līgumi starp JVLMA, izglītības iestādēm, stažieriem un mentoriem, akadēmiskā personāla stažēšanos dažādās izglītības iestādēs, piemēram, Latvijas Universitāte, Daugavpils Universitāte, Liepājas Universitāte, Rīgas 4. pamatskola u.c.⁷³

Projektu ietekme uz dažādiem kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem atspoguļota tabulā zemāk.

38.tabula. 8.2.2. SAM ietvaros īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU IETEKME
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA	
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI	
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA	NETIEŠA
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA	
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU	TIEŠA
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS	NETIEŠA
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE	
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA	NETIEŠA
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS	TIEŠA
PEDAGOGU UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA	TIEŠA
KARJERAS ATBALSTS	TIEŠA
VIENLĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)	NETIEŠA

Avots: CSE COE izvērtējums

4.4.2. 8.2.3. SAM “Nodrošināt labāku pārvaldību augstākās izglītības institūcijās”⁷⁴

DP 8.2.3 SAM “Nodrošināt labāku pārvaldību augstākās izglītības institūcijās” (turpmāk – 8.2.3. SAM) mērķis ir **pilnveidot** augstākās izglītības institūciju studiju programmu **satura kvalitāti** un, efektīvi izmantojot pieejamos resursus, nodrošināt **labāku** augstākās izglītības institūciju **pārvaldību** un **vadības personāla kompetenču un prasmju paaugstināšanu**. Atbalsta pieejamais kopējais attiecināmais finansējums ir 18 852 242 EUR, ko veido ESF finansējums – 16 024 405 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 2 827 837 EUR.

8.2.3. SAM iesniegti trīs projekti, visi trīs projekti šobrīd tiek īstenoti. Projektus iesniedza LMA, LKA un JVLMA.

72 <https://www.lma.lv/akademija/projekti/esf-projekts-stiprinat-latvijas-makslas-akademijas-akademisko-personalu-strategiskas-specializācijas-jomas-nr-822018a015>

73 <https://www.jvlma.lv/akademija/attistibas-projekti-2>

74 <https://likumi.lv/ta/id/296514-darbibas-programmas-izausme-un-nodarbinatiba-8-2-3-nbsspecifiska-atbalsta-merka-nodrosinat-labaku-parvaldibu-augstakas>

39.tabula. 8.2.3. SAM veikto investīciju progress

	Plānotās investīcijas, EUR	Investīcijas uz 23.07.2020, EUR	Veikto investīciju progress, %
Labas pārvaldības nodrošināšana Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā (projekts Nr. 8.2.3.0/18/A/013) (ESF – 661 130.00EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 116 670.00 EUR)	777 800	71 763	9.23%
Latvijas Kultūras akadēmijas un Latvijas Kultūras koledžas pārvaldības efektivizācija un studiju procesa modernizācija (projekts Nr. 8.2.3.0/18/A/020).mērķis (ESF – 338 640.00 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 59 760.00 EUR)	398 400	174 392	43.77%
Latvijas Mākslas akadēmijas pārvaldības pilnveide (Projekta Nr. 8.2.3.0/18/A/018) (ESF – 341 190.00 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 60 210.00 EUR)	401 400	50 161	12.5%
Kopā	1 577 600	296 316	

Avots: KP VIS dati uz 23.07.2020.

SAM 8.2.3 īstenošanas noteikumi⁷⁵ neparedz katrai projekta pieteicēja iestādei specifiskus sasniedzamos mērķus. Noteiktie iznākuma un rezultātu rādītāji nesniedz pilnīgu priekšstatu par projekta ietvaros sasniedzamajiem rādītājiem, jo tie ataino tikai institūciju skaitu, kas ir saņēmušas un ieviešas attīstības stratēģijas un īstenojušas rezultātu pārvaldības aktivitātes:

- iznākuma rādītājs – līdz 2023. gada 31. decembrim augstākās izglītības **institūciju skaits**, kurām piešķirts ESF atbalsts attīstības stratēģiju un rezultātu pārvaldības ieviešanai – 20, tai skaitā līdz 2018. gada 31. decembrim – 10;
- rezultāta rādītāju – līdz 2023. gada 31. decembrim augstākās izglītības **institūciju skaits**, kuras ir ieviešas attīstības stratēģijas un rezultātu pārvaldību – 20.

Visos trīs kultūrizglītības augstāko izglītības iestāžu projektos ir noteiktas tuvu analogas galvenās īstenojamās aktivitātes:

- esošo studiju programmu satura pilnveide un salāgošana ar nozares attīstības vajadzībām;
- pārvaldības struktūras racionalizācija un organizatorisko procesu pilnveide;
- kvalitātes vadības sistēmas pilnveide;
- E-risinājumu izstrāde, pilnveide un ieviešana;
- vadības personāla konkurētspējas un kompetenču pilnveide.

LKA projekta īstenošanas termiņš ir 2020.gada 31.decembris⁷⁶, LMA - 2023.gada 30. novembris⁷⁷ un JVLMA - 2023. gada jūnijs.⁷⁸

Galvenie secinājumi

- Kopējās projektu izmaksas projektiem ir 1 577 600 EUR, uz izvērtējuma brīdi (2020.gada oktobris) kopējās apgūtās investīcijas ir 296 317 EUR, kas veido apguvi **18.8% apmērā.**

⁷⁵ <https://likumi.lv/ta/id/296514-darbibas-programmas-izaugsmes-un-nodarbinatiba-8-2-3-specifiska-atbalsta-merka-nodrosinat-labaku-parvaldibu-augstakas>
⁷⁶ <https://lka.edu.lv/lv/par-akademiju/attistiba/attistibas-projekti-copy/>
⁷⁷ <https://www.lma.lv/akademija/projekti/erap-projekts-latvijas-makslas-akademijas-parvaldibas-pilnveide-nr-823018a018->
⁷⁸ <https://www.jvlma.lv/akademija/attistibas-projekti-2>

- Visu trīs projektu sekmīgu **īstenošanu kavē** situācija pasaulē un Latvijā saistībā ar **Covid-19** izplatību un ar to saistītie ierobežojumi, tomēr, tā kā divu no trim projektu īstenošanas termiņi ir 2023.gadā, turpinās darbs pie projekta aktivitāšu īstenošanas.
- Ņemot vērā, ka visi **projekti ir to īstenošanas posmā**, to lietderības, efektivitātes un ietekmes izvērtējums ir teorijā balstīts.

Projektu efektivitātes, lietderības un ietekmes izvērtējums

SAM 8.2.3 īstenošana ir cieši saistīta ar Viedās specializācijas stratēģijā noteiktajām prioritātēm⁷⁹ - moderna un nākotnes darba tirgus prasībām atbilstoša izglītības sistēma, kas veicina tautsaimniecības transformāciju un Viedās specializācijas stratēģijā prioritāšu īstenošanai nepieciešamo **kompetenču, uzņēmējspējas un radošuma attīstību visos izglītības līmeņos** (t.i., pamatzglītībā, vidējā izglītībā un augstākajā izglītībā).

MK noteikumi nosaka projekta ietvaros atbalstāmās darbības, tādējādi jau sākotnēji definējot īstenojamās projekta aktivitātes: studiju programmu satura pilnveide un salāgošana ar nozares attīstības vajadzībām, pārvaldības struktūru racionalizācija un organizatorisko procesu pilnveide, kvalitātes vadības sistēmas pilnveide, e-risinājumu izstrāde, pilnveide un ieviešana un vadības personāla kompetenču pilnveide. Saskaņā ar intervijās sniegto augstākās izglītības iestāžu pārstāvju viedokli, precīzi definētās atbalstāmās projektu aktivitātes ierobežo pašu augstskolu attīstības redzējuma īstenošanu. Kā viens no risinājumiem saskaņotu, efektīvāku un ilgtermiņa efektu nesošu projektu izstrādei tiek minēts princips, ka sākotnēji tiek veikta augstskolu vajadzību analīze, balstoties uz kurām atbildīgajai ministrijai tiek iesniegta informācija par augstskolu attīstības prioritātēm, kuras atbilstoši saskan ar to izstrādātajām attīstības stratēģijām. Atbildīgā ministrija, pamatojoties uz saņemto informāciju, sniedz priekšlikumus SAM īstenošanā, izstrādājot MK noteikumus. Intervijās tika norādīts, ka 2014.-2020. gada plānošanas periodā primāri SAM īstenošanas aktivitātes tika izvēlētas ministriju (politikas) līmenī un atbilstoši pieņemtajiem lēmumiem augstskolas ieviesa attīstības pasākumus – neizvērtējot, vai konkrētajai augstskolai noteiktās aktivitātes ir prioritāri nepieciešamas.

Projektu ietekme uz dažādiem kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem atspoguļota tabulā zemāk.

40.tabula. 8.2.3. SAM ietvaros īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU IETEKME
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA	
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI	NETIEŠA
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA	TIEŠA
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA	
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCİLĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU	
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS	NETIEŠA
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE	
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA	
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS	
PEDAGOGU UN AKADEMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA	TIEŠA
KARJERAS ATBALSTS	TIEŠA

79 https://cfia.gov.lv/userfiles/files/1111_3k_paligmat_prioritates_skaidrojumi.docx

VIENLĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)

NETIEŠA

Avots: CSE COE izvērtējums

4.4.3. 8.3.4. SAM “Samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus”

DP 8.3.4. SAM “Samazināt priekšlaicīgu mācību pārtraukšanu, īstenojot preventīvus un intervences pasākumus” īsteno **Izglītības kvalitātes valsts dienests**, kur projekta kopējās plānotās izmaksas ir 37 046 782,37 EUR, uz 24.07.2020 kopējais **apgūtās investīcijas** ir 13 228 486 EUR jeb veikto investīciju progress ir **35,7%** apmērā.

Projektā paredzēts iesaistīt **vismaz 80% pašvaldību**, aptverot **ne mazāk kā 665 vispārējās un profesionālās izglītības iestādes**.⁸⁰ Projektā ir iesaistītas sekojošas izvērtējuma sfērā iekļautās kultūrizglītības sektora profesionālās vidējās izglītības iestādes: **10 IZM padotībā esošas izglītības iestādes** jeb 1,5% no visām iesaistītajām izglītības iestādēm: Daugavpils Būvniecības tehnikums, Jēkabpils Agrobiznesa koledža, Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums, Ogres tehnikums, Rēzeknes tehnikums, Rīgas Celtniecības koledža, RMMT, RSMT, VSIA “Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums”, RVT un **7 KM padotībā esošas izglītības iestādes** jeb 1% no visām iesaistītajām izglītības iestādēm: RMDV, LMMDV, NMV, VMV, Jāņa Ivanova Rēzeknes mūzikas vidusskola, Alfrēda Kalniņa Cēsu Mūzikas vidusskola un SBDMV.

Galvenie secinājumi

- Projekta mērķauditorija ir KM vai IZM padotības izglītības iestāžu **izglītojamie no 1. līdz 4. kursam**.
- Projekta ietvaros KM un IZM padotības izglītības iestādes darbojas kā **sadarbības partneri, iesaistoties kopumā 17 KM un IZM padotībā esošām izglītības iestādēm** jeb 2,5% no visām iesaistītajām izglītības iestādēm.
- Projekta ietvaros netiek sniegts pārskats par katras izglītības iestādes ietvaros iesaistīto izglītojamo skaitu, tādējādi nav iespējams veikt ES ieguldījumu **ietekmes uz kultūrizglītības jomu izvērtējumu**.

4.4.4. 8.4.1. SAM “Pilnveidot nodarbināto personu profesionālo kompetenci”

DP 8.4.1. specifiskā atbalsta mērķa “Pilnveidot nodarbināto personu profesionālo kompetenci” ietvaros īsteno **Valsts izglītības attīstības aģentūra**⁸¹ ar projektu “Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide”. Kopējās projekta izmaksas ir 37 046 337,41 EUR, kur ESF finansējums ir 31 489 386,79 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums 5 556 950,62 EUR. Uz izvērtējuma brīdi kopējais **apgūtais finansējums** ir 13 228 486,71 EUR jeb veikto investīciju progress ir **35,71%**. Projekta īstenošana plānota līdz 2023. gada decembrim.

Projekta ietvaros finansējumu ir paredzēts arī LKA 67 984,56 EUR apmērā projekta aktivitāšu īstenošanai.

Galvenie secinājumi

- Projekta mērķauditorija nav KM vai IZM padotības izglītības iestādes, bet gan privātpersonas, kuras vēlas pilnveidot savas kompetences.
- Projekta ietvaros **KM un IZM padotības izglītības iestādes darbojas kā sadarbības partneri**.
- Projekta ietvaros veikto ES ieguldījumu **ietekme uz kultūrizglītības jomu ir ļoti minimāla**, ievērojot, ka finansējums projekta aktivitāšu īstenošanā tiek piešķirts atbilstoši rezultātiem izsludinātajos iepirkumos, kuros KM padotības PII dažkārt

⁸⁰ <https://ikvd.gov.lv/esf-projekts/par-projektu/>

⁸¹ <https://www.macibaspieaugusajiem.lv/par-projektu>

piedalās un sniedz pakalpojumus profesionālās tālākizglītības, profesionālās pilnveides un neformālās izglītības programmu īstenošanā, piemēram, noslēdzot sadarbības līgumu ar LKA.

4.4.5. 8.5.3. SAM "Nodrošināt profesionālās izglītības iestāžu efektīvu pārvaldību un iesaistītā personāla profesionālās kompetences pilnveidi"

DP 8.5.3. SAM "Nodrošināt profesionālās izglītības iestāžu efektīvu pārvaldību un iesaistītā personāla profesionālās kompetences pilnveidi" īsteno Valsts izglītības satura centrs. Kopējās projekta izmaksas ir 6 086 507 EUR, kur ESF finansējums ir 5 173 530 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums 912 977 EUR. Uz izvērtējuma brīdi kopējās **investīcijas** ir 3 803 832.60 EUR jeb veikto investīciju progress ir **62,5%**. Projekta īstenošana plānota līdz 2022. gada decembrim.

Galvenās projekta aktivitātes ir,⁸²

- Atbalsta pasākumi profesionālās izglītības iestāžu efektīvas pārvaldības principu īstenošanai:
 - atbalsts profesionālās izglītības iestāžu attīstības stratēģiju pilnveidei un ar to saistīto cilvēkresursu plānu izstrādei vai pilnveidei;
 - atbalsts profesionālās izglītības iestāžu direktoru, to vietnieku un citu administrācijas pārstāvju, kā arī konventa pārstāvju profesionālās pilnveides pasākumiem, t.sk. cilvēkresursu un stratēģiskajai plānošanai, pieaugušo izglītībai, sadarbības veicināšanai ar darba devējiem, administratīvo un vadības kompetenču pilnveidei, digitālajai pratībai.
- Atbalsts profesionālajā izglītībā iesaistīto pedagogu, prakses vadītāju un amata meistarū, darba vidē balstītu mācību vadītāju un administrācijas pārstāvju vispārējo pamatprasmju un profesionālo kompetenču pilnveidei;
- Atbalsta pasākumi mentoringa procesam, nodrošinot profesionālajā izglītībā iesaistīto pedagogu, iestāžu direktoru, to vietnieku un citu administrācijas pārstāvju, prakses vadītāju, darba vidē balstītu mācību vadītāju un amata meistarū profesionālo pilnveidi stažēšanās pasākumos uzņēmumos un organizācijās Latvijā un citās ES dalībvalstīs, kā arī jauno pedagogu pedagoģijas un vadības prasmju praktiskajai izmantošanai.

Projekta sadarbības partneri – 2 KM un 8 IZM padotības izglītības iestādes: NMV, PIKC LMMDV, Rēzeknes tehnikums, Rīgas Stila un modes profesionālā vidusskola, Daugavpils Būvniecības tehnikums, RVT, RMMT, VSIA "Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums", Ogres tehnikums, Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums.

Projekta ietekme uz dažādiem kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem atspoguļota tabulā zemāk.

41.tabula. 8.5.3. SAM ietvaros īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU IETEKME
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA	
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI	
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA	
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA	
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU	NETIEŠA
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS	NETIEŠA
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE	NETIEŠA

82 https://visc.gov.lv/visc/projekti/esf_853.shtml#aktualitates

INOVĀCIJU VEICINĀŠANA	NETIEŠA
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS	
PEDAGOGU UN AKADEMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA	TIEŠA
KARJERAS ATBALSTS	NETIEŠA
VIENLĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)	NETIEŠA

Avots: CSE COE izvērtējums

Projekta plānotie rezultāti: Izstrādātas vai pilnveidotas attīstības stratēģijas un ar to saistītie cilvēkresursu attīstības plāni; sniegts atbalsts profesionālās izglītības iestāžu direktoriem, to vietniekiem un citiem administrācijas pārstāvjiem, konventa pārstāvjiem profesionālās pilnveides pasākumos; sniegts atbalsts profesionālajā izglītībā iesaistītajiem pedagogiem, prakses vadītājiem un amata meistariem, darba vidē balstītu mācību vadītājiem un administrācijas pārstāvjiem vispārējo pamatprasmju un profesionālo kompetenču pilnveidē; atbalsta pasākumi mentoringa procesam, nodrošinot profesionālajā izglītībā iesaistīto pedagogu, iestāžu direktoru, to vietnieku un citu administrācijas pārstāvju, prakses vadītāju, darba vidē balstītu mācību vadītāju un amata meistaru profesionālo pilnveidi stažēšanās pasākumos uzņēmumos un organizācijās Latvijā.

Kultūrizglītības iestāžu īstenotie projekti SAM 8.5.3 ietvaros un to ietekme apkopoti izvērtējuma 5.daļā "Projektu ietekme uz iestāžu stratēģiju īstenošanu".

Galvenie secinājumi

- Starp sadarbības partneriem **ir tikai divas KM padotības vidusskolas.**
- Projekta ietvaros tika veikta iestāžu **cilvēkresursu attīstības plānu izstrāde** un citas aktivitātes personāla pilnveidošanai un kapacitātes stiprināšanai.
- Iestāžu vadītāji atzina, ka projekta **aktivitātes ir bijušas vērtīgas**, jo to ietvaros tika paaugstināta personāla kompetence un celta kvalifikācija, apmeklējot vērtīgas lekcijas par interesantām tēmām, satiekot kolēģus no citām skolām un apmainoties ar pieredzi.

5. PROJEKTU IETEKME UZ IESTĀŽU STRATĒGIJU ĪSTENOŠANU

Projektu ietekme uz iestāžu stratēģijās noteikto mērķu sasniegšanu

- Investīcijas veiktas visās trīs KM padotības augstākās izglītības iestādēs 2007.-2013.gadu periodā un 2014.-2020.gadu periodā kopumā par 15,7 milj. EUR un veiktās investīcijas ir ievērojami veicinājušas augstskolu stratēģijās iekļauto mērķu sasniegšanu.
- 6 KM padotības profesionālās vidējās izglītības iestādēs 2007.-2013.gadu periodā un 2014.-2020.gadu periodā veiktas ES fondu investīcijas par kopumā vairāk nekā 29 milj. EUR, kultūrizglītībā investējot ESF, ERAF un KPFI līdzekļus un sekmējot šo izglītības iestāžu stratēģisko mērķu sasniegšanu.
- Četras KM padotībā esošas profesionālās vidējās izglītības iestādes nav varējušas aktīvi piedalīties ES un KPFI finansēto projektu ieviešanā.
- Veiktās ES fondu investīcijas sniedza būtisku ieguldījumu KM padotībā esošo profesionālās vidējās kultūrizglītības iestāžu attīstības koncepcijas īstenošanā⁸³, izveidojot 6 PIKC un sakārtojot un pilnveidojot to infrastruktūras un materiāltehnisko bāzi, kā arī nodrošinot kvalitatīvu mācību procesu un to izmantoto metodiku.
- Iegūtā pieredze un piesaistītais finansējums sniedz iespēju profesionālās vidējās izglītības iestādēm, t.sk. PIKC, arī turpmāk piedalīties ES struktūrfondu vai citu ārvalstu finanšu instrumentu finansētajos projektos.

Izvērtējuma ietvaros tiek analizētas aktuālās iestāžu stratēģijas un ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda realizēto un plānoto projektu ietekme uz stratēģijās noteikto mērķu sasniegšanu. ES fondu 2007.-2013.gada plānošanas perioda un KPFI iestāžu īstenotie projekti netiek iekļauti projektu ietekmes izvērtēšanā, jo iestāžu stratēģijas izstrādātas pēc šo projektu īstenošanas. Projektu ietekme tiek veikta iestādēm, kuras īsteno tikai jomas "Mākslas" programmas – 3 augstākās izglītības iestādes un 10 profesionālās vidējās izglītības iestādes.

5.1. Latvijas Kultūras akadēmija

LKA attīstības stratēģijā 2015-2020⁸⁴ gadam noteikti stratēģiskie mērķi un vērtības, stratēģiskie attīstības virzieni un jomas, veicamās struktūrvienību funkcijas un uzdevumi, nepieciešamie instrumenti mērķu sasniegšanai un sagaidāmie rezultāti. Stratēģijas ietvaros izstrādāts arī LKA attīstības stratēģijas rīcības plāns, nosakot sasniedzamos rezultātīvos rādītājus 5 gadu periodā – līdz 2020.gadam.

4.attēls LKA. Avots: lka.edu.lv/lv/

No ES fondiem tieši saņemtais finansējums projektu īstenošanai ES fondu 2007.-2013.gada plānošanas periodā bija 2,5 milj. EUR, t.sk. 2,1 milj. EUR ES fondu finansējums. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodā finansējums ir 7 milj. EUR, t.sk. 6 milj. EUR ES fondu finansējums (4,3 milj. "TabFab" izveidei). Kopumā, saskaņā ar intervijās sniegto informāciju, piesaistītais ES fondu finansējums veido nozīmīgu daļu no LKA budžeta.

Tabulā zemāk iekļauta informācija par izvērtēto projektu ieguldījumu LKA stratēģisko mērķu sasniegšanā.

⁸³ <https://likumi.lv/ta/id/272640-par-kulturas-ministrijas-padotiba-esoso-profesionalas-videjas-kulturizglitiba-iestazu-attistibas-koncepciju>

⁸⁴

https://static.lka.edu.lv/media/cms_page_media/925/APST_LKA_Attistibas_Strategija_2015_2020_Labojumi_16.04.2018.pdf

42.tabula. LKA īstenoto projektu ietekme uz iestādes stratēģiskajiem mērķiem

Stratēģiskie mērķi	Īstenotie projekti, kas rada ietekmi uz stratēģisko mērķu sasniegšanu
Izglītības programmu attīstības plāna mērķis. Nodrošināt uz rezultātu orientētas, studentcentrētas augsta līmeņa studijas humanitārajās un sociālajās zinātnēs, kultūras un radošo industriju jomā, teātra, audiovizuālajās un laikmetīgās dejas mākslās, veikt pētījumus humanitārajās un sociālajās zinātnēs, sekmēt jaunu zinātnieku sagatavošanu un māksliniecisko jaunradi, veicinot STEM prioritāro jomu, tai skaitā radošo industriju attīstību.	Dalība projektā SAM 8.1.1. “Latvijas Kultūras akadēmijas un Latvijas Kultūras koledžas STEM studiju programmu modernizēšana” ļāva palielināt modernizēto STEM studiju programmu skaitu, kopskaitā trīs studiju programmas (modernizēta datorklase LKK un piemērota LKK zāle radošo industriju laboratorijas profilam, kā arī iekārtu un aparatūras, datortehnikas, tehnoloģiju, materiālu, inventāra un instrumentu iegāde). Atbilstoši LKA stratēģijai 2015.-2020.gadam, veicot ieguldījumus infrastruktūras uzlabošanā un nepieciešamā aprīkojuma iegādē, projekta īstenošanas rezultātā tika modernizētas trīs STEM studiju programmas – LKA akadēmisko bakalaura studiju programmu “Audiovizuālā māksla” (kods 43213), LKA akadēmiskās maģistra studiju programmas “Mākslas” (kods 45212) apakšprogrammas “Audiovizuālā māksla: filmu režija un producēšana” un “Kultūras menedžments un radošās industrijas” un LKA LKK studiju programmu “Laikmetīgā deja” (kods 4121210). Iznākuma rādītājs pārsniedza plānoto par 34%, iekļaujot - akadēmiskā bakalaura studiju programmu “Audiovizuālā māksla” – 45 studenti, akadēmiskā maģistra studiju programmas “Mākslas” apakšprogrammas “Kultūras menedžments un radošās industrijas” - 37 studenti, akadēmiskā maģistra studiju programmā “Audiovizuālā un skatuves māksla” – 25 studenti, LKA LKK studiju programmas “Laikmetīgā deja” studentu skaitu - 40 studenti. Projekts noslēgts. Projekta finansējums: ERAF – 552 094 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 97 428 EUR. LKA 8.2.1. SAM projekta “Jaunu studiju programmu izstrāde kultūras un radošo industriju darba tirgum” mērķis ir, veidojot un īstenojot jaunizveidojamās maģistra studiju programmas, stiprināt LKA un sadarbības augstskolu (Rīgas Tehnisko universitāti (RTU) un Vidzemes augstskolu resursu koplietošanu un mazināt studiju programmu fragmentāciju un dublēšanos. Projekta finansējums: ESF – 170 000 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 30 000 EUR. Sasniedzamais rezultātu rādītājs – 2 jaunas studiju programmas, kas saņēmušas EQAR aģentūras akreditāciju: - izstrādāta un licencēta LKA un RTU kopīgā maģistra studiju programma “Radošās industrijas” (angl. Creative Industries). Radošo industriju studiju programmā tiek apvienotas mākslas un uzņēmējdarbības kompetences, lai sekmētu programmas absolventu spējas radīt inovatīvus produktus un pakalpojumus, radošu saturu un pieredzi. Pieejamas 10 budžeta vietas un 90 maksas studiju vietas. Studiju ilgums pilna laika studijām - 3 gadi, nepilna laika neklātienes studijām - 4 gadi. Studiju uzsākšana notiek 2020.gadā; - izstrādāta un licencēta LKA un Vidzemes augstskolas maģistra studiju programma Kultūras mantojuma pārvaldība un komunikācija (angl. Cultural Heritage Governance and Communication). Pieejamas 14 budžeta vietas un 8 maksas vietas. Studiju ilgums pilna laika studijām - 2 gadi. Studiju uzsākšana notiek 2020.gadā.
Pētniecības programmas mērķis. Nodrošināt mākslas un kultūras fenomenu, kā arī kultūras un radošo industriju attīstības procesu pētniecību lokālā, nacionālā un starptautiskā mērogā;	Īstenojot 2 projektus, 1.1.1.2. aktivitātes “Atbalsts pēcdoktorantūras pētniecības īstenošanai” ietvaros tiek veicināta doktorantu interese piedalīties pētniecībā sekojošās tēmās: “Fundamentāls pētījums “Sociālās atmiņas digitalizācija: Digitalizācijas prakses nacionālajos muzejos un to ietekme uz

attīstīt akadēmiskā personāla, tajā skaitā studējošo zinātniskās pētniecības prasmes un kompetenci; nodrošināt zinātniskās, studiju un mākslinieciskās jaunrades darbības integritāti.	muzeju nacionalizāciju un transnacionalizāciju” un “Dizaina sociāli ekonomiskās ietekmes identifikācijas sistēma zināšanu intensīvas ekonomikas transformācijai Latvijā”. Katram projektam piešķirti 133 805 EUR ERAF finansējums. Arī 1.1.1.5. pasākuma projekta “Latvijas Kultūras akadēmijas zinātniskās darbības attīstība” īstenošana sekmē stratēģijā noteiktā mērķa sasniegšanu, attīstot gan akadēmiskā personāla, gan studējošo zinātniskās pētniecības prasmes un kompetenci. Projekta finansējums: ERAF – 73 746 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 13 014 EUR.
Cilvēkresursu attīstības plāna mērķis. Nodrošināt personāla (akadēmiskā, zinātniskā, administratīvā) piesaisti, motivēšanu un attīstību, lai attīstītu pētniecībā balstītu mākslas un kultūrizglītību, nodrošinātu augstas kvalitātes, starptautiski atzītas studijas kultūras un mākslas (skatuves mākslas (teātris un dejas) un filmu mākslas) nozarēs, audiovizuālajā, kultūras un radošo industriju sektorā, kā arī attīstītu pētniecības un mākslinieciskās jaunrades (it īpaši teātra, dejas, filmu un audiovizuālās mākslas) sinerģiju studiju procesā.	LKA 8.2.2. SAM projekta “Latvijas Kultūras akadēmijas akadēmiskā personāla attīstība - investīcija studiju kvalitātē” mērķis ir stiprināt LKA akadēmiskā personāla attīstību un piesaisti LKA stratēģiskās specializācijas stiprināšanai, sadarbībai ar kultūras un radošo industriju nozari un starptautiskai konkurētspējai. • 8 atbalstu saņēmuši doktoranti, kas ieguvuši doktora grādu un 6 mēnešu laikā pēc grāda iegūšanas strādā par akadēmisko personālu augstākās izglītības institūcijā. Uz izvērtējuma brīdi ir noslēgts līgums ar 1 doktorantu un notikušas pārrunas ar 4 potenciālajiem kandidātiem, kas vēlas pretendēt uz iesaisti akadēmiskajā darbā. • 4 atbalstu saņēmuši ārvalsts pasniedzēji, kas 6 mēnešu laikā pēc atbalsta beigām turpina akadēmisko darbu Latvijas augstākās izglītības institūcijā - ir noslēgušies sadarbība projektā ar 2 ārvalstu viesdocētājiem un apzināti 2 jauni potenciālie ārvalstu viesdocētāji, kas varētu tikt piesaistīti darbam projekta ietvaros. • 30 akadēmiskā personāla personas pilnveidojušas kompetenci. LKA akadēmiskais personāls pilnveido profesionālās angļu valodas prasmes, kā arī tiek plānotas specializētas mācības, bet Covid-19 krīzes dēļ mācības nav uzsāktas. Projekta finansējums: ESF – 352 495.85 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 62 205.15 EUR.
Pārvaldības attīstības plāna mērķis. Nodrošināt studiju procesa pārvaldību, pilnveidojot studiju programmu saturu un izstrādājot jaunas studiju programmas (tai skaitā STEM studiju programmas specifiski audiovizuālās mākslas un radošo industriju jomā) atbilstoši darba tirgus pieprasījumam un saskaņā ar stratēģiskajām Latvijas un ES kultūrpolitikas un izglītības politikas plānošanas pamatnostādnēm, kā arī sekmēt studiju, pētniecības un mākslinieciskās jaunrades integritāti.	LKA 8.2.3 SAM projekta “Latvijas Kultūras akadēmijas un Latvijas Kultūras koledžas pārvaldības efektivizācija un studiju procesa modernizācija” ietvaros notiek programmēšanas darbi, izstrādājot un pilnveidojot e-rišinājumus LKA un LKK, īstenošanas angļu valodas apmācības darbiniekiem un citas aktivitātes. Projekta īstenošana plānota līdz 2020.gada 31.decembrim. Projekta finansējums: ESF – 338 640.00 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 59 760.00 EUR. Papildus 8.2.2. SAM LKA projekta “Latvijas Kultūras akadēmijas akadēmiskā personāla attīstība - investīcija studiju kvalitātē” ietvaros īstenošanas aktivitātes, pilnveidojot studiju programmu saturu un izstrādājot jaunas studiju programmas veicina stratēģiskā mērķa sasniegšanu.
Sadarbības attīstības plāna mērķis. Nodrošināt daudzveidīgu un intensīvu sadarbības formu attīstību kvalitatīva studiju procesa, zinātniski pētniecisko aktivitāšu un mākslinieciskās jaunrades procesa nodrošināšanai, kā arī intensificēt sadarbības partneru identificēšanu kultūras un radošo industriju pārstāvju vidē.	Dalība 1.1.1.5. pasākuma projektā “Latvijas Kultūras akadēmijas zinātniskās darbības attīstība” sekmēs LKA sadarbības projektu izstrādi un dalību starptautiskajās pētniecības, tīklošanās un sadraudzības pasākumos ar mērķi uzlabot savu sniegumu starptautiskajās pētniecības programmās “Apvāršnis 2020” un Eiropas Savienības 9. ietvara programmā. Projekts tieši veicinās stratēģijā noteiktā mērķa sasniegšanu, veicinot LKA starptautisku atpazīstamību, piesaistot ārvalstu finansējumu pētniecības aktivitātēm, vienlaikus paplašinot kontaktu datu bāzi kultūras un radošo industriju pārstāvju vidē.

	Projekta finansējums: ERAF – 73 746 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 13 014 EUR.
Internacionalizācijas plāna mērķis. Nodrošināt internacionalizācijas izpausmes LKA studiju programmu kvalitātes paaugstināšanā, mākslinieciskās jaunrades un zinātniskās darbības izcilības sekmēšanā.	Dalība 1.1.1.5. pasākuma projektā “Latvijas Kultūras akadēmijas zinātniskās darbības attīstība” veicina internacionalizācijas plāna mērķa sasniegšanu, īstenojot jaunizveidoto studiju programmu starptautisku publicitāti un dažādas citas mārketinga aktivitātes, nodrošinot līdzdalību studiju iespēju publicitātes un popularizēšanas pasākumos ārvalstīs, promo video sagatavošanā un izplatīšanā un citas aktivitātes.
Finanšu pārvaldības plāna mērķis. Veidot LKA un tās struktūrvienību finanšu vadību atbilstoši trīs pīlāru finansēšanas modelim un nodrošināt studiju procesu organizāciju ekonomiski efektīvi, stabili un caurskatāmi.	LKA 8.2.3 SAM projekta “Latvijas Kultūras akadēmijas un Latvijas Kultūras koledžas pārvaldības efektivizācija un studiju procesa modernizācija” ietvaros veikts LKA un LKK vispārējo un administratīvo funkciju sniegšanas pārvaldības ārējais izvērtējums (audits), kur atbilstoši audita rezultātiem saņemtas rekomendācijas iekšējās pārvaldības struktūras un organizatorisko procesu racionalizācijai un pilnveidei, t.sk. finanšu vadības efektivizācijas pasākumu īstenošanai. LKA LKK, pamatojoties uz audita rezultātiem, turpinās darbs pie finansēšanas modeļa pilnveides rekomendāciju ieviešanas.

Dati: CSE COE

LKA ir aktīvi izmantojusi iespējas piesaistīt ES fondu finansējumu, īstenojot projektus, kas veicina LKA stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanu, savstarpēji papildinot īstenojamās projektu aktivitātes. Saskaņā ar intervijās minēto, daudzas aktivitātes ir iespējams īstenot, tikai piesaistot papildus finansējumu no ES fondu projektiem, kas savukārt prasa papildus administratīvās kapacitātes piesaisti, esošo pasniedzēju iesaisti jaunu programmu izstrādē, darbinieku virsslodzes darbu, ņemot vērā, ka joprojām augstskolai nav pietiekams bāzes finansējums.

LKA ir augstākās izglītības iestāde, kuras visas izglītības programmas ir saistītas ar kultūrizglītības iegūšanu un tās piedāvājums ir ļoti daudzveidīgs (mākslas, laikmetīgās dejas mākslas, audiovizuālā mākslām radošās industrijas). ES fondu projektu, Apvārsnis 2020 projektu, valsts pētījumu programmu, fundamentāli lietišķo pētījumu un citu ārvalstu finanšu līdzekļu piesaistē LKA ir atbildīgs “Zinātniskās pētniecības centrs”, kurš aktīvi veic pētījumus humanitārajās un sociālajās zinātnēs un mākslās, kā arī piedalīties LKA studiju programmu un projektu īstenošanā. Zinātniskās pētniecības centrs nodrošina LKA mērķiem un darbības stratēģijai atbilstīgas zinātniskās pētniecības īstenošanu.

Īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem apkopota tabulā zemāk.

43.tabula. LKA īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU SFĒRU IETEKME (T-tieša ietekme; N-netieša ietekme)			
	Energo-efektivitātes paaugstināšana	Infrastruktūras, aprīkojuma uzlabošana SAM 5.6.1.	Apmācību programmu pilnveide SAM 8.1.1. SAM 8.2.1. 1.1.1.5.	Kapacitātes stiprināšana SAM 8.2.2. SAM 8.2.3. 1.1.1.2.
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA		T		N
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI		T		
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA		T		N
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA		T	T	
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU		N	T	N

IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS		T	T	N
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE		T	T	T
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA		T	N	N
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS		T	T	N
PEDAGOGU UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA			N	T
KARJERAS ATBALSTS			N	T
VIENTĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)		N	N	T
SAŅEMTAIS ES FONDU FINANSĒJUMS (EUR)	n/a	4 233 693	804 633	918 606
SAŅEMTAIS ES FONDU FINANSĒJUMS*, KOPĀ	5 956 932 EUR			

Avots: CSE COE apkopotie dati no intervijām un publiski pieejamiem avotiem

Galvenie secinājumi

- ES fondu tiešais ieguldījums LKA laika periodā 2014.-2020.gads ir **5 956 932 EUR apmērā** (tajā skaitā plānotais finansējums par projektiem, kuru īstenošana vēl nav pabeigta). Papildus saņemts ES fondu finansējuma ieguldījums, piedaloties citu ES atbalsta programmu projektos.
- LKA īstenošanās izglītības programmas **100% saistītas ar kultūrizglītību**, tādējādi visi ES fondu ieguldījumi iestādē ir attiecināmi uz kultūrizglītības attīstību.
- LKA īstenojamie ES fondu projekti **tieši ietekmē visus kultūrizglītības** attīstības veicinošos faktorus.
- Intervijās iestādes pārstāvji atzina, ka LKA piešķirtais finansējums no valsts budžeta ticis piešķirts tikai bāzes aktivitāšu īstenošanai. Lai LKA struktūrvienības spētu īstenot papildus aktivitātes – pasākumus, starptautisku pieredzes apmaiņu, vieslektoru piesaisti, jāpiesaista papildus finansējuma resursi, lielākoties īstenojot ES fondu projektus LKA stratēģisko mērķu sasniegšanā.
- LKK, piedaloties ESF projektu īstenošanā, pilnveidos piedāvāto studiju programmu satura kvalitāti, uzlabojot LKK resursu pārvaldību un paaugstinot vadības personāla kompetenci un prasmes, tomēr turpmāk LKK būtu aktīvāk jāiesaista attīstības projektu īstenošanā kopā ar LKA, ņemot vērā to, ka LKA jāīsteno projekti, paredzot, ka tās koledža (LKK) ir arī labuma guvējs no projektā īstenojamajiem atbalstāmajām darbībām.
- LKA aktīvi izmanto ES (ESF un ERAF) finansējumu darbības un attīstības finansēšanai, kas ir vērtējams kā ļoti pozitīva darbība un būtu turpināma nākotnē, pēc iespējas piesaistot arī LKK.
- Īstenojot LKA uzsāktos projektus, tiks īstenoti daudzi LKA stratēģijā noteiktie sasniedzamie mērķi 2014.-2020. gada periodā.
- Veiktās investīcijas lielākoties jeb 71% attiecas uz infrastruktūras uzlabošanu. Svarīgi **turpināt īstenot tādus infrastruktūras projektus**, kuri uzsākti iepriekšējos plānošanas periodos, un tādus kuri ir vērsti uz izcilību attīstību mākslinieciskajā jaunradē, kultūras kapitāla attīstību un saglabāšanu, inovāciju veicināšanu, atbilstoši kultūras nozares un radošo industriju vajadzībām.

- Nākotnē lielāka uzmanība varētu tikt pievērsta **kapacitātes stiprināšanas un studiju programmas pilnveides** pasākumiem.
- Pēc ES fondu 2021.-2027.gada plānošanas perioda darbības programmas apstiprināšanas un citu atbalsta programmu apstiprināšanas, izvērtēt iespēju pieteikties energoefektivitātes projektiem.

5.2. Latvijas Mākslas akadēmija

LMA attīstības ilgtermiņa stratēģijā⁸⁵ noteikti stratēģiskie mērķi un vērtības, stratēģiskie attīstības virzieni un jomas, veicamās struktūrvienību funkcijas un uzdevumi, nepieciešamie instrumenti mērķu sasniegšanai un sagaidāmie rezultāti. Stratēģijas ietvaros izstrādāts arī LMA izglītības programmu attīstības plāns un stratēģiskās rīcības plāns 2012.-2020. gadam un LMA zinātniskās institūcijas attīstības stratēģija, nosakot sasniedzamos rezultātīvos rādītājus.

5.attēls LMA. Avots; <https://www.lma.lv/>

Saskaņā ar LMA pārstāvju sniegto skaidrojumu, LMA attīstības ilgtermiņa stratēģijas darbības termiņš atbilst ES fondu plānošanas periodam 2014.-2020. gadam, ņemot vērā, ka stratēģija ir izstrādāta, pamatojoties uz MK 2016.gada 16.augusta noteikumiem Nr. 561 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt modernizēto STEM, tajā skaitā medicīnas un radošās industrijas, studiju programmu skaitu" īstenošanas noteikumus".

No ES fondiem tieši saņemtais finansējums projektu īstenošanai ES fondu 2007.-2013.gada plānošanas periodā bija 2,7 milj. EUR, t.sk. 2,4 milj. EUR ES fondu finansējums. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodā investīcijas veido 6,8 milj. EUR (t.sk. 5,8 milj. EUR ES fondu finansējums). Kopumā, saskaņā ar intervijās sniegto informāciju, piesaistītais ES fondu finansējums veido būtisku daļu no LMA budžeta.

Tabulā zemāk iekļauta informācija par izvērtēto projektu ieguldījumu LMA stratēģisko mērķu sasniegšanā.

44.tabula. LMA īstenoto projektu ietekme uz iestādes stratēģiskajiem mērķiem

Stratēģiskie mērķi	Īstenotie projekti, kas rada ietekmi uz stratēģisko mērķu sasniegšanu
Studiju procesa internacionalizācija. Tai skaitā internacionalizācijas stratēģijas izstrāde, starptautiska mācībspēku un studentu piesaiste, starptautiskas kopīgo grādu maģistra un doktora programmas izstrāde un ieviešana, starptautisku apmaiņu un mākslinieku rezidenču programmu īstenošana, starptautisku rezidenču centru attīstība.	Dalība 8.1.1. SAM projektā "Latvijas Mākslas akadēmijas STEM (radošo industriju) studiju programmu modernizēšana" ļauj modernizēt akadēmisko bakalaura augstākās izglītības programmu "Māksla", akadēmisko maģistra augstākās izglītības programmu "Māksla", doktora augstākās izglītības programmu "Māksla", kā arī radīt priekšnoteikumus modernas studiju vides izveidei, kuru varētu izmantot, jau īstenojot paredzamo starptautisko profesionālo mākslas praksē balstīto doktora studiju programmu, kurai šobrīd tiek veidota atbilstoša normatīvo aktu bāze. LMA īstenojot studiju virziena "Mākslas" studiju programmu modernizācija nodrošinās pētniecībā un radoši mākslinieciskā darbībā balstītas izglītības īstenošanu, pārnesot tehnoloģiskās un netehnoloģiskās inovācijas un radoši māksliniecisko praksi, sekmējot kultūras un radošo industriju darbību, Latvijas sabiedrības un tautsaimniecības sociāli ekonomisko attīstību. Projekta īstenošana turpinās līdz 2022.gada 31.decembrim un projekta kopējais finansējums ir 642 528,00 EUR, tai skaitā ERAF finansējums 546 148,80 EUR un valsts budžeta finansējums 96 379,20 EUR. Intervijās iestādes pārstāvji norādīja, ka modernizētas studiju programmas ļaus stiprināt studiju programmu, radoši mākslinieciskās darbības un pētniecības izcilību. Iegūtais tehniskais aprīkojums ļauj LMA pietuvināties citu ES kultūras augstskolu sniegtajām iespējām, tādējādi sniedzot ārvalstu pasniedzējiem

85 <https://www.lma.lv/uploads/pages/lv/13/files/lma-ilgtermiņa-attīstības-stratēģija-20170519-.pdf>

	iespēju strādāt ar mūsdienīgām tehnoloģijām arī Latvijā, kā arī šīs iespējas tiek piedāvātas studējošajiem. Projekta ietvaros bija paredzēts modernizēt akadēmisko bakalaura augstākās izglītības programmu „Māksla”, akadēmisko maģistra augstākās izglītības programmu „Māksla”, doktora augstākās izglītības programmu „Māksla”, kā arī radīt priekšnoteikumus modernas studiju vides izveidei, modernizējot LMA infrastruktūru, tai skaitā renovēt LMA piederošo vēsturisko LMA otrā rektora Jāņa Kugas māju J.Kugas ielā 11, Ikšķilē, to izveidojot par radošu sadarbības platformu, kurā tiktu izveidotas lekciju un darbnīcu telpas modernizētu studiju programmu aktivitāšu īstenošanai, modernizēt studiju programmu nodrošināšanai izmantojamo aprīkojumu un datortehniku, izveidot LMA studiju e-vidi, integrējot LMA IKT risinājumus un papildināt LMA bibliotēkas fondus. Rekonstruēta ēka ērtai piekļuvei cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem, iegādāti un uzstādīti Dizaina inovāciju un tehnoloģiju laboratorijas instrumenti, iekārtas un aparatūra, iegādāta un uzstādīta informācijas un komunikācijas tehnoloģiju risinājumu aparatūra e-studiju vides attīstībai, kā arī tiks veikta LMA bibliotēkas krājumu papildināšana, tādējādi sasniedzot LMA ilgtermiņa attīstības stratēģijā noteikto mērķi. Izvērtējuma veikšanas brīdī projekts ir īstenošanas stadijā un notiek aktivitāšu īstenošanai nepieciešamās dokumentācijas (t.sk. tehnisko specifikāciju) sagatavošana.
Augsta pētnieciskā kultūra. Pētniecībā balstītu mākslas un dizaina studiju ieviešana, starptautiskas kopīgo grādu maģistra un doktora programmas, pasaules līmeņa pētniecības centra izveide, kas piedāvās sabiedrībai inovatīvas idejas un nozīmīgu pētījumu rezultātus.	Dalība 1.1.1.2. pasākuma projektā “Dizaina sociāli ekonomiskās ietekmes identifikācijas sistēma zināšanu intensīvas ekonomikas transformācijai Latvijā”, (1.1.1.2/VIAA/1/16/125) ļāva izveidot dizaina identifikācijas sistēmu un izanalizēt dizaina inovāciju kapacitāti zināšanu ietilpīgas tautsaimniecības transformācijai Latvijā saskaņā ar Viedās specializācijas stratēģijas 2.virziena 2.prioritāti. Projekts ir noslēdzies. Projekta finansējums: 133 805,88 EUR, t.sk. ERAF finansējums 113 735,10 EUR. ERAF 1.1.1.5. pasākuma projekta “Latvijas Mākslas akadēmijas Mākslas vēstures institūta pētnieciskās un inovatīvās kapacitātes stiprināšana” ietvaros tiek sagatavoti projektu pieteikumi “Apvārsnis 2020” un Eiropas Savienības 9.letvara programmas ietvaros, t.sk. nodrošinot dalību starptautiskajos pētniecības, tīklošanās un sadraudzības pasākumos (vismaz 2 virs kvalitātes sliekšņa novērtējumu guvuši projektu pieteikumi). Projekta finansējums: ERAF – 73 483 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 12 967 EUR. Intervijās iestādes pārstāvji norādīja, ka projekti, kuros tiek atbalstīti maģistrantūrā studējošie, maksājot stipendijas ļāva studējošajiem efektīvāk un pilnvērtīgāk ieguldīties pētniecībā, palielinot arī promocijas darbu aizstāvēšanas un izstrādes rādītājus. Tāpat intervijās tika norādīts, ka, pateicoties projekta iespējām, kopā ar trim citiem partneriem (Romas Mākslas akadēmija, Ungārijas Mākslas akadēmija un Drēzdenes Mākslas akadēmija) tika iesniegts projektu pieteikums “Apvārsnis 2020” finansējumam un tika apstiprināts “EU4ART” Alianses projekts. LMA plānotais projekta budžets ir 1 096 874 EUR, tai skaitā ES finansējums veido 80% jeb 877 499,20 EUR. Projekta ietvaros Latvijas valsts budžeta līdzfinansējums ir 20% jeb 219 374,80 EUR. Projekts tiek īstenots laikā no 2019.gada 1.novembra līdz 2022.gada 31.oktobrim. EU4ART Alianse ir starptautiska mākslas augstskolu apvienība, kuras ilgtermiņa mērķis ir stiprināt tēlotājmākslas studiju programmas ES dalībvalstīs.⁸⁶
Talantu koncentrācija. Labāko pasniedzēju un studējošo piesaiste, labāko mācībspēku un studentu piesaiste starptautiskajā tirgū un labāko pētnieku, tai skaitā labāko pasaules klases pētnieku starptautiskajā tirgū, piesaiste.	Dalība 8.2.2. SAM ESF projektā “Stiprināt Latvijas Mākslas akadēmijas akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās” veicinās doktorantu iesaisti LMA akadēmiskajā darbā; ārvalstu akadēmiskā personāla nodarbinātību LMA, LMA akadēmiskā personāla kompetences pilnveidošanu, stažēšanos pie komersantiem, profesionālās / akadēmiskās angļu valodas mācības un specializētās mācības – izmantojot projektam kopā plānoto finansējumu 415 000 EUR apmērā. – 5 atbalstu saņēmuši doktoranti, kas ieguvuši doktora grādu un 6 mēnešu laikā pēc grāda iegūšanas strādā par akadēmisko personālu augstākās izglītības institūcijā. Uz izvērtējuma brīdi 4 doktoranti ir nodarbināti augstskolā.

86 <https://www.lma.lv/akademija/projekti/eu4art-alliance-for-common-fine-arts-curriculum>

	– 6 atbalstu saņēmuši ārvalsts pasniedzēji, kas 6 mēnešu laikā pēc atbalsta beigām turpina akadēmisko darbu Latvijas augstākās izglītības institūcijā. Uz izvērtējuma brīdi 2 ārvalstu pasniedzēji ir nodarbināti augstskolā. – 50 akadēmiskā personāla personas pilnveidojušas kompetenci. Veikti angļu valodas zināšanu līmeņa noteikšanas testi, kuru laikā LMA akadēmiskajam personālam tika noskaidrots tā faktiskais angļu valodas zināšanu līmenis, kā arī ir īstenota daļa specializēto mācību. 8.1.1. SAM projektā Projekta “Latvijas Mākslas akadēmijas STEM (radošo industriju) studiju programmas modernizēšana” ietvaros ir paredzēts modernizēt LMA infrastruktūru, tai skaitā renovēt LMA piederošo vēsturisko LMA otrā rektora Jāņa Kugas māju J.Kugas ielā 11, Ikšķilē. Intervijās iestādes pārstāvji atzina, ka modernizētā infrastruktūra ļaus paaugstināt renovēto telpu izmantošanas intensitāti, stiprināt studiju programmu, radoši mākslinieciskās darbības un talantu piesaisti LMA.
Mākslas, pētniecības un mākslas izglītības starptautiski atzītas augstas reputācijas ieguve. Panākt, ka LMA ir starptautiski atpazīstama arī ārpus mākslas un dizaina izglītības jomas, un darbojas globālajā tirgū un ir starptautiska daudzās aktivitātēs.	Paredzēts, ka projekta 8.2.1.0/18/A/017 “Kopīgās maģistra līmeņa studiju programmas “Pakalpojumu dizaina stratēģijas un inovācijas” izstrāde” ietvaros LMA sadarbībā ar JVLMA un LKA īsteno profesionālo doktora studiju programmu mākslās un izstrādās arī starptautisko maģistra studiju programmu “Pakalpojumu inovāciju dizains”. Intervijā iestādes pārstāvji norādīja, ka konkurence ar augstskolām citās valstīs nemotivē jauniešus palikt un studēt Latvijā. LMA kopš 2019.gada jūnija projektā ietvaros izstrādā Baltijas valstīs pirmo starpdisciplināro maģistra līmeņa kopīgo studiju programmu, kuras izstrādē iesaistītas 4 Eiropas augstskolas: LMA, Igaunijas Mākslas akadēmija (EKA), Stokholmas ekonomikas augstskola Rīgā un Eiropā pirmās pakalpojumu dizaina studiju programmas autore - Ķelnes Tehniskās universitātes Starptautiskā dizaina skola. Studiju programmu paredzēts piedāvāt gan Latvijas auditorijai, gan arī veicināt ārvalstu studentu piesaisti. Uz izvērtējuma brīdi tiek izstrādāti kursu un moduļu apraksti un kartējuma izstrāde. Maģistra līmeņa studiju programma plānota kā maksas studiju programma. Esošajā situācijā (Covid-19 ietekmē) liels izaicinājums ir tālpmācības nodrošināšana, jo LMA apmācībās pamatā notiek praktiski. Arī pasniedzējiem ir jāpierāda sava atbilstība mūsdienu prasībām, starptautiskās pieredzes prakse, regulāra kompetenču attīstība.
Atbilstoša pārvaldība. Izveidot vislabāko vadības komandu, kura ir apveltīta ar stratēģisko redzējumu, un īstenot kvalitātes kontroles sistēmu, kurā iesaistītas visas ieinteresētās puses.	Dalība 8.2.3. SAM ERAF projektā “Latvijas Mākslas akadēmijas pārvaldības pilnveide” veicinās LMA īstenoto studiju virziena „Māksla” trīs studiju programmu satura pilnveidi un salāgošanu ar nozares attīstības vajadzībām; LMA organizatorisko un pārvaldības struktūru pilnveidi; LMA kvalitātes vadības sistēmas pilnveidi; LMA e-risinājumu attīstību, kas nodrošinās nepieciešamo e-vidi, datu uzkrāšanu, apmaiņu un e-koplietošanas mehānismu pilnveidi un ieviešanu, kas ir priekšnoteikums sekmīgai studiju programmu pilnveidei un vadošā personāla konkurētspēju un kompetences, kas sekmēs pārmaiņu un pilnveides procesu pārvaldību un kas ir nosacījums sekmīgai studiju programmu pilnveidei. Projekta finansējums: ESF – 341 190 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 60 210 EUR. Papildus nozīmīgs projekts, kuru īsteno VNĪ ir “Prototipēšanas darbnīcas „Rīga Makerspace” izveide nekustamajā īpašumā A. Briāna ielā 13, Rīgā” kopā par 5 milj. EUR, t.sk. 4,3 milj. EUR ERAF finansējums. Projektā plānots izveidot Tālākizglītības prototipēšanas metodisko centru, kas nodrošinās atbilstošu infrastruktūru izglītības un uzņēmējdarbības aktivitāšu organizēšanai LMA. Intervijā iestādes pārstāvji norādīja, ka esošās situācijas dēļ (Covid-19), daļa plānoto aktivitāšu notiek vēlāk, kā plānots, iepirkumi ir aizkavējušies, tomēr tiek ieviesti e-risinājumi LMA dokumentu aprītē, datu uzkrāšanā, u.c. uzdevumu īstenošanā. Tāpat arī plānotās personāla konkurētspēju un kompetences pilnveidošanas aktivitātes tiek īstenotas atbilstoši plānotajam – rīkojot apmācības arī attālināti. Veikts funkciju, pārvaldības procesu, iekšējās finansēšanas modeļa audits un notiek darbs pie tā rekomendāciju ieviešanas. Projekta īstenošana plānota līdz 2023. gada novembrim.

Dati: CSE COE

LMA ir aktīvi izmantojusi iespējas piesaistīt ES fondu finansējumu, īstenojot projektus, kas veicina LMA stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanu. Saskaņā ar intervijās minēto, daudzas aktivitātes ir iespējams īstenot, tikai piesaistot papildus finansējumu no ES fondu projektiem.

No iesniegtajiem projektu pieteikumiem tikai viens projekts ir ticis noraidīts un nav īstenots.

LMA ir augstākās izglītības iestāde, kuras visas izglītības programmas ir saistītas ar kultūrizglītības iegūšanu un tās piedāvājums ir ļoti daudzveidīgs ((vizuālā māksla, vizuāli-plastiskā māksla, audiovizuālā mediju māksla, dizains, mākslas zinātne u.c.), kā arī papildus jāņem vērā, ka studijas notiek tikai par valsts budžeta līdzekļiem un LMA augstskolās izglītības programma tiek īstenota ne tikai Rīgā, bet arī filiālē Latgalē, Rēzeknē. Tādējādi īstenoto projektu un saņemtā finansējuma ietekme uz kultūrizglītības attīstību kopumā ir tieša. Izvērtējot dažādus kultūrizglītības attīstības faktorus un īstenoto projektu ietekmi uz tiem, secināms, ka īstenotie projekti katrs savā jomā kopā ir tieši ietekmējuši visus kultūrizglītības attīstības faktorus LMA.

Īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem apkopota tabulā zemāk.

45.tabula. LMA īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU SFĒRU IETEKME (T-tieša ietekme; N-netieša ietekme)			
	Energo- efektivitātes paaugstinā- šana	Infrastruktūras, aprīkojuma uzlabošana 5.6.1.	Apmācību programmu pilnveide SAM 8.1.1. SAM 8.2.1. 1.1.1.5.	Kapacitātes stiprināšana SAM 8.2.2. SAM 8.2.3. 1.1.1.2.
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA		T		N
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI		T		
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA		T		N
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA		T	T	
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU		N	T	N
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS		T	T	N
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE		T	T	T
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA		T	N	N
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS		T	T	N
PEDAGOGU UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA			N	T
KARJERAS ATBALSTS			N	T
VIENLĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)		N	N	T
SAŅEMTAIS ES FONDU FINANSĒJUMS (EUR)	n/a	4 256 930	704 536	807 675
SAŅEMTAIS ES FONDU FINANSĒJUMS*, KOPĀ	5 769 141 EUR			

Avots: CSE COE apkopotie dati no intervijām un publiski pieejamiem avotiem

Galvenie secinājumi

- ES fondu tiešais ieguldījums LMA laika periodā 2014.-2020.gads ir **5 769 141 EUR apmērā** (tajā skaitā plānotais finansējums par projektiem, kuru īstenošana vēl nav pabeigta). Papildus saņemts ES fondu finansējuma ieguldījums, piedaloties citu ES atbalsta programmu projektos.
- LMA īstenošanās izglītības programmas **100% saistītas ar kultūrizglītību**, tādējādi visi ES fondu ieguldījumi iestādē ir attiecināmi uz kultūrizglītības attīstību.
- LMA īstēnotie ES fondu projekti **tieši ietekmē visus kultūrizglītības** attīstības veicinošos faktorus.
- Intervijās iestādes pārstāvji atzina, ka realizēto projektu rezultātā veiktie infrastruktūras uzlabojumi un attīstība, aprīkojuma iegāde, ieguldījumi mācību programmu modernizēšanā un attīstībā ir nozīmīgs ieguldījums LMA stratēģisko mērķu sasniegšanā – īpaši mākslas izglītības starptautiski atzītas augstas reputācijas ieguvē, **kas bez ES fondu finansējuma nebūtu iespējami**.
- Intervijās tika norādīts, ka ļoti būtiski ir gan ieguldījumi infrastruktūrā un aprīkojumā (ņemot vērā, ka daļa aprīkojuma atsevišķās nodaļās nav mainīta kopš LMA dibināšanas), plānojot infrastruktūras attīstībai 74% piesaistītā ES finansējuma, tomēr nozīmīgu ieguldījumu ES fondu īstēnotie projekti nodrošina arī akadēmiskā un administratīvā personāla kapacitātes stiprināšanā, kā arī ieguldījumus izglītības programmu modernizēšanā un attīstībā.
- Ņemot vērā īstēnotos un īstēnojamos projektus studiju programmu modernizēšanā un jaunu studiju programmu izveidošanā, tiks veicināta kultūrizglītības programmu kvalitāte, piedāvājot arī studiju programmas, kas nebūs pieejamas, piemēram, citās Baltijas valstīs.
- LMA investīcijas veiktas gan infrastruktūrā, gan apmācību programmu pilnveidē, gan kapacitātes stiprināšanā, bet ņemot vērā LMA infrastruktūru, būtu ieteicams nākotnē vairāk īstēnot infrastruktūras projektus izcilības un mākslinieciskās jaunrades attīstībai.

5.3. Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija

JVLMA Zinātniskās darbības attīstības stratēģijā 2016.-2020.gadam⁸⁷ noteikti vidēja termiņa sasniedzamie mērķi, horizontālas prioritātes mērķu sasniegšanai. Stratēģijas ietvaros izstrādāts Rīcības plāns mērķu sasniegšanai. Galvenie stratēģijā noteikti uzdevumi 2016.-2020.gadam ir sekojoši:

- nostiprināt vadošā mūzikas zinātnes pētījumu resursu centra statusu valstī;
- uzturēt augstus pētnieciskā darba kvalitātes standartus;
- veicināt Latvijas mūzikas zinātnes starptautisko atpazīstamību zinātnei.

6.attēls LVLMA. Avots: <https://www.jvlma.lv/lv>

No ES fondiem tieši saņemtais finansējums projektu īstenošanai ES fondu 2007.-2013.gada plānošanas periodā bija 2,3 milj. EUR, t.sk. 2,04 milj. EUR ES fondu finansējums. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda finansējums veido 2,1 milj. EUR (t.sk. 1,8 milj. EUR ES fondu finansējums).

87 https://www.jvlma.lv/data/doc_ieksejie_reglamentejosie_dokumenti/attistibas-strategija-19042017.parjvlma.pdf

JVLMA stratēģija nav detalizēti izstrādāta, tāpēc arī stratēģisko mērķu sasniegšanas analīze ir veikta atbilstoši galvenajiem noteiktajiem attīstības virzieniem.

46.tabula. JVLMA īstenoto projektu ietekme uz iestādes stratēģiskajiem mērķiem

Stratēģiskie mērķi	Īstenotie projekti, kas rada ietekmi uz stratēģisko mērķu sasniegšanu
Nodrošināt studiju pieejamību ikvienam, kam ir vēlme, spējas un atbilstoša sagatavotība.	Neviens ES projekts tieši neietekmē šī mērķa sasniegšanu. Sagaidāmais rezultāts mērķa sasniegšanai - nodrošināts valsts finansēto studiju vietu skaits pilna laika studējošiem atbilstoši kultūrvides attīstības prognozētajam pieprasījumam.
Nodrošināt kvalitatīvas studijas, izvirzot to kā visu iesaistīto personu galveno prioritāti	8.1.1. SAM projekta “Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas īstenoto radošo industriju studiju programmu modernizācija” ietvaros tiek īstenota studiju programmu modernizācija, pielāgojoties tirgus vajadzībām un nodrošinot JVLMA absolventu konkurētspēju darba tirgū. Projekta finansējums: ERAF – 448 300 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 79 112 EUR. Projekts noslēdzies 2019.gada 31.decembrī. Projekta ietvaros veikta dažādu mūzikas instrumentu iegāde un datortehnikas un audiovizuālās tehnikas iegāde mācību telpu aprīkošanai. Iegādāti, piemēram, šādi mūzikas instrumenti: flīģeļi, trompete, pikolo trompete, flīģelhorns, alta flauta, pikolo flautas.⁸⁸ Savukārt Zinātniskās pētniecības centram nodrošināts aprīkojums zinātniskās darbības nodrošināšanai - datortehnika, digitalizācijas tehnika, audio/ video ierakstu sistēmas u.c., nodrošināts aprīkojums mācību auditorijām un citi infrastruktūras ieguldījumi. Saskaņā ar intervijā sniegto informāciju, tehniskā aprīkojuma iegāde ir būtiski veicinājusi zinātnes un radošās industrijas attīstību, veicinot JVLMA virzību uz zinātni, piemēram, iegādājoties aprīkojumu mūzikas terapijas veikšanai - mobilo elektroencefalogrāfu neirofunkcionālo datu reģistrēšanai un apstrādei. Šādas iegādes ļauj JVLMA kļūt par starptautisku pētījumu dalībniekiem. Iegādātās IT sistēmas ļāva būt gatavākiem Covid-19 krīzes situāciju risinājumu piedāvāšanā. Studentiem ir iespēja spēlēt uz kvalitatīviem mūzikas instrumentiem, kā arī intervijā tika uzsvērts, ka tehnoloģiskās un mūzikas instrumentu iegādes ļauj veiksmīgāk piesaistīt ārvalstu ekspertus darbam (vieslekciju, semināru, prakšu) JVLMA, tomēr mūzikas instrumentus ir nepieciešams atjaunot periodiski, tādējādi arī 2021.-2027. gada plānošanas periodā būtu nepieciešams veikt jaunas iegādes, kā arī būtu nepieciešams no dažādiem skatu punktiem pārskatīt mācību saturu, nodrošinot modernākas un konkurētspējīgākas izglītības programmas nākošajā akreditācijas posmā. 2018. gadā tika izveidots pirmās pieturas punkts JVLMA vestibilā, ko lieto visi JVLMA īstenoto radošo industriju studiju programmās studējošie, tādējādi sasniedzot iznākuma rādītāju - 433 personas.
Nodrošināt studiju konkurētspēju.	JVLMA 8.2.2. SAM projekta “JVLMA akadēmiskā personāla stiprināšana jaunveidojamo pedagoģijas studiju programmu kvalitatīvai īstenošanai” mērķis ir stiprināt JVLMA un citu augstāko izglītības institūciju akadēmisko personālu kvalitatīvas pedagoģiskās izglītības nodrošināšanai mūzikā, mākslā, dejā, teātra mākslā un kultūras studijās. Projekta finansējums: ESF – 277 259 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 48 930 EUR. Projekta ietvaros piesaistīti mūzikas jomas profesionāļi no citām ES dalībvalstīm, lai dalītos ar starptautisku pieredzi lekcijās un nodarbībās mūzikas pedagogiem. Tāpat akadēmiskā personāla pulkam piesaistīti JVLMA doktoranti. Atbilstoši intervijā norādītajam, šādi projekti ir nepieciešami, tomēr tajos noteiktie sasniedzamie kritēriji – noteikts ārvalstu docētāju un doktorantu skaits darbā augstskolā – ir neefektīvi, jo sākotnēji augstskolai būtu nepieciešams izstrādāt jēgpilnu cilvēkresursu attīstības plānu, izanalizējot visus pieejamos cilvēkresursus, finanšu resursus, nosakot vajadzības un tikai tad izvērtēt nepieciešamību papildus akadēmiskā personāla piesaistei.
JVLMA darbības un ilgtspējīgas attīstības	Dalība 1.1.1.5. aktivitātes projektā “ Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas starptautiskās sadarbības projektu attīstība pētniecībā un

nodrošināšana, mērķtiecīgāk izmantojot internacionalizācijas procesu iespējas	inovācijās plāno veicināt JVLMA iesaisti daudzpusēju starptautiskās sadarbības pētniecības un inovāciju projektu izstrādē un īstenošanā. Projekta finansējums: ERAF – 73 746 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 13 014 EUR. Projekts tiek īstenots no 2018. gada 1. oktobra līdz 2022. gada 30. septembrim. Saskaņā ar intervijās sniegto informāciju, dalība projektā bija būtisks atspēriens JVLMA spējam un motivācijai piedalīties un spēt iekļauties “Apvārsnis2020” programmas pasākumos. JVLMA ir radusies plašāka pieredze starptautisku projektu sagatavošanā, kļūstot konkurētspējīgākiem un sagatavotākiem dalībai 2021.-2027. plānošanas perioda ietvaros piedāvātajām iespējām projektu konkursos.
Nostiprināt vadošā mūzikas zinātnes pētījumu resursu centra statusu valstī	Dalība 1.1.1.5. aktivitātes projektā “Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas starptautiskās sadarbības projektu attīstība pētniecībā un inovācijās” plāno tieši veicināt JVLMA iesaisti daudzpusēju starptautiskās sadarbības pētniecības un inovāciju projektu izstrādē un īstenošanā un mērķa sasniegšanai līdz 2022.gada 30.septembrim plānotas sekojošas aktivitātes⁸⁹: 1) atbalsta pasākumi starptautisku pētījumu projektu iespēju apzināšanai; 2) atbalsts starptautisku pētījumu projektu ideju attīstīšanai; 3) starptautisku pētījumu projektu pieteikumu izstrāde; 4) informācijas, komunikācijas un publicitātes pasākumi; 5) projekta vadība un īstenošana. Intervijā tika apliecināts, ka projekta ietvaros tiek veikti daudz vairāk pētījumu un Zinātnes pētījumu resursu centrā, apzinot iespējas piedalīties starptautiskos pētījumos. JVLMA 8.2.1. SAM projekta “Mūzikas, mākslas, dejas un kultūras studiju skolotāju studiju programmu jaunveide” mērķis ir pedagoģijas studiju programmu “41. Mūzikas, dejas un mākslas profesionālās ievirzes un interešu izglītības skolotājs” un “42. Mūzikas, teātra mākslas, dejas, mākslas un kultūras studiju skolotājs” jaunveide atbilstoši pedagoga profesijas standartam. Galvenie sasniegtie rezultātu rādītāji ir sekojoši: - slēgto studiju programmu skaits, uz kuru bāzes izveidotas atbalstītās jaunās studiju programmas – 4 studiju programmas slēgtas; - atbalstīto jauno pedagoģijas studiju programmu skaits, kas saņēmušas EQAR aģentūras akreditāciju – 2 jaunas pedagoģijas studiju programmas. Uz izvērtējuma brīdi sadarbībā ar Latvijas Universitāti, LKA, LMA, Daugavpils Universitāti un Liepājas Universitāti izstrādāta pedagoģijas studiju programma “41. Mūzikas, dejas un mākslas profesionālās ievirzes un interešu izglītības skolotājs” un ir licencēta (licence izsniegta 02.09.2020.). Uzņemšana “Mūzikas, dejas, mākslas profesionālās ievirzes un interešu izglītības skolotājs” studiju programmā notiks 2021. gada jūlijā. Turpinās darbs pie studiju programmu slēgšanas. Studiju programma “42. Mūzikas, teātra mākslas, dejas, mākslas un kultūras studiju skolotājs” iesniegta licences saņemšanai Akadēmiskās informācijas centrā. JVLMA 8.2.1. SAM projekta “Profesionālās doktora studiju programmas Mākslās izveide” mērķis ir kopīgās profesionālā doktora studiju programmas Mākslās izstrāde un ieviešana, stiprinot mākslu augstskolu resursu koplietošanu un mazinot studiju programmu fragmentāciju. Programma ir izstrādāta Latvijas mākslu augstskolu sadarbībā atbilstoši JVLMA, LKA un LMA studiju programmu attīstības un konsolidācijas plāniem, attīstības stratēģijās noteiktajam. Uz izvērtējuma brīdi Latvijas mākslu augstskolas ir noslēgušas līgumu par kopīgas studiju programmas profesionālā doktorantūra “Mākslās” izveidi, izstrādāts studiju programmas apraksts un studiju kursu apraksti. Dokumentācija apstiprināta augstskolu Senātos un tā ir sagatavota licencēšanai. Doktorantu uzņemšana plānota 2020. gada rudenī.

Uzturēt pētnieciskā kvalitātes standartus augstus darba	JVLMA 8.2.2. SAM projekta “JVLMA akadēmiskā personāla stiprināšana jaunveidojamo pedagoģijas studiju programmu kvalitatīvai īstenošanai” mērķis ir stiprināt JVLMA un citu augstāko izglītības institūciju akadēmisko personālu kvalitatīvas pedagoģiskās izglītības nodrošināšanai mūzikā, mākslā, dejā, teātra mākslā un kultūras studijās. Veicot ieguldījumu projekta mērķa sasniegšanā, tiks veicināta arī moderna un nākotnes darba tirgus prasībām atbilstošas izglītības sistēmas pilnveide un kompetenču, uzņēmējspējas un radošuma attīstība visos izglītības līmeņos ilgtermiņā, nodrošinot Latvijas viedās specializācijas stratēģijā izvirzītos mērķus. Noteiktie rezultātu rādītāji: – atbalstu saņēmušo doktorantu skaits, kas ieguvuši doktora grādu un 6 mēnešu laikā pēc grāda iegūšanas strādā par akadēmisko personālu augstākās izglītības institūcijā -3, tomēr sakarā ar ārkārtas situāciju valstī uz izsludinātajiem konkursiem neviens doktorants neatsaucās un atkārtoti konkursi netika izsludināti. – atbalstu saņēmušo ārvalsts pasniedzēju skaits, kas 6 mēnešu laikā pēc atbalsta beigām turpina akadēmisko darbu Latvijas augstākās izglītības institūcijā – 1, bet uz izsludināto konkursu nebija piemērota pretendenta un sakarā ar ārkārtas situāciju valstī, atkārtoti konkursi par akadēmiskā personāla piesaisti netika izsludināti. – akadēmiskā personāla skaits, kas pilnveidojuši kompetenci – 14. JVLMA akadēmiskais personāls pilnveido profesionālās angļu valodas prasmes, kā arī tiek plānotas specializētas mācības, kas attīsta akadēmiskā personāla līderību un sadarbības kompetenci. JVLMA 8.2.3 SAM projekta “Labas pārvaldības nodrošināšana Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā” ietvaros 2020. gada septembrī JVLMA 1. kursa studenti projekta aktivitātes “Akadēmiskās integritātes izpratnes nostiprināšana” ietvaros tika informēti par akadēmiskā godīguma principiem. 2020. gada martā tika noslēgts līgums ar ārpakalpojuma veicējiem par kvalitātes vadības sistēmas pilnveides pakalpojuma sniegšanu JVLMA. Projekta īstenošana plānota līdz 2023. gada jūnijam. Projekta finansējums: ESF – 661 130 EUR un valsts budžeta līdzfinansējums – 116 670 EUR. Balstoties uz intervijās sniegto informāciju, JVLMA augstu novērtē iespēju īstenot šādu projektu, jo tā ietvaros tiek padziļināti analizētas JVLMA personāla vajadzības, tiek izvērtēta to prioritāte, piemeklēti atbilstošākie risinājumi. Projekta ietvaros tiek veikts izvērtējums visām studiju programmām, izstrādāts pētījums par JVLMA studiju virziena “Mākslas” studiju programmu atbilstību nepieciešamo cilvēkresursu attīstības prognozēm un profesiju standartos noteiktajām prasībām⁹⁰, notiek sadarbība ar starptautisku izvērtēšanas kompāniju MusiQuE, lai nodrošinātu starptautisko ekspertu piesaisti “Mākslas” studiju programmu izvērtēšanā un citas būtiskas aktivitātes. Intervijā tika norādīts, ka projekta ietvaros šobrīd īstenotā aktivitāte kvalitātes vadības sistēmas pilnveidei ļauj attīstīt kvalitātes vadības sistēmas metodes un rīkus, turot <i>“roku uz pulsa”</i> - analizējot, kādas metodes darbojas un kāda ne, un operatīvi pielāgoties, ja nepieciešamas kādas izmaiņas sistēmā. Arī īstenojot 8.1.1. SAM projektu “Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas īstenoto radošo industriju studiju programmu modernizācija” ietvaros īstenotās aktivitātes veicināja stratēģiskā mērķa sasniegšanu, piemēram, iegādājoties aprīkojumu zinātniski pētnieciskā darba veikšanai un veicot pētnieku apmācības aprīkojuma lietošanā, tādējādi veicinot JVLMA studiju programmu pielāgošanos ne tikai radošajā industrijā, bet arī viedās specializācijas jomām.
Veicināt Latvijas mūzikas zinātnes starptautisko atpazīstamību	Visi projekti, kuru aktivitātes ir saistītas ar studiju programmu modernizāciju un pilnveidošanu, jaunu programmu izveidi, akadēmiskā personāla kompetenču paaugstināšanu, veicina mērķa sasniegšanu. Piemēram 8.1.1. SAM projektā “Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas īstenoto radošo industriju studiju programmu modernizācija” tika modernizētas radošo industriju studiju programmas,

	atjaunotas mācību telpas un veikta virkne informācijas un publicitātes pasākumu Latvijas mūzikas zinātnes atpazīstamībai arī ārpus Latvijas. JVLMA 8.2.3 SAM projekta “Labas pārvaldības nodrošināšana Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā” ietvaros tika izstrādāta Kvalitātes politika,⁹¹ kurā tiek noteikti studiju kvalitāti raksturojošie galvenie indikatori, galvenās rīcības, t.sk. Starptautisko projektu īstenošanā. Dalība 1.1.1.5. aktivitātes projektā “Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas starptautiskās sadarbības projektu attīstība pētniecībā un inovācijās” veicina mūzikas zinātnes Latvijā starptautisko atpazīstamību tiešā veidā, ļaujot JVLMA pētniekiem piedalīties Apvārsnis 2020 starptautiskos pētījumos.
--	---

Avots: CSE COE apkopotie dati no publiski pieejamiem avotiem

JVLMA vienīgā Latvijā nodrošina augstāko izglītību mūzikas jomā. JVLMA nodrošina apmācības divos virzienos: “Mākslas” un “Izglītība un pedagoģija”. JVLMA stratēģijā ir norādīts, ka jānodrošina kvalitatīvas studiju programmas ārvalstu studentiem svešvalodās, tomēr uz izvērtējuma brīdi JVLMA nav studiju programmas, kuras tiktu īstenotas svešvalodā. JVLMA struktūrvienība ir Zinātniskās pētniecības centrs, kas ir augstskolas zinātniskais institūts, kurš iesaistās valsts finansētajās zinātniskās darbības programmās, kā arī attīsta starptautisko sadarbību mūzikas zinātnes jomā un ir vienīgais specializētais muzikoloģijas pētniecības centrs Latvijā, kas ir atbildīgs par savu nozari valstī.

Visi iesniegtie projektu pieteikumi ir apstiprināti un tiek īstenoti, JVLMA ir aktīvi piesaistījusi ES fondu finansējumu, īstenojot projektus, kas veicina JVLMA stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanu. Saskaņā ar intervijās minēto, dažkārt JVLMA tomēr nevar piedalīties kādu SAM projektu sagatavošanā, jo JVLMA neizpilda kvalifikācijas kritērijus, piemēram, saistībā ar studentu skaitu, kad jāuzrāda studentu skaita pieaugums vai infrastruktūras projektos – studentu skaits uz infrastruktūras projektā plānoto m². Intervijā tika norādīts, ka JVLMA mērķis ir sagatavot konkurētspējīgus izcilus absolventus, līdz ar to nav plānots izteikts studentu skaita pieaugums augstskolā, turklāt JVLMA studijas lielākoties ir individuāli balstītas, tādējādi, ja projektu konkursu ietvaros tiek vērtēta izdevumu – ieņēmumu ekonomiskā analīze, kas balstās uz studējoši skaitu augstskolā, JVLMA nespēj izpildīt noteiktos kritērijus un projektus atbilstošā SAM neīsteno.

Īstenoto projektu ietekme uz JVLMA kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem apkopota tabulā zemāk.

47.tabula. JVLMA īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU SFĒRU IETEKME (T-tieša ietekme; N-netieša ietekme)			
	Energo- efektivitātes paaugstinā- šana	Infrastruktūras, aprīkojuma uzlabošana	Apmācību programmu pilnveide SAM 8.1.1. SAM 8.2.1. 1.1.1.5.	Kapacitātes stiprināšana SAM 8.2.2. SAM 8.2.3.
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA				N
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI				
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA				N
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA			T	
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU			T	N
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS			T	N

91 https://www.jvlma.lv/data/doc_kvalitates_vadiba/7.6-2020-09-30-kvalitates-politika-red-1.pdf

JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE			T	T
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA			N	N
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS			T	N
PEDAGOGU UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA			N	T
KARJERAS ATBALSTS			N	T
VIENTĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)			N	T
SAŅEMTAIS ES FONDU FINANSĒJUMS (EUR)	n/a	n/a	866 302	938 389
SAŅEMTAIS ES FONDU FINANSĒJUMS*, KOPĀ	1 804 691 EUR			

Avots: CSE COE apkopotie dati no intervijām un publiski pieejamiem avotiem

Galvenie secinājumi

- ES fondu tiešais ieguldījums JVLMA laika periodā 2007.-2020.gads ir **1 804 691 EUR apmērā** (tajā skaitā plānotais finansējums par projektiem, kuru īstenošana vēl nav noslēgusies).
- JVLMA īstenošanās izglītības programmas **100% saistītas ar kultūrizglītību**, tādējādi visi ES fondu ieguldījumi iestādē ir attiecināmi uz kultūrizglītības attīstību.
- JVLMA īstenojamie ES fondu projekti **tieši ietekmē visus kultūrizglītības** attīstības veicinošos faktorus.
- Intervijās iestādes pārstāvji atzina, ka īstenojamie projekti ir veicinājuši JVLMA dalību starptautiskos pētījumos un sadarbības projektos, sniegts būtisks ieguldījums materiāltehniskās bāzes pilnveidošanai gan mācību, gan pētniecības vajadzībām, veikts mācību programmu pārskats, veikta to modernizēšana un pielāgošana viedās specializācijas jomām, veicinot JVLMA stratēģijā noteikto mērķu sasniegšanu – īpaši mūzikas zinātnes jomā, atzīstot, ka bez **ES fondu finansējuma tas nebūtu iespējams, tomēr norādot, ka nepieciešams turpināt uzsāktās aktivitātes projektu rezultātu ilgtspējības nodrošināšanai.**
- ES fondu īstenojamie projekti nodrošina arī akadēmiskā un administratīvā personāla kapacitātes stiprināšanu.
- Turpināt piesaistīt un izmantot ES fondu finansējumu dažādās jomās, tai skaitā mācību infrastruktūras tālākā uzlabošanā.
- JVLMA specifika – **kvalitatīvais faktors**, kas saistīts ar mērķi sagatavot konkurētspējīgus, izcilus absolventus mūzikas jomā, ietver **īpaši individualizētu pieeju studiju procesā**, kurā ir nepieciešamas investīcijas ilgtspējas nodrošināšanai.

5.4. PIKC Rīgas Dizaina un mākslas vidusskola

RDMV attīstības un investīciju stratēģija 2015.-2020.gadam⁹² nosaka profesionālās izglītības iestādes attīstību, tās stratēģiskos mērķus un galvenos uzdevumus. Laika periodā no 2007.-2020.gadam RDMV ir īstenojusi 3 ES fondu projektus un sadarbībā ar citām institūcijām ir piedalījusies vēl 3 ES fondu projektu īstenošanā, iegūstot tiešu ES fondu finansējumu 2 952 217 EUR apmērā, un netiešus ES fondu ieguldījumus, piedaloties citu iestāžu un institūciju īstenojamajos projektos.

7.attēls PIKC Rīgas Dizaina un mākslas vidusskola
Avots: <https://www.google.com/maps/>

Salīdzinot ar RDMV 2019.gada budžetu un resursiem izdevumu segšanai, kas saskaņā ar RDMV gada publisko pārskatu par 2019.gadu sastādīja 2 432 778 EUR,⁹³ redzams, ka iegūtais ES fondu finansējums sastāda būtisku daļu papildus iestādes ikgadējam finansējumam, un bez šāda ES fondu papildu finansējuma iestādei nebūtu iespējams īstenot attīstības pasākumus augstāk minētajā apmērā. Īstenoto projektu ietekme uz stratēģisko mērķu sasniegšanu un uzdevumu izpildi apkopota tabulā zemāk.

48.tabula. RDMV īstenoto projektu ietekme uz iestādes stratēģiskajiem mērķiem

Stratēģiskie mērķi	Īstenotie projekti, kas rada ietekmi uz stratēģisko mērķu sasniegšanu
Radošās darbības izcilība Kvalitatīvi mākslas un dizaina pētījumi integrēti izglītības procesā ar plašu iesaisti starptautiskajās, valsts un nozaru radošajās programmās, kas sekmē radošo tehnoloģiju pārneš un inovāciju attīstību.	Nav īstenoti ES fondu projekti, kas tieši ietekmētu stratēģiskā mērķa sasniegšanu
Izglītības izcilība Augstas kvalitātes, prestižas, starptautiski atzītas izglītības iespējas, kas iemāca kritiski uztvert un radoši apstrādāt informāciju, analītiski domāt, attīstīt jaunrades spējas un izglītoties mūža garumā, sagatavojot starptautiskajā darba tirgū konkurētspējīgus speciālistus.	Lai gan izvērtējuma sfērā SAM 8.5.3 netiek iekļauts, tika veikta papildus projektu analīze, lai izprastu iestādes stratēģisko mērķu sasniegšanas progresu. Daļība projektā Nr.8.5.1.0/16/I/001 “Profesionālo izglītības iestāžu audzēkņu daļības darba vidē balstītās mācībās un mācību praksēs uzņēmumos”. Projektu īsteno Latvijas Darba devēju konfederācija un projekts attiecas uz visu jomu profesionālās izglītības attīstību, tajā skaitā uz kultūrizglītības attīstību. Projekta kopējais finansējums 15 598 062 EUR, tajā skaitā no ESF finansējums 13 258 352 EUR, un RDMV daļu nav iespējams noteikt, jo RDMV ir tikai viens no projekta dalībniekiem. Projekta ietvaros tiek īstenotas mācības darba vidē un prakse, kur tiek veikta uzņēmēju iesaiste profesionālās izglītības procesā. Kāda no mācību programmas daļām tiek īstenota uzņēmumā, kā rezultātā tiek nodrošinātas profesionālo izglītības iestāžu audzēkņu un absolventu prasmes atbilstoši uzņēmēju pieprasījumam, tiek uzlabota kopējā profesionālās izglītības kvalitāte, tajā skaitā uzņēmēji tiek iesaistīti izglītības programmu izstrādē, piedalās eksāmenu norisē un vērtēšanā, kā arī mācību procesa un prakses nodrošināšanā. Intervijās iestādes vadība norādīja, ka RDMV projektos piedalās kā viena no projekta dalībniecēm un iestāde izmanto visas iespējas, ko šajos projektos var iegūt, tomēr tā kā projekti tiek īstenoti plašākam mērķiestāžu lokam, tad varētu vēlēties plašākas iespējas saņemt šajos projektos piešķirto finansēto atbalstu (pakalpojumus).

92

http://www.rdmv.lv/upload_files/Publikācijas_un_statistika/Rgas_Dizaina_un_mkslas_vidusskolas_Attistibas_Strategija_2015_-2020.pdf

93 https://www.rdmv.lv/upload_files/RESURSI/PUBLIKACIJAS_UN_STATISTIKA/Gada_publiskais_prskats.pdf

Organizācijas izcilība un atpazīstamība Demokrātiska, efektīva un moderna izglītības iestādes darba organizācija, kas veicina izglītības un radošās darbības izcilību, kā arī RDMV (PIKC) atpazīstamību pasaulē.	Dalība projektā Nr.8.5.3.0/16/I/001 “Profesionālās izglītības iestāžu efektīva pārvaldība un personāla kompetences pilnveide”. Projektu īstenoja Valsts izglītības satura centrs un projektā piedalās 20 profesionālās vidējās izglītības iestādes. Projekta kopējais finansējums 6 086 507 EUR, tajā skaitā ES fondu finansējums 5 173 530 EUR, un RDMV daļu nav iespējams noteikt, jo RDMV ir tikai viens no projekta dalībniekiem. Projektā īstenoti atbalsta pasākumi profesionālās izglītības iestāžu attīstības stratēģiju pilnveidei un cilvēkresursu plānu pilnveidei, iestāžu administratīvo darbinieku profesionālās pilnveides pasākumiem, tajā skaitā cilvēkresursu un stratēģiskajai plānošanai, pieaugušo izglītībai, sadarbības veicināšanai ar darba devējiem, administratīvo un vadības kompetenču pilnveidei, digitālajai prasībai; atbalsts pedagogu, prakses vadītāju un amata meistaru, darba vidē balstītu mācību vadītāju un administrācijas pārstāvju vispārējo pamatprasmju un profesionālo kompetenču pilnveidošanu, kā arī stažēšanās pasākumos uzņēmumos un organizācijās Latvijā un citās ES dalībvalstīs; atbalsta pasākumi kapacitātes palielināšanai profesionālās izglītības kvalitātes novērtēšanā un eksaminācijā.
Infrastruktūras izcilība Integrēts un moderns izglītības un radošo darbību veicinošs informatīvais un teritoriālais komplekss ar centru Rīgā.	Īstenots projekts Nr.3DP/3.1.1.1.0/10/IPIA/VIAA/026 “Kultūras ministrijas Rīgas Dizaina un mākslas vidusskolas mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana profesionālās izglītības īstenošanai”, tajā skaitā skolas ēku Lāčplēša ielā 75 un Kr.Valdemāra 139 rekonstrukcija, dabaszinātņu kabinetu modernizācija, iekārtu, aprīkojuma un IT modernizācija izglītības programmām. Projekts īstenots Kr.Valdemāra ielā 139, Rīga un Lāčplēša ielā 55, Rīgā. Projekta finansējums 1 700 426 EUR, tajā skaitā no ERAF līdzekļiem 1 394 073 EUR Īstenots projekts Nr.KPFI-5/42 “Energoefektivitātes paaugstināšana Rīgas Dizaina un mākslas vidusskolas dienesta viesnīcas ēkā”, tajā skaitā veikti kompleksi ēku siltināšanas pasākumi, energoefektivitātes pasākumi siltumapgādes sistēmai, karstajam ūdenim un apgaismojuma sistēmai. Projekts īstenots Ēveles ielā 2, Rīgā. Projekta finansējums 711 915 EUR, tajā skaitā no KPFI līdzekļiem 605 128 EUR. Īstenots projekts Nr.8.1.3.0/16/I/010 “Profesionālās izglītības kompetences centra “Rīgas Dizaina un mākslas vidusskolas” infrastruktūras modernizācija”, tajā skaitā modernizēta dienesta viesnīca, sporta infrastruktūra, dabaszinātņu kabinets “Fizika”, bibliotēkas infrastruktūra, modernizētas profesionālās izglītības programmas un ieviesti inovatīvi IKT risinājumi. Projekts īstenots Kr.Valdemāra ielā 139, Rīga un Ēveles ielā 2, Rīgā. Projekta finansējums 1 121 195 EUR, tajā skaitā no ERAF 953 016 EUR. Dalība projektā Nr.5.6.1.0/17/I/004 “Prototipēšanas darbnīcas “Rīga Makerspace” izveide nekustamajā īpašumā A.Briāna ielā 13, Rīgā”, kuru īsteno VAS “Valsts nekustamie īpašumi”. Projekta ietvaros tiek atjaunotas un uzceltas ēkas, kurās tiks izveidots LMA un RDMV prototipēšanas darbnīcas attiecīgajām izglītības programmām jaunu produktu paraugu izgatavošanai (prototipēšanai). Projekts tiek īstenots A.Briāna ielā 13, Rīgā. Projekta finansējums 5 005 019 EUR, tajā skaitā no ERAF līdzekļiem 4 254 267 EUR un RDMV projekta finansējuma daļu nav iespējams noteikt, jo RDMV ir tikai viens no projekta dalībniekiem. Intervijā iestādes vadība atzina, ka SAM 5.6.1 projekts ir ļoti liels ieguvums iestādes attīstībai un risina fundamentālu problēmu, kas saistīta ar telpu trūkumu iestādes mācību programmu īstenošanai, jaunu programmu izveidei, audzēkņu skaita palielināšanai. Diemžēl SAM 5.6.1 ietvaros nav iespējams iegādāties mācību iekārtas un tehnoloģijas, kas būtu nepieciešamas pilnvērtīgai jauno telpu aprīkošanai. Vērtējot papildus nepieciešamos ieguldījumus iestādes infrastruktūras attīstībai, iestādes vadība norādīja, ka nākotnē nepieciešami papildu ieguldījumi darbnīcu infrastruktūrā un iekārtās ~ 3 milj. EUR apmērā, jauna mācību korpusa būvniecībai un aprīkošanai ar nepieciešamo aprīkojumu un iekārtām ~ 5-7 milj. EUR. Vienlaikus iestādes vadība atzina, ka realizēto projektu rezultātā veiktie infrastruktūras uzlabojumi un attīstība, aprīkojuma iegāde, ieguldījumi mācību programmu modernizēšanā un attīstībā ir nozīmīgs ieguldījums

	RDMV attīstībā un izaugsmē, kas bez ES fondu finansējuma nebūtu iespējami.
--	--

Avots: <https://www.rdmv.lv/lv/news/resursi/publikacijas-un-statistika>; CSE COE apkopotie dati no publiski pieejamiem avotiem

RDMV laika periodā no 2007.-2020.gadam ir plaši izmantojusi iespējas pieteikties uz ES fondu projektiem un īstenojusi projektus dažādās stratēģiskās attīstības jomās. Īstenotie infrastruktūras projekti (pēc to pabeigšanas) būtiski uzlaboja iestādes mācību un sadzīves infrastruktūru, veicinot stratēģiskā mērķa 'Infrastruktūras izcilība' sasniegšanu. Savukārt RDMV dalība kapacitātes stiprināšanas un apmācības programmu izveides projektos ir sekmējusi iestādes virzību uz tādu stratēģisko mērķu sasniegšanu kā 'Izglītības izcilība' un 'Organizācijas izcilība un atpazīstamība'.

RDMV ir profesionālās vidējās izglītības iestāde, kuras visas izglītības programmas ir saistītas ar kultūrizglītības iegūšanu. Tādējādi īstenoto projektu un saņemtā finansējuma ietekme uz kultūrizglītības attīstību kopumā ir tieša. Izvērtējot dažādus kultūrizglītības attīstības faktorus un īstenoto projektu ietekmi uz tiem, secināms, ka īstenotie projekti katrs savā jomā kopā ir **tieši ietekmējuši visus kultūrizglītības attīstības faktorus** RDMV. Īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem apkopota tabulā zemāk.

49.tabula. RDMV īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU SFĒRU IETEKME (KPFI, DP,SAM) (T-tieša ietekme; N-netieša ietekme)			
	Energo- efektivitātes paaugstinā- šana KPFI 5/42	Infrastruktūras, aprīkojuma uzlabošana DP 3.1.1.1 SAM 5.6.1 SAM 8.1.3	Apmācību programmu pilnveide SAM 8.5.1	Kapacitātes stiprināšana SAM 8.5.3.
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA	T	T		
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI	T	T		
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA	T	T		
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA		T		
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU	N	N		N
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS	N	T	N	T
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE		N	T	T
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA		T	N	N
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS			T	T
PEDAGOGU UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA			N	T
KARJERAS ATBALSTS			N	T
VIENLĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)		T	N	N
SAŅEMTAIS ES FONDU FINANSĒJUMS (EUR)	605 128	2 347 089	n/a	n/a
SAŅEMTAIS ES FONDU FINANSĒJUMS*, KOPĀ *RDMV ir tiešais finansējuma saņēmējs	2 952 217 EUR			

Avots: CSE COE apkopotie dati no intervijām un publiski pieejamiem avotiem

Galvenie secinājumi

- ES fondu tiešais ieguldījums RDMV laika periodā 2007.-2020.gads ir **2 952 217 EUR apmērā** (tajā skaitā plānotais finansējums par projektiem, kuru īstenošana vēl nav pabeigta). Papildus saņemts ES fondu finansējuma ieguldījums, piedaloties citu iestāžu un institūciju projektos.
- RDMV īstenotās izglītības programmas **100% saistītas ar kultūrizglītību**, tā kā visi ES fondu ieguldījumi iestādē ir attiecināmi uz kultūrizglītības attīstību.
- RDMV īstenotie ES fondu projekti **ietekmē gandrīz visus kultūrizglītības** attīstības veicinošos faktorus.
- Intervijās iestādes vadība atzina, ka realizēto projektu rezultātā veiktie infrastruktūras uzlabojumi un attīstība, aprīkojuma iegāde, ieguldījumi mācību programmu modernizēšanā un attīstībā ir nozīmīgs ieguldījums RDMV attīstībā un izaugsmē, **kas bez ES fondu finansējuma nebūtu iespējami**.
- Intervijās RDMV vadība norādīja, ka kaut arī ieguldījumi infrastruktūrā un aprīkojumā ir viskritiskākie, tomēr iestāde augstu novērtē personāla pilnveidošanas un kapacitātes stiprināšanas nepieciešamību, kā arī nepieciešamos ieguldījumus izglītības programmu modernizēšanā un attīstībā, kas ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodā **bija nepietiekami (tikai netiešie projekti)**.

5.5. PIKC Nacionālā Mākslu vidusskola

NMV tika izveidota 2016.gadā, reorganizējot Jaņa Rozentāla Rīgas Mākslas vidusskolu un Rīgas Doma kora skolu. PIKC NMV attīstības un investīciju stratēģija 2015.-2020.gadam ir izstrādāta, balstoties Valsts Kultūrpolitikas pamatnostādņu 2014.-2020.gadam "Radošā Latvija" stratēģisko mērķi 5.2.1. un atbilst Latvijas Nacionālā attīstības plānā 2014.-2020.gadam noteiktajam virzienam, kas paredz stiprināt kvalitāti un izcilību profesionālajā kultūrizglītībā.

8.attēls PIKC Nacionālā Mākslu vidusskola, Avots: <https://www.nmv.lv/>

2017.gadā NMV tika pievienotas Emīla Dārziņa mūzikas vidusskola un Rīgas Horeogrāfijas vidusskola. Laika periodā no 2007.-2020.gadam NMV un tajā iekļautās izglītības iestādes katra atsevišķi pirms pievienošanas NMV un reorganizācijas ir īstenojušas 4 ES fondu projektus un sadarbībā ar citām institūcijām ir piedalījušās vēl vienā ES fondu projekta īstenošanā, iegūstot tiešu ES fondu finansējumu 6 387 903 EUR apmērā, kā arī netiešus ES fondu ieguldījumus, piedaloties citu iestāžu un institūciju īstenotajos projektos.

Salīdzinot ar NMV 2019.gada pamatbudžeta tāmi Nr.222068920000000001B un resursiem izdevumu segšanai, kas sastādīja 6 041 671 EUR,⁹⁴ redzams, ka iegūtais ES fondu finansējums sastāda būtisku daļu papildus iestādes ikgadējam finansējumam, un bez šāda ES fondu papildu finansējuma iestādei nebūtu iespējams īstenot attīstības pasākumus. Īstenoto projektu ietekme uz stratēģisko mērķu sasniegšanu apkopota tabulā zemāk.

94 <https://www.nmv.lv/lv/dokumenti>

50.tabula. NMV īstenoto projektu ietekme uz iestādes stratēģiskajiem mērķiem

Stratēģiskie mērķi	Īstenotie projekti, kas rada ietekmi uz stratēģisko mērķu sasniegšanu
Veicināt kvalitāti un izcilību vidējā profesionālajā kultūrizglītībā, izveidojot materiāli tehniski labi aprīkotas, modernus kultūrizglītības kompetences centrus, kas nodrošina bāzi izcilību sagatavošanai mākslā, mūzikā un dejā.	Īstenots projekts Nr.KPFI-5/45 "Energoefektivitātes paaugstināšana Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolas ēkā", tajā skaitā veikti kompleksi ēku siltināšana pasākumi, energoefektivitātes pasākumi siltumapgādes sistēmai, karstajam ūdenim un apgaismojuma sistēmai. Projekta rezultātā ir samazināts siltumenerģijas patēriņš un uzlabota mācību vide izglītības programmu īstenošanai. Projekts īstenots Kalnciema ielā 10/12, Rīgā. Projekta finansējums 378 979 EUR, tajā skaitā no KPFI 328 773 EUR. Īstenots projekts Nr.3DP/3.1.1.0/10/IPIA/VIAA/001 "JRRMV mācību aprīkojuma modernizācija profesionālo izglītības programmu īstenošanai". Projekta rezultātā ir modernizētas datorklase, grafikas darbnīcas, uzlaboti vizuāli plastiskās mākslas materiāli tehniskā bāze, uzlabota foto studija un laboratorijas materiāli tehniskā bāze, modernizētas multimediju laboratorija, veidošanas darbnīca, divi dabaszinātnu (fizikas un informācijas tehnoloģiju) kabineti un bibliotēka. Iegādātas iekārtas un aprīkojums mācību procesa vajadzībām. Projekts īstenots Hāmaņa ielā 2a, Rīgā. Projekta finansējums 728 547 EUR, tajā skaitā no ERAF 646 210 EUR. Īstenots projekts Nr.8.1.3.0/17/I/005 "PIKC "Nacionālā Mākslu vidusskola" modernizācija". Projekta ietvaros veikta vispārīzglītojošo un mākslas, foto un multimediju dizaina mācību priekšmetu telpu pārbūve Slokas ielā 52a un 52b, sporta infrastruktūras izbūve Meža ielā 15 un mācību korpusa pārbūve Kalnciema ielā 10/12, Rīgā. Projekta finansējums 5 729 916 EUR, tajā skaitā no ERAF 4 870 429 EUR. Īstenots projekts Nr.4.2.1.2/18/I/014 "Energoefektivitātes paaugstināšana PIKC "Nacionālā Mākslu vidusskola" ēkā Slokas ielā 52b, Rīgā". Projekta ietvaros tiek veikta Slokas ielas 52b ēkas pārbūve, nodrošinot ēkas energoefektivitātes paaugstināšanu. Projekta finansējums 638 225 EUR, tajā skaitā no ERAF 542 491 EUR. Intervijās ar iestādes vadību tika noskaidrots, ka novecojusi materiāltehniskā bāze mūzikas nozares izglītības programmām, mācību infrastruktūras un telpu trūkums vispārīzglītojošo un profesionālo mācību priekšmetu apguvei visās struktūrvienībās, sporta infrastruktūras trūkums, kā arī nepietiekams vietu skaits dienesta viesnīcā ir galvenie šķēršļi iestādes veiksmīgai attīstībai. Pateicoties īstenotajiem ES fondu finansētajiem projektiem, ir veikti būtiski ieguldījumi mācību infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošanā un modernizēšanā, tomēr nepieciešami arī turpmāki ieguldījumi infrastruktūrā, lai nodrošinātu papildu audzēkņu uzņemšanu un izglītību programmu attīstību. Vienlaikus iestādes vadība atzina, ka realizēto projektu rezultātā veiktie infrastruktūras un mācību aprīkojuma uzlabojumi un modernizācija ir nozīmīgs ieguldījums NMV attīstībā un izaugsmē, kas bez ES fondu finansējuma nebūtu iespējami. Attiecībā uz nepieciešamajiem uzlabojumiem ES fondu finansējuma saņemšanā vēlams būtu birokrātisko procedūru vienkāršošana, tai skaitā iepirkumu procedūru efektivitātes pilnveidošana.
Sekmēt daudzveidīgu, kvalitatīvu un pieejamu kultūrizglītības piedāvājumu nacionālās identitātes stiprināšanai un radošas ekonomikas izaugsmei, kā arī veicināt personības radošuma attīstību visos izglītības līmeņos.	Dalība projektā Nr.8.5.3.0/16/I/001 "Profesionālās izglītības iestāžu efektīva pārvaldība un personāla kompetences pilnveide". Projektu īstenoja Valsts izglītības satura centrs un projektā piedalījās 20 profesionālās vidējās izglītības iestādes. Projekta kopējais finansējums 6 086 507 EUR, tajā skaitā no ES fondiem 5 173 530 EUR, un NMV daļu nav iespējams noteikt, jo NMV ir tikai viens no projekta dalībniekiem. Intervijās iestādes vadība norādīja, ka piedalīties šādos projektos ir ļoti vērtīgi, jo projekta ietvaros tiek nodrošinātas lekcijas par interesantām tēmām, pedagogiem ir iespēja satikt savus kolēģus no citām izglītības iestādēm un apmainīties ar pieredzi. Šādi pasākumi arī mazina ikdienas rutīnu un piešķir jaunu motivāciju turpmākajam darbam. Vērtējot pieejamo finansējumu, ES fondu 2007.-2013. un 2014.-2020.gada plānošanas periodos, apjomīgākie ieguldījumi bija iespējami infrastruktūras attīstībā, tomēr ES fondu 2021.-2027.gada plānošanas periodā būtu vēlams atbalsts arī izglītības programmu pilnveidošanai un attīstībai, inovācijām

	mācību priekšmetu saturā, inovatīvu starpnozaru izglītības programmu izveidē, kā arī personāla piesaistē un kompetences paaugstināšanā.
--	---

Avots: www.nmv.lv/lv/projekti; CSE COE apkopotie dati no publiski pieejamiem avotiem

NMV laika periodā no 2007.-2020.gadam ir plaši izmantojusi iespējas pieteikties uz ES fondu finansētiem projektiem un īstenojusi projektus dažādās stratēģiskās attīstības jomās. Īstenotie infrastruktūras projekti (pēc to pabeigšanas) būtiski uzlaboja iestādes mācību un sadzīves infrastruktūru, veicinot stratēģisko mērķu sasniegšanu. ES fondu 2021.-2027.gada plānošanas periodā NMV būtu nepieciešams apjomīgāks atbalsts apmācību programmu pilnveidei un attīstībai, kā arī kapacitātes stiprināšanai, ja šāda mērķa ES fondu finansējums būs pieejams.

NMV ir profesionālās vidējās izglītības iestāde, kuras visas izglītības programmas ir saistītas ar kultūrizglītības iegūšanu. Tādējādi īstenoto projektu un saņemtā finansējuma ietekme uz kultūrizglītības attīstību kopumā ir tieša. Izvērtējot dažādus kultūrizglītības attīstības faktoros un īstenoto projektu ietekmi uz tiem, secināms, ka īstenotie projekti katrs savā jomā kopā ir **tieši ietekmējuši lielāko daļu kultūrizglītības attīstības faktoru** NMV. Īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem apkopota tabulā zemāk.

51.tabula. NMV īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU SFĒRU IETEKME (KPFI, DP,SAM) (T-tieša ietekme; N-netieša ietekme)			
	Energo- efektivitātes paaugstinā- šana KPFI 5/45 SAM 4.2.1.2	Infrastruktūras, aprīkojuma uzlabošana DP 3.1.1.1 SAM 8.1.3	Apmācību programmu pilnveide	Kapacitātes stiprināšana SAM 8.5.3
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA	T	T		
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI	T	T		
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA	T	T		
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA		T		
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU	N	N		T
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS	N	T		T
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE		N		N
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA		T		N
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS				
PEDAGOGU UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA				T
KARJERAS ATBALSTS				N
VIENTĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)		T		T
SAŅEMTAIS ES FONDU FINANSĒJUMS (EUR)	871 264	5 516 639	n/a	n/a
SAŅEMTAIS ES FONDU FINANSĒJUMS*, KOPĀ *NMV ir tiešais finansējuma saņēmējs	6 387 903 EUR			

Avots: CSE COE apkopotie dati no intervijām un publiski pieejamiem avotiem

Galvenie secinājumi

- ES fondu tiešais ieguldījums NMV laika periodā 2007.-2020.gads ir **6 387 903 EUR apmērā** (tajā skaitā plānotais finansējums par projektiem, kuru īstenošana vēl nav pabeigta). Papildus saņemts ES fondu finansējuma ieguldījums, piedaloties citu iestāžu un institūciju projektos.
- NMV īstenošanās izglītības programmas **100% saistītas ar kultūrizglītību**, tā kā visi ES fondu ieguldījumi iestādē ir attiecināmi uz kultūrizglītības attīstību.
- NMV īstēnotie ES fondu projekti **tieši ietekmē gandrīz visus kultūrizglītības attīstības veicinošos faktorus**.
- Intervijās iestādes vadība atzina, ka realizēto projektu rezultātā veiktie infrastruktūras uzlabojumi un attīstība, kā arī ieguldījumi aprīkojuma modernizēšanā un iegādē ir nozīmīgs ieguldījums NMV attīstībā un izaugsmē, **kas bez ES fondu finansējuma nebūtu iespējami**.
- ES fondu 2021.-2027.gada plānošanas periodā NMV būtu nepieciešams apjomīgāks **atbalsts apmācību programmu pilnveidei un attīstībai, kā arī kapacitātes stiprināšanai**, ja šāda mērķa ES fondu finansējums būs pieejams.

5.6. PIKC Rīgas Mākslas un mediju tehnikums

9.attēls PIKC Rīgas Mākslas un mediju tehnikums,
Avots: <https://www.rmmt.lv/>

RMMT stratēģiskais plāns 2020.gadam⁹⁵ nosaka profesionālās izglītības iestādes attīstību, tās stratēģiskos mērķus un uzdevumus. RMMT laika periodā no 2007.-2020.gadam ir īstenojis 4 ES fondu finansētus projektus un sadarbībā ar citām institūcijām ir piedalījies vēl 2 ES fondu finansēto projektu īstenošanā, iegūstot tiešu ES fondu finansējumu 7 085 677 EUR apmērā, un netiešus ES fondu ieguldījumus, piedaloties citu iestāžu un institūciju īstēnotajos projektos.

Iegūtais ES fondu finansējums sastāda būtisku daļu papildus iestādes ikgadējam finansējumam, un bez šāda ES fondu papildu finansējuma iestādei nebūtu iespējams īstenot attīstības pasākumus augstāk minētajā apmērā. Īstēnoto projektu ietekme uz stratēģisko mērķu sasniegšanu un uzdevumu izpildi apkopota tabulā zemāk.

52.tabula. RMMT īstēnoto projektu ietekme uz iestādes stratēģiskajiem mērķiem

Stratēģiskie mērķi	Īstēnotie projekti, kas rada ietekmi uz stratēģisko mērķu sasniegšanu
Nodrošināt RMMT ilgtspējīgu attīstību	Īstēnots projekts Nr.KPFI-15.3/27 "Rīgas Amatniecības vidusskolas dienesta viesnīcas un sporta zāles Jūrmalas gatvē 90 energoefektivitātes paaugstināšana". Projekta finansējums 906 496 EUR, tajā skaitā no KPFI 501 625 EUR. Īstēnots projekts Nr.KPFI-15.4/36 "Rīgas Amatniecības vidusskolas ēku Jūrmalas gatvē 90 energoefektivitātes paaugstināšana no valsts budžeta programmas "Klimata pārmaiņu finanšu instruments"

95 http://www.rmmt.lv/images/docs/pasvertejumi/RMMT%20pasvertejuma%20zinojums%202020_compressed%201.pdf

	līdzfinansētā projekta ietvaros". Projekta finansējums 1 033 619 EUR, tajā skaitā no KPFI 767 825 EUR. KPFI projektu ietvaros veikti kompleksi ēku siltināšanas un energoefektivitātes pasākumi. Projekta rezultātā ir samazināts siltumenerģijas patēriņš un uzlabota mācību vide izglītības programmu īstenošanai, kā arī sadzīves apstākļi audzēkņiem, kas izmanto dienesta viesnīcu. Īstenots projekts Nr. 3DP/3.1.1.1.0/10/IPIA/VIAA/031 "Rīgas Amatniecības vidusskolas mākslas izglītības programmu īstenošanu nodrošinot infrastruktūras uzlabošanu". Projekta rezultātā ir modernizētas mācību telpas, mācību darbnīcas nokomplektētas ar nepieciešamajām iekārtām, iegādāts papildus aprīkojums (236 vienības), mākslas izglītības programmu īstenošanas nodrošināšanai, renovēta un aprīkota iestādes bibliotēka. Projekts īstenots Jūrmalas gatve 96, Rīga. Projekta finansējums 1 362 995 EUR, tajā skaitā no ERAF 1 170 827 EUR. Īstenots projekts Nr.8.1.3.0/16/I/013 "Rīgas Mākslas un mediju tehnikuma modernizēšana specifiskā atbalsta mērķa 8.1.3. "Palielināt modernizēto profesionālās izglītības iestāžu skaitu" ietvaros". Projekta ietvaros ir veikta daudzfunkcionāla mācību korpusa būvniecība, esošā mācību un sabiedriskā korpusa pārbūve, dienesta viesnīcas pārbūve, izveidojot vienotu tehnikuma ēku kompleksu. Projekta ietvaros ir iegādāts mācību aprīkojums 11 prioritāro izglītības programmu īstenošanai 12 kvalifikācijās, kā arī veikta dienesta viesnīcas apgāde ar nepieciešamo aprīkojumu. Projekts tiek īstenots Jūrmalas gatvē 90, Rīgā, Jūrmalas gatvē 96, Rīgā, Jūrmalas gatvē 96 k-2, Rīgā. Projekta finansējums 5 465 177 EUR, tajā skaitā no ERAF 4 645 400 EUR. Iestādes vadība intervijās uzsvēra, ka iestādes ilgtspējīga attīstība tiek nodrošināta, pilnveidojot un attīstot iestādes infrastruktūru, izstrādājot jaunas un modernizējot esošās izglītības programmas, kas tiek pieprasītas darba tirgū. Būtisks iestādes ilgtspējīgas attīstības nodrošināšanas aspekts ir iesaistīšanās ES fondu projektos, lai saņemtu papildu finansējumu iestādes attīstības nodrošināšanai.
Pilnveidot profesionālās izglītības kvalitāti, aktualizējot esošās un veidojot jaunas izglītības programmas, saglabājot Profesionālās izglītības kompetences centra statusu mākslā un dizainā ar specializāciju koka mākslā, metālmākslā un audio vizuālā mediju mākslā	Lai gan izvērtējuma sfērā SAM 8.5.1 netiek iekļauts, tika veikta papildus projektu analīze, lai izprastu iestādes stratēģisko mērķu sasniegšanas progresu. Dalība projektā Nr.8.5.1.0/16/I/001 "Profesionālo izglītības iestāžu audzēkņu dalības darba vidē balstītās mācībās un mācību praksēs uzņēmumos". Projektu īsteno Latvijas Darba devēju konfederācija un projekts attiecas uz visu jomu profesionālās izglītības attīstību, tajā skaitā uz kultūrizglītības attīstību. Projekta kopējais finansējums 15 598 062 EUR, tajā skaitā no ESF 13 258 352 EUR, un RMMT daļu nav iespējams noteikt, jo RMMT ir tikai viens no projekta dalībniekiem. Projektu ietvaros tiek īstenotas mācības darba vidē un prakse, kur tiek veikta uzņēmēju iesaiste profesionālās izglītības procesā, kā kādas no mācību programmas daļām tiek īstenota uzņēmumā, kā rezultātā tiek nodrošinātas profesionālo izglītības iestāžu audzēkņu un absolventu prasmes atbilstoši uzņēmēju pieprasījumam, tiek uzlabota kopējā profesionālās izglītības kvalitāte, tajā skaitā uzņēmēji tiek iesaistīti izglītības programmu izstrādē, piedalās eksāmenu norisē un vērtēšanā, kā arī mācību procesa un prakses nodrošināšanā. Intervijā iestādes vadība uzsvēra, ka profesionālo izglītības programmu kvalitātes pilnveidošana, jaunu izglītības programmu izstrāde tiek veikta, izmantojot pieejamos ES fondu līdzekļus, tajā skaitā infrastruktūras modernizēšanai. Īstenoto projektu rezultātā izveidota RMMT izglītības programmu popularizēšanas sistēma, tiek veicināta sadarbība ar darba tirgus pārstāvjiem un sadarbības partneriem, tos iesaistot gan izglītības kvalitātes vērtēšanā, gan izglītības programmu īstenošanā, piemēram, modulāro struktūru izstrādi dažādām profesiju specialitātēm. Vienlaikus papildu ES fondu finansējums profesionālās izglītības programmu izstrādei un attīstībai veicinātu un stiprinātu iestādes kultūrizglītības kvalitāti un tās pilnveidošanu.
Radīt apstākļus personības radošai attīstībai	Lai gan izvērtējuma sfērā SAM 8.5.3 netiek iekļauts, tika veikta papildus projektu analīze, lai izprastu iestādes stratēģisko mērķu sasniegšanas progresu. Dalība projektā Nr.8.3.5.0/16/I/001 "Karjeras atbalsts vispārējās un profesionālās izglītības iestādēs". Projektu īsteno Valsts

	izglītības attīstības aģentūra un projekts attiecas uz profesionālās izglītības iestādēm, kurām piešķirts profesionālās izglītības kompetences centra statuss, tajā skaitā attiecīgajām kultūrizglītības iestādēm. Projekta kopējais finansējums 21 645 410 EUR, tajā skaitā no ESF- 18 398 598 EUR, un RMMT daļu nav iespējams noteikt, jo RMMT ir tikai viens no projekta dalībniekiem. Projekta ietvaros tiek veikta specifiskā atbalsta īstenošanā iesaistīto vispārējās un profesionālās izglītības iestāžu pedagogu karjeras konsultantu un karjeras atbalsta īstenošanā iesaistīto speciālistu papildizglītība karjeras atbalsta pasākumu īstenošanas jautājumos; karjeras atbalsta pasākumu (tai skaitā karjeras informācijas, karjeras izglītības un karjeras konsultāciju) īstenošana specifiskā atbalsta īstenošanā iesaistīto izglītības iestāžu izglītojamiem visos Latvijas novados un republikas pilsētās. Saskaņā ar iestādes vadības sniegto informāciju, RMMT īsteno pasākumus apstākļu radīšanai personības radošai attīstībai, pilnveidojot RMMT audzēkņu audzināšanas darbu (audzēkņu adaptācijas pasākumi), jaunas informācijas sistēmas ar e-vidi ieviešanā, audzēkņu pašpārvaldes sistēmas pilnveidošanā, īstenojot izglītojamo karjeras izglītības pasākumus. Specializētas atbalsta programmas, kuras finansētu par ES fondu līdzekļiem, sekmētu minēto un papildu pasākumu īstenošanu audzēkņu personības radošai attīstībai.
--	--

Avots: <http://www.rmmt.lv/projekti>; CSE COE apkopotie dati no publiski pieejamiem avotiem

RMMT laika periodā no 2007.-2020.gadam ir plaši izmantojusi iespējas pieteikties uz ES fondu projektiem un īstenojusi projektus dažādās stratēģiskās attīstības jomās. Īstenotie infrastruktūras projekti (pēc to pabeigšanas) būtiski uzlabo iestādes mācību un sadzīves infrastruktūru, veicinot RMMT ilgtspējīgu attīstību. Ieguldījumi izglītības programmu pilnveidošanā un jaunu programmu izstrādē sekmē profesionālās izglītības kvalitātes nodrošināšanu, kā arī Profesionālās izglītības kompetences centra statusu mākslā un dizainā ar specializāciju koka mākslā, metālmākslā un audio vizuālā mediju mākslā. Audzēkņu personību radošai attīstībai tiek īstenoti pasākumi, kas vērsti uz karjeras, kā arī citu audzēkņiem nepieciešamo atbalstu.

RMMT ir profesionālās vidējās izglītības iestāde, kuras visas izglītības programmas ir saistītas ar kultūrizglītības iegūšanu. Tādējādi īstenoto projektu un saņemtā finansējuma ietekme uz kultūrizglītības attīstību kopumā ir tieša. Izvērtējot dažādus kultūrizglītības attīstības faktoros un īstenoto projektu ietekmi uz tiem, secināms, ka īstenotie projekti katrs savā jomā kopā ir **tieši ietekmējuši visus kultūrizglītības attīstības faktoros** RMMT. Īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem apkopota tabulā zemāk.

53.tabula. RMMT īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU SFĒRU IETEKME (KPFI, DP,SAM) (T-tieša ietekme; N-netieša ietekme)			
	Energo- efektivitātes paaugstinā- šana KPFI 15.3/27 KPFI 15.4/36	Infrastruktūras, aprīkojuma uzlabošana DP 3.1.1.1 SAM 8.1.3	Apmācību programmu pilnveide SAM 8.5.1 1.2.1.1.3.	Kapacitātes stiprināšana SAM 8.3.5
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA	T	T		
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI	T	T		
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA	T	T		
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA		T		
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU	N	N	N	T

IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS	N	T	T	T
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE		T	T	T
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA		T	T	N
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS			T	T
PEDAGOGU UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA			N	T
KARJERAS ATBALSTS			N	T
VIENTĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)		T	N	T
SAŅEMTAIS ES FONDU FINANSĒJUMS (EUR)	1 269 450	5 816 227	n/a	n/a
SAŅEMTAIS ES FONDU FINANSĒJUMS*, KOPĀ	7 085 677 EUR			
*RMMT ir tiešais finansējuma saņēmējs				

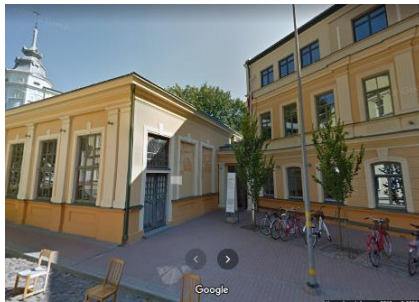
Avots: CSE COE apkopotie dati no intervijām un publiski pieejamiem avotiem

Galvenie secinājumi

- ES fondu tiešais ieguldījums RMMT laika periodā 2007.-2020.gads ir **7 085 677 EUR apmērā** (tajā skaitā plānotais finansējums par projektiem, kuru īstenošana vēl nav pabeigta). Papildus saņemts ES fondu finansējuma ieguldījums, piedaloties citu iestāžu un institūciju projektos.
- RMMT īstenošanās izglītības programmas **95% saistītas ar kultūrizglītību**, tā kā visi ES fondu ieguldījumi iestādē ir attiecināmi uz kultūrizglītības attīstību.
- RMMT īstenojamie ES fondu projekti **tieši ietekmē visus kultūrizglītības** attīstības veicinošos faktorus.
- Intervijās iestādes vadība atzina, ka realizēto projektu rezultātā veiktie infrastruktūras uzlabojumi un attīstība, aprīkojuma iegāde, ieguldījumi mācību programmu modernizēšanā un attīstībā ir nozīmīgs ieguldījums RMMT attīstībā un izaugsmē, **kas bez ES fondu finansējuma nebūtu iespējami**.
- Intervijās RMMT vadība norādīja, ka projektu īstenošanas administratīvi tika samazināts piešķirtais finansējums, kas neļāva pilnībā pabeigt sākotnēji projektos plānotās aktivitātes, kā rezultātā **nepieciešami papildu ieguldījumi iestādes infrastruktūras un aprīkojuma attīstībā**.
- RMMT vadība norāda, ka **specifiska un dārga tehniskā aprīkojuma iegādi būtu nepieciešams plānot valstī kopumā**, nevis katrai iestādei atsevišķi, veicinot starpiestāžu sadarbību un noteiktu izglītības programmu koncentrāciju atsevišķās izglītības iestādēs, kas spēj nodrošināt pilnvērtīgu izglītības programmas apmācību augstā kvalitātē.

5.7. PIKC Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskola

LMMDV attīstības un investīciju stratēģija 2015.-2020.gadam⁹⁶ nosaka profesionālās izglītības iestādes attīstību, tās stratēģiskos mērķus un uzdevumus. LMMDV tika izveidota ar 2016.gada 1.septembri, reorganizējot un apvienojot Liepājas Dizaina un mākslas vidusskolu un Emiļa Melngaiļa Liepājas Mūzikas vidusskolu.

10.attēls PIKC Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskola
Avots: <https://www.google.com/maps/>

LMMDV laika periodā no 2007.-2020.gadam ir īstenojusi 4 ES fondu projektus un sadarbībā ar citām institūcijām ir piedalījusies vēl 1 ES fondu projekta īstenošanā, iegūstot tiešu ES fondu finansējumu 3 943 701 EUR apmērā un netiešus ES fondu ieguldījumus, piedaloties citu iestāžu un institūciju īstētajos projektos. Salīdzinot ar LMMDV 2019.gada budžetu un resursiem izdevumu segšanai, kas saskaņā ar LMMDV gada publisko pārskatu par 2019.gadu sastādīja orientējoši 3 127 200 EUR (bilances aktīvu kopsumma 1 980 654 EUR),⁹⁷ redzams, ka iegūtais ES fondu finansējums sastāda būtisku daļu papildus iestādes ikgadējam finansējumam, un bez šāda ES fondu papildu finansējuma iestādei nebūtu iespējams īstenot attīstības pasākumus augstāk minētajā apmērā. Īstenoto projektu ietekme uz stratēģisko mērķu sasniegšanu un uzdevumu izpildi apkopota tabulā zemāk.

54.tabula. LMMDV īstenoto projektu ietekme uz iestādes stratēģiskajiem mērķiem

Stratēģiskie mērķi	Īstenotie projekti, kas rada ietekmi uz stratēģisko mērķu sasniegšanu
Kvalitatīvs un izcilību veidojošu profesionālās izglītības process, atbilstoši Eiropas augstāko izglītības iestāžu prasībām, sekmējot izcilību Starpnozaru izglītības un radošo industriju attīstību veicinošu izglītības programmu izveide un esošo programmu satura pilnveide atbilstoši darba tirgus prasībām un reģionālajām vajadzībām Radošas ekonomikas izaugsme mūžizglītības kontekstā Izglītojamo konkurētspēja darba tirgū Eiropā un mainīgajā darba vidē	Dalība projektā Nr.8.5.3.0/16/I/001 “Profesionālās izglītības iestāžu efektīva pārvaldība un personāla kompetences pilnveide”. Projektu īstenoja Valsts izglītības satura centrs un projektā piedalās 20 profesionālās vidējās izglītības iestādes. Projekta kopējais finansējums 6 086 507 EUR, tajā skaitā no ES fondiem 5 173 530 EUR, un LMMDV daļu nav iespējams noteikt, jo LMMDV ir tikai viens no projekta dalībniekiem. Intervijās iestādes pārstāvji pastāstīja, ka šī projekta ietvaros tika izstrādāts iestādes Cilvēkresursu attīstības plāns, kā arī radīta iespēja pedagogiem apmeklēt seminārus un lekcijas par interesantām un noderīgām tēmām. Iestāde, labprāt, piedalītos šādās aktivitātēs vairāk, ja būtu iespēja.
Kultūrizglītības resursu (cilvēkresursu, tehnoloģiju, vides un finanšu) koncentrācija un efektīva pārvaldība Mūsdienīgu prasībām atbilstošas mācību un	Īstenots projekts Nr.KPFI-5/31 “Emiļa Melngaiļa Liepājas mūzikas vidusskolas energoefektivitātes pasākumi”. Projekta ietvaros veikti ēkas siltināšanas pasākumi, logu, ārdurvju nomainīšana, ventilācijas sistēmas izbūve, jumta renovācija, siltumieguves avota nomainīšana. Nosiltināta platība - 2 454 m². Projekts īstenots Ausekļa ielā 11/15, Liepājā. Projekta finansējums 575 335 EUR, tajā skaitā no KPFI 497 715 EUR.

⁹⁶ <https://lmmdv.edu.lv/pages/skola/dokumenti/attistibas-un-investiciju-strategija.pdf>

⁹⁷ <https://lmmdv.edu.lv/budzets>

izcilību veicinošas vides pieejamība Pedagogu kvalifikācijas paaugstināšana un pilnveide atbilstoši nozaru attīstībai	Īstenots projekts Nr.KPFI-15.3/29 “Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanai Liepājas Dizaina un mākslas vidusskolas ēkā Toma ielā 23/25”. Projekta ietvaros veikta logu nomaiņa, ārdurvju nomaiņa, ārsienu siltināšana, logu un durvju ailsānu siltināšana, cokola un pamatu siltināšana, augšstāva pārseguma siltināšana. Projekts īstenots Toma ielā 23/25, Liepājā. Projekta finansējums 84 320 EUR, tajā skaitā no KPFI 71 672 EUR. Īstenots projekts Nr.KPFI-15.2/47 “Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanai Liepājas Dizaina un mākslas vidusskolas ēkā Alejas ielā 18”. Projekta ietvaros tika veikta vienkāršota renovācija mācību darbnīcu ēkai, kuru telpās tiek realizētas metāla izstrādājumu dizaina, reklāmas un multimediju dizaina izglītības programmas. Projekts īstenots Alejas ielā 18, Liepājā. Projekta finansējums 60 942 EUR, tajā skaitā no KPFI 51 801 EUR. Īstenots projekts Nr.8.1.3.0/17/I/002 “Profesionālās izglītības un kompetences centra “Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskola” kultūrizglītības mācību vides modernizēšana”. Projekta ietvaros ir veikta mācību procesa nodrošināšanai nepieciešamo telpu pārbūve un infrastruktūras atjaunošana, pārplānojot esošās infrastruktūras funkcionalitāti, paplašinot telpu pieejamību atbilstoši plānotajam izglītojamo skaitam, t.sk. dienesta viesnīcas pārbūve Ausekļa ielā 11/15 un jaunbūve Alejas ielā 18/20, un koncertzāles aprīkojuma iegāde. Projekts īstenots Ausekļa ielā 11/15 un Alejas ielā 18/20, Liepājā. Projekta finansējums 3 908 839 EUR, tajā skaitā no ERAF 3 322 513 EUR. Intervijās iestādes pārstāvji atzina, ka īstenotie infrastruktūras projekti ir ļāvuši sakārtot iestādes nekustamos īpašumus un uzbūvēt jaunu ēku, tomēr minēto projektu ietvaros netika paredzētas vēl citas izglītības iestādes attīstībā plānotās aktivitātes un plānotās aprīkojumu un iekārtas apmācības nodrošināšanai iegādes. Lai kompleksi turpinātu iestādes attīstību, papildus būtu nepieciešami ~2 milj. EUR jaunbūves 2.kārtas būvniecības pabeigšanai un ~1 milj. EUR mūzikas skolas 2.korpusa būvniecības pabeigšanai, kā arī aprīkojuma un iekārtu iegādei (dienesta viesnīcas aprīkojums, kabinetu aprīkojums, darba galdi, iekārtas, instrumentārijs).
---	---

Avots: <https://lmmdv.edu.lv/pasnovertejuma-zinojumi>; CSE COE apkopotie dati no publiski pieejamiem avotiem

LMMDV laika periodā no 2007.-2020.gadam ir izmantojusi iespējas pieteikties uz ES fondu projektiem un īstenojusi projektus dažādās stratēģiskās attīstības jomās. Īstenotie infrastruktūras projekti (pēc to pabeigšanas) būtiski uzlaboja iestādes mācību un sadzīves infrastruktūru, veicinot stratēģisko mērķu sasniegšanu saistībā ar kultūrizglītības resursu un izcilību veicinošas vides pieejamību. LMMDV piedalījies arī projektos, kas saistīti ar efektīvas iestādes pārvaldības un personāla kompetences pilnveidi, tādā veidā sekmējot stratēģisko mērķu, kas saistīti ar kultūrizglītības resursu efektīvu pārvaldību, kā arī kvalitatīva un izcilību veidojoša profesionālās izglītības procesa īstenošanu. ES fondu 2021.-2027.gada plānošanas periodā LMMDV varētu plašāk izmantot atbalsta iespējas izglītības programmu izveidē un to satura pilnveidē.

LMMDV ir profesionālās vidējās izglītības iestāde, kuras visas izglītības programmas ir saistītas ar kultūrizglītības iegūšanu. Tādējādi īstenoto projektu un saņemtā finansējuma ietekme uz kultūrizglītības attīstību kopumā ir tieša. Izvērtējot dažādus kultūrizglītības attīstības faktorus un īstenoto projektu ietekmi uz tiem, secināms, ka īstenotie projekti katrs savā jomā kopā ir **tieši ietekmējuši vairums kultūrizglītības attīstības faktorus** LMMDV. Īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem apkopota tabulā zemāk.

55.tabula. LMMDV īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU SFĒRU IETEKME (KPFI, DP,SAM) (T-tieša ietekme; N-netieša ietekme)			
	Energoprodukcijas efektivitātes paaugstināšana KPFI 5/31	Infrastrukturā, aprīkojuma uzlabošana SAM 8.1.3	Apmācību programmu pilnveide	Kapacitātes stiprināšana SAM 8.5.3

	KPFI-15.3/29 KPFI-15.2/47			
INFRASTRUKTŪRAS PĪEEJAMĪBA	T	T		
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI	T	T		
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA	T	T		
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA		T		
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU	N	N		T
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS	N	T		T
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE		N		N
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA		N		N
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS				
PEDAGOGU UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA				T
KARJERAS ATBALSTS				N
VIENTĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)		T		T
SAŅEMTAIS ES FONDU FINANSĒJUMS (EUR)	621 188	3 322 513	n/a	n/a
SAŅEMTAIS ES FONDU FINANSĒJUMS*, KOPĀ	3 943 701 EUR			
*LMMDV ir tiešais finansējuma saņēmējs				

Avots: CSE COE apkopotie dati no intervijām un publiski pieejamiem avotiem

Galvenie secinājumi

- ES fondu tiešais ieguldījums LMMDV laika periodā 2007.-2020.gads ir **3 943 701 EUR apmērā** (tajā skaitā plānotais finansējums par projektiem, kuru īstenošana vēl nav pabeigta). Papildus saņemts ES fondu finansējuma ieguldījums, piedaloties citu iestāžu un institūciju projektos.
- LMMDV īstenošanās izglītības programmas **100% saistītas ar kultūrizglītību**, tā kā visi ES fondu ieguldījumi iestādē ir attiecināmi uz kultūrizglītības attīstību.
- LMMDV īstenojamie ES fondu projekti **tieši ietekmē vairums kultūrizglītības** attīstības veicinošos faktorus.
- Iestādes pārstāvji intervijā atzina, ka īstenojamie projekti ir ļāvuši sakārtot iestādes infrastruktūru, tomēr arī nākotnē ir nepieciešams piesaistīt papildus finansējumu, lai kompleksi īstenoju visas plānotās aprīkojuma iegādes apmācību nodrošināšanai.

5.8. PIKC Ventspils Mūzikas vidusskola

VMV attīstības un investīciju stratēģija 2015.-2020.gadam⁹⁸ nosaka profesionālās izglītības iestādes attīstību, tās stratēģiskos mērķus un uzdevumus. VMV laika periodā no 2007.-2020.gadam ir īstenojusi 2 ES fondu projektus, iegūstot tiešu ES fondu finansējumu **12 276 118 EUR apmērā**.

11.attēls. PIKC Ventspils Mūzikas vidusskola,
Avots: <https://www.vmv.ventspils.lv/>

Salīdzinot ar VMV pamatbudžetu un finansēšanas plānu Nr.222052720000000001B, kur VMV resursi izdevumu segšanai 2018.gadam sastādīja 2 038 001 EUR,⁹⁹ redzams, ka iegūtais ES fondu finansējums sastāda būtisku daļu papildus iestādes ikgadējam finansējumam, un bez šāda ES fondu papildu finansējuma iestādei nebūtu iespējams īstenot attīstības pasākumus augstāk minētajā apmērā. Īstenoto projektu ietekme uz stratēģisko mērķu sasniegšanu un uzdevumu izpildi apkopota tabulā zemāk.

56.tabula. VMV īstenoto projektu ietekme uz iestādes stratēģiskajiem mērķiem

Stratēģiskie mērķi	Īstenotie projekti, kas rada ietekmi uz stratēģisko mērķu sasniegšanu
Radošums mūžizglītībā un uz darba tirgu orientēta kultūrizglītība Personību attīstoša mūžizglītība, īpaši radošuma attīstīšana bērnu un jauniešu vispārējā formālajā un neformālajā izglītībā Kvalitāte un izcilība vidējā profesionālajā kultūrizglītībā Darba tirgum pielāgota profesionālā tālākizglītība	Nav īstenoti ES fondu finansēti projekti, kas tieši ietekmētu šī stratēģiskā mērķa sasniegšanu.
Labvēlīgas vides veidošana jaunu kultūras vērtību radīšanai, mantoto kultūras vērtību saglabāšanai un pieejamībai Cilvēkresursu attīstība un efektīva kultūrpārvaldība Inovācijām labvēlīgas infrastruktūras un vides attīstība Radošo industriju sektora konkurētspēja un eksports Radošas teritorijas un kultūras pakalpojumu pieejamība Radošu un ekonomiski aktīvu cilvēkresursu piesaistes sekmēšana un	Īstenots projekts Nr.8.1.3.0/16/I/014 “Valsts Ventspils Mūzikas vidusskolas infrastruktūras attīstība”. Projekta rezultātā ir uzbūvēta pilnīgi jauna mūzikas vidusskolas ēka un koncertzāles, kā arī veikta koncerttērģeļu iegāde un uzstādīšana. Projekts īstenots Lielajā ielā 1, Ventspilī. Projekta finansējums 10 949 856 EUR, tajā skaitā no ERAF 9 307 378 EUR. Īstenotā projekta rezultātā VMV izglītojamie, pedagogi un darbinieki ir ieguvuši jaunu, mūsdienu kvalitātes prasībām atbilstošu mācību vidi izglītības pakalpojumu nodrošināšanai, kā arī jaunu izglītības programmu attīstībai un metodiskā centra funkciju veikšanai nepieciešamo infrastruktūru. Nākotnē VMV plāno attīstīt savu piedāvājumu, īstenojot jaunas izglītības programmas kā mūzikas– ērģelnieks un Latvijā unikālā izglītības programmā – skatuves gaismu dizaina speciālists, tādējādi sekmējot izglītības iestādes profilēšanos par audiovizuālās mākslas kompetenču centru un attīstot specializāciju informāciju tehnoloģiju un mākslas sintēzē un skaņas digitālajā apstrādē. Intervijā iestādes vadība uzsvēra, ka daudzu mūzikas skolu problēma valstī ir, ka nav atbilstoša infrastruktūra un aprīkojums, īpaši atbilstoša skaņas izolācija un akustika, kas ir būtiskākais aspekts mūzikas izglītības apgūšanā. Telpu skaņu izolācijai jābūt regulējamai, jo instrumenti ir atšķirīgi un audzēkņiem jādzird savas kļūdas. VMV iegūstot jauno ēku un aprīkojumu, šī problēma ir atrisināta. Turklāt papildus klasiskās mūzikas izglītībai VMV

98 <http://vmv.ventspils.lv/wp-content/uploads/VMV-strate%C4%A3ija-SAM-8.1.3.-iesniegta-KM-15.06.2016.pdf>

99 <http://vmv.ventspils.lv/wp-content/uploads/PAMATBUD%C5%BDETA-FINANSI%C4%80LIE-R%C4%80D%C4%AAT%C4%80JI-UN-IZDEVUMI-2018.pdf>

radošas vides veidošana ārpus Rīgas	tagad ir iespējas attīstīt mūzikas tehnoloģiju jomā, tajā skaitā elektroniskā mūzika, skaņu režija (ir skaņu ierakstu studija) un skatuves gaismas programmas. Vienlaikus atrodies vienā ēkā ar koncertzāli, audzēkņi (skaņu operatori un gaismotāji) var praktizēties. Tomēr joprojām VMV pastāv infrastruktūras problēmas, jo dienesta viesnīca ir gan par mazu, gan veca. Dienesta viesnīcas telpas tiek papildus īrētas, bet būtu nepieciešams ar viesnīcas telpām audzēkņus nodrošināt pašai VMV. Attiecībā uz pieteikšanos ES fondiem un finansējuma saņemšanu traucēja, ka nacionālā līmenī savlaicīgi nebija sagatavoti dokumenti, kas reglamentētu ES fondu finansējuma sadali. Ļoti nozīmīgi dokumenti līdz VMV nonāca pēdējā brīdī, un bija situācija, kur nedēļas, pusotras laikā VMV bija spiesta sagatavot VMV stratēģiju nākošajiem pieciem gadiem. Stratēģija ir būtisks dokuments, iekļaujot stratēģisko mērķus un nepieciešamo finanšu plūsmu. Iestādes attīstību nevajadzētu izlemt nedēļas laikā.
--	--

Avots: <http://vmv.ventspils.lv/par-mums/dokumenti/>; CSE COE apkopotie dati no publiski pieejamiem avotiem

VMV laika periodā no 2007.-2020.gadam ir izmantojusi iespējas pieteikties uz ES fondu finansētiem projektiem un īstenojusi apjomīgu projektu, kas ir nozīmīgs ne vien kultūrizglītības attīstības jomā, bet visas nacionālās kultūras attīstībā. Jaunā ēka ar koncertzāles funkciju, tajā skaitā specializētais aprīkojums, veicina tādu VMV stratēģisko mērķu sasniegšanu kā kvalitātes un izcilības nodrošināšanu vidējā profesionālajā kultūrizglītībā un īpaša radošuma attīstīšanu bērnu un jauniešu vispārējā formālajā un neformālajā izglītībā. Tiek sekmēta labvēlīgas vides veidošana jaunu kultūras vērtību radīšanai, inovācijām labvēlīga infrastruktūras un vides attīstība, kā arī radošas teritorijas un kultūras pakalpojumu pieejamība, un radošas vides veidošana ārpus Rīgas.

VMV ir profesionālās vidējās izglītības iestāde, kuras visas izglītības programmas ir saistītas ar kultūrizglītības iegūšanu. Tādējādi īstenoto projektu un saņemtā finansējuma ietekme uz kultūrizglītības attīstību kopumā ir tieša. Izvērtējot dažādus kultūrizglītības attīstības faktorus un īstenoto projektu ietekmi uz tiem, secināms, ka īstenotie projekti katrs savā jomā kopā ir **tieši ietekmējuši vairums kultūrizglītības attīstības faktorus** VMV. Īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem apkopota tabulā zemāk.

57.tabula VMV īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU SFĒRU IETEKME (KPFI, DP,SAM)			
	(T-tieša ietekme; N-netieša ietekme)			
	Energo- efektivitātes paaugstinā- šana	Infrastruktūras, aprīkojuma uzlabošana SAM 8.1.3	Apmācību programmu pilnveide	Kapacitātes stiprināšana
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA		T		
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI		T		
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA		T		
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA		T		
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU		T		
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS		T		
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE		N		
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA		T		

DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS		T		
PEDAGOGU UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA				
KARJERAS ATBALSTS		T		
VIENLĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)		T		
SAŅEMTAIS ES FONDU FINANSĒJUMS (EUR)	n/a	9 307 378	n/a	n/a
SAŅEMTAIS ES FONDU FINANSĒJUMS*, KOPĀ	9 307 378			
*VMV ir tiešais finansējuma saņēmējs				

Avots: CSE COE apkopotie dati no intervijām un publiski pieejamiem avotiem

Galvenie secinājumi

- ES fondu tiešais ieguldījums VMV laika periodā 2007.-2020.gads ir **9 307 378 EUR apmērā**. Papildus saņemts ES fondu finansējuma ieguldījums, piedaloties citu iestāžu un institūciju projektos.
- VMV īstenotās izglītības programmas **100% saistītas ar kultūrizglītību**, tādēļ visi ES fondu ieguldījumi iestādē ir attiecināmi uz kultūrizglītības attīstību.
- VMV īstenotie ES fondu projekti **tieši ietekmē vairums kultūrizglītības** attīstības veicinošos faktorus
- Intervijā iestādes vadība atzina, ka tagad ir **piemērota, moderna infrastruktūra un iespējas attīstīt izglītības programmas** mūzikas tehnoloģiju jomā, tajā skaitā elektroniskā mūzika, skaņu režija (ir skaņu ierakstu studija) un skatuves gaismas programmas. Tomēr joprojām VMV pastāv infrastruktūras problēmas, jo **dienesta viesnīca ir gan par mazu, gan arī veca**.

5.9. Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskola

RMDV attīstības stratēģija 2030¹⁰⁰ nosaka profesionālās izglītības iestādes stratēģiskos mērķus un uzdevumus. RMDV laika periodā no 2007.-2020.gadam ir īstenojusi 1 ES fondu projektu un sadarbībā ar citām institūcijām ir piedalījusies vēl 2 ES fondu projekta īstenošanā, iegūstot tiešu ES fondu finansējumu 646 210 EUR apmērā, un netiešus ES fondu ieguldījumus, piedaloties citu iestāžu un institūciju īstētajos projektos.

12.attēls. Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskola

Avots: <https://www.google.com/maps/>

Salīdzinot ar RMDV publiski pieejamo 2015.gada budžetu un resursiem izdevumu segšanai, kas sastādīja 1 017 428 EUR,¹⁰¹ redzams, ka iegūtais ES fondu finansējums sastāda ievērojamu daļu papildus iestādes ikgadējam finansējumam, un bez šāda ES fondu papildu finansējuma iestādei nebūtu iespējams īstenot attīstības pasākumus augstāk minētajā apmērā. Īstenoto projektu ietekme uz stratēģisko mērķu sasniegšanu un uzdevumu izpildi apkopota tabulā zemāk.

100 <http://rmdv.lv/wp-content/uploads/2015/11/RMDV-2030.pdf>

101 http://rmdv.lv/?page_id=317

58.tabula RMDV īstenoto projektu ietekme uz iestādes stratēģiskajiem mērķiem

Stratēģiskie mērķi	Īstenotie projekti, kas rada ietekmi uz stratēģisko mērķu sasniegšanu
Veidot tehnoloģiski attīstītu un pievilcīgu izglītības vidi - jaunāko un informācijas tehnoloģiju pielietojums mācību procesā - izglītības iestādes pieejamības nodrošināšana - dienesta viesnīcas energoefektivitātes paaugstināšana - RMDV pievilcīgas mācību vides veidošana	Īstenots projekts Nr.3DP/3.1.1.1.0/10/IPIA/VRAA/002 "Rēzeknes Mākslas un dizaina vidusskolas infrastruktūras pielāgošana profesionālās izglītības programmu sekmīgai apguvei atbilstoši radošo industriju darba tirgus prasībām". Projekta ietvaros ir veikti ēkas renovācijas darbi, izremontētas mācību telpas un darbnīcas, iekārtotas vairākas jaunas laboratorijas, veikta siltumapgādes rekonstrukcija, apkures sistēmas un siltummezgla, elektroinstalācijas un santehnikas nomaiņa, ugunsdrošības un ventilācijas sistēmas ierīkošana ēkas vecajā korpusā, apdares darbi. Projekta ietvaros renovētajās telpās ir iegādāts un uzstādīts moderns mācību aprīkojums - programmvadības CNC mašīna, ploterdarbu CNC iekārta, tekstūrmateriālu smidzināšanas iekārta, gravēšanas CNC maršrutētājiem un citas mūsdienīgas iekārtas dažāda dizaina formu veidošanā, kā arī datortehnika un restaurācijas aprīkojums. Projekts īstenots Baznīcas ielā 34a, Rēzeknē. Projekta finansējums 751 410 EUR, tajā skaitā ERAF 646 210 EUR. Minētie pasākumi RMDV sekmē kvalitatīvāku izglītības programmu apguvi, ir uzlabojuši darba vidi skolā. Projekta ietvaros uzstādītais modernais mācību aprīkojums ļauj izglītojamajiem iemācīties radīt jaunus produktus, pielietojot modernās tehnoloģijas.
Apzināt un saglabāt kultūrmantojumu un nacionālo identitāti, dinamiski jaunradīt tam mūsdienīgas inovācijas - sakrālās mākslas centra attīstība - restaurācijas virziena attīstība - māksla, metāls, koks - sadarbība ar Austrumlatvijas radošo industriju centru restaurācijas un radošo industriju jomā - kultūras mantojuma izpēte, saglabāšana un jaunas pievienotās vērtības radīšana - sadarbība ar ārzemju mākslas skolām, radošo industriju institūcijām	Nav īstenoti ES fondu finansēti projekti, kas tieši ietekmētu šī stratēģiskā mērķa sasniegšanu.
Veicināt mākslas un dizaina attīstību reģionā - radošu un inovatīvu metožu pielietojums izglītības procesā, - izglītības programmu mobilitāte - izglītības programmu attīstība un pilnveidošana (formu dizains, plastiskā māksla, tautas mūzikas instrumentu izgatavošana, modes dizains) - pasniedzēju tālākizglītība un kapacitātes paaugstināšana - reģionālā metodiskā centra attīstība - audzēkņu un pasniedzēju starptautiskās pieredzes nodrošināšana	Dalība ESF projektā Nr.1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/005 "Profesionālās kultūrizglītības pedagogu tālākizglītība". Projektu īsteno Kultūras ministrija. Projekta mērķis ir paaugstināt profesionālajā ievirzē un profesionālajā vidējā kultūrizglītībā iesaistīto pedagogu un prakses vadītāju kompetenci atbilstoši mūsdienīgām darba tirgus prasībām un sabiedrības vajadzībām un plānots apmācīt 2100 profesionālās ievirzes un profesionālās vidējās kultūrizglītības pedagogu. Projekta kopējais finansējums 2 582 000 EUR. RMDV daļu nav iespējams noteikt, jo RMDV ir tikai viens no projekta dalībniekiem. Projekta ietvaros praktiski visiem RMDV profesionālo mācību priekšmetu skolotājiem bija iespēja papildināt zināšanas un gūt papildus pieredzi dažāda saturaursos un lekcijās. Dalība ESF projektā Nr.1DP/1.2.2.1.5/09/IPIA/VIAA/001 "Pedagogu konkurētspējas veicināšana izglītības sistēmas optimizācijas apstākļos". Projekta ietvaros RMDV 24 pedagogi iesaistījās 3.aktivitātē, no kuriem 3 ieguva 2.kvalitātes pakāpi, 18 – 3.kvalitātes pakāpi, 3 – 4.kvalitātes pakāpi. Direktora vietniece mācību un audzināšanas darbā apguva 40 stundu mācību kursu Bērnu tiesību aizsardzībā un Skolotāju – mentoru profesionālās pilnveides kursu Latvijas Universitātē. 2012./2013.un

	2013./2014.mācību gadā 14 skolas pedagogi apguva prakses vadītāju profesionālās pilnveides kursu Latvijas Universitātē.
Attīstīt plašas un daudzveidīgas mūžizglītības iespējas radošajā industrijā: - mūžizglītības centra izveide - radošo darbnīcu organizēšana	Nav īstenoti ES fondu finansēti projekti, kas tieši ietekmētu šī stratēģiskā mērķa sasniegšanu
Veidot pilsētas un reģiona kultūras telpu un kultūrvidi - sadarbība ar Latgales reģiona pašvaldībām kultūrpolitikas veidošanā - līdzdalība kultūras pasākumu organizēšanā - izstāžu, plenēru, simpoziju organizēšana	Nav īstenoti ES fondu finansēti projekti, kas tieši ietekmētu šī stratēģiskā mērķa sasniegšanu

Avots: http://rmdv.lv/wp-content/uploads/2015/11/RMDV_pasnovertejums.pdf; CSE COE apkopotie dati no publiski pieejamiem avotiem

RMDV laika periodā no 2007.-2020.gadam ir izmantojusi iespējas pieteikties uz ES fondu finansētiem projektiem un īstenojusi projektus dažādās stratēģiskās attīstības jomās. Īstenotie infrastruktūras projekti būtiski uzlaboja iestādes mācību un sadzīves infrastruktūru, veicinot stratēģiskā mērķa “veidot tehnoloģiski attīstītu un pievilcīgu izglītības vidi” sasniegšanu. Īstenoto projektu rezultātā bija iespējams mācību procesā ieviest jaunākās tehnoloģijas un izveidot pieejamu un pievilcīgu mācību vidi, kā arī attīstīt restaurācijas virzienu (māksla, metāls, koks). Piedalīšanās tālākizglītības un konkurētspējas veicināšanas projektos, RMDV sekmēja radošu un inovatīvu metožu pielietojumu izglītības procesā, izglītības programmu attīstību un pilnveidošanu, un pasniedzēju kapacitātes paaugstināšanu.

RMDV ir profesionālās vidējās izglītības iestāde, kuras visas izglītības programmas ir saistītas ar kultūrizglītības iegūšanu. Tādējādi īstenoto projektu un saņemtā finansējuma ietekme uz kultūrizglītības attīstību kopumā ir tieša. Izvērtējot dažādus kultūrizglītības attīstības faktorus un īstenoto projektu ietekmi uz tiem, secināms, ka īstenotie projekti katrs savā jomā kopā ir **tieši ietekmējuši vairums kultūrizglītības attīstības faktorus** RMDV. Īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem apkopota tabulā zemāk.

59.tabula. RMDV īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU SFĒRU IETEKME (KPFI, DP,SAM) (T-tieša ietekme; N-netieša ietekme)			
	Energo-efektivitātes paaugstināšana	Infrastruktūras, aprīkojuma uzlabošana DP 3.1.1.1	Apmācību programmu pilnveide	Kapacitātes stiprināšana DP 1.2.1.1.2 DP 1.2.2.1.5
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA		T		
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI		T		
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA		T		
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA		T		
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU		N		N

IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS		T		T
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE		T		N
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA		T		N
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS				
PEDAGOGU UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA				T
KARJERAS ATBALSTS				
VIENTĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)		T		T
SAŅEMTAIS ES FONDU FINANSĒJUMS (EUR)	n/a	646 210	n/a	n/a
SAŅEMTAIS ES FONDU FINANSĒJUMS*, KOPĀ	646 210 EUR			
*RMDV ir tiešais finansējuma saņēmējs				

Avots: CSE COE apkopotie dati no intervijām un publiski pieejamiem avotiem

Galvenie secinājumi

- ES fondu tiešais ieguldījums RMDV laika periodā 2007.-2020.gads ir **646 210 EUR apmērā**. Papildus saņemts ES fondu finansējuma ieguldījums, piedaloties citu iestāžu un institūciju projektos.
- RMDV īstenotās izglītības programmas **100% saistītas ar kultūrizglītību**, tā kā visi ES fondu ieguldījumi iestādē ir attiecināmi uz kultūrizglītības attīstību.
- RMDV īstenotie ES fondu projekti **tieši ietekmē vairums kultūrizglītības** attīstības veicinošos faktorus

5.10. Staņislava Broka Daugavpils Mūzikas vidusskola

SBDMV attīstības plāns 2016.-2019.gadam¹⁰² nosaka profesionālās izglītības iestādes attīstību, tās mērķus un galvenos uzdevumus. SBDMV darbības pamatmērķis ir veidot izglītības vidi, organizēt un īstenot izglītību, kas nodrošinātu valsts profesionālās vidējās mūzikas izglītības standartos, profesiju standartos un profesionālās ievirzes mūzikas izglītības standartā noteikto mērķu sasniegšanu.

13.attēls. Staņislava Broka Daugavpils Mūzikas vidusskola

Avots: <https://www.sbdmv.lv/>

SBDMV laika periodā no 2007.-2020.gadam ir īstenojusi 1 ES fondu projektu, iegūstot tiešu ES fondu finansējumu **879 802 EUR** apmērā. Salīdzinot ar SBDMV 2019.gada pamatbudžeta tāmi Nr.222052120000000001B un resursiem izdevumu segšanai, kas par 2019.gadu sastādīja 2 207 257 EUR,¹⁰³ redzams, ka iegūtais ES fondu finansējums sastāda ievērojamu daļu papildus iestādes ikgadējam finansējumam. Īstenoto projektu ietekme uz SBDMV darbības uzdevumu izpildi apkopota tabulā zemāk.

¹⁰² <https://www.sbdmv.lv/images/ZinasParSkolu/AttistPlans2019.pdf>

¹⁰³ https://sbdmv.lv/images/ZinasParSkolu/Tames2019/PB_LV_04.pdf

60.tabula. SBDMV īstenoto projektu ietekme uz iestādes darbības uzdevumiem

Darbības uzdevumi	Īstenotie projekti, kas rada ietekmi uz iestādes darbības uzdevumu izpildi
Nodrošināt iespēju iegūt profesionālās ievirzes mūzikas izglītību Sagatavot darba tirgum kvalificētus mūzikas speciālistus ar vispusīgām teorētiskajām zināšanām un praktiskajām iemaņām	Nav īstenoti ES fondu finansēti projekti, kas tieši ietekmētu šī stratēģiskā mērķa sasniegšanu.
Veicināt mūzikas profesionālās izglītības kvalitātes nodrošināšanas sistēmas izveidi Racionāli izmantot izglītībai iedalītos finanšu līdzekļus	Īstenots projekts Nr.4.2.1.2/17/I/047 "Energoefektivitātes paaugstināšana ēkā Kandavas ielā 2a, Daugavpilī". Projektu īsteno VAS "Valsts nekustamie īpašumi". Projekta ietvaros tiek veikta ēkas renovācija un energoefektivitātes paaugstināšanas darbi: ēkas jumta, fasādes un cokola siltināšana, logu, vitrīnu un apgaismojuma nomaiņa, apkures sistēmas pārbūve, jaunu siltummezglu un karstā ūdens apgādes sistēmu uzstādīšana. Projekts tiek īstenots Kandavas ielā 2a, Daugavpilī. Projekta finansējums 1 035 061 EUR, tajā skaitā no ERAF 879 802 EUR. Pēc projekta īstenošanas izglītības iestādes audzēkņiem un pasniedzējiem ir komfortablāki darba un mācību apstākļi. Pēc projekta īstenošanas ir uzlabots ēkas vizuālais skats, atstājot pozitīvu iespaidu uz apkārtējo vidi un vietējiem iedzīvotājiem.
Rūpēties par mūzikas izglītības sistēmas, pārmantojamības, tradīciju saglabāšanu	Nav īstenoti ES fondu finansēti projekti, kas tieši ietekmētu šī stratēģiskā mērķa sasniegšanu

Avots: <https://sbdmv.lv/index.php/zinas-par-skolu/projekti>; CSE COE apkopotie dati no publiski pieejamiem avotiem

SBDMV laika periodā no 2007.-2020.gadam ir izmantojusi iespējas pieteikties uz ES fondu projektiem. Īstenotie infrastruktūras projekti (pēc to pabeigšanas) uzlabos iestādes mācību un sadzīves infrastruktūru, kā arī veicinās vidējās profesionālās ievirzes mūzikas izglītības iegūšanu.

SBDMV ir profesionālās vidējās izglītības iestāde, kuras visas izglītības programmas ir saistītas ar kultūrizglītības iegūšanu. Tādējādi īstenoto projektu un saņemtā finansējuma ietekme uz kultūrizglītības attīstību kopumā ir tieša. Izvērtējot dažādus kultūrizglītības attīstības faktoros un īstenoto projektu ietekmi uz tiem, secināms, ka īstenotie projekti katrs savā jomā kopā ir **tieši ietekmējuši daļu kultūrizglītības attīstības faktoru** SBDMV. Īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem apkopota tabulā zemāk.

61.tabula.SBDMV īstenoto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU SFĒRU IETEKME (KPFI, DP,SAM) (T-tieša ietekme; N-netieša ietekme)			
	Energo-efektivitātes paaugstināšana SAM 4.2.1.2	Infrastruktūras, aprīkojuma uzlabošana	Apmācību programmu pilnveide	Kapacitātes stiprināšana
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA	T			

VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI	T			
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA	T			
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA				
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU	N			
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS	N			
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE				
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA				
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS				
PEDAGOGU UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA				
KARJERAS ATBALSTS				
VIENTĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)	T			
SAŅEMTAIS ES FONDU FINANSĒJUMS (EUR)	879 802	n/a	n/a	n/a
SAŅEMTAIS ES FONDU FINANSĒJUMS*, KOPĀ	879 802 EUR			
*SBDMV ir tiešais finansējuma saņēmējs				

CSE COE apkopotie dati no intervijām un publiski pieejamiem avotiem

Galvenie secinājumi

- ES fondu tiešais ieguldījums SBDMV laika periodā 2007.-2020.gads ir **879 802 EUR apmērā** (tajā skaitā plānotais finansējums par projektiem, kuru īstenošana vēl nav pabeigta).
- SBDMV īstenošanās izglītības programmas **100% saistītas ar kultūrizglītību**, tā kā visi ES fondu ieguldījumi iestādē ir attiecināmi uz kultūrizglītības attīstību.
- SBDMV īstēnotie ES fondu projekti **tieši ietekmē daļu kultūrizglītības** attīstības veicinošos faktoros

5.11. PIKC Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskola “Saules skola”

PIKC Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolas “Saules skola” attīstības un investīciju stratēģija 2016.-2020.gadam¹⁰⁴ nosaka profesionālās izglītības iestādes attīstības perspektīvas un plānotos ieguldījumus mācību vides infrastruktūras uzlabošanā. Stratēģijā skola izvirzīja mērķi kļūt par PIKC, kas arī ir sasniegts jo no 2017.gada 1.septembra skolai ir piešķirts kompetences centra statuss.

14.attēls. PIKC Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolas “Saules skola”
Avots: km.gov.lv

104 https://www.saules.lv/files/uploaded/DDMV_SS_Strategija_korigeta_10032017.pdf

Skolā iespējams apgūt 13 profesionālās vidējās izglītības programmas, profesionālās ievirzes izglītības programmu "Vizuāli plastiskā māksla", kā arī pedagogu profesionālās pilnveides programmas un interešu izglītības programmas bērniem un pieaugušajiem.

Skolas stratēģiskais mērķis ir veidot izglītības iestādi kā vienotu, **moderno mācību kompleksu** - dizaina un mākslas PIKC ar mūsdienīgu, modernu dizaina tehnoloģiju bāzi nodrošinātu, prestižu, uz zināšanām un kvalitāti balstītu profesionālās izglītības, mūžizglītības un tālākizglītības pakalpojumu sniedzēju. Lai īstenotu noteikto mērķi, PIKC Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolas "Saules skola" izvērtējuma sfēras ietvaros laika periodā no 2007.-2020.gadam ir īstenojusi 1 ES fondu projektu 2007.-2013. gada periodā un šobrīd īsteno 1 ES fondu projektu, iegūstot tiešu ES fondu finansējumu **2 510 209 EUR** apmērā.

62.tabula. PIKC Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolas "Saules skola" īstenoto projektu ietekme uz iestādes darbības uzdevumiem

Darbības uzdevumi	Īstenotie projekti, kas rada ietekmi uz iestādes darbības uzdevumu izpildi
Pedagoģiskā personāla tālākizglītība Nodrošināt nepieciešamo atbalstu skolotāju pedagoģisko kompetenču pilnveidi vispārizglītojošajās un profesionālajās disciplīnās, sekmēt pedagogu mūžizglītību. Pedagogam jāapgūst kompetences, kas nodrošina efektīvu mācīšanas – mācīšanās procesu, kuras sekmē morāles un ētikas normu apzināšanos, kas veicina vispusīgas audzēkņa personības attīstību un gatavību dzīves darbībai; kas palīdz skolotājam pilnveidot mācību disciplīnas saturu mainīgajos un dinamiskajos tirgus ekonomikas apstākļos.	Nav īstenoti ES fondu finansēti projekti, kas tieši ietekmētu šī stratēģiskā mērķa sasniegšanu.
Mācību programmu pilnveidošana atbilstoši tirgus prasībām. Regulāra mācību satura aktualizācija ar mērķi pilnveidot profesionālo izglītību atbilstoši darba tirgus izvirzītajām prasībām un vajadzībām, tādējādi piesaistot vairāk jauniešu profesionālās kultūrizglītības iestādēm. Nepieciešams veidot un nostiprināt sadarbību starp skolu un darba devējiem mācību programmu uzlabošanā un pilnveidē.	Nav īstenoti ES fondu finansēti projekti, kas tieši ietekmētu šī stratēģiskā mērķa sasniegšanu.
Infrastruktūras un mācību vides pilnveidošana Nodrošināt izglītības iestādes infrastruktūras attīstību un mācību vides modernizēšanu, uzlabojot praktisko apmācību apstākļus un iegādājoties jaunu mācību aprīkojumu.	Īstenotā projekta Nr.8.1.3.0/17/I/006 "Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolas „Saules skola” izveidošana par Profesionālās izglītības kompetences centru (PIKC) un infrastruktūras modernizācijas II. kārtā" ietvaros (projekta īstenotājs Daugavpils pilsētas pašvaldība) veikt apmācību telpu 3.stāvā atjaunošanu, notiek jaunbūves celtniecība - vidusskolas mācību un koplietošanas telpu bloka izveide, pieguļošās teritorijas labiekārtošanas darbi, izveidots iekšējā pagalma jauns segums no dekoratīvā betona bruģa, izbūvēta pārejas no jaunbūves metāla konstrukcijas, iegādāti portatīvie datori, televizors, interaktīvā tāfele, multimediju datori datorprogrammatūras, u.c. iegādes, nodrošinot infrastruktūras attīstību un mācību vides modernizēšanu. Projekts tiek īstenots Daugavpilī Saules ielā 6/8 (veicot jaunbūves celtniecību), kā arī Saules ielā 2 (pārbūvējot veco ēku). Projekta finansējums 2 497 325 EUR, tajā skaitā no ERAF 1 993 240 EUR. Pēc projekta īstenošanas izglītības iestādes audzēkņiem un pasniedzējiem būs pieejami modernāki darba un mācību apstākļi – īpaši uzsvērt modernizētas dabaszinātņu un multimediju dizaina izglītības programmas telpas. Pēc projekta īstenošanas ir uzlabots

	ēkas vizuālais skats, atstājot pozitīvu iespaidu uz apkārtnējo vidi un vietējiem iedzīvotājiem.
--	---

Avots: KP VIS; CSE COE apkopotie dati no publiski pieejamiem avotiem

PIKC Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolas “Saules skola” ir profesionālās vidējās izglītības iestāde, kuras visas izglītības programmas ir saistītas ar kultūrizglītības iegūšanu, tādējādi īstenoto projektu un saņemtā finansējuma ietekme uz kultūrizglītības attīstību kopumā ir tieša. Izvērtējot dažādus kultūrizglītības attīstības faktorus un īstenotā projekta ietekmi uz tiem, secināms, ka īstenotais projekts ir **tieši ietekmējis daļu kultūrizglītības attīstības faktoru** iestādē. Īstenotā projekta ietekme uz kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem apkopota tabulā zemāk.

63.tabula. PIKC Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolas “Saules skola” īstenotā projekta ietekme uz kultūrizglītības attīstību

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU SFĒRU IETEKME (KPFI, DP,SAM) (T-tieša ietekme; N-netieša ietekme)			
	Energo- efektivitātes paaugstinā- šana	Infrastruktūras, aprīkojuma uzlabošana SAM 8.1.3.	Apmācību programmu pilnveide	Kapacitātes stiprināšana
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA		T		
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI		T		
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA		T		
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA		T		
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU		N		
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS				
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE				
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA		N		
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS		N		
PEDAGOGU UN AKADEMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA				
KARJERAS ATBALSTS				
VIELNĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)				
SAŅEMTAIS ES FONDU FINANSĒJUMS (EUR)	n/a	1 993 240	n/a	n/a
SAŅEMTAIS ES FONDU FINANSĒJUMS*, KOPĀ 2014-2020	1 993 240 EUR			

CSE COE apkopotie dati no intervijām un publiski pieejamiem avotiem

Galvenie secinājumi

- ES fondu ieguldījums PIKC Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolas “Saules skola” attīstībā laika periodā 2007.-2020.gads ir **2 510 209 EUR apmērā** (tajā skaitā plānotais finansējums par projektu, kura īstenošana vēl nav pabeigta izvērtējuma sagatavošanas brīdī).

- PIKC Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolas “Saules skola” īstenotās izglītības programmas **100% saistītas ar kultūrizglītību**, tādējādi visi ES fondu ieguldījumi iestādē ir attiecināmi uz kultūrizglītības attīstību.
- Īstenotie ES fondu projekti **tieši ietekmē kultūrizglītības** infrastruktūras un mācību vides attīstības veicinošos faktoros

5.12. Pārējās KM profesionālās vidējās izglītības iestādes

Iepriekšējās sadaļās tika izvērtēta īstenoto ES fondu finansēto un KPFI finansēto projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību veicinošajiem faktoriem KM finansētajās augstākās izglītības iestādēs un profesionālās vidējās izglītības iestādēs, kā arī IZM finansētajās profesionālās vidējās izglītības iestādēs, kuru īstenotās izglītības programmas 100% atbilst kultūrizglītības jomai (RMMT).

Papildus iepriekš analizētajām augstākās un profesionālās vidējās izglītības iestādēm, tālāk uzskaitītās KM finansētās iestādes, kas nav īstenojušas nevienu no ES fondu finansētiem projektiem vai ir piedalījušās tikai atsevišķos projektos, kuru ietekme uz iestādi nav būtiska, tādēļ sekojošas iestādes netiek vērtētas detalizēti atsevišķi:

- Alfrēda Kalniņa Cēsu mūzikas vidusskola (piedalās tikai ESF projektā Nr.8.3.4.0./16/I/001 “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai”¹⁰⁵),
- Jāņa Ivanova Rēzeknes mūzikas skola (piedalās tikai ESF projektā Nr.8.3.4.0./16/I/001 “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai”¹⁰⁵),
- Jāzepa Mediņa Rīgas mūzikas vidusskola (nav īstenojusi ES fondu projektus),
- Jelgavas Mūzikas vidusskola (nav īstenojuši ES fondu projektu),
- Valmieras Dizaina un mākslas vidusskola (piedalās tikai ESF projektā Nr.8.3.4.0./16/I/001 “Atbalsts priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas samazināšanai”¹⁰⁵).

Nemot vērā, ka šīs profesionālās vidējās izglītības iestādes, lielākoties, nav varējušas izpildīt projektu konkursu kvalitātes kritērijus, tām nav izdevies pretendēt uz pieejamo ES finansējumu ES fondu ietvaros.

Galvenie secinājumi

- ES fondu 2021.-2027.gada plānošanas periodā veicināt visu KM padotībā esošo PII piedalīšanos ES finansētos projektos.
- Atbalsts var tikt nodrošināts, informējot par finansējuma iespējām, nodrošinot konsultatīvo atbalstu, kā arī iestādēm konsultējoties pie tām PII, kas aktīvi un veiksmīgi ievieš ES finansētus projektus.
- Būtu nepieciešams nodrošināt finansējumu iestāžu infrastruktūras studiju vides vai studiju programmu pilnveidošanai un attīstībai, papildus budžetā plānotajai dotācijai no vispārējiem ieņēmumiem, piemēram, nosakot tādas projektu pieteikumu kvalitātes vērtēšanas kritērijus, kas ļauj visām profesionālās vidējās izglītības iestādēm pieteikties konkursā ES finansējuma saņemšanai.

¹⁰⁵ <http://pumpurs.izm.gov.lv/lv/sadarbibas-partneri>

6. PROJEKTU IETEKME UZ KULTŪRIZGLĪTĪBAS MĒRĶIEM

Projektu ietekme uz kultūrizglītības mērķiem

- Veiktās investīcijas ir ievērojami veicinājušas **Kultūrizglītības nozares stratēģijā 2014.-2020.gadam iekļauto mērķu sasniegšanu**. Attiecībā uz KM padotībā esošajām trim augstākās izglītības iestādēm sniegti daudzi konkrētu projektu piemēri un projektu iznākumi.
- Vērtējot augstākās izglītības iestāžu projektus, kopumā vērtēts 21 projekts ar tiešu vai netiešu ietekmi uz **KM padotībā esošām augstākās izglītības iestādēm**. Vērtēto projektu kopējās investīcijas ir **15,9 milj. EUR**. Vislielākā ietekme: veicinot izcilību un talantu attīstību; inovāciju ieviešana; darba vidē balstītas mācības.
- Vērtējot profesionālās izglītības iestāžu projektus, kopumā vērtēti 19 projekti ar tiešu vai netiešu ietekmi uz kādu no PII. Vērtēto projektu **kopējās investīcijas ir 100,9 milj. EUR**. Vislielākā ietekme: kultūrizglītības iestāžu attīstība, veicinot izcilību un talantu attīstību; izglītības saturs un piedāvājums; jaunu studiju mācību programmu izveide.
- Investīcijas ir veiktas profesionālās **izglītības sistēmas attīstībā kopumā**, bet ne specifiski kultūrizglītībā. **Tieši kultūrizglītībā veiktais ieguldījums ir tikai daļa no kopējām investīcijām**, veicot darbnīcu izveidi/pilnveidi, laboratoriju izveidi, uzstādot modernu mācību aprīkojumu. Būtiska daļa investīciju **netieši ietekmē** kultūrizglītības attīstību.
- Kultūrizglītība ir specifiska izglītības joma, kur atsevišķām specialitātēm ir nepieciešama sākotnējā ievirze un nepārtraukts attīstības process talantu veicināšanai un izaugsmei, tādējādi ļoti svarīga ir kultūrizglītības stratēģiskā plānošana un stratēģijas īstenošana nacionālā mērogā.
- Būtisku ietekmi kultūrizglītības mērķu sasniegšanā sniedz VISC īstenotais projekts, kura ietvaros tiek īstenotas aktivitātes **profesionālās izglītības iestādēs veicinot efektīvu pārvaldību iestādē un personāla kompetences pilnveidi**, kopumā investējot **6 mij. EUR**.
- PIKC izveide un kultūrizglītības iestāžu plānošanas procesa sakārtošana un attīstība ir sekmējusi Kultūrizglītības attīstības stratēģijas mērķu sasniegšanu.

6.1. Projektu ietekme uz Kultūrizglītības nozares stratēģiju 2014.-2020.gadam

Saskaņā ar iepriekšējās izvērtējuma sadaļās iekļauto informāciju, īstenotie kultūrizglītības iestāžu projekti ES fondu 2007.-2013.gada un 2014.-2020.gada plānošanas periodos devuši būtisku ieguldījumu kultūrizglītības stratēģijas īstenošanā.

Tabulā zemāk iekļauta informācija par Kultūrizglītības nozares stratēģijas 2014.-2020. gadam mērķiem, kuru sasniegšanā ieguldījumu ir devuši izvērtējuma sfērā iekļautie projekti. Daži no projektiem attiecas uz vairākiem stratēģijas mērķiem, tabulā iekļauts primārais mērķis un ar to saistītais finansējums.

64.tabula. Kultūrizglītības nozares stratēģijas 2014.-2020. gadam mērķu sasniegtie rādītāji

Kultūrizglītības nozares stratēģija¹⁰⁶	
Stratēģijā noteiktie mērķi	Sasniegtie rādītāji (uz izvērtējuma brīdi)
Profesionālās pilnveides un tālākizglītības nodrošinājums pedagogiem un kultūras darbiniekiem.	LMA īstenotā projekta “Stiprināt Latvijas Mākslas akadēmijas akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās” ietvaros stažēšanās veica 8 pedagogi , LMA akadēmiskajā vidē piesaistīti 2 doktoranti , organizēti dažādu tēmu specializēti kursi akadēmiskajam personālam, kā arī paaugstinātas personāla angļu valodas prasmes.
	JVLMA īstenotā projekta “JVLMA akadēmiskā personāla stiprināšana jaunveidojamo pedagoģijas studiju programmu kvalitatīvai īstenošanai” ietvaros 3 doktoranti saņēma atbalstu , iesaistoties JVLMA akadēmiskajā vidē, darbam JVLMA tika piesaistīts 1 ārvalstu pasniedzējs un 14 akadēmiskā personāla pārstāvji ir pilnveidojuši kompetenci .
	LKA īstenotā projekta “Latvijas Kultūras akadēmijas akadēmiskā personāla attīstība - investīcija studiju kvalitātē” ietvaros 8 doktoranti saņēma atbalstu , iesaistoties LKA akadēmiskajā vidē, darbam JVLMA tika piesaistīts 4 ārvalstu pasniedzēji un 30 akadēmiskā personāla pārstāvji ir pilnveidojuši kompetenci .
	1.2.1.1.2.apakšaktivitātes „Profesionālajā izglītībā iesaistīto pedagogu kompetences paaugstināšana” ietvaros uzlabota un pilnveidota pedagogu un prakšu vadītāju kompetence. Projektā piedalījās visas KM finansētās profesionālās vidējās izglītības iestādes. Projekta ietvaros kultūrizglītības pedagogiem tika nodrošināts tālākizglītības pasākumu kopums , akcentējot informācijas tehnoloģiju pielietojumu mācību procesā, radošās industrijas aspektu integrāciju mācību saturā, daudzveidīgu mācību metožu pielietojumu darbā ar audzēkņiem, sadarbojoties ar Latvijas augstskolām, nozares darba tirgu, kā arī piesaistot lektorus, meistarklašu un radošo darbnīcu vadītājus no citām valstīm.
	8.5.3. SAM “Nodrošināt profesionālās izglītības iestāžu efektīvu pārvaldību un iesaistītā personāla profesionālās kompetences pilnveidi” piedalījās 2 KM finansētās profesionālās vidējās izglītības iestādes . Projekta ietvaros tika veikta iestāžu cilvēkresursu attīstības plānu izstrāde un citas aktivitātes personāla pilnveidošanai un kapacitātes stiprināšanai.
Jaunu digitālo materiālu izstrāde atbilstoši mācību saturam.	8.4.1. SAM “Pilnveidot nodarbināto personu profesionālo kompetenci” ietvaros KM padotības izglītības iestādes nodrošināja privātpersonu kompetenču pilnveidošanu kultūrizglītības jomā.
	8.1.1. SAM ietvaros visas trīs KM augstskolas īstenojot projektus ir uzlabojušas materiāli tehnisko studiju bāzi, pilnveidojušas e-studiju vidi , t.sk. JVLMA iegādātas tehnoloģijas mūzikas terapijai, tādējādi ļaujot strādāt ar jaunām IT sistēmām u.c. aktivitātes veicinot studējošo piesaisti studijām kultūras augstskolās.
	8.2.1. SAM ietvaros KM augstskolās, izstrādājot jaunas studiju programmas ES valodās, tika izveidoti arī jauni digitālie materiāli atbilstoši mācību saturam.
Identificēt kultūras nozarē strādājošo izglītības vajadzības un nodarbināto tālākizglītības un profesionālās pilnveides virzienus.	JVLMA projekta “Labas pārvaldības nodrošināšana Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā” izstrādāts pētījums par JVLMA studiju virziena “Mākslas” studiju programmu atbilstību nepieciešamo cilvēkresursu attīstības prognozēm un profesiju standartos noteiktajām prasībām.
	LMA projekta “Latvijas Mākslas akadēmijas pārvaldības pilnveide” ietvaros plānotās personāla konkurētspēju un kompetences pilnveidošanas aktivitātes .
	LKA projekta “Latvijas Kultūras akadēmijas un Latvijas Kultūras koledžas pārvaldības efektivizācija un studiju procesa modernizācija” veikta darbinieku vajadzību analīze un izstrādāts apmācību plāns profesionālās pilnveides pasākumiem.

106

https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/Politikas%20dokumenti%202018/271118_AKTUALIZĒTA_Kulturizglitibas_nozares%20strategija_2014-2020.pdf

	8.5.3. SAM "Nodrošināt profesionālās izglītības iestāžu efektīvu pārvaldību un iesaistītā personāla profesionālās kompetences pilnveidi" piedalījās 2 KM finansētās profesionālās vidējās izglītības iestādes. Projekta ietvaros tika veikta iestāžu cilvēkresursu attīstības plānu izstrāde un citas aktivitātes personāla pilnveidošanai un kapacitātes stiprināšanai. 8.4.1. SAM "Pilnveidot nodarbināto personu profesionālo kompetenci" ietvaros KM padotības izglītības iestādes nodrošināja privātpersonu kompetenču pilnveidošanu kultūrizglītības jomā.
Starptautiskā sadarbība apmaiņas un stažēšanās pasākumu īstenošanai.	LKA tiek īstenoti divi pēcdoktorantūras pētniecības projekti LKA projektā "Latvijas Kultūras akadēmijas zinātniskās darbības attīstība" zinātniskās pētniecības centrs piedalījās starptautiskā pasākumā "Arts for Management Symposium AoMS 2019", Šveicē. Organizēta starptautiska zinātniskā konference "Kultūras un mākslas izglītības ietekmes". Izveidota starptautiska sadarbība ar European Network of Observatories in the Field of Arts and Cultural Education. JVLMA projektā "Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas starptautiskās sadarbības projektu attīstība pētniecībā un inovācijās" attīstītas starptautisku pētījumu projektu idejas, dalība Apvārsnis 2020 programmā.
Attīstīt talanta atbalsta pasākumus – iespēju radīšana talantu atklāšanai un izkopšanai, izcilības veidošanai, radošās kvalitātes nodrošinājumam (modulārā izglītība, kompetenču centri, radošās nometnes, konkursi u.tml.).	LMA 1.1.1.2.pasākuma ietvaros atbalstīts viens pēcdoktorantūras pētniecības projekts. LMA "Latvijas Mākslas akadēmijas Mākslas vēstures institūta pētnieciskās un inovatīvās kapacitātes stiprināšana" projektā LMA pārstāvis piedalījās vācu kultūras telpā lielākajā un nozīmīgākajā profesionāļu pieredzes apmaiņas forumā "Pie lietām". LKA 1.1.1.2.pasākuma ietvaros atbalstīti divi pēcdoktorantūras pētniecības projekti. LKA "Latvijas Kultūras akadēmijas zinātniskās darbības attīstība" projektā LKA zinātniskā pētniecības centra jaunie zinātnieki piedalās starptautiskās zinātniskās konferencēs. JVLMA "Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas starptautiskās sadarbības projektu attīstība pētniecībā un inovācijās" projektā īstenots mācību pasākums Plimutas universitātē Lielbritānijā un dalība starptautiskā zinātniskā konferencē Maltas universitātē.
Nodrošināt mācību satura ekspertīzi mūzikas, mākslas un dejas jomā.	LMA projektā "Latvijas Mākslas akadēmijas pārvaldības pilnveide" tiks veikta studiju virziena „Māksla” studiju programmu satura pilnveide un salāgošana ar nozares attīstības vajadzībām. LKA projekta "Jaunu studiju programmu izstrāde kultūras un radošo industriju darba tirgum" JVLMA projektā "Mūzikas, mākslas, dejas un kultūras studiju skolotāju studiju programmu jaunveide" veikta divu studiju programmu analīze atbilstoši pedagoga profesijas standartam, nodrošinot augstākās izglītības Latvijā resursu efektīvu koplietošanu un mazinot pedagoģijas studiju programmu fragmentāciju.
Materiāli tehniskās bāzes uzlabošana mūzikas, mākslas un dejas vidējās izglītības iestādēs. Modernas mācību vides nodrošināšana jauniešu sagatavošanai darba tirgum – kultūrizglītības iestāžu infrastruktūras, tostarp augstākās izglītības iestāžu, aprīkojuma pilnveide atbilstoši īstenojamām izglītības programmu prasībām un	LMA projekta "Latvijas Mākslas akadēmijas STEM (radošo industriju) studiju programmu modernizēšana" ietvaros iegādāta stikla kausēšanas krāsns, LMA īpašumā J.Kugas ielā norit ēkas rekonstrukcijas un labiekārtošanas darbi. LMA projekta "Prototipēšanas darbnīcas „Rīga Makerspace” izveide nekustamajā īpašumā A. Briāna ielā 13, Rīgā" ietvaros, pārbūvējot kādreizējo Rīgas Viegslas rūpniecības tehnikuma ēku Rīgā, A. Briāna ielā 13, top moderna prototipēšanas darbnīca "Rīga Makerspace" – notiek būvdarbi.¹⁰⁷ JVLMA "Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas īstenoto radošo industriju studiju programmu modernizācija" ietvaros veikta dažādu mūzikas instrumentu iegāde un datortehnikas un audiovizuālās tehnikas iegāde mācību telpu aprīkošanai. LKA projekta "Starpdisciplinārā izglītības, kultūras un radošo industriju atbalsta centra "TabFab" izveide nekustamajā īpašumā Miera ielā 58a, Rīgā" ietvaros

darba tirgus attīstības tendencēm.	VAS "Valsts nekustamie īpašumi" (VNĪ) vadībā šobrīd notiek projektēšanas darbi topošā Tabakas fabrikas radošā kvartāla izveidei Miera ielā 58a.¹⁰⁸ LKA un LMA SAM 5.6.1. "Veicināt Rīgas pilsētas revitalizāciju, nodrošinot teritorijas efektīvu sociālekonomisko izmantošanu" ietvaros kopā ar VNĪ īsteno infrastruktūras projektus LMA vajadzībām Prototipēšanas darbnīcas „Rīga Makerspace” izveidi un LKA vajadzībām Starpdisciplinārā izglītības, kultūras un radošo industriju atbalsta centra "TabFab" izveidi. 8.1.3. SAM "Palielināt modernizēto profesionālās izglītības iestāžu skaitu" ietvaros KM finansētās profesionālās vidējās izglītības iestādes īsteno 4 projektus par kopējo summu 21 709 806 EUR un viena pašvaldības dibināta profesionālās vidējās izglītības iestāde par kopējo plānoto finansējumu 2 497 325 EUR. Projektu ietvaros tiek pārbūvētas, renovētas un būvētas no jauna profesionālo vidējās izglītības iestāžu ēkas un iegādātas modernas iekārtas un aprīkojums mācību procesa nodrošināšanai, tai skaitā dienesta viesnīcām. 3.1.1.1.aktivitātes "Mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana profesionālās izglītības programmu īstenošanai" ietvaros 3 projektus īstenojuša KM finansētās iestādes, saņemot 2 666 833 EUR. Projektu ietvaros renovētas ēkas, izremontēti profesionālo mācību priekšmetu kabineti, darbnīcas, laboratorijas, uzstādīts moderns mācību aprīkojums un jaunākās tehnoloģijas. 3.2.2.1.2.apakšaktivitātes „Izglītības iestāžu informatizācija” ietvaros KM profesionālās vidējās izglītības iestādēs tika veikta datorklašu modernizācija 112 665 EUR apmērā (ERAF finansējums 104 311 EUR). Apakšaktivitātes ietvaros izglītības iestādēs tika iegādāti datori, kā arī veicināta e-pakalpojumu attīstība visās KM profesionālās vidējās izglītības iestādēs.
Regulāra kultūrizglītības programmu kvalitātes uzraudzība, metodiskā atbalsta sniegšana.	Valsts izglītības satura centrs projektā "Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstības kvalitātes nodrošināšanai" (Projekta numurs: 8.5.2.0/16/I/001) pilnveidotas nozaru kvalifikācijas struktūras, izstrādāti profesiju standarti, profesionālās kvalifikācijas prasības, profesionālās kvalifikācijas eksāmenu saturs, sasniedzamo rezultātu novērtēšanas metodika, modulārās profesionālās izglītības programmas profesionālajām kvalifikācijām, iegādāti mācību līdzekļi. Projekts nav iekļauts izvērtējuma sfērā.
Augstākās izglītības piedāvājuma kultūras un radošo industriju jomā attīstības, konkurētspējas, eksportspējas veicināšanas pasākumi, tā integrēšana vienotajā Eiropas (pasaules) izglītības telpā, tostarp augstākās izglītības kvalitātes un pieejamības paaugstināšana. Augstākās izglītības digitalizācija.	JVLMA projekta "Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas starptautiskās sadarbības projektu attīstība pētniecībā un inovācijās" veikti informācijas un publicitātes pasākumi, iegādāti augstas kvalitātes mūzikas instrumenti, kurus atzīst un iegādājas mūzikas akadēmijas visā Eiropā, tiek nodrošināti citām mūzikas augstskolām ES līdzvērtīgi studiju apstākļi studentiem. LKA projekta "Latvijas Kultūras akadēmijas zinātniskās darbības attīstība" ietvaros veikta jaunizveidoto studiju programmu starptautiska publicitāte un dažādas citas mārketinga aktivitātes, nodrošinot līdzdalību studiju iespēju publicitātes un popularizēšanas pasākumos ārvalstīs, promo video sagatavošanā un izplatīšanā un citas aktivitātes. LMA projektā "Latvijas Mākslas akadēmijas Mākslas vēstures institūta pētnieciskās un inovatīvās kapacitātes stiprināšana" kopā ar Romas Mākslas akadēmiju, Ungārijas Mākslas akadēmiju un Drēzdenes Mākslas akadēmiju tika iesniegts projektu pieteikums "Apvārsnis 2020" finansējumam un tika apstiprināts "EU4ART" Alianses projekts.
Augstākās izglītības digitalizācijas pasākumu īstenošana un visaptverošu e-pārvaldības platformu izveide.	JVLMA projektā "Labas pārvaldības nodrošināšana Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijā" plānota visaptverošas pārvaldības informācijas sistēmas izveide. LMA projektā "Latvijas Mākslas akadēmijas pārvaldības pilnveide" paredzēta e-risinājumu attīstība, kas nodrošinās nepieciešamo e-vidi, datu uzkrāšanu, apmaiņu un e-koplietošanas mehānismu pilnveidi un ieviešanu. LKA projektā "Latvijas Kultūras akadēmijas un Latvijas Kultūras koledžas pārvaldības efektivizācija un studiju procesa modernizācija" notiek aktīvs darbs e-studiju vides pilnveidošanā un efektīvākas datu apmaiņas nodrošināšanā starp LKA struktūrvienībām.

108 <https://www.vni.lv/lat/jaunumi/aktualitates/?doc=1322>

Zinātnes attīstība. Pētnieciskās bāzes nodrošināšana kultūras izpētei un nacionālās identitātes stiprināšanai. Fundamentālo un lietišķo pētījumu īstenošana, īpaši prioritārajos zinātnes virzienos (t.sk. Letonika un nacionālā identitāte).	JVLMA projektā "Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas starptautiskās sadarbības projektu attīstība pētniecībā un inovācijās" plāno veicināt JVLMA iesaisti daudzpusēju starptautiskās sadarbības pētniecības un inovāciju projektu izstrādē un īstenošanā. LMA projekta "Latvijas Mākslas akadēmijas Mākslas vēstures institūta pētnieciskās un inovatīvās kapacitātes stiprināšana" ietvaros tiek sagatavoti projektu pieteikumi "Apvārsnis 2020" un Eiropas Savienības 9.letvara programmas ietvaros, t.sk. nodrošinot dalību starptautiskajos pētniecības, tīklošanās un sadraudzības pasākumos. LKA projekta "Latvijas Kultūras akadēmijas zinātniskās darbības attīstība" organizēti tīklošanās, mācību un mobilitātes pasākumi, dalība starptautiskos konsorcijs un "Apvārsnis 2020" un Eiropas Savienības 9. letvara programmas projektos.
Profesionālās kompetences centru darbības nodrošināšana profesionālajā vidējā kultūrizglītībā atbilstoši darba tirgus prasībām un nozares attīstības tendencēm.	PIKC aktīvi iesaistās SAM 8.1.3 "Palielināt modernizēto profesionālās izglītības iestāžu skaitu". SAM 8.5.1 "Profesionālo izglītības iestāžu audzēkņu dalības darba vidē balstītās mācībās un mācību praksēs uzņēmumos". SAM 8.5.2 "Nodrošināt profesionālās izglītības atbilstību Eiropas kvalifikācijas ietvarstruktūrai". SAM 8.5.3. "Nodrošināt profesionālās izglītības iestāžu efektīvu pārvaldību un iesaistītā personāla profesionālās kompetences pilnveidi". SAM 4.2.1.2. "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās" ietvaros organizētajos projektu konkursos un projektu īstenošanā.
Nodrošināt profesionālās pilnveides kursus visu līmeņu kultūrizglītības pedagogiem, paaugstinot kultūrizglītībā iesaistīto pedagogu un prakses vadītāju kompetenci uzņēmējdarbības un radošās industrijas tematikā.	Valsts izglītības attīstības aģentūra īsteno projektu "Pilnveidot nodarbināto personu profesionālo kompetenci", kura mērķgrupa ir privātpersonas, kas vēlas pilnveidot savas kompetences.
Pasākumi profesiju standartu un kvalifikācijas prasību, profesionālās izglītības programmu un kvalifikācijas eksāmenu satura izstrādē.	Valsts izglītības satura centra projekta "Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstības kvalitātes nodrošināšanai" (Projekta numurs: 8.5.2.0/16/I/001) ietvaros pilnveidotas nozaru kvalifikācijas struktūras, izstrādāti profesiju standarti, profesionālās kvalifikācijas prasības, profesionālās kvalifikācijas eksāmenu saturs, sasniedzamo rezultātu novērtēšanas metodika, modulārās profesionālās izglītības programmas profesionālajām kvalifikācijām, iegādāti mācību līdzekļi Projekts nav iekļauts izvērtējuma sfērā.

Avots: CSE COE apkopojums

Kopumā kultūrizglītības iestāžu ieguldījums, īstenojot iestāžu stratēģijas, piesaistot un piedaloties ESF un ERAF finansētos projektos, dod pozitīvu pienesumu Kultūrizglītības nozares stratēģijas īstenošanā, veicot iestāžu dokumentos noteikto uzstādījumu un uzdevumu izpildi.

Īstenojot Kultūrizglītības nozares stratēģiju, nav iespējams precīzi identificēt to rīcību virzienu aktivitāšu izpildi, jo stratēģijas ietvaros nav noteikti sasniedzamie kvantitatīvie rādītāji, tādēļ, izstrādājot jaunu nozares stratēģiju būtiski pievērst uzmanību konkrētu un izmērāmu rādītāju izstrādei katrai rīcībai, nosakot svarīgākos rādītājus. Attiecīgi šie rādītāji tiktu kaskadēti nākošajā līmenī, izstrādājot nosacījumus ES fondu 2021.-2027.gada plānošanas periodā specifiskā atbalsta mērķu ietvaros, nosakot saistītus un pārbaudāmus sasniedzamos rādītājus, lai perioda noslēgumā varētu veikt precīzāku ES fondu ieguldījumu ietekmes efektivitātes izvērtējumu nozarē.

6.2. Projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem

Novērtējuma ietvaros tika noteikti kultūrizglītības attīstību veicinošie faktori un projektu izvērtējuma veikts pret noteiktajiem kultūrizglītību veicinošiem faktoriem, nosakot tiešu vai netiešu ietekmi. Zemāk iekļauta analīze par izvērtēto projektu ietekmi uz kultūrizglītību attīstību veicinošiem faktoriem, norādot konkrētus vērtētos projektus – ietekme vērtēta, pamatojoties uz projektu skaitu nevis finansējuma apjomu katram projektam.

Augstākās izglītības iestādes

Analizējot augstākās izglītības iestāžu projektus, kopumā vērtēts 21 projekts ar tiešu vai netiešu ietekmi uz kādu no trim KM padotībā esošām augstākās izglītības iestādēm. Vērtēto projektu kopējās investīcijas ir 18 509 029 EUR.

Vērtējot visus projektus, vislielākā ietekme attiecībā uz kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem bijusi: par izcilību un talantu attīstības veicināšanu; inovāciju ieviešanu; par darba vidē balstītām mācībām. Vismazākā ietekme bijusi: par jaunu studiju un mācību programmu izveidi; pedagogu un akadēmiskā personāla atbalstu un stiprināšanu. Detalizēta informācija par katru no faktoriem un projektu ietekmi iekļauta tabulā zemāk.

Profesionālās vidējās izglītības iestādes

Vērtējot profesionālo izglītības iestāžu projektus kopumā analizēti 19 projekti ar tiešu vai netiešu ietekmi uz kādu no PII. Vērtēto projektu kopējās investīcijas ir 100 911 690 EUR. Ieguldījums vairāk nekā 100 miljonu EUR apmērā ir veikts profesionālajā izglītībā kopumā un tikai neliela daļa no veiktajām investīcijām attiecas uz kultūrizglītības jomu.

Vērtējot visus 19 projektus, vislielākā ietekme attiecībā uz kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem bijusi: kultūrizglītības iestāžu attīstība, izcilību un talantu attīstības veicināšanu; izglītības saturs un piedāvājums; jaunu studiju mācību programmu izveide. Vismazākā ietekme bijusi: par darba vidē balstītām mācībām; pedagogu un akadēmiskā personāla atbalsts un stiprināšana. Detalizēta informācija par katru no faktoriem un projektu ietekmi iekļauta tabulā zemāk.

65.tabula. Kultūrizglītības augstāko izglītības iestāžu īstenoto ES fondu projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU SFĒRU IETEKME (KPFI, DP,SAM) (T-tieša ietekme; N-netieša ietekme)									
	3.1.2.1.1	1.1.2.1.1	2.3.1.1.1	5.6.1	1.1.1.2	1.1.1.5	8.1.1	8.2.1	8.2.2	8.2.3
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA	T			T			T			
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI	N			T	N	N	T			N
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA	T	N	N	T			T		N	T
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA	T			T			T			
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU	T	T	T	N	T	T	T	T	T	
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS	N	N	N	N	N	N	N	T	N	N
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE				N			N	T		
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA			T	N	T	T	T	N	N	
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS	N	T			T	T	T		T	
PEDAGOGU UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA			N	N			N		T	T
KARJERAS ATBALSTS		N	T	N	T	T	N	N	T	T
VIENLĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)			N	T	N	N	N	N	N	N

Avots: CSE COE apkopotie dati no intervijām un publiski pieejamiem avotiem

66.tabula. Kultūrizglītības profesionālo vidējo izglītības iestāžu īstenoto ES fondu projektu ietekme uz kultūrizglītības attīstību veicinošiem faktoriem

KULTŪRIZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBU VEICINOŠIE FAKTORI	PROJEKTU SFĒRU IETEKME (KPFI, DP,SAM) (T-tieša ietekme; N-netieša ietekme)									
	KPFI	3.1.1.1	3.2.2.1.2	1.2.1.1.3	1.2.1.1.2	4.2.1.2	8.1.3	8.5.3	8.4.1	8.3.4.
INFRASTRUKTŪRAS PIEEJAMĪBA	T	T	N			T	T		-	-
VIDEI DRAUDZĪGI RISINĀJUMI	T	T				T	T		-	-
MĀCĪBU UN STUDIJU VIDES UZLABOŠANA	T	T	N			T	T		-	-
STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU INFRASTRUKTŪRAS MODERNIZĀCIJA	N	T	T				T		-	-
KULTŪRIZGLĪTĪBAS IESTĀŽU ATTĪSTĪBA, VEICINOT IZCILĪBU UN TALANTU ATTĪSTĪBU	N	N	N	N	N	N	N	N	-	-
IZGLĪTĪBAS SATURS UN PIEDĀVĀJUMS	N	N	N	T	T	N	N	N	-	-
JAUNU STUDIJU UN MĀCĪBU PROGRAMMU IZVEIDE		N	N	T	T		N	N	-	-
INOVĀCIJU VEICINĀŠANA		T	N	N	N		N	N	-	-
DARBA VIDĒ BALSTĪTAS MĀCĪBAS							N		-	-
PEDAGOGU UN AKADĒMISKĀ PERSONĀLA ATBALSTS UN STIPRINĀŠANA			N	T	T		N	T	-	-
KARJERAS ATBALSTS				N			N	N	-	-
VIENTĪDZĪGAS IESPĒJAS (HORIZONTĀLAIS PRINCIPS)	N	T	N	N	N	N	T	N	-	-

Avots: CSE COE apkopotie dati no intervijām un publiski pieejamiem avotiem

7. ESOŠĀ DARBA TIRGUS ANALĪZE UN TENDENCES NĀKOTNĒ

7.1. Augstākās izglītības absolventu monitorings

Augstākās izglītības absolventu monitorings

- Kopš 2017.gada Latvijā **augstākās izglītības absolventu monitoringu** īsteno IZM sadarbībā ar citām valsts institūcijām, veidojot Studējošo un absolventu reģistru.
- Nacionālā līmenī informācija specifiski par mākslu tematiskās jomas programmu absolventiem **nav apkopota**, jo dati publiskoti Humanitārās zinātnes un mākslas izglītības tematiskās grupas griezumā, neizdalot atsevišķi studiju programmas izglītības tematiskajā jomā "Mākslas". Datus par nodarbinātību apkopo mākslas un kultūras augstskolas.
- Salīdzinot ar citām izglītības tematiskajām grupām humanitāro zinātņu un mākslas studiju programmu absolventu ienākumi ir zem vidējā, absolventiem biežāk kā vidēji raksturīga nodarbinātība vairākās darba vietās, kā arī **nodarbinātība neatbilstoši iegūtajai izglītībai**.
- Būtiska daļa mākslas jomu absolventu ir arī pašnodarbinātie, uzņēmumu dibinātāji, autoratlīdzību saņēmēji.
- Salīdzinot absolventu datus pa tematiskajām izglītības grupām, humanitāro zinātņu un mākslas absolventu **bezdarba rādītāji ir virs vidējā**.
- LMA, LKA un JVLMA absolventu aptaujas liecina, ka pilnībā vai daļēji **atbilstoši iegūtajai izglītībai** strādā vidēji divas trešdaļas absolventu, bet tematisko jomu "Mākslas" izglītības programmu sniegtās kompetences ir universālas un kā tādas pielietojamas gan iegūtajā specialitātē, gan citās radniecīgās nozarēs un specialitātēs, ko neatspoguļo nodarbinātības statistika.

Kultūra ir viens no resursiem ar neierobežotu ilgtspējas potenciālu¹⁰⁹ un kultūrai ir vadošā loma cilvēka intelektuālās attīstības un personības izaugsmes ceļā, palīdzot veidot dažādas prasmes radošās darbības attīstībai, veicinot ne tikai personiskās, bet arī reģionālās, nacionālās identitātes un piederības izjūtu,¹¹⁰ un kultūra sniedz pienesumu tautsaimniecības attīstībā¹¹¹. Tāpēc svarīga ir kvalitatīva izglītība kultūras un radošo industriju jomā, ko nodrošina izglītības tematiskā joma *Mākslas*. Kultūrizglītības sistēma sniedz ieguldījumu darba tirgum un kultūras nozarei atbilstošu profesionālu mākslinieku, mūziķu, deju mākslinieku, kultūras nozaru speciālistu un pedagoģisko darbinieku sagatavošanā, kā arī citu ar kultūras un radošajām industrijām nepieciešamu speciālistu sagatavošanā un tālākizglītībā. Kultūrizglītības sistēma sekmē bērnu un jauniešu zināšanu papildināšanu mākslas un kultūras jomās, veicina radošo domāšanu un personības daudzpusīgu attīstību, Dziesmu un deju svētku procesa pēctecību un nepārtrauktību, kā arī veicina pieprasījumu pēc kultūras, sagatavojot kultūras piedāvājuma lietotājus - kvalitatīvas kultūras patērētājus¹¹². Kultūrizglītības sistēmas ietvaros iegūtā kvalitatīvā izglītība un kompetences dod iespēju sekmīgi turpināt izglītību ne tikai kultūras nozarē un radošo industriju jomās, bet arī turpināt izglītību citās nozarēs un strādāt citos tautsaimniecības sektoros.¹¹³

109 Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam (Latvijas Republikas Saeimas 10.06.2010. paziņojums). https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/Latvija_2030_7.pdf

110 Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam (apstiprināts LR Saeimas 02.07.2020. sēdē). https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/20200204_NAP_2021_2027_gala_redakcija_projekts_.pdf

111 <http://www.unesco.org/culture/flipbook/culture-2030/en/mobile/index.html#p=1>.

112 KM 27.11.2018. Kultūrpolitika

113 Kultūrizglītības nozares stratēģija 2014-2020.gadam

https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/Politikas%20dokumenti%202018/271118_AKTUALIZ%C4%92T_A_Kulturizglitibas_nozares%20strategija_2014-2020.pdf

Studējošo un absolventu reģistrs

Latvijā kopš 2017.gada tiek īstenots centralizēts augstākās izglītības absolventu monitorings. Šī procesa nodrošināšanā iesaistīta gan IZM, gan arī vispārējus datus pa absolventu tematiskajām grupām sniedz CSP, kā arī citas valsts institūcijas. 2017.gadā IZM izveidoja **Studējošo un absolventu reģistru** (publiski nav pieejams), kas satur informāciju par absolventiem. 2020.gadā tika publicēti pirmie reģistra ietvaros apkopotie dati. Procedūra paredz, ka IZM sniedz CSP personificētu informāciju par studējošajiem un absolventiem, pretim saņemot nepersonificētu informāciju, apkopotu pēc studiju programmām, virzieniem un augstskolām par absolventu nodarbinātības un bezdarba līmeni, kā arī absolventu nodarbinātību pēc tautsaimniecības nozarēm un absolventu grupas vidējo darba samaksu.¹¹⁴¹¹⁵¹¹⁶

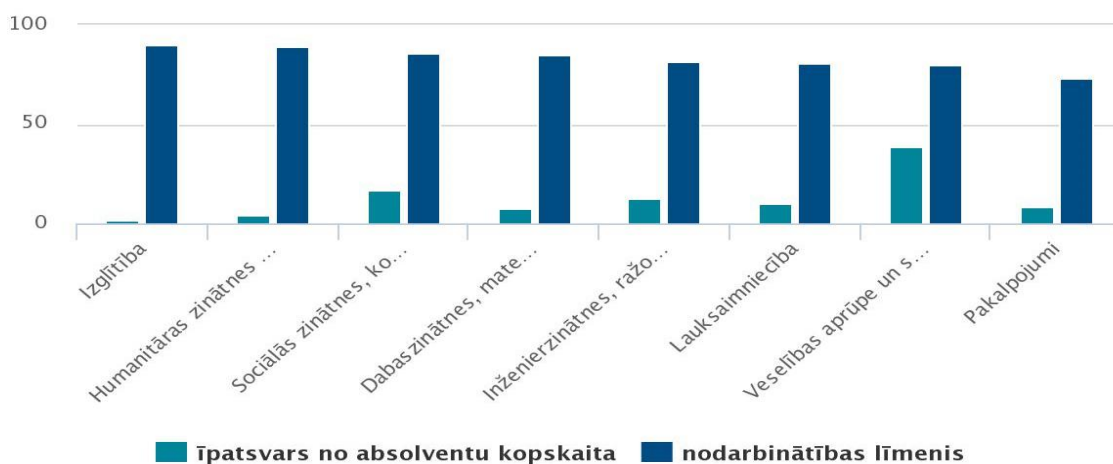
Studējošo un absolventu reģistram MK noteikumi *Valsts Izglītības informācijas sistēmas noteikumi*¹¹⁷ paredz par augstskolu absolventiem ievākt un apkopot šādus datus:

- nodarbināto skaits;
- bezdarbnieku un darba meklētāju skaits;
- ekonomiski neaktīvo personu skaits;
- emigrējušo personu skaits;
- personu skaits, par kuriem nav datu;
- vidējie mēneša ienākumi.¹¹⁸

Reģistrs balstīts informācijas apmaiņā starp vairākām iesaistītajām institūcijām. Tas ietver CSP datus par ienākumiem un nodarbinātību, izmantoti arī CSP emigrācijas pārskati. Dažādi Valsts ieņēmumu dienesta (VID) dati (gada ienākumu deklarācijas, mikro uzņēmumu nodokļa deklarācijas, iedzīvotāju ienākumu nodokļa pārskati u.c.) izmantoti absolventu ienākumu apzināšanai, arī ekonomiskās aktivitātes un nodarbinātības noteikšanai. Bezdarbnieka statuss konstatēts, balstoties uz Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) sniegtajiem datiem.¹¹⁹ CSP sagatavo individuāla līmeņa datu bāzi, kur personu līmenī tiek piekārtota nepieciešamā informācija. Plānots, ka absolventu aktivitāte tiks monitorēta 10 gadus pēc izglītības iestādes absolvēšanas, sākot ar 2017.gada absolventiem.

Absolventu monitoringa dati

15.attēls. Augstākās izglītības iestāžu absolventu īpatsvars un nodarbinātības līmenis par izglītības tematiskajām grupām, 2018.gada nogalē, %

114 <https://mk.gov.lv/lv/aktualitates/valdiba-dod-zalo-gaismu-studejoso-un-absolventu-registra-ieviesanai>

115 <https://izm.gov.lv/lv/aktualitates/3303-2018-gada-svarigakais-paveiktais-izglitiba-un-zinatnes-ministrijas-par-zina-esosaja-jomas>

116 <https://likumi.lv/ta/id/307796-valsts-izglitiba-informacijas-sistemas-noteikumi>

117 <https://likumi.lv/ta/id/307796-valsts-izglitiba-informacijas-sistemas-noteikumi>

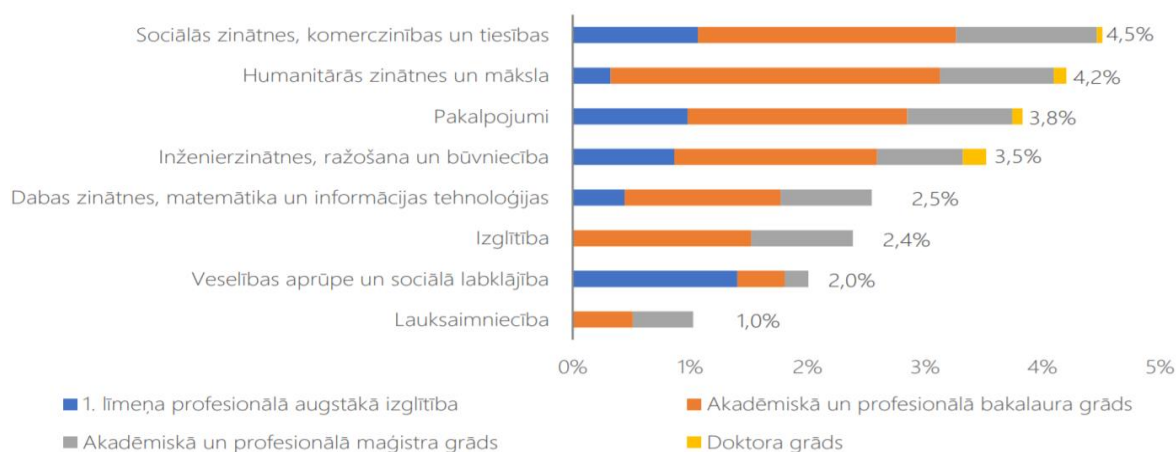
118 <https://likumi.lv/ta/id/307796-valsts-izglitiba-informacijas-sistemas-noteikumi>

119 <https://data.gov.lv/dati/lv/dataset/latvijas-augstskolu-2017-gada-absolventi-gadu-pec-absolvesanas-2018-gada/resource/1dd27973-6795-4b60-803b-f3b76bfc2962>

Avots: CSP 2020¹²⁰

CSP sagatavotajos absolventu monitoringa datus nav atsevišķi izdalīta izglītības tematiskā grupa mākslās, un dati atspoguļoti izglītības tematiskajā grupā kopā ar absolventiem humanitārajās zinātnēs. Saskaņā ar EM aprēķiniem un pamatojoties uz ziņām par 2017.gada absolventu monitoringu, augstākais bezdarba līmenis vērojams starp sociālo zinātņu, komerczinību un tiesību zinātņu absolventiem, kā arī humanitāro un mākslas zinātņu programmu absolventiem. Jāpiebilst, ka vidējais bezdarba līmenis starp ekonomiski aktīvajiem 2017.gada absolventiem – 3,4%, kas kopumā ir zemāks rādītājs nekā vidēji tautsaimniecībā starp iedzīvotājiem ar augstāko izglītību. Tātad saskaņā ar šiem statistikas datiem, humanitāro zinātņu un mākslas studiju programmu **absolventu bezdarba rādītāji pārsniedz vidējo līmeni** ne tikai absolventu grupā, bet arī tautsaimniecībā kopumā,¹²¹ bet, datus interpretējot būtiski norādīt uz statistikas uzskaites nepilnībām kultūras un mākslas jomās (skat. 7.2.4. nodaļā aprakstītos statistikas uzskaites problēmas mākslas jomās).

16.attēls. Augstākās izglītības iestāžu absolventu bezdarba līmenis pēc izglītības līmeņa un izglītības tematiskās grupas, 2017.gads, %.

Avots: Absolventu monitoringa dati, EM aprēķini¹²²

Saskaņā ar IZM datiem (2018) 27% humanitāro zinātņu un mākslas nozaru absolventu, kuri nodarbināti, **strādā zemākas kvalifikācijas darbu** (pārdevēji, kalpotāji u.c.) – šis ir lielākais īpatsvars starp izglītības tematiskajām grupām.¹⁰ Vidējais rādītājs starp 2017.gada absolventiem, kuri nodarbināti augstākās kvalifikācijas profesijās, ir – 78%.¹²³ Saskaņā ar CSP (2017) absolventu monitoringa rezultātiem humanitāro zinātņu un mākslas programmu absolventi arī retāk turpināja darba gaitas nākamajā gadā pēc studiju absolvēšanas (nodarbinātības līmenis 73,2 %), kā arī sociālo zinātņu, komerczinību un tiesību programmas absolventi (79,5 %).¹¹ Latvijā, līdzīgi kā citās valstīs, kultūras un radošā sektora profesijās izglītību ieguvušie absolventi strādā vairākās darba vietās, jo vienā darba vietā nereti nevar nodrošināt pilnas slodzes darbu un atbilstošu atlīdzību.¹²⁴

Attiecībā uz ienākumiem IZM koledžas un bakalaura līmeņa absolventu raksturojums¹²⁵ liecina, ka humanitāro un mākslas zinātņu absolventi gan koledžas, gan bakalaura līmenī **ierindojas starp mazāk pelnošajiem** - zemākie ienākumi starp izglītības tematiskajām grupām ir tieši humanitāro zinātņu un mākslas bakalaurei 9357 EUR (salīdzinājumam ienākumu vidējā svērtā vērtība visiem bakalaurei ir ~12 863 EUR), koledžas līmenī tie ir 8 845 EUR (ienākumu vidējā svērtā vērtība koledžas līmenī ~13 037 EUR).

120 <https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/socialie-procesi/nodarbinatiba/meklet-tema/2858-absolventu-monitoringa-rezultati-2020>

121 https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/dsp/EMzino_03062020-ar-pielikumiem.pdf

122 https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/dsp/EMzino_03062020-ar-pielikumiem.pdf

123 https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/dsp/EMzino_03062020-ar-pielikumiem.pdf

124 https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/petijumi/Kulturizglitibas_petijums_1_karta_2017.pdf

125

https://izm.gov.lv/images/statistika/augst_izgl/Raksts_par_koledzas_un_bakalaura_studiju_absolventiem_29_06_2020_s_a_s.pdf

Izglītības iestāžu darbs ar absolventiem

Arī pašas izglītības iestādes seko līdzi absolventu gaitām. Metodiskie ieteikumi profesionālās izglītības un vispārējās izglītības iestāžu pašvērtēšanai rekomendē darbības apsvēršanā ņemt vērā absolventu profesionālo darbību un paredz, ka **izglītības iestādē tiek apkopota un analizēta informācija par absolventu turpmākajām gaitām vismaz viena gada laikā pēc izglītības programmas beigšanas**.¹²⁶ Tomēr publiski pieejamie profesionālo izglītības iestāžu pašnovērtējuma ziņojumi mazu vērību pievērš absolventu turpmāko gaitu (karjeras, izglītības turpināšanas) atspoguļošanai. Šeit gan jāpiebilst, ka būtiska daļa koledžu absolventu turpina izglītību augstākā līmenī, nevis uzsāk profesionālās darba gaitas. Tādēļ darba tirgus kontekstā svarīgāki ir tieši augstskolu absolventu nodarbinātības dati, kurus izglītības iestādes iegūst absolventu aptaujās. Arī augstāko izglītības iestāžu pašnovērtējumu ziņojumos rekomendēts iekļaut analīzi un vērtējumu par absolventu un darba devēju aptauju rezultātiem.¹²⁷ Pašnovērtējumu ziņojumos tiek iekļauti dati no absolventu aptaujas, bet šīs aptaujas raksturo dažāda iegūto datu reprezentativitāte, jo ne visi konkrētajos gados absolvējušie piedalās aptaujā.

2016.-2018.gada LKA absolventu aptaujas izlasē iekļauti 113 absolventi (kopējais attiecīgā laika perioda absolventu skaits – 372). 71% no respondentiem darbu ieguvuši jau studiju laikā, 23% gada laikā pēc absolvēšanas. Kā galvenos bezdarba iemeslus nestrādājošie absolventi norāda to, ka **Latvijas darba tirgus nepiedāvā pietiekoši daudz iespēju atrast darbu izvēlētajā specialitātē/nozarē**; pārāk zemu atalgojumu, kā arī iegūtajai izglītībai un prasmēm neatbilstošu darba piedāvājumu. 63% no aptaujātajiem uzskata, ka viņu nodarbinātība tieši vai daļēji saistīta ar iegūto izglītību. Pilna laika darbā ir nodarbināts 61 % no aptaujātajiem LKA absolventiem.¹²⁸

JVLMA 2017./2018. gada pārskatā par veiktajām darbībām studiju virziena Mākslas pilnveidei iekļautās absolventu aptaujas rezultāti liecina, ka 24,3% absolventu nodarbināti kā mūziķi, 39,2 % strādā pedagoģisko darbu atbilstoši mūziķa specialitātei. 9,4 % strādā kādā citā sektorā kultūras un izglītības institūcijās, bet pašnodarbināti – 9,4 %. Nepilns procents absolventu strādā iegūtajā specialitātē ārvalstīs. 26,2 % turpina studēt nākamajā līmenī vai tā paša līmeņa otras kvalifikācijas ieguvei.¹²⁹ JVLMA ziņojums (2020)¹³⁰ KM iekļauj norādes par to, ka 98% vispārējās izglītības mūzikas skolotāju laikā no 1. līdz 4. kursam jau stājas darba tiesiskajās attiecībās vispārējās un profesionālajās izglītības iestādēs, studijas savienojot ar mūzikas skolotāja darbu, tāpat arī 90% Horeogrāfijas katedras studentu studiju laikā jau strādā savā izvēlētajā profesijā.

LMA vadības ziņojums par 2019.gada pārskatu¹³¹ iekļauj ziņas par absolventu darba gaitām. Salīdzinot 2016.un 2019.gadus, procentuāli pieaudzis absolventu – darba ņēmēju īpatsvars (2016.gadā – 26 %, 2019 – 48,1%). Savukārt pavisam nedaudz samazinājies pašnodarbināto vai darba devēju īpatsvars, būtiski krities respondentu skaits, kas turpina izglītību tālāk (2016.gadā – 20%, 2019.gadā – 13%), kaut gan jāpiebilst, ka šim rādītājam vispār raksturīgas izteiktas svārstības pa gadiem. 12,3% absolventu nodarbināti projektu realizācijā, ir pilna laika mākslinieki, bērnu kopšanas atvaļinājumā esoša persona, darba devējs un ņēmējs vienlaikus, un citas nodarbinātības formas, kas neietilpst nevienā no iepriekš minētajām kategorijām. 47,5% no 2019.gada absolventiem darbu atraduši jau pirms studiju uzsākšanas akadēmijā vai studiju laikā. Salīdzinājumam 2016.gadā šādu absolventu īpatsvars veidoja 53,3%. Savukārt pēc akadēmijas absolvēšanas darbu nozarē atraduši ~ 17% 2019.gada absolventu, ilgstoši darbu nozarē meklējuši 11,7%, bet 14,2% ar mākslu saistītu nodarbošanos nav atraduši. Gandrīz 71% 2019.gada absolventu, kuri piedalījušies aptaujā, norādījuši, ka strādā vai nu tieši atbilstoši izglītībai, vai citā mākslas un dizaina apakšnozarē, vai ar kultūru un radošajām industrijām saistītu darbu. Kopumā, analizējot LMA absolventu aptaujas rezultātus, jāuzsver, ka gadu griezumā šie rādītāji ir ļoti svārstīgi, atsevišķi mainīgie pat pārsniedz 10 % robežu pāris gadu robežās, līdz ar to grūti spriest

126 http://viaa.gov.lv/library/files/original/06_IKVD_Metod_ieteik_pasvertesanai_upd.pdf

127 http://www.aic.lv/portal/content/files/Studiju_virziena_pasnovertejums_zinojuma_izstrades_vadlinijas.pdf

128 https://static.lka.edu.lv/media/cms_page_media/902/atskaite_absolventu%20aptauja%202016%202018.pdf

129 https://www.jvlma.lv/data/doc_studiju_virzenu_parskati_diplomu_pielikumi/studiju-virziens-makslas-2017-18.pdf

130 JVLMA (2020). Vadības ziņojums Kultūras ministrijai, nepublicēts dokuments

131 Nepublicēts dokuments

par stabilām nodarbinātības tendencēm. Iespējams, šādu rādītāju svārstību ietekmē aptaujas respondentu skaits dažādos laika periodos ir atšķirīgs, bet tas nav precizēts.

LMA stratēģijā absolventu nodarbinātības kontekstā tiek norādīts, ka darba tirgu kultūras un radošo industriju jomās nozari nav iespējams raksturot, izmantojot tikai tradicionālo darba devēju un darba ņēmēju attiecību modeli, jo būtiska daļa absolventu ir darba devēji, pašnodarbinātie, cita veida darba attiecībās esoši speciālisti, tai skaitā projektu realizācijā iesaistīts mākslinieks.¹³²

Visu trīs akadēmiju absolventu aptauju rezultāti norāda uz līdzīgu tendenci – darbu saistībā ar iegūto izglītību tieši vai daļēji atrod apmēram divas trešdaļas absolventu. Tomēr jāpiebilst, ka fragmentētais darba tirgus mākslas jomās rada pieprasījumu pēc universāli sagatavotiem speciālistiem, ko tematisko jomu “Mākslas” studiju programmas arī sniedz, tādēļ absolventi darbu var atrast gan iegūtajā specialitātē, gan citās radniecīgās nozarēs un specialitātēs.

Tai pat laikā kultūras un mākslas jomas izglītības iestāžu darbs neaprobežojas ar darbaspēka sagatavošanu. Diskusijas, publikācijas, interaktīvas digitālās platformas, filmas un izrādes, lekcijas rosina domu apmaiņu un iesaista indivīdus savas vides un kultūras uzturēšanā, veido izpratni par lokāliem un globāliem procesiem – sociālās un humanitārās zinātnes spēj veicināt dialogu ar sabiedrību par daudzslāņainiem cilvēka pieredzes jautājumiem. Sociālās un humanitārās zinātnes arī sniedz devumus visām specifiskajām Viedās specializācijas stratēģijas prioritātēm, gan valsts pārvaldei, gan uzņēmējiem. Ekonomiskā nepieciešamība radīt unikālus produktus nosaka vajadzību pēc radošuma. Piemēram, dizaina un pakalpojumu dizaina zināšanas ir vienas no tām, kas būtiskas ikviena inovatīva produkta veidošanā. Mākslas un kultūras projektu īstenošana sniedz pievienoto vērtību tradicionālām nozarēm, veicina netehnoloģiskās inovācijas, ļauj pilnīgāk izmantot radošo potenciālu.¹³³

7.2. Esošā darba tirgus analīze

Esošā darba tirgus analīze

- Esošā pieeja statistikas datu uzskaitē un apkopošanā **nesniedz pilnvērtīgu ieskatu** kultūras un radošo industriju sektora nodarbinātībā.
- Latvijā ir neliels skaits nesen veiktu pētījumu, kas raksturo dažādus darba tirgus aspektus kultūras un radošo industriju sektoros. Saskatāmas kopīgas kultūras un radošo industriju darba tirgus iezīmes, tomēr nozares un pat **apakšnozares nodarbinātības dinamika var būt ļoti atšķirīga**.
- Izglītības tematiskās jomas “Mākslas” specifika nosaka, ka būtisks skaits mākslas jomu absolventu ir **pašnodarbinātie, uzņēmumu dibinātāji, autoratlīdzību saņēmēji**.
- Darbs tirgus kultūras un radošo industriju sektoros raksturojams kā **fragmentēts**, un nozaru nodarbinātības dinamikas ir izteikti atšķirīgas, nereti pat vienas nozares dažādu apakšnozaru griezumā.
- **Pieprasījumu pieaugums** identificēts profesijās, kurām nepieciešamas **tehnoloģiskās kompetences** - mājas lapu dizainers, multimediju dizaina speciālists, mēbeļu dizaina speciālists, interjera dizaineri, produktu dizaineri, reklāmas dizaineri, datorgrafiki, grafikas dizaineri.
- Jau ilgstoši kultūrizglītībā jūtams atsevišķu mākslas nozaru **pedagogu trūkums**.
- Iepriekšējie pētījumi norāda uz darbaspēka pieprasījuma kāpumu pēc **mūziķiem, dziedātājiem, komponistiem un muzikologiem**, VID atalgojuma statistika drīzāk liecina par **darba vietu skaita konsolidāciju**. Arī **vizuālo mākslu mākslinieku profesijām** raksturīga pieprasījuma stabilitāte.

¹³²<https://www.lma.lv/uploads/pages/lv/13/files/lma-ilgtermina-attistibas-strategija-20170519-.pdf>

¹³³ https://viaa.gov.lv/library/files/original/Socialo_un_humanitaro_zinatnu_SHZ_ekosistemas_analitisks_apraksts.pdf

- **Darba vietu skaits krities deļotāju un horeogrāfu profesiju grupā, kuru arī raksturo zems nostrādāto stundu skaits vienā darba vietā. Samazinājies arī fotogrāfu skaits.**
- Humanitāro zinātņu un mākslas tematiskās grupas absolventu kopējais **piedāvājums darba tirgū šobrīd pārsniedz darba tirgus pieprasījumu, bet nav iespējams izdarīt precīzus secinājumus par pieprasījuma un piedāvājuma balansu konkrēti mākslas jomās.**

7.2.1. Latvijas darba tirgu ietekmējošie faktori

Latvijas darba tirgu ietekmējošie faktori

- Dažādu ārējo un iekšējo faktoru ietekmē 2019.gadā samazinājusies ekonomikas izaugsme. Tās tempu kritums noteicis to, **ka pieprasījums pēc darbaspēka pieaudzis lēni.**
- Kultūra un radošās industrijas ir viens no sektoriem, ko **visvairāk skārusi Covid-19** pandēmijas negatīvā ietekme, un tas jau šobrīd jūtam samazinājis darbaspēka pieprasījumu.
- Nodarbināto personu īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā 2019. gadā sasniedza vēsturiski augstāko atzīmi - 65%, ko noteicis darbaspējīgo iedzīvotāju skaita samazinājums. To galvenokārt ietekmē **darbspējīgo iedzīvotāju skaita absolūtais samazinājums** un izmaiņas iedzīvotāju vecumstruktūrā.

Latvijā kopš 2011. gada turpinājās stabila ekonomiskā izaugsme, kuras tempi pārsniedza ES vidējos rādītājus, bet 2019. gadā ekonomikas kāpums kļuvis mērenāks, ko noteikuši gan iekšējie faktori (ES fondu investīcijas sasniegušas maksimumu, norises finanšu sektorā u.c.), gan arī ārējie faktori (globālo tirdzniecības attiecību pārskatīšana, *Brexit* ietekme, lēnāki izaugsmes tempi ES valstīs). Ekonomikas pieaugumu tempu kritums ietekmējis darbaspēka pieprasījumu - 2019. gadā lēni pieaudzis. 2019. gadā neliela palielinoša ietekme ekonomikā bijusi arī mākslas, izklaides un atpūtas nozaru apjomu kāpumam.¹³⁴

Kopumā Latvijā 2020.gada 1.ceturkšņa sākumā bija vidēji 2 miljoni (1 908.1 tūkst.) iedzīvotāju, no tiem aptuveni puse (pēc 2019.gada datiem - 976,7 tūkst.) ir ekonomiski aktīvi. CSP darbaspēka apsekojuma rezultāti liecina, ka 2019. gada 3. ceturksnī nodarbināti bija 917,8 tūkst. jeb 65,6 % iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 74 gadiem.¹³⁵ 2019. gadā darba tirgus ir pietuvojies piesātinājumam, kas kopā ar darbaspējīgo iedzīvotāju skaita samazinājumu ierobežoja nodarbinātības tālāku pieaugumu. Nodarbināto personu īpatsvars iedzīvotāju kopskaitā 2019. gadā sasniedza vēsturiski augstāko atzīmi - 65%, ko virzījis straujāks darbaspējīgo iedzīvotāju skaita samazinājums. Bezdarba līmenis 2019. gadā samazinājies līdz 6,3%, kas bija par 1,1 % mazāk, nekā 2018. gadā. Bezdarba līmeņa kritumu galvenokārt ietekmē darbaspējīgo iedzīvotāju skaita absolūtais samazinājums un izmaiņas iedzīvotāju vecumstruktūrā – ES valstīs, tai skaitā Latvijā notiek sabiedrības novecošanās process.¹³⁶

Covid – 19 ietekme uz darba tirgu Latvijā

Covid-19 ietekmē sagaidāma ekonomikas lejupslīde un vairumā nozaru rūk ražošanas un sniegto pakalpojumu apjomi – jau, sākot ar 2020. gada martu, vērojams straujš ekonomiskās aktivitātes kritums pasaules valstu, tai skaitā arī Latvijas darba tirgū. Paredzama iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes samazināšanās, visvairāk starp jauniešiem un iedzīvotājiem pensijas/pirmspensijas

¹³⁴ https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/dsp/EMzino_03062020-ar-pielikumiem.pdf

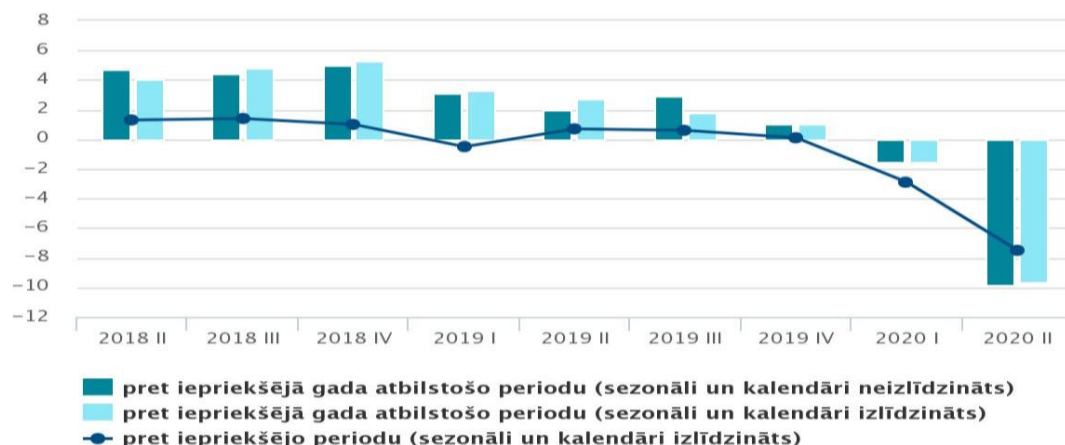
¹³⁵ <https://ec.europa.eu/eures/printLMIText.jsp?lmiLang=lv®ionId=LV0&catId=2776>

¹³⁶ https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/dsp/EMzino_03062020-ar-pielikumiem.pdf

vecumā. EM prognozē, ka Covid-19 krīzes ietekmē nodarbināto skaita samazinājums 2020. gadā būs 7,5% jeb 69 000, bet 2020. gadā bezdarba līmenis var sasniegt pat 11%.¹³⁷

CSP veikusi ātro novērtējumu, kas atspoguļo Covid-19 krīzes ietekmi uz ekonomiku Latvijā. 2020. gada 2. ceturksnī, salīdzinot ar 2019. gada 2. ceturksni, IKP apjoms samazinājies par 9,8 %.¹³⁸

17.attēls. IKP apjoma izmaiņas Latvijā salīdzināmajās cenās 2018. – 2020.gadā, %

Avots: CSP 2020¹³⁹

Kultūra un radošās industrijas (KRI) ir kļuvušas par vienu no **krīzes vissmagāk skartajiem sektoriem**. Ekonomikas ministrija identificējusi sekojošas nozares, kuras visvairāk tiešā veidā skar Covid-19 – aviācija, restorāni, bāri, sabiedriskā ēdināšana, starptautiskais pasažieru transports, māksla, kultūra un izklaide, viesnīcas un tūrisma mītnes, konferenču un izstāžu organizēšana, auto noma, iekārtu un materiālo līdzekļu iznomāšana, ceļojumu biroju un tūrisma operatoru pakalpojumi, sporta objekti, klubi, fitnesa centri.¹⁴⁰

Covid-19 izplatība **ierobežo iespēju izteikt pārliecinošas prognozes** par tālāko darba tirgus attīstību kopumā un arī mākslās, jo nav skaidrs, cik ilga un plaša būs pandēmija. Pirms Covid-19 krīzes kultūra un radošās industrijas ES tika uzskatītas par strauji augošu ekonomikas nozari ar lielu attīstības potenciālu – to pierādīja radošo industriju uzņēmumu darbība, kā arī to spēja radīt multiplikatīvo efektu citos sektoros.¹⁴¹ Eiropas Komisijas (2018) paziņojumā “Jauna Eiropas darba kārtība kultūrai”¹⁴² tika norādīts, ka nākotnē joprojām palielināsies kultūras nozares nozīmība, jo kultūra tika uzskatīta par būtiskāko faktoru, kas **rada kopības sajūtu un mazina šķelšanos** starp ES valstīm. Eiropas Investīciju fonds (angļu val. *European Investment Fund*), kas specializējas mazo un vidējo uzņēmumu finansēšanā, nodēvēja kultūras un radošās industrijas par investīciju vērtu sektoru.¹⁴³ Tikai pēc tam, kad būs iespējams precīzāk apjaust pandēmijas radītos zaudējumus kultūras un radošo industriju nozarei, varēs secināt, cik ilgs laiks KRI būs nepieciešams, lai atjaunotu darbību pirmskrīzes līmeņa apjomā.

137 https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/dsp/EMzino_03062020-ar-pielikumiem.pdf

138 <https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/ekonomika/ikp/meklet-tema/2721-ikp-atraiss-novertejums-2020-gada-2-ceturksni>

139 <https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/ekonomika/ikp/meklet-tema/2721-ikp-atraiss-novertejums-2020-gada-2-ceturksni>

140 https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/dsp/EMzino_03062020-ar-pielikumiem.pdf

141 http://www.keanet.eu/wp-content/uploads/Impulse-paper-on-the-role-of-CCIs-in-innovating-European-industry_integrated.pdf

142 KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI Jauna Eiropas darba kārtība kultūrai. Pieejams <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0267&from=EN>

143 https://www.eif.org/what_we_do/guarantees/cultural_creative_sectors_guarantee_facility/ccs-market-analysis-europe.pdf

7.2.2. Pētījumi par esošo situāciju darba tirgū kultūrā un radošajās industrijās

Pētījumi par esošo darba tirgū kultūrā un radošajās industrijās

- Latvijā ir maz nesen veiktu pētījumu, kas raksturotu dažādus darba tirgus aspektus kultūras un radošo industriju sektoros. Tie norāda, ka saskatāmas kopīgas kultūras un radošo industriju darba tirgus iezīmes, tomēr **nozaru un pat apakšnozaru nodarbinātības dinamika var būt ļoti atšķirīga**.
- **Publiskā finansējuma ietekme** uz darba tirgu atsevišķās nozarēs, piemēram, audiovizuālie mediji un filmu nozare ir īpaši būtiska.
- Pieprasījuma pieaugums identificēts profesijās, kurām nepieciešamas tehnoloģiskās kompetences, piemēram, daudz profesiju **audio vizuālajā un mediju** sektorā. Jau ilgstoši izjūtams **pedagogu trūkums** mākslās un pedagogu vidējais vecums ir augsts.

Visplašāko informāciju par mākslās nodarbināto pieprasījumu (profesijām un prasmēm) Latvijā sniedz pētījums “Par kultūrizglītības īstenošanas pēctecību profesionālās ievirzes, profesionālās vidējās izglītības, augstākās izglītības programmās un sagatavoto speciālistu skaita atbilstību kultūras nozares un radošo industriju darba tirgus prasībām” (2017), ko īstenojuši pētnieki LKA Zinātniskās pētniecības centrā. Šajā pētījumā,¹⁴⁴ balstoties gan uz ekspertu intervijām, gan aptaujas datiem, kā arī veicot kultūras un radošo industriju uzņēmumu kvantitatīvu uzskaiti, izmantojot ES Saimniecisko darbību statistisko klasifikāciju, padziļināti aplūkota nodarbinātība KRI sektoros. Pētījuma autori arī norāda uz kultūras un radošo industriju nozares definīciju un izpratnes neviennozīmību, kas ietekmē to, cik precīzi iespējams definēt KRI darba tirgu.

LKA pētījumā secināts, ka saskatāmas **kopīgas kultūras un radošo industriju darba tirgus iezīmes**, tomēr nozaru konkurences, kopējās nodarbinātības vispārējās tendences ir ļoti atšķirīgas un liedz veidot kopīgas darba tirgus attīstības prognozes visai nozarei.¹⁴⁵ Kultūras un radošo industriju jomas atšķiras pēc nodarbinātības dinamikas:

- stabila un līdzsvarota nodarbinātības kvantitatīvā struktūra (piemēram, teātris, muzeji, mūzika, izdevējdarbība);
- augšupejoša nodarbinātības kvantitatīvā struktūra (piemēram, dizains, audiovizuālā māksla, reklāma);
- viļņveida nodarbinātības kvantitatīvā struktūra (filmu nozare);
- lejupslīdoša nodarbinātības kvantitatīvā struktūra (atsevišķi KRI apakšsegmenti).¹⁴⁶

Pētījumā pieejami arī izvērstāki viedokļi, kas raksturo darba tirgus pieprasījuma un piedāvājuma attiecības, pamatojoties uz nozaru ekspertu viedokļiem, kas iegūti, analizējot interviju datus. Zemāk sniegta informācija par katru no mākslas nozarēm.

Dizains

Dizaina elementi daudzveidīgi integrēti dažādos tautsaimniecības procesos (gan reklāmā, gan ražošanā un pakalpojumu sniegšanā) aizvien lielākā apjomā. **Dizaina speciālisti šobrīd Latvijā ir ļoti pieprasīti**, bet arī darbaspēka piedāvājums ir diezgan plašs, turklāt dizaina pakalpojumu sniedzējiem spēcīgu konkurenci rada ne vien vietējais darbaspēka piedāvājums, bet starptautiskais. Pieprasījums pēc dizaina speciālistiem citās pasaules valstīs uzrāda augošu tendenci, tāpat arī Latvijā tas strauji attīstās. Kā vispieprasītākās darbības jomas tiek minētas **dizaina grafika, mediju dizains, 3D dizains, datoru atbalstīts dizains**. Vairākās ar dizainu saistītās profesijās (ne tikai Latvijā, bet arī ES) ļoti trūkst jomas speciālistu.¹⁴⁷ Mājas lapu dizaineri un grafiskie dizaineri Latvijā ir vienas no vislabāk atalgotajām mākslas profesijām, kas norāda arī uz šo speciālistu pieprasījumu darba tirgū. Vairākās dizaina profesiju grupās, kurās speciālistiem piemīt augstas tehnoloģiskās prasmes, veidojas jaunas darba vietas.

144 https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/petijumi/Kulturizglitiba_petijums_1_karta_2017.pdf

145 https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/petijumi/Kulturizglitiba_petijums_1_karta_2017.pdf

146 https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/petijumi/Kulturizglitiba_petijums_1_karta_2017.pdf

147 https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/petijumi/Kulturizglitiba_petijums_1_karta_2017.pdf

Vizuāli plastiskā māksla

Vizuālās mākslas elementi daudzveidīgi integrēti dažādos tautsaimniecības procesos (gan reklāmā, gan ražošanā un pakalpojumu sniegšanā) aizvien lielākā apjomā. **Daudz mākslinieku strādā reklāmas, mārketinga un komunikācijas aģentūrās.** Vizuālās mākslas nozarei arī raksturīgas vairākas specialitātes, pēc kurām pieprasījums nav kvantitatīvi liels, bet stabils, jo prasmes nepieciešamas konkrētu kultūras procesu nodrošinājumam (piemēram, restauratori). Dizaina un vizuālās mākslas jomas speciālisti kopumā ir ļoti pieprasīti, taču pieprasījums ir fragmentēts, jo atšķirīgu tautsaimniecības procesu nodrošināšanā nepieciešamas dažādas prasmes. Tas liek attīstīt elastīgu darbaspēka prasmju piedāvājumu.¹⁴⁸

Audio vizuālā māksla un mediju māksla

Filmu un audiovizuālā joma LKA pētījumā (2017) identificēta kā **strauji augošs darba tirgus sektors**, kuram raksturīga viļņveidīga nodarbinātības intensitāte un speciālistu pieprasījums, jo īpaši filmu nozares sektorā, kas piesaista publiskos līdzekļus. Filmu nozari Latvijā raksturo spēcīga konkurence (tai skaitā par publisko finansējumu). Valsts budžeta nevienmērīgais finansējums¹⁴⁹ ietekmē nozares darba tirgu. Kā pieprasītas un trūkstošas profesijas minētas montāžas režisori, scenāristi, filmu pēcspērādes tehniskie speciālisti, filmu mākslinieki. Filmu ieskaņošana tiek identificēta kā perspektīvs attīstības virziens arī Latvijā – pētījumā norādīts uz profesionāli sagatavota darbaspēka trūkumu šajā jomā, jo šobrīd filmu ieskaņošanā strādā autodidakti.¹⁵⁰

Mūzika un skatuves māksla

LKA pētījums norāda, ka pieprasījums pēc skatuves māksliniekiem – aktieriem - **pakļauts demogrāfiskajiem rādītājiem** – pieprasījums atbilst piedāvājumam vecuma grupā līdz 30 gadu vecumam, bet pēc tam pakāpeniski darbaspēka piedāvājums pārsniedz pieprasījumu. Dzimums ir norādīts kā vēl viena darba tirgu ietekmējošais faktors – vīriešiem aktieriem darbaspēka piedāvājums un pieprasījums ir sabalansētāks, nekā sievietēm aktrīsēm. Skatuves māksliniekiem pieprasītas ir tādas prasmes, kuras nav tieši saistītas ar aktiermeistarību, bet veido kopējo **darba ņēmēja erudīciju un personības pašizausmes un attīstības kapacitāti.** Ņemot vērā to, ka samazinās pieprasījums pēc šiem skatuves māksliniekiem, sasniedzot noteiktu vecumu, **aktieriem vairāk jāparedz pārkvalifikācijas iespējas**, kā arī jāattīsta prasmes, kas ļautu viņiem konkurēt citos skatuves ar skatuves mākslu saistītos nodarbinātības segmentos.¹⁵¹

Mūzikas jomā nodarbinātību veido divi radikāli atšķirīgi nodarbinātības segmenti – akadēmiskā mūzika un populārā mūzika. Akadēmiskās mūzikas jomā darba tirgu galvenokārt veido **publiskie operatori**, bet populārās mūzikas jomā – **komerciālie**. Konkurence akadēmiskās mūzikas darba tirgū ir ļoti neviendabīga, jo dažādu mūzikas instrumentu grupās ir būtiskas atšķirības gan pieprasījumā, gan piedāvājumā. Lielāks pieprasījums ir pēc mūziķiem, kas spēlē tos instrumentus, kas tiek atskaņoti arī kamersastāvos (klavieres, vijole, čells u.c.). Pētījumā intervēto ekspertu ieskatā akadēmiskās mūzikas jomā ir vairākas mūzikas instrumentu grupas, kurās trūkst mūziķu, kuri spēlē oboju, fagotu, arfu, klarneti, arī augsta līmeņa vijolnieki. Akadēmiskās mūzikas jomā orķestru pieprasījumu pēc mūziķiem var labi prognozēt, un eksperti norāda, ka atjaunošanās gan orķestros, gan pedagoģijā, gan arī mācībspēku sastāvā ļoti nepieciešama.

Kopumā kvalitatīvas mūzikas dzīves uzturēšanai Latvijā pēc būtības būtu nepieciešams lielāks skaits valsts un pašvaldības finansiāli uzturētu profesionālu mūzikas organizāciju (orķestri u.c.), tomēr šis darbaspēka pieprasījums ir vistiešākajā veidā atkarīgs no kultūrai un mākslai atvēlētā valsts budžeta finansējuma. Mūzikli, muzikālais teātris – tiek identificēts kā perspektīvs attīstības virziens arī Latvijā. Akadēmiskā kompozīcijas skola, elektroakustiskā komponēšana, filmu mūzika, reklāmu industrijai nepieciešamā mūzika arī ir prasmju jomas, pēc kurām darba tirgū jūtams pieprasījums.

Mūzikas industrijas darba tirgū šobrīd iezīmējas **lielāks pieprasījums pēc dzīvās mūzikas žanra**,¹⁵² tomēr šo pieprasījumu **Covid-2019 ietekmē sociālā distancēšanās ietekmēji negatīvi**, vismaz īstermiņā. Mūzikas industriju raksturo arī spēcīga iekšējā konkurence un piesātinājums, bet popmūzika un rokmūzika nodarbinātības ziņā tiek uzskatītas par perspektīvākām nozarēm, nekā laikmetīgās un klasiskās mūzikas joma – tā secināts JVLMA pētījumā, balstoties uz

148 https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/petijumi/Kulturizglitiba_petijums_1_karta_2017.pdf

149 Saskaņā ar CSP datiem, Latvijā filmu ražošanas industrija ir neliela, bet ar tendenci augt - 2011.gadā radītas 28 filmas, 2019 – 59.

150 https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/petijumi/Kulturizglitiba_petijums_1_karta_2017.pdf

151 https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/petijumi/Kulturizglitiba_petijums_1_karta_2017.pdf

152 <https://www.jvlma.lv/uploads/pages/lv/203/files/jvlma-petijums.pdf>

iepriekš veiktu pētījumu atziņām. 153 LKA pētījumā iesaistītie eksperti arī uzsver mūzikas jomas produktu producentu trūkumu un specifisku zināšanu un prasmju nepieciešamību operas izrāžu, akadēmiskās mūzikas koncertu producēšanā, kā arī to, ka pašiem mūziķiem parasti trūkst tik ļoti nepieciešamās menedžmenta un pašmārketinga iemaņu.

Pedagoģiskais darbs mākslas nozarēs

Attiecībā uz pedagoģisko darbu mākslās arī izkristalizējas vairākas problēmjomas, kur **pieprasījums nespēj apmierināt piedāvājumu**, turklāt kopumā LKA pētījums atklāj, ka mūzikas un mākslas pedagogi noveco. Kā trūkstošas profesijas identificētas ģitārspēles skolotāji, koncertmeistari, klavierspēles skolotāji, sitaminstrumentu skolotāji, datorgrafikas skolotāji. Viens no iemesliem, kāpēc trūkst pedagogu, saistīts ar obligāto prasību pēc pedagoģiskās izglītības – mūziķi ar prasmēm ir, bet ne mūziķi ar pedagoga kvalifikāciju. Lielāks pieprasījums darba tirgū ir pēc pedagogiem ar plašām kompetencēm.¹⁵⁴ Par to, ka pieprasījums pēc mūzikas pedagogiem būtiski pārsniedz piedāvājumu, var secināt arī pēc JVLMA vadības ziņojumā norādītajiem datiem, ka 98% studentu, kas apgūst vispārējās izglītības mūzikas skolotāja programmu, jau studiju laikā uzsāk mūzikas skolotāja darbu.¹⁵⁵

Iepriekšējie pētījumi nesniedz padziļinātu informāciju par esošo situāciju un darba tirgus pieprasījuma – piedāvājuma balansu lietišķās mākslas un amatniecības jomās Latvijā.

Izvērtējuma ietvaros īstenoto interviju analīze

Intervijas apstiprina iepriekšējo Latvijā veikto pētījumu rezultātus, un to laikā izskan līdzīgi ar norādes par darba tirgus pieprasījumu kultūrizglītībā – gan komentējot skolu audzēkņu profesionālās karjeras iespējas, gan skolu iespējas piesaistīt pedagogus. Intervijās, līdzīgi kā iepriekšējos pētījumos, izskan komentāri par trūkstošiem pedagogiem, piemēram, mūzikas pedagogiem (īpaši metāla pūšamo instrumentu, sitamo instrumentu). Tomēr vairāki no skolu pārstāvjiem uzsver, ka konkrēti viņu skolā nav problēmu ar pedagogu piesaisti kultūrizglītības programmām, tomēr iepriekšējo pētījumu rezultāti un vispārējais skolotāju trūkums liek secināt, ka tā nav norma. Tomēr intervijas ļauj identificēt valsts institūciju, kas atbildīgas par izglītības iestāžu finansējumu, nevērīgu attieksmi pret pedagogu tālākizglītību, proti, ne visiem reģionu metodiskajiem centriem pieejams atsevišķs finansējums pedagogu tālākizglītības nodrošināšanai, un skolas tam spiestas izlietot citiem mērķiem piešķirto budžetu.

Kopumā skolu pārstāvji uzskata, ka absolventi darba tirgū ir pieprasīti, gan ar atsevišķiem izņēmumiem, piemēram, kā viena no šādām specialitātēm, pēc kurām mazāks darba tirgus pieprasījums, ir tekstilmākslinieki, tēlnieki. Īpaši tiek uzsvērta nepieciešamība pēc multimediju dizaineriem, grafikas dizaineriem un citiem mediju jomas speciālistiem, kur centrālās ir tehnoloģiskās prasmes.

Informanti arī pozitīvi vērtē sadarbību ar darba devējiem prakšu organizēšanā un vairumā gadījumu uzskata, ka audzēkņiem ir viegli atrast prakses vietas. Izņēmums ir atsevišķu reģionālo profesionālo izglītības iestāžu studiju programmu audzēkņi, kas apgūst profesiju, kas kopumā darba tirgū nepieciešama, bet konkrētajā reģionā ir neliels uzņēmumu skaits (piemēram, keramika, mēbeļu dizains). Tādējādi nereti audzēkņiem prakse var radīt papildus izmaksas transportam un arī dzīvesvietai, ja izvēlētais prakses uzņēmums neatrodas reģionā.

Skolas, reaģējot uz pieaugošo darba tirgus pieprasījumu, atver jaunas studiju programmas un arī tālākizglītības piedāvājumus - lai sagatavotu apskaņošanas un gaismošanas speciālistus audiovizuālajā jomā, vides dizainā, grafiskajā dizainā u.c. Vienlaikus skolu pārstāvji neslēpj, ka nav viegli proaktīvi paredzēt darba tirgus mainīgās vajadzības.

Notiek tik strauja attīstība, ka pirmā kursa studentiem pat nevar paredzēt, kādas prasmes viņiem, esot 4.kursā, darba devējs pieprasīs, tāpēc skola iedod pamatprasmes.

153 <https://www.jvlma.lv/uploads/pages/lv/203/files/jvlma-petijums.pdf>

154 https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/petijumi/Kulturizglitiba_petijums_1_karta_2017.pdf

155 Nepublicēts dokuments

Atsevišķos gadījumos skolu pārstāvji norādījuši, ka nav saņēmuši atļauju turpināt kvalitatīvas studiju programmas, kas sagatavojušas darba tirgū pieprasītus speciālistus, tādējādi norādot uz skolu ierobežojumiem piedāvāt to, kas nozarei nepieciešams.

Komentējot darba tirgus pieprasījumu tuvākajā nākotnē, skolu pārstāvji ir pozitīvi noskaņoti. Viens no informantiem norāda, ka gaidāms darba vietu skaita pieprasījums jomām, kurās pakalpojumus vieglāk mehanizēt.

Šajā ziņā radošās jomas var justies drošāk, jo to produkts ir grūtāk mehanizējams, brīžiem tas pat ir neiespējami, jo kultūra prasa cilvēcisku devumu.

7.2.3. Darba tirgus pieprasījumu un piedāvājumu raksturojoši statistikas rādītāji kultūras un radošo industriju sektoros Latvijā

Darba tirgus pieprasījumu un piedāvājumu raksturojoši statistikas rādītāji kultūras un radošo industriju sektoros Latvijā

- **Problemātiska ir kultūras un radošo sektoru mērogu noteikšana un nodarbinātības uzskaitē**, jo statistikas dati tiek atspoguļoti pa plašākiem darbības veidiem, kas ietver gan radošo nozaru pārstāvjus, gan citus, kā arī radošo profesiju pārstāvji nodarbināti citās ekonomikas nozarēs (piemēram, ar dizainu saistītās jomās u.c.), strādā uz autoratlīdzības līguma pamata vai citās nodarbinātības formās, ko neiekļauj nodarbinātības statistika.
- Ierobežojumi nodrošināt precīzu nodarbinātības statistiku savukārt liek kritiski izvērtēt, cik lielā mērā šie dati izmantojami mākslas izglītības pieprasījuma prognozēšanā.
- Profesijas, kurās **saskaņā ar VID datiem būtiski pieaudzis darba vietu skaits**: reklāmas noformētājs, mājas lapu dizainers, multimediju dizaina speciālists, mēbeļu dizaina speciālists, interjera dizaineri, produktu dizaineri, reklāmas dizaineri, datorgrafiki, grafikas dizaineri. Lielākā daļa no tām saistītas ar tehnoloģiju pārzināšanu.
- VID dati par darba vietām liecina par darba tirgus **pieprasījuma konsolidāciju mūziķiem**, dziedātājiem, komponistiem un muzikologiem, **vizuālo mākslu mākslinieku** profesijām. **Darba vietu skaits krities deģotāju un horeogrāfu profesiju grupā, fotogrāfiem.**

Pasaules valstīs tiek izmantotas atšķirīgas pieejas, uzskaitot statistiku par mākslas nozarēs nodarbinātajiem. Visbiežāk šī statistika netiek izdalīta atsevišķi no kultūras un radošo industriju sektoros nodarbinātajiem, kā arī nepiedāvā pietiekoši detalizētus datus par dažādām profesijām, kas ļautu izdarīt secinājumus par pieprasījuma kāpumu vai kritumu konkrētās profesijās. Profesijas, kas tiek ietvertas kultūras un radošo industriju statistikā, dažādās valstīs ir atšķirīgas.¹⁵⁶

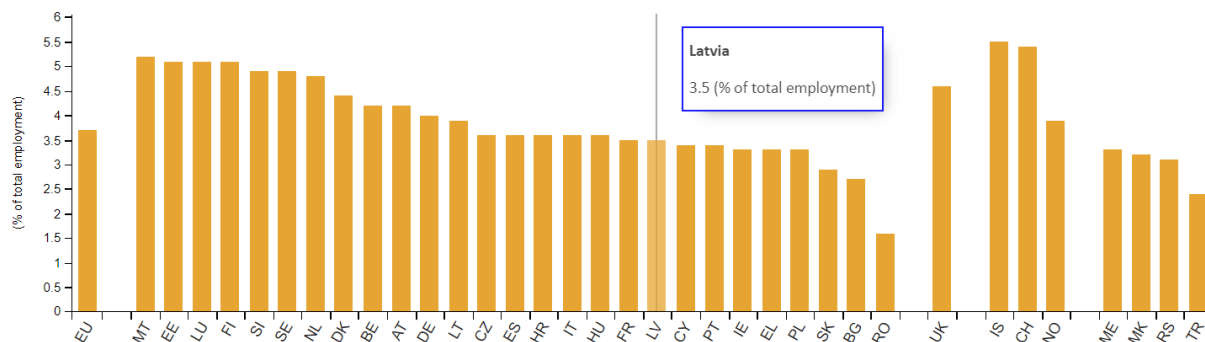
Nodarbinātības līmeni kultūras un radošo industriju sektoros raksturojoša statistika

Saskaņā ar Eurostat datiem Latvijā kopā kultūras un radošo industriju sektorā ir nodarbināti 3,5% no strādājošajiem ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem, un salīdzinot ar citu ES valstu fona šis rādītājs ir zem vidējā.

18.attēls. Nodarbinātība kultūras sektorā¹⁵⁷ ES valstīs 2019.gadā

¹⁵⁶ <https://disce.eu/wp-content/uploads/2020/05/DISCE-Report-D3.2.b.pdf>

¹⁵⁷ Eurostat statistikā, nodarbinātība ar kultūru saistītajās nozarēs tiek izprasta sekojoši: *Employment in cultural activities is defined as all cultural and non-cultural employment of economic units (companies, organisations, self-employed persons etc.) whose activities fall under the cultural sphere. Cultural occupations include occupations involved in the creative and artistic economic cycle i.e. creation, production, dissemination and trade, preservation, education, management and regulation, as*

Avots: Eurostat 2019¹⁵⁸

Salīdzinot Eurostat nodarbinātības datus¹⁵⁹ par 2013. un 2018. gadu, var secināt, ka nodarbināto skaits KRI proporcionāli pret citiem ekonomikas sektoriem ir pieaudzis – līdzīga tendence līdz šim dominējusi arī citās ES valstīs, to pārtraukusi Covid-19 krīze.

Latvijā CSP apkopo datus par mākslas, izklaides un atpūtas sektorā nodarbinātajiem, kā arī radošo industriju pārstāvji strādā citās nozarēs (piemēram, izdevējdarbībā u.c.) un attiecīgi KRI nodarbināto kopskaitu ir grūti aptvert. CSP dati liecina, ka laika periodā no 2010. - 2019. gadam aizņemto darba vietu skaits mākslas, izklaides un atpūtas nozarēs pieaudzis aptuveni par 5 tūkstošiem.¹⁶⁰ Savukārt CSP dati par nodarbināto skaitu nozarēs uzrāda pieaugumu par vairāk kā 11 000. Atšķirīgie rādītāji visticamāk skaidrojami ar daudzveidīgajām nodarbinātības formām, piemēram, projektu darbu, nodarbinātību uz autoratlīdzības līguma pamatu u.c. Atšķirības arī netiešā veidā norāda uz radošo profesionāļu skaitu bez stabilām darba vietām.

67. tabula. Nodarbināto skaits mākslā, izklaidē un atpūtā, tūkst.

Gads	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
%	1,9	2,6	2,4	2,5	2,5	2,8	2,7	2,8	3,0
Skaits tūkstošos	16,6	23,0	21,5	22,4	22,4	24,9	24,4	25,2	27,6

Avots: CSP 2020

Pētījums par kultūrizglītības īstenošanas pēctecību profesionālās ievirzes, profesionālās vidējās izglītības, augstākās izglītības programmās un sagatavoto speciālistu skaita atbilstību kultūras nozares un radošo industriju darba tirgus prasībām (2017) arī norāda uz kultūras un radošajos sektoros nodarbinātības uzskaites problemātiku. Izmantojot speciāli izstrādātu kvantitatīvu metodiku, tiek secināts, ka Latvijā galvenais radošo profesiju nodarbinātības sektors ir **valsts un pašvaldību dienestu darbība, kurā nodarbināti 31% radošo profesiju pārstāvju**. Tam seko kultūras iestāžu darbība, kur nodarbināti 9%, bet trešais lielākais – mākslinieku darbība ar 7% nodarbinātību. Tomēr autori arī norāda uz šādas uzskaites metodikas nepilnībām, jo tā neiekļauj uz autoratlīdzību pamata strādājošos, kā arī tās profesijas, kuras nozarē ir nodarbinātas, bet nevar tikt apzīmētas kā radošo profesiju grupas pārstāves. Kopā pētījumā uzskaitītas 9683 personas, kas, autoru ieskatā, tomēr neraksturo kopējo nozares darba tirgus dalībnieku tvērumu. Ņemot vērā problēmu ar kultūras un radošo industriju darba tirgus mēroga definēšanu, pētījums rekomendē nākotnē uzskaitē izmantot nevis līdz šim pieņemto nozaru klasifikāciju, bet gan darbaspēka kompetenču raksturojošas pazīmes dažādās profesiju grupās.¹⁶¹ Nodarbinātības uzskaites nepilnības arī ierobežo nodarbinātības statistikas datu pilnvērtīgu izmantošanu darbaspēka pieprasījuma prognozēšanā.

well as heritage collection and preservation. Pieejams "ESSnet-Culture Final Report
<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/341465/3199631/essnet-culture.pdf/158>
https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Cultural_statistics_-_cultural_employment&oldid=296690

¹⁵⁹ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10177894/KS-01-19-712-EN-N.pdf/915f828b-daae-1cca-ba54-a87e90d6b68b>

¹⁶⁰ https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/dsp/EMzino_03062020-ar-pielikumiem.pdf

¹⁶¹ https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/petijumi/Kulturizglitiba_petijums_1_karta_2017.pdf

Aizņemtās darbavietas raksturojoša statistika

Dati par aizņemtajām darba vietām, kas saistīti ar kultūru un radošajām nozarēm, iegūti CSP datu bāzē, atlasot vairākas nozares, kurās daļa strādājošo veic radošo darbu, kā arī nozaru grupu "Māksla, izklaide un atpūta" (izņemot azartspēles). Dati iegūti vairāku gadu griezumā, izmantoti 2.ceturkšņa dati, lai 2020.gada statistika parādītu arī Covid-19 pandēmijas ietekmi uz nodarbinātību.

68.tabula. Ar kultūru un radošajām industrijām saistītās aizņemtās darbavietas pa darbības veidiem (2.ceturkšņa beigās)

Darbības veids		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Izdevējdarbība	Kopā	3361	3095	3032	2829	2703	2690	2664	2607	2411
	Pamatdarbā ar laika uzskaiti	2526	2451	2227	1962	1739	1808	1881	1645	1456
Kinofilmu, video filmu, televīzijas programmu un skaņu ierakstu producēšana	Kopā	659	716	769	807	932	962	1190	1164	1195
	Pamatdarbā ar laika uzskaiti	513	511	467	402	336	344	451	411	237
Radio un televīzijas programmu izstrāde un apraide	Kopā	1393	1483	1414	1624	1543	1569	1558	1439	1457
	Pamatdarbā ar laika uzskaiti	1069	1034	1070	1056	1062	1028	943	993	887
Radošas, mākslinieciskas un izklaides darbības	Kopā	8801	9344	9410	9705	9842	10017	10577	10195	9221
	Pamatdarbā ar laika uzskaiti	5324	5724	5281	5119	5029	4997	5345	5427	5388
Bibliotēku, arhīvu, muzeju un citu kultūras iestāžu darbība	Kopā	4756	5242	5460	5528	5580	5603	5504	5506	5307
	Pamatdarbā ar laika uzskaiti	4230	4641	4643	4600	4552	4508	4583	4651	4529
Sporta nodarbības, izklaides un atpūtas darbība	Kopā	4357	4827	5015	5203	5477	5600	5932	6588	5360
	Pamatdarbā ar laika uzskaiti	2760	3038	2583	2418	2054	2102	2374	2449	1953

Avots: CSP 2020

Pirms Covid-19 pandēmijas redzams, ka mākslas, **atpūtas un izklaides nozaru grupā darba vietu skaits bijis ar tendenci pieaugt** bibliotēku, arhīvu, muzeju un citu kultūras iestāžu darbības nodrošināšanai, jo īpaši sporta, izklaides un atpūtas nozarē. Sporta, izklaides un atpūtas organizācijas arī bijušas tās, kuras vismagāk skārusi pandēmijas krīze un darbavietu skaits samazinājies gandrīz par piektdaļu – tas visticamāk skaidrojams ar ierobežojumiem pasākumu rīkošanā. Turklāt darbavietas zaudējuši ne vien nepilnu laiku strādājošie, bet arī pilnu laiku nodarbinātie.

Bibliotēku, arhīvu, muzeju un citu kultūras iestāžu, kas galvenokārt saistītas ar sabiedrisko sektoru, darbību raksturojoši dati ilgtermiņā liecina par **stabilu darba vietu skaitu**, turklāt šajā nozarē arī salīdzinoši **neliels nepilnu laiku strādājošo skaits**. Citās radošajās nozarēs procentuāli lielāks skaits darbinieku strādā nepilna laika darbu, it īpaši sporta nodarbību, izklaides un atpūtas nodrošināšanā. Izdevējdarbība, kur arī daļa profesiju saistīta ar radošo darbību, aplūkotajā laika periodā piedzīvojusi būtisku nodarbināto skaita samazinājumu, un galvenokārt tas noticis uz pilna laika darbinieku skaita kritumu. Kinofilmu, video filmu, televīzijas programmu un skaņu ierakstu

producēšanas nozarē vērojams, ka kopējais nodarbināto skaits pieaudzis, bet tas notiek uz nepilna laika strādājošo skaita pieaugumu.

2020.gada 2.ceturkšņa dati ļauj secināt, ka **Covid - 2019 pandēmijas ietekmē nozarē nav būtiski samazinājusies kopējo nodarbinātība**, bet gandrīz **uz pusi krities pilna laika strādājošo skaits**. Statistikas dati līdz 2019.gadam atbalsta LKA pētījumā¹⁶² izteiktos ekspertu viedokļus par pieaugošu darbaspēka pieprasījumu filmu un audiovizuālajā sektorā. Savukārt nodarbinātību radio un televīzijas programmu izstrādē un apraidē līdz 2019.gadam raksturoja neviennozīmīga tendence – vilnveidīgs darbaspēka pieprasījums.

69.tabula. Mākslas, izklaides un atpūtas darbības veidos nodarbināto skaits

2019.gada 2.ceturksnis				2020.gada 2.ceturksnis			
Pilna laika strādājošo skaits		Nepilnu laiku strādājošie		Pilna laika strādājošo skaits		Nepilnu laiku strādājošie	
tūkstošos	% no kopskaita	tūkstošos	% no kopskaita	tūkstošos	% no kopskaita	tūkstošos	% no kopskaita
17,2	70,6	7,2	29,4	13,3	67,9	6,3	32,1

Avots: CSP 2020.

Absolūtos skaitļos tieši mākslas, izklaides un atpūtas darbības veida nodrošināšanā 2019.gada 2.ceturksnī strādājuši ~ 22 000 tūkstoši darbinieku, no kuriem praktiski trešā daļa bijusi nepilnu laiku strādājošie. 2020.gadā nodarbināto skaits vairs nesasniedz pat 20 000, savukārt par vairākiem procentiem procentuāli pieaudzis nepilna laika darbinieku skaits, kas nozīmē, ka Covid-2019 jau tā nestabilos radošo profesionāļu nodarbinātības apstākļus padarījis vēl neprognozējamākus.

Pieejamais darbaspēks nozarēs

Jau ilgstoši Latvijā turpina samazināties iedzīvotāju skaits, kas ietekmē darbaspēka piedāvājumu. Kultūras un radošo industriju sektorā tas norāda gan uz pieejamā darbaspēka skaitu un vecuma struktūru nākotnē,¹⁶³ gan arī uz kultūras un mākslas pakalpojumu patērētāju segmentu izmaiņām nākotnē - iekšējā pieprasījuma kontekstā. Saskaņā ar vispārējiem nodarbinātības rādītājiem **darba tirgus Latvijā sasniedzis piesātinājuma punktu**. Tas attiecināms arī uz nodarbinātību mākslas, izklaides un atpūtas nozarē, kur vairāku gadu griezumā brīvo darba vietu skaits palielinājies par 0,5 %.

70.tabula. Brīvās darbvietas mākslas, izklaides un atpūtas nozarē

Gads	2016	2017	2018	2019	2020
Brīvo darbvietau īpatsvars	0,5 %	0,9%	1,0%	1,4%	1 %

Avots: CSP 2020

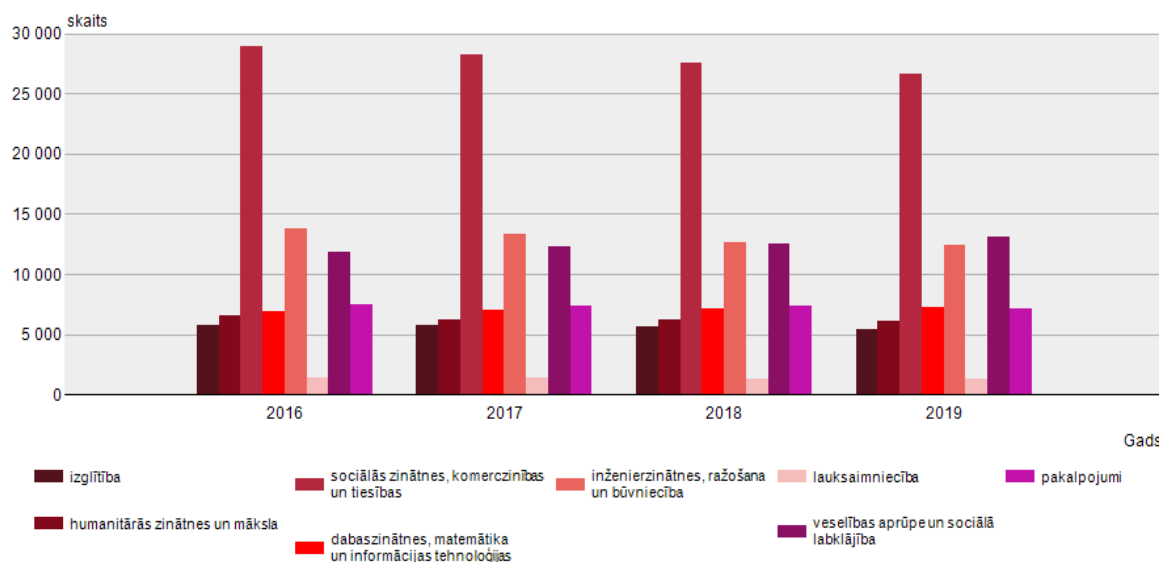
Darbaspēka pieprasījuma un piedāvājuma balanss

Humanitāro un mākslas izglītību ieguvušo absolventu bezdarba rādītāji (4,2%) ļauj spriest par zināmu disproporciju starp darba tirgus pieprasījumu un piedāvājumu. Kopumā iedzīvotāji ar augstāku izglītības līmeni ir mazāk pakļauti bezdarba riskam, tomēr Latvijā **augstākais bezdarba līmenis** 2019.gadā bijis tieši starp **iedzīvotājiem ar augstāko izglītību humanitāro zinātņu un mākslas tematiskajā grupā**, un tas pārsniedzis iedzīvotāju ar augstāko izglītību vidējo bezdarba līmeni - 3,6%. CSP dati un EM aprēķini norāda, ka 2018.gadā humanitāro zinātņu un mākslas tematiskās grupas absolventu ar augstāko izglītību piedāvājums darba tirgū pārsniedza pieprasījumu – pieprasījums veidoja 87% no piedāvājuma, savukārt vidējās izglītības grupā – 2018.gadā pieprasījums ir apmēram 80% apjomā no piedāvājuma.

19.attēls. Studentu skaits pa tematiskajām grupām augstskolās un koledžās 2016.-2019.gads

162 https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/petijumi/Kulturizglitiba_petijums_1_karta_2017.pdf

163 https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/dsp/EMzino_03062020-ar-pielikumiem.pdf

Avots: CSP 2020

Neskatoties uz to, ka darba tirgus piedāvājums humanitārajās zinātnēs un mākslā pārsniedz piedāvājumu, šajās tematiskās grupas studiju programmās uzņemto studentu skaits būtiski nemainās.

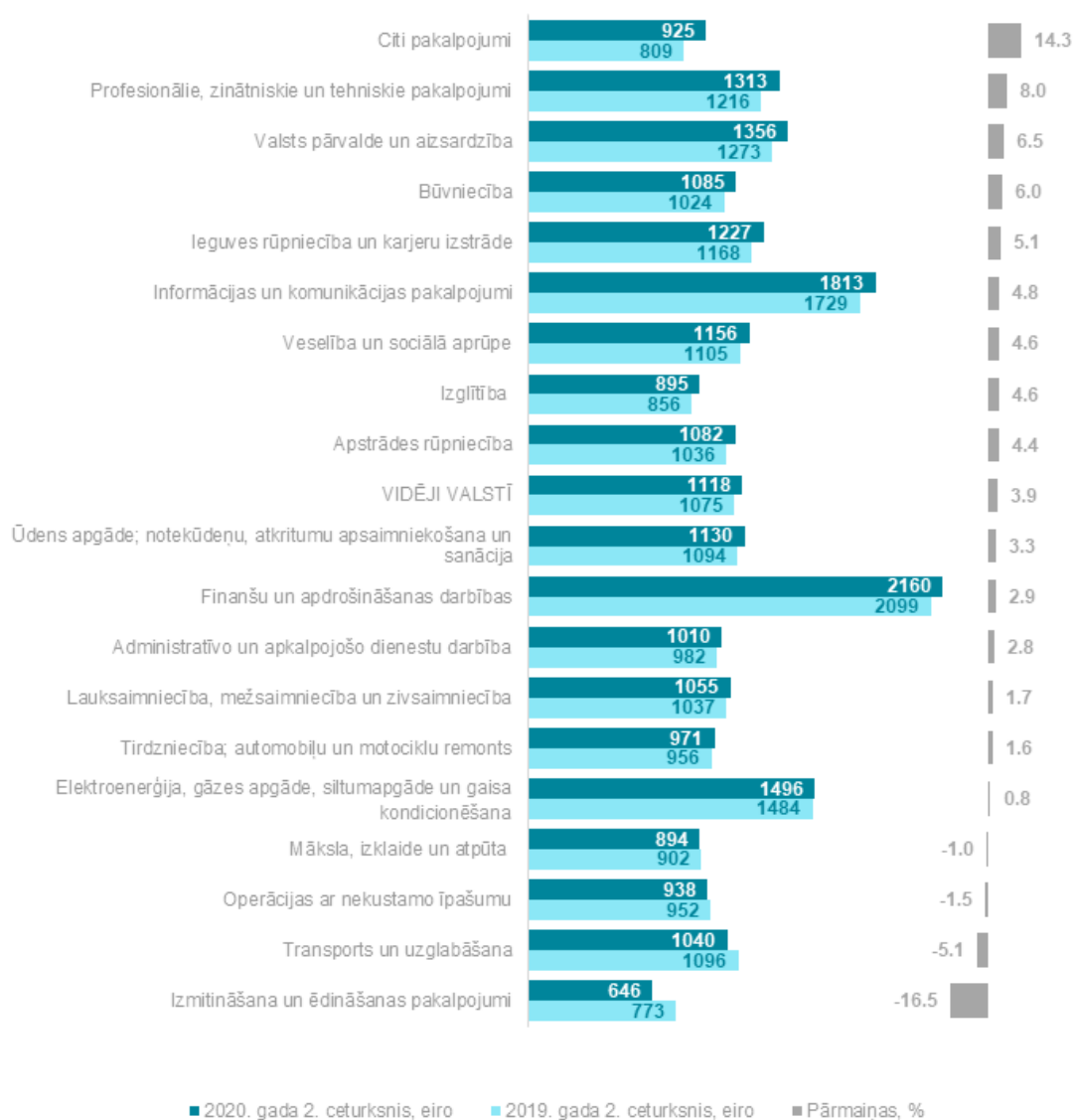
Atalgojuma līmeni raksturojoša statistika

Saskaņā ar CSP datiem, salīdzinot 2019.gadu un 2020.gadu, mākslas, izklaides un atpūtas nozarē atalgojuma pieaugums bijis 5,9%. Tas citu nozaru kontekstā ir rādītājs zem vidējā pieauguma līmeņa¹⁶⁴ - 2019.gadā vidējais atalgojuma pieaugums Latvijā bijis 7,2 %.¹⁶⁵

Covid-19 pandēmija ne vien būtiski **ietekmējusi darba vietu samazinājumu** kultūras un radošo industriju sektorā, bet **arī atalgojuma līmeni** – atalgojums 2020.gada 2.ceturksnī mākslā, izklaidē un atpūtā nodarbinātajiem samazinājies par 1%.

¹⁶⁴ <https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/socialie-procesi/darba-samaksa/meklet-tema/2693-darba-samaksas-parmainas-2020-gada-1>
¹⁶⁵ https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/dsp/EMzino_03062020-ar-pielikumiem.pdf

20. attēls. Mēneša vidējā bruto darba samaksa un tās pārmaiņas nozarēs 2019. un 2020. gada 2. ceturksnī

Avots: CSP 2020¹⁶⁶

CSP dati ļauj spriest par vispārējo nodarbinātību sektorā, bezdarba rādītājiem, KRI sektora lomu nacionālajā ekonomikā, tomēr tie nesniedz detalizētu priekšstatu par atsevišķu nozaru vai profesiju raksturojošiem nodarbinātības rādītājiem. Specifiskākus rādītājus iespējams gūt, balstoties uz Valsts ieņēmumu dienesta datiem *Informācija par darba vietām atbilstoši profesiju klasifikatoram* (izslēdzot profesijas, kurās darba vietu skaits nepārsniedz 10).¹⁶⁷ Šī statistika identificē gan darba vietu skaitu konkrētās profesijās, gan norāda uz noslodzi vienā darba vietā, gan atalgojumu.

Atalgojuma līmeni un darba noslodzi raksturojoša statistika mākslas profesiju grupās

Valsts ieņēmumu dienesta informācija par profesiju darba grupām un profesijām ļauj manuāli atlasīt profesiju grupas, kurās raksturīgs lielāks mākslās nodarbināto speciālistu skaits un apzināt darba vietu skaitu. Šis ir viens no informācijas avotiem, kas ļauj izdarīt secinājumus nevis par vispārējiem KRI nozaru nodarbinātības rādītājiem, bet vairāku gadu griezumā spriest par konkrētu mākslas profesiju grupu pieprasījumu darba tirgū. Detalizētāk aplūkotās profesiju grupas no vairākām profesiju klasifikatora pamatgrupām - *Radošo un izpildītājmākslu mākslinieki, Mākslas, kultūras un kulinārijas speciālisti*, kā arī *Arhitekti, plānotāji, ģeodēzijas un kartogrāfijas inženieri un dizaineri*.¹⁶⁸ VID dati par darba vietu skaitu atspoguļoti mēnešu griezumā, kas ļauj novērot svārstības gada laikā

¹⁶⁶<https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/socialie-procesi/darba-samaksa/meklet-tema/2723-darba-samaksas-parmainas-2020-gada-2>

¹⁶⁷ <https://www.vid.gov.lv/lv/informacija-par-darba-vietam-2019gada-atbilstosi-profesiju-klasifikatoram>

¹⁶⁸ <http://oldlm.im.gov.lv/lv/darba-devejiem/profesiju-klasifikators>

un parāda dažādu profesiju nodarbinātības struktūru, tai skaitā izgaismo sezonālā ietekmi. Tomēr, lai arī šie dati raksturo zināmu darba tirgus pieprasījuma kāpumu vai kritumu, tie spēj sniegt tikai daļēju priekšstatu par mākslās nodarbinātību.

Šie dati ļauj spriest, ka **mākslās nodarbinātajiem kopumā ir salīdzinoši neliels vidēji nostrādāto stundu skaits vienā darba vietā**, tie vairākās profesijās parāda nodarbinātības svārstības ne vien vairāku gadu griezumā, bet arī gada laikā, kā arī to, ka 2020.gadā Covid-19 pandēmijas rezultātā ļoti daudzās profesijās samazinājies darba vietu skaits.

Radošo un izpildītājmākslu mākslinieki

Radošo un izpildītājmākslu mākslinieku profesiju grupa ietver gan vizuālo mākslu mākslniekus, gan citas ar mūziku un citām skatuves mākslām saistītas profesijas, kā arī režisorus un producentus.

71.tabula. Informācija par mākslās saistīto profesiju grupu darba vietām atbilstoši profesiju klasifikatoram - Radošo un izpildītājmākslu mākslinieki

Radošo un izpildītājmākslu mākslinieki					
	2017. jūnijs	2018. jūnijs	2019. jūnijs	2020. janvāris	2020. Jūnijs.
Darba vietu skaits	3 123	3 297	3 298	3 453	3 023
Vidējais darba stundu skaits mēnesī vienai darba vietai	88	91	85	108	87
Vidējā stundas tarifa likme, EUR	7,11	6,87	7,75	6,48	8,34
Vizuālo mākslu mākslinieki					
Darba vietu skaits	244	268	256	263	254
Vidējais darba stundu skaits mēnesī vienai darba vietai	127	123	110	131	117
Vidējā stundas tarifa likme, EUR	5,24	6,26	7,03	6,31	7,65
Mūziķi, dziedātāji, komponisti un muzikologi					
Darba vietu skaits	1438	1 546	1602	1685	1 486
Vidējais darba stundu skaits mēnesī vienai darba vietai	83	86	81	105	85
Vidējā stundas tarifa likme, EUR	6,78	6,48	7,73	6,06	7,99
Dejotāji un horeogrāfi					
Darba vietu skaits	589	580	556	631	546
Vidējais darba stundu skaits mēnesī vienai darba vietai	63	65	60	80	65
Vidējā stundas tarifa likme, EUR	6,94	6,70	7,34	6,02	7,95
Kino, teātru un tiem radniecīgu jomu režisori un producenti					
Darba vietu skaits	504	549	541	552	487
Vidējais darba stundu skaits mēnesī vienai darba vietai	95	100	92	110	94
Vidējā stundas tarifa likme, EUR	7,02	7,14	8,25	6,84	8,84
Aktieri					
Darba vietu skaits	257	255	250	246	195
Vidējais darba stundu skaits mēnesī vienai darba vietai	122	130	134	171	108
Vidējā stundas tarifa likme, EUR	9,98	8,40	8,25	8,02	10,06

Avots: Valsts ieņēmumu dienesta dati

Aktieri

Profesiju grupu veido aktieri un leļļu teātra aktieri. 2015.gada jūnijā bijis 263 aktieru un 27 leļļu teātra aktieru darba vietas, 2020.gada jūnija mēnesī attiecīgi – 168 un 18, tomēr augustā jau aktieru skaits atkal pakāpies (kopskaitā 243). Šīs ir profesijas, kurās **nodarbināto skaitu izteikti ietekmē teātra sezona**, un tādēļ gada griezumā skaits svārstīgs. Tas pats attiecināms arī uz vidējo darba stundu skaitu – piemēram, 2020.gadā augustā, kad atsākusies teātra sezona, tas pieaudzis līdz 159.

Atkarībā no stundu skaita mainās arī vidējā stundas atalgojuma likme – stundu skaitam pieaugot, tā samazinās. Nodarbinātības dati ilustrē šo kā profesiju (aktierus) ar nestabilu nodarbinātību, kas pakļauta sezonālām svārstībām. Kopumā dati liecina, ka nav tik daudz samazināties darba vietu kopskaits, drīzāk sarucis stabila darba vietu skaits.

Kino, teātru un tiem radniecīgu jomu režisori un producenti

Profesiju grupu kopumā raksturo **uz izaugsmi vērstas darba tirgus pieprasījums**. 2015.gada sākumā profesija ietvēra 354 darba vietas, 2020.gada sākumā – jau vairāk kā 550, pusgada laikā līdz jūnijam to skaits samazinājies par vairāk kā 60. Šī ir tā profesiju grupa, kur **klasifikatorā mainījušās iekļaujamās profesijas**, tāpēc darba vietu kopskaits nav precīzs rādītājs. Augšupejošs pieprasījums ir pēc skaņu režisoriem.

Dejotāji un horeogrāfi

2020.gadā jūnijā darba vietu kopskaits – 546. Piecu gadu laikā to **skaits pakāpeniski samazinājies** apmēram par 100. Galvenokārt tas skaidrojams ar baleta solistu, baleta dejotāju darba vietu skaita samazināšanos, kā arī klasifikatorā vairs nav ietverti deju kolektīvu, kopu un naktsklubu dejotāji, arī deju kolektīvu repetitori. Lejupslīde iezīmīga arī attiecībā uz deju kopu vadītāju darba vietām. Pārējo profesiju darba vietu skaits raksturojams kā konsolidēts. Nevienā no profesijām piecu gadu termiņā nav novērojams būtisks darba vietu skaita pieaugums.

Nepilna darba laika kontekstā īpaši jāpiemin horeogrāfi (amatu vietu skaits pēc VID datiem 06.2020. - ~ 54), kuriem vienā darba vietā nostrādāto stundu skaits dažādos gados svārstās no 60 – 80 stundām mēnesī. Tai pat laikā JMLMA absolventu dati norāda, ka 90% no horeogrāfijas studentiem jau studiju laikā atraduši darbu - tas mazāk norāda uz augstu pieprasījumu, jo pieprasījumam nav tendence palielināties, bet to, ka šai profesijai raksturīgā nepilna laika nodarbinātība (54 stundas vidēji 2020.gada jūnijā) to padara pievilcīgu studentiem, jo ērti atļauj studijas savienot ar darbu.

Mūziķi, dziedātāji, komponisti un muzikologi

Grupa ir salīdzinoši plaša un, kā iepriekš norādīts, šo profesiju pārstāvji nodarbināti gan publiskajā sektorā (galvenokārt akadēmiskās mūzikas jomā), kur pieprasījums pēc šīm mākslas profesijām ir stabilāks un prognozējamāks, gan arī komerciālajā, kur tas vairāk pakļauts tirgus attiecībām. Atbilstoši iepriekšējo pētījumu atziņām kopumā šo profesiju grupu raksturo neviendabīgs darba tirgus pieprasījums.

Šajā profesiju grupā ietilpst vairākas profesijas, kā kora diriģents (2020.g. - 113), koncertmeistars (322), kormeistars (89), kurām raksturīgas jūtamas pieprasījuma svārstības pa gadiem. Konsolidēts pieprasījums, kas atsevišķos gados (2017) palielinājies. Cikliskam darba vietu samazinājumam pakļautas stīgu instrumentu mūziķu darba vietas – piemēram, 2018.gadā to skaits samazinājās par 73 un noslīdēja līdz 120, lai nākošajā gadā atkal pieaugtu. Profesija ar stabila lejupejošu darba vietu skaitu ir operas vokālists – 2015.gadā bijusi 51 operas vokālista darba vieta, 2020.gada jūnijā – 31. Kopumā vairākumu profesiju raksturo konsolidēts darba tirgus pieprasījums.

Dažās profesijās jo spilgti izpaužas lielas atalgojuma svārstības. Piemēram, 69% (2020.gada jūnijs) gadījumu galvenā diriģenta darba vietās vidējā stundas tarifa likme ir mazāka par 80% no vidējās stundas tarifa likmes valstī, bet vidējā stundas likme profesijai pārsniedz 11 EUR, tātad neliels skaits labi atalgotu profesionāļu un dominējošs skaits zemi atalgotu. Līdzīga aina novērojama arī attiecībā uz vokālistiem, tomēr skaitliski šo abu profesiju darba vietu skaits ir neliels, un citās profesijās tik izteikta atalgojuma nevienlīdzība nav vērojama.

Vizuālo mākslu mākslinieki

Šo profesiju grupu veido mākslinieki, video mākslinieki, restauratori. Viszemāk atalgotie šajā grupā ir video mākslinieki un restauratori, kur vidējā atalgojuma stundas likme svārstās 6-7 EUR robežās. 2020.gada jūnijā vairāk kā puse restauratoru darba vietās paredzētais vidējā stundas tarifa likme ir mazāka par 80% no vidējās stundas tarifa likmes valstī. Tai pat laikā, lai gan šī darbu vietu skaits ir zems un slikti atalgots, restauratoru skaits ir stabils – kā jau LKA (2017) pētījumā norādīts, šīs prasmes nepieciešamas konkrētu kultūras procesu nodrošinājumam. To apliecina arī statistikas

dati vairāku gadu griezumā (piemēram, arī 2015.gada janvārī restauratoru darba vietu skaits bijis 32) un nav sagaidāms pieprasījuma kāpums. Pieprasījuma kāpums novērojams attiecībā uz videomāksliniekiem - 2015.gada janvārī tās bijušas 19 darba vietas, bet 2020.gada jūnijā jau 31. Tai pat laikā būtiskas izmaiņas nav skārušas atalgojuma līmeni un tas joprojām nav pievilcīgs. Visapjomīgākais grupā ir mākslinieku darba vietu skaits, taču šai grupai nav tendences augt – 2015.gada janvārī 128, 2020.gada jūnijā – 83. Neliels, labāk atalgots, skaitliski stabils gadu griezumā ir galvenā mākslinieka darba vietu skaits.

Ar mākslu saistītās profesijas Arhitektu, plānotāju, ģeodēzijas un kartogrāfijas inženieru un dizaineru grupā

Arhitektu, plānotāju, ģeodēzijas un kartogrāfijas inženieru grupu tikai daļēji veido ar mākslu saistītās profesijas. Tās galvenokārt saistītas ar tehnoloģiski prasīgām dizaina profesijām - izstrādājumu un apģērba dizains, kā arī grafikas, multimediju dizains.

72.tabula. Informācija par ar mākslu saistīto profesiju grupu darba vietām atbilstoši profesiju klasifikatoram - Arhitekti, plānotāji, ģeodēzijas un kartogrāfijas inženieri un dizaineri

Arhitekti, plānotāji, ģeodēzijas un kartogrāfijas inženieri un dizaineri					
	2017. jūnijs	2018. jūnijs	2019. jūnijs	2020. janvāris	2020. Jūnijs.
Darba vietu skaits	2932	3149	3346	3405	3156
Vidējais darba stundu skaits mēnesī vienai darba vietai	117	116	107	124	111
Vidējā stundas tarifa likme, EUR	7,42	8,13	9,38	8,28	9,56
Izstrādājumu un apģērba dizaineri					
Darba vietu skaits	208	280	304	327	272
Vidējais darba stundu skaits mēnesī vienai darba vietai	120	121	116	131	114
Vidējā stundas tarifa likme, EUR	4,91	6,11	6,83	6,55	7,37
Grafikas, multimediju un citi dizaineri					
Darba vietu skaits	775	796	846	910	789
Vidējais darba stundu skaits mēnesī vienai darba vietai	129	132	118	139	123
Vidējā stundas tarifa likme, EUR	7,75	9,07	10,88	9,48	10,76

Avots: Valsts Ieņēmumu dienests¹⁶⁹

Grafikas, multimediju un citi dizaineri

Grafikas multimediju un citi dizaineri ir augoša profesiju grupa, kurā ietilpst vislabāk pelnošie radošo industriju pārstāvji - īpaši jāizceļ grafikas dizaineri un mājaslapu dizaineri. 2020.gada jūnijā mājaslapu dizainera vidējā stundas likme pārsniegusi 15 EUR.¹⁷⁰ Gan atalgojums, gan arī stabilā darba vietu skaita augšupeja (līdz to pārtrauca Covid -2019 pandēmijas radītā krīze) liecina par darba tirgus pieprasījuma kāpumu šajā speciālistu grupā. Salīdzinājumā ar 2017.gada jūniju datorgrafiku darba vietu skaits pieaudzis gandrīz par 100 darba vietām un sasniedzis 281, dubultojies arī grafikas dizaineru skaits – tas pieaudzis līdz 259. Salīdzinoši stabils, bet ne augošs ir pieprasījums pēc interjera dizaineriem. Savukārt datorizainera profesijas darba vietu skaits dramatiski krities – no 376 (2017.gada jūnijā) līdz 38 (2020.gada jūnijs). Šī ir nodarbināto grupu, kam raksturīgs salīdzinoši augsts nostrādāto stundu skaits mēnesī, vidēji vienā darbā vietā – vidēji 120 stundas.

Izstrādājumu un apģērba dizaineri

Profesiju grupā visvairāk nodarbināti mēbeļu dizaineri, pēc kuriem ir stabils darba tirgus pieprasījums. Augošs pieprasījums raksturo pagaidām vēl mazskaitlīgas profesijas - produktu dizainerus, bet jo īpaši reklāmas dizainerus, piemēram, 2020.gada jūnijā 42 reklāmas dizaineru darba vietas, bet augustā jau 58.

169 <https://www.vid.gov.lv/lv/informacija-par-darba-vietam-2020gada-atbilstosi-profesiju-klasifikatoram>

170 <https://www.vid.gov.lv/lv/informacija-par-darba-vietam-2020gada-atbilstosi-profesiju-klasifikatoram>

Ar mākslu saistītās profesijas Mākslas, kultūras un kulinārijas speciālistu grupā

73.tabula. Mākslas, kultūras un kulinārijas speciālisti

Mākslas, kultūras un kulinārijas speciālisti					
	2017. jūnijs	2018. jūnijs	2019. jūnijs	2020. janvāris	2020. jūnijs
Darba vietu skaits	3016	3121	3164	3163	2654
Vidējais darba stundu skaits mēnesī vienai darba vietai	125	125	115	135	119
Vidējā stundas tarifa likme, EUR	5,31	5,67	6,42	5,60	6,40
Fotogrāfi					
Darba vietu skaits	55	53	51	59	44
Vidējais darba stundu skaits mēnesī vienai darba vietai	108	109	103	135	110
Vidējā stundas tarifa likme, EUR	4,56	4,72	5,81	5,44	5,73
Dizaina speciālisti un dekoratori					
Darba vietu skaits	947	1037	1086	1106	898
Vidējais darba stundu skaits mēnesī vienai darba vietai	122	126	117	135	115
Vidējā stundas tarifa likme, EUR	5,61	6,10	7,17	6,23	6,75

Avots: Valsts ieņēmumu dienests

Fotogrāfi

Aktuālajā profesiju klasifikatorā fotogrāfu profesiju grupā ietilpst tikai Mākslas fotogrāfi. Piecu gadu griezumā vērtējot, fotogrāfu darba vietu skaits samazinājies gandrīz uz pusi.

Dizaina speciālisti un dekoratori

Skaitliski apjomīgākās ir dizaina speciālistu un noformēšanas mākslinieku profesijas (attiecīgi 181 un 155, 2020.gada jūnijs) un saskaņā ar VID datiem vairāku gadu griezumā pēc tās saglabājas izteikti stabils pieprasījums, proti, darba vietu skaits nav mainījies. Trešā skaitliski nozīmīgākā ir vizuālās reklāmas noformētāja profesija (81), kurā darba vietu skaits palielinājies gandrīz par ¹⁷¹ trešdaļu, savukārt vizuālās reklāmas dizaina speciālista, arī dekoratora profesijās skaits sarucis. Profesijas, kuras pagaidām vēl ir mazskaitlīgākas, bet ar izteiktu tendenci pieaugt, ir multimediju dizaina speciālists (22 darba vietas 2015.gada jūnijā un attiecīgajā mēnesī 2020.gadā – 43), gandrīz dubultojušās arī mēbeļu dizaina speciālista amata vietas. Citas profesijas šajā grupā skārušas salīdzinoši nenožīmīgas darba vietu skaita izmaiņas.

7.3. Nākotnes tendences mākslā un darba tirgus prognozes Latvijā

Nākotnes tendences un darba tirgus prognozes Latvijā

- **Tehnoloģiskā attīstība un digitalizācija** ietekmē jaunu mākslas formu rašanos, jaunu biznesa modeļu attīstību radošo industriju pakalpojumu izplatīšanai, kā arī darba tirgus pieprasījumu.
- **Darba tirgus pieprasījums tiek definēts**, nevis balstoties uz profesijām, bet gan kompetencēm, kas ietver konkrētu zināšanu, prasmju un attieksmes kompleksu un darba tirgus pieprasījuma prognozēšana ir nozares nākotnes darba tirgū pieprasīto prasmju prognozēšana.

171 <https://www.vid.gov.lv/lv/informacija-par-darba-vietam-2015gada-atbilstosi-profesiju-klasifikatoram>

7.3.1. Darba tirgus nākotnes tendences un tās ietekmējošie faktori

Darba tirgus nākotnes tendences un tās ietekmējošie faktori

- Tehnoloģiju iespējamā virzība uz starpdisciplināriem mākslas projektiem palielina pieprasījumu pēc **plaša profila speciālistiem ar zināšanām vairākās nozarēs un profesijās**.
- Tehnoloģiskā attīstība dod **māksliniekiem un citiem radošajiem profesionāļiem iespējas pašiem izplatīt un pārdot produktus bez starpnieka**, tādējādi veidojot jaunus biznesa modeļus.
- **Tehnoloģiskā attīstība** ietekmē ne vien mākslas darba pārdošanas, bet arī radīšanas procesu, veicina digitālās mākslas dominanti.
- Tehnoloģijas ietekmē **mākslas patēriņa paradumus sabiedrībā**.

Ekonomikas ministrijas informatīvais ziņojums par vidēja un ilgtermiņa darba tirgus prognozēm arī norāda uz globālajām ekonomiku un darba tirgu ietekmējošām megatendencēm – ģeopolitisko un ekonomisko situāciju, tehnoloģisko jauninājumu un inovāciju globalizāciju, digitalizācijas nostiprināšanos dažādos iedzīvotāju dzīves aspektos, klimata pārmaiņu ietekmi u.c.¹⁷² Šobrīd viens no nozīmīgākajiem darba tirgus tendences ietekmējošiem faktoriem ir Covid – 19, kura ietekmē **valstu ekonomikas atrodas recesijā un ekonomikā notiek strukturālās pārmaiņas**.

Darba tirgus nākotnes attīstības kontekstā sarūkusi nozīme interpretēt tendenču ietekmi konkrētu mākslas profesiju ietvaros, jo, kā norāda Latvijā veiktais kultūrizglītības pētījums,¹⁷³ viennozīmīgi mūsdienu darba tirgū pieprasījums tiek definēts nevis pēc profesijām, bet pēc kompetencēm: zināšanām, prasmēm, attieksmes. Kopumā radošajiem profesionāļiem mūsdienu darba tirgū nepieciešamas vairākas prasmju grupas: (1) profesionālās - radošās, tehniskās - un vadošās kompetences; (2) metodoloģiskās - spēja mācīties un profesionālajā darbībā izmantot dažādas pieejas; (3) personiskās – sociālās kompetences (vērstas uz spēju efektīvi komunicēt, strādāt grupā u.tml.).¹⁷⁴ Līdz ar to **darba tirgus pieprasījuma prognozēšana pēc būtības ir nozares nākotnes darba tirgū pieprasīto prasmju prognozēšana**.

Mākslas un tehnoloģiju integrēta attīstība

Māksla kā kultūrekonomikas nozare ir pakļauta tiem pašiem ārējiem ietekmējošiem faktoriem kā citas ekonomikas nozares, piemēram, sabiedrības demogrāfiskās izmaiņas, tehnoloģiskā attīstība, kas maina patērētāju uzvedību un paver ceļu automatizācijas procesiem, mākslīgā intelekta attīstībai, jaunām produktu un pakalpojumu izplatīšanas formām, jauniem biznesa modeļiem u.c., tomēr viena no mega tendencēm, par kuru visvairāk tiek runāts nākotnes tendenču kontekstā mākslas nozarēs, ir **tehnoloģiskā attīstība**.

European Parliament Research Service (EPRS)¹⁷⁵ norāda, ka māksla un tehnoloģija ir atsevišķi sektori, bet starp tiem pastāv ļoti spēcīga saikne. Tehnoloģijas mainījušas mākslu, tās radīšanu, izplatīšanu, pieņemšanu, kā arī demokratizējušas un globalizējušas mākslas sektoru.¹⁷⁶¹⁷⁷

172 https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/dsp/EMzino_03062020-ar-pielikumiem.pdf

173 https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/petijumi/Kulturizglitibas_petijums_1_karta_2017.pdf

174 https://www.researchgate.net/publication/271077539_The_Impact_of_Sectoral_Changes_on_Individual_Competences_A_Reflective_Scenario-Based_Approach_in_the_Creative_Industries

175 [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/634441/EPRS_BRI\(2019\)634441_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/634441/EPRS_BRI(2019)634441_EN.pdf)

176 <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/co/Documents/finance/ArtFinance%20-%20Creative%20industries%20-%20version%20v6.pdf>

177 Deloitte apskati, kas izmantoti šim pētījumā, vairāk koncentrējas uz finansiālo un uzņēmējdarbības pusi mākslā, dārgu mākslas darbu tirgu

EPRS (2019) apkopojis vispārējās tendences, kas **varētu ietekmēt mākslas nozaru attīstību tehnoloģiju kontekstā:**

- pieaugošs pieprasījums pēc produktiem un pakalpojumiem, kas apvieno mākslinieciskās un tehniskās prasmes, kā arī nepieciešamība organizācijām palielināt iespējas šādus produktus izplatīt;
- virtuālās un papildinātās realitātes radītās jaunās platformas mākslinieciskām izpausmēm;
- spēļu un spēļu platformu pieaugoša izplatība, saiknes veidošana starp radošām aktivitātēm un citām jomām, piemēram, mākslīgais intelekts un mašīnmācīšanās;
- pieejamāki digitālie rīki un lielāks skaits cilvēku, kas tos lieto dažādiem mērķiem;
- vairāk sadarbības mākslas projektos, jo nepieciešami daudz speciālistu no dažādām tehnoloģiju un mākslas nozarēm;
- mākslīgā intelekta iespiešanās radošajā sektorā, jo paredzams, ka tas kļūs aizvien precīzāks un ietekmīgāks;
- tāda “radošā mākslīgā intelekta” attīstība, kas ražos saturu masu patēriņam un pat ģenerēs personalizētu saturu indivīdiem tiešsaistē;
- plašāka kolektīvā līdzdalība mākslas projektos, tādējādi nojaucot robežas starp mākslas radītājiem un patērētājiem;
- pieaugoša datu nozīme, jo lietu internets mazina atšķirību starp fizisko un analogo telpu.¹⁷⁸

Sociālo mediju ietekme uz mākslu un digitālā māksla

Savukārt Deloitte ziņojums uzsver sociālo mediju ietekmi uz mākslu un mākslinieku kopienu veidošanu.¹⁷⁹ Dažas Deloitte prognozes pārklājas ar EPRS, piemēram, digitālo rīku attīstību mākslinieciskajām izpausmēm, kapacitātes celšanu, lai digitālā māksla būtu pieejama plašākām auditorijām, robežu nojaukšanu starp mākslām un plašāku sadarbību starp māksliniekiem. Deloitte¹⁸⁰ arī identificē digitālo mākslu kā mākslas formu, kas mākslas tirgū jau šobrīd sāk ieņemt centrālo vietu, kā arī norāda, ka tehnoloģiju ietekmē veidojas jauni radošie sektori.

Digitālās mākslas kontekstā jānorāda, ka Covid-19 pandēmijas uzspiestajai sociālās distancēšanās kārtībai ir ietekme uz sabiedrības **paradumu maiņu kultūras satura lietošanā - kultūras patērētāji arvien vairāk sāk izmantot digitāla formāta kultūras saturu, un tas attiecīgi palielina pieprasījumu pēc digitālās kultūras.**

Mākslas un tehnoloģiju jaunuzņēmumu attīstība

Saskaņā ar Deloitte 2019.gada apskatu Māksla & Finanses (*Art & Finance*)¹⁸¹ sektorā šobrīd notiek aktīva mākslas un tehnoloģiju (ArtTech) jaunuzņēmumu attīstība, un to darbība nes lielu peļņu. Interessants ir secinājums, ka nākošās paaudzes jaunuzņēmumu darbība kultūras sektorā būs vērsta uz šobrīd perifērām mākslas uzņēmējdarbības jomām, tai skaitā arī uz jaunu mākslinieku atklāšanu. Nišu uzņēmējdarbības attīstībā mākslās arī ir viena no darbības formām, ko, līdzīgi kā citās ekonomikas nozarēs, iespējotusi tehnoloģiju attīstība.

Jaunu biznesa modeļu attīstība

Viena no pārmaiņām, ko ietekmējušas tehnoloģijas, ir **jaunu biznesa modeļu un pārdošanas kanālu attīstība**, spēja sasniegt jaunus tirgus – šī gan nav unikāla kultūras un radošo industriju iezīme, bet novērojama dažādos ekonomikas sektoros. Tehnoloģijas mainījušas līdzšinējo varas balansu produktu un pakalpojumu radīšanā, izplatīšanā, pārdošanā – tās devušas iespējas pašam

178 [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/634441/EPRS_BRI\(2019\)634441_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/634441/EPRS_BRI(2019)634441_EN.pdf)

179 <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/co/Documents/finance/ArtFinance%20-%20Creative%20industries%20-%20version%20v6.pdf>

180 <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/co/Documents/finance/ArtFinance%20-%20Creative%20industries%20-%20version%20v6.pdf>

181 <https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/co/Documents/finance/ArtFinance%20-%20Creative%20industries%20-%20version%20v6.pdf>

autoram un radītājam pārdot bez starpniecības.¹⁸² Perspektīva, tehnoloģijās balstīta pārdošanas un izplatīšanas modeļa piemēri radošajās industrijās ir mūzikas un cita veida satura straumēšana (piemēram, Netflix), jo patērētāji aizvien biežāk izvēlas saturam tiešsaistē piekļūt ar abonementa starpniecību un aizvien retāk vēlas to iegādāties.¹⁸³

Radošo industriju uzņēmumi tradicionāli ir aktīvi dažādo digitālo platformu izmantošanā (interneta meklētāji, sociālie mediji, tiešsaistes pārdošana), lai izplatītu saturu, radītu jaunus produktus un pakalpojumus un transformētu radošos procesus, bet tā kā lielākā daļa uzņēmumu ir mazi un mikro, tad pilnībā izmantot tehnoloģijas sniegtās iespējas nav izdevies.¹⁸⁴ EM informatīvais ziņojums par darba tirgus vidēja termiņa un ilgtermiņa (2020) prognozēm norāda, ka kopumā **Latvijas sabiedrība nav pilnībā gatava ekonomikas digitālam izrāvienam**. Latvijā ir viens no augstākiem iedzīvotāju īpatsvaram dažādās vecuma grupās, kuriem ir zems vispārējo digitālo prasmju līmenis. Uzņēmumu īpatsvars, kas izmanto īpašas digitālās tehnoloģijas (sociālo mediju, lielo datu, tiešsaistes pārdošanas u.c.), raksturojams kā ļoti zems uz citu OECD valstu fona.¹⁸⁵ Šie dati neraksturo specifiski KRI sektora uzņēmumus, bet gan uzņēmumus Latvijā kopumā un norāda uz to gatavību izmantot iespējas, ko sniedz tehnoloģiskā attīstība.

7.3.2. Darba tirgū nākotnē pieprasītās prasmes un zināšanas

Darba tirgū nākotnē pieprasītās prasmes un zināšanas

- Radošajās industrijās aizvien lielāks būs pieprasījums pēc profesionāļiem, kas mākslā prasmīgi **spēj savienot radošas inovācijas ar modernām tehnoloģijām**.
- Māksliniekiem nepieciešamas daudzveidīgas prasmes, kas veicina spēju nepārtraukti mācīties un papildināt zināšanas, bet arī **karjeras attīstības prasmes**, tādas kā producēšana, sevis pārdošanas prasmes, uzņēmējdarbība u.c..

Citās valstīs un Latvijā īstenoto pētījumu secinājumi sakrīt – lai nākotnē nodrošinātu darbus tirgus vajadzībām atbilstošu darba spēka piedāvājumu, **mākslas izglītībā jāintegrē plaša spektra jebkurā profesijā noderīgas prasmes**. Eiropas valstīs, tai skaitā Latvijā kultūras un radošo industriju sektoros veido galvenokārt mazie un mikro uzņēmumi.¹⁸⁶ Šādos uzņēmumos strādājošiem tipiski jāspēj veikt ļoti daudzveidīgas funkcijas. Digitalizētā un automatizētā vidē prasmes jāspēj pielāgot strauji mainīgiem darba tirgus apstākļiem. Izteiles bagāti un radoši profesionāļi ir pieprasīti darbam zināšanu-pieredzes-digitālajā ekonomikā, bet jo īpaši radošajos sektoros pieprasījums pēc profesionāļiem, kas mākslā spēj prasmīgi savienot radošas inovācijas ar modernām tehnoloģijām, joprojām turpina palielināties.^{187188 189190191}

Nacionālajā attīstības plānā 2021.-2027. gadam¹⁹² (NAP2027) minēts, ka zināšanu un tehnoloģiju ietilpīgas ekonomikas veidošanai nepieciešams būtisks valsts atbalsta pieaugums **pētniecībai**,

182http://www.keanet.eu/wp-content/uploads/Impulse-paper-on-the-role-of-CCIs-in-innovating-European-industry_integrated.pdf

183<https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/co/Documents/finance/ArtFinance%20-%20Creative%20Industries%20-%20version%20v6.pdf>

184http://www.keanet.eu/wp-content/uploads/Impulse-paper-on-the-role-of-CCIs-in-innovating-European-industry_integrated.pdf

185 https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/dsp/EMzino_03062020-ar-pielikumiem.pdf

186[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/629203/IPOL_STU\(2019\)629203_EN.pdf?fbclid=IwAR1z7SGekthiUmStEssgQozlVr1K0ZnBIsIII63KEqCptlk-nwD253QECvM](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/629203/IPOL_STU(2019)629203_EN.pdf?fbclid=IwAR1z7SGekthiUmStEssgQozlVr1K0ZnBIsIII63KEqCptlk-nwD253QECvM)

187 KOMISIJAS PĀZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI Jauna Eiropas darba kārtība kultūrai. Pieejams <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0267&from=EN>

188http://www.keanet.eu/wp-content/uploads/Impulse-paper-on-the-role-of-CCIs-in-innovating-European-industry_integrated.pdf

189 <https://www.arts.gov/sites/default/files/Creativity-Connects-Final-Report.pdf>

190 https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/petijumi/Kulturizglitiba_petijums_1_karta_2017.pdf

191 <https://www.studyinternational.com/news/industry-demand-for-tech-savvy-creative-graduates-is-growing-heres-why/>

192 <https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/NAP2027galaredakcija.pdf>

zinātnisko institūciju, pētnieku grupu, atsevišķu projektu atbalstīšanai, izglītības satura kvalitātes uzlabošanai, kā arī digitālās sabiedrības attīstībai.

NAP2027 paredz radošuma, mākslas un kultūras lomas nozīmīguma akcentēšanu gan vispārējā izglītībā, profesionālajā vidējā izglītībā un augstākajā izglītībā. Vairāki pasākumi, kas iekļauti kā prioritāti izglītības jomas atbalstam, ir saistīti ar STEAM (angl. Science Technology Engineering, Arts and Mathematics) jeb zinātne, tehnoloģijas, inženierzinātnes, **māksla** un matemātika, kā arī NAP2027 vīzija paredz, ka, “*lai veidotos zināšanu sabiedrība, ir būtiski mainīta izglītības sistēma, sākot ar drošu, atbalstošu un iekļaujošu pirmsskolas mācību vidi. Turpmākajā izglītības procesā faktu iegaumēšana ir aizstāta ar kompetenču apguvi. Akcents uz integrētu pieeju STEM/STEAM mācību priekšmetu apguvē uzlabo skolēnu zināšanas dabaszinātnēs, tehnoloģijās, inženierzinātnēs un matemātikā. Mūsdienīga izglītības sistēma veido patriotiskus, nacionālajā kultūrā un savas zemes dzīvesziņā iesakņotus nākamos pilsoņus ar ievērojamu radošo potenciālu un augstām prasībām pret mākslu. Latvija ir valsts, kur katrs tās iedzīvotājs var mācīties un pilnveidoties atbilstoši savai dzīves situācijai un nākotnes mērķiem. Latvijā izglītība ir aicinājums, nevis izaicinājums, personīgas izaugsmes iespēja, nevis formalitāte.*”

Kā galvenie NAP2027 rīcības virziena “**Kvalitatīva, pieejama iekļaujoša izglītība**” uzdevumu piemēri, kas ir cieši saistīti ar radošo nozaru attīstību, ir sekojoši:

- Rīcības virziena uzdevums Nr. 153 “*Jaunā mācību satura un pieejas kvalitatīva ieviešana vispārējā izglītībā un mācību pieejas labās prakses izplatīšana, īpaši akcentējot uzņēmējspēju apguvi un digitālās prasmes, izglītību ilgtspējīgai attīstībai, kā arī nākotnes prasmju (**radošums, elastība, spēja piemēroties**) attīstību un apguvi, STEM/**STEAM prasmju apguvi** (tai skaitā interešu izglītībā), mācību vides uzlabojumus, tai skaitā ieviešot digitālus risinājumus, izglītības procesa individualizāciju un talantu attīstības iniciatīvas, kvalitatīvus un vispusīgus interešu izglītības pasākumus (tai skaitā skolas vidē), efektīvu karjeras izglītību un stiprinot skolas sadarbību ar vecākiem un citiem būtiskiem sadarbības partneriem*”.
- Rīcības virziena uzdevums Nr. 157 “**Modernas un efektīvas augstskolu pārvaldības īstenošana**, stratēģisku lēmumu pieņemšanā vairāk iesaistot uzņēmēju organizācijas, stiprinot specializāciju un izcilību, īstenojot studiju digitalizāciju, nodrošinot izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas ieviešanu, studentcentrētas izglītības prasmju izveide un pilnveidošana augstskolu mācībaspēkiem, īpaši STEM/**STEAM nozarēs**, kā arī paaugstinot mācībaspēku atalgojumu un panākot augsti kvalificētu ārvalstu mācībaspēku lielāku īpatsvaru”.
- Rīcības virziena uzdevums Nr. 158 “*Nodrošināt pilnvērtīgu augstākās izglītības kvalitātes vērtēšanas procesu, lai **garantētu augstākās izglītības kvalitāti un veicinātu augstskolu iekšējo kvalitātes kultūru**, tostarp 2024. gadā pārskatot iespēju ieviest ciklisku augstskolu akreditāciju, panākot optimālu skaitu kvalitatīvu studiju programmu, novēršot studiju programmu nepamatotu sadrumstalotību un dublēšanos, ļaujot elastīgi modelēt uz studentu centrētu piedāvājumu kvalifikācijas ieguvei un pārkvalifikācijai, izveidojot starptautiskiem standartiem atbilstošas doktorantūras studijas, ieviešot akadēmiskā personāla garantētās nodarbinātības sistēmu (tenure system), nostiprinot jauno tehnoloģiju ieviešanu, kā arī attīstot studiju procesā digitālās prasmes un STEM/**STEAM kompetences***”.

Vairākos Eiropas Komisijas un Eiropas Parlamenta dokumentos uzsvērts, ka, lai novērstu nepietiekošu darbaspēka kvalifikāciju, **mākslas izglītība jau šobrīd būtu jāintegrē STEM** (angļu val. Science, Technology, Engineering and Maths) izglītībā.¹⁹³¹⁹⁴ Māksliniekiem nepieciešamas daudzveidīgas prasmes, lai spētu veikt gan radošo darbu, gan attīstītu karjeru – producēšanā, uzņēmējdarbībā, darbā ar sociālajiem medijiem.¹⁹⁵ Vairāki pētījumi uzsver pieaugošu pieprasījumu pēc šo prasmju kombinācijas - profesionāli, kas vienlaikus radoši, ar vadītāja spējām un uzņēmējdarbības kompetenci un digitāli prasmīgi.¹⁹⁶

Kā svarīgas kompetences darbam Latvijas radošajās industrijās norādīts **darbs komandā, izpratne par darbības kontekstu, stratēģiskā domāšana, kritiskā domāšana, sadarbības spējas ar dažādiem partneriem no citām, tai skaitā atšķirīgām nozarēm**. Darbs atsevišķās nozarēs prasa

¹⁹³[https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264268821-](https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264268821-en.pdf?expires=1597440012&id=id&accname=guest&checksum=522B4118DC99E17CB07AAD9570EC5093)

[en.pdf?expires=1597440012&id=id&accname=guest&checksum=522B4118DC99E17CB07AAD9570EC5093](https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264268821-en.pdf?expires=1597440012&id=id&accname=guest&checksum=522B4118DC99E17CB07AAD9570EC5093)

¹⁹⁴[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/629203/IPOL_STU\(2019\)629203_EN.pdf?fbclid=IwAR1z7SGekthiUmStEssgQozlVr1K0ZnBlsIII63KEqCptlk-nwD253QECvM](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/629203/IPOL_STU(2019)629203_EN.pdf?fbclid=IwAR1z7SGekthiUmStEssgQozlVr1K0ZnBlsIII63KEqCptlk-nwD253QECvM)

¹⁹⁵ <https://www.arts.gov/sites/default/files/Creativity-Connects-Final-Report.pdf>

¹⁹⁶[https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/629203/IPOL_STU\(2019\)629203_EN.pdf?fbclid=IwAR1z7SGekthiUmStEssgQozlVr1K0ZnBlsIII63KEqCptlk-nwD253QECvM](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/629203/IPOL_STU(2019)629203_EN.pdf?fbclid=IwAR1z7SGekthiUmStEssgQozlVr1K0ZnBlsIII63KEqCptlk-nwD253QECvM)

plašas kultūras un mākslas zināšanas, vispārēju priekšstatu par kultūras procesiem un vēsturi. Lai nodrošinātu konkurētspēju KRI, darba tirgū jābūt: vispusīgi izglītotiem cilvēkiem ar kultūras fakti zināšanām, zināšanām par citām, ar konkrēto KRI saistītajām nozarēm, menedžmenta iemaņām, pašmārketinga, sevis pozicionēšanas tirgū prasmēm, nestandarta domāšanai, jāspēj atnest aizspriedumus, jāpieņem problēmsituāciju risināšanas spējai un spējai uzņemties atbildību, lēmumu pieņemšanas prasmēm, prasmei komunicēt komplicētas lietas; jāpieņem mediju pratībai, jāspēj strādāt ar liela apjoma informāciju, jābūt atvērtam komunikācijai, spēcīgai motivācijai, jāspēj nepārtraukti pilnveidot savas prasmes un strādāt komandā.¹⁹⁷ Savukārt specifiski mūzikas industrijas darba tirgū nepieciešamas prasmes, kas izriet no projektu tipa darba, mainīgas vides un citiem ietekmējošiem faktoriem: efektīvas laika plānošanas prasmes, spēja neatkarīgi domāt un pieņemt lēmumus, proaktivitāte, emocionālā noturība; spēju patstāvīgi mācīties un apgūt jaunas prasmes (patstāvīgi īstenot pašvadītu mācīšanos), svešvalodu zināšanas un komunikācijas prasmes.¹⁹⁸

“Pētījumā par kultūrizglītības īstenošanas pēctecību profesionālās ievirzes, profesionālās vidējās izglītības, augstākās izglītības programmās un sagatavoto speciālistu skaita atbilstību kultūras nozares un radošo industriju darba tirgus prasībām” secināts, ka **Latvijas KRI darba tirgū vēlamās prasmes un kompetences ir daudzveidīgas, un tikai retos gadījumos specifiskas un konkrētas.**

7.3.3. Darba spēka pieprasījuma prognozes Latvijā

Darba spēka pieprasījuma prognozes Latvijā

- Augstākajā izglītībā Humanitāro zinātņu un mākslas tematiskajā grupā **prognozēts piedāvājuma pieaugums**, salīdzinot 2027. un 2040.gadu, absolventu skaits varētu pieaugt pat 8 %. Pieejamajos datos specifiski mākslas joma nav atsevišķi apskatīta.
- Saglabājoties esošajai darba spēka sagatavošanas struktūrai, saskaņā ar EM aprēķiniem, **2027.gadā humanitārajās zinātnēs un mākslā pieprasījums pēc darbaspēka ar augstāko izglītību varētu sasniegt tikai 80 % no piedāvājuma.**
- Darbaspēka **pieprasījums 2027.gadā pēc absolventiem humanitāro zinātņu un mākslas izglītības grupā ar vidējo izglītību prognozēts 97% apjomā no piedāvājuma.**

Saskaņā ar LKA Zinātniskās pētniecības centra īstenoto pētījumu par kultūrizglītības īstenošanas pēctecību profesionālās ievirzes, profesionālās vidējās izglītības, augstākās izglītības programmās un sagatavoto speciālistu skaita atbilstību kultūras nozares un radošo industriju darba tirgus prasībām,¹⁹⁹ lai iegūtu kultūras sektora un radošo industriju pārstāvju viedokļus un vērtējumus par darba tirgus attīstības tendencēm, pētījuma ietvaros tika īstenota kvantitatīva to pārstāvju aptauja. Aptaujā tika sasniegta izlase 136 respondentu apjomā.

Aptaujā tika secināts, ka, lai gan tikai 21% aptaujāto darbaspēka pieejamību minēja kā pārstāvētās jomas attīstības kavēkli, kopumā 48% aptaujāto novērtēja, ka darbaspēka piedāvājums ir nepietiekams, un 47% – ka pietiekams. Kā nepietiekamu darbaspēka piedāvājumu biežāk vērtēja valsts sektora pārstāvji (53%). Papildus 43% aptaujāto novērtēja, ka tuvāko 3-5 gadu laikā kopējais nodarbināto skaits viņu pārstāvētajā jomā palielināsies, un tikai 14% – ka samazināsies. Samazināšanos biežāk paredzējuši valsts sektora pārstāvji (19%), bet palielināšanos – privātā sektora pārstāvji (52%). Līdzīgi tika vērtētas arī tieši radošo profesiju pārstāvju kā darbinieku skaita sagaidāmās izmaiņas – 40% paredz, ka tas palielināsies, bet 13%, ka samazināsies. Arī šajā

197 https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/petijumi/Kulturizglitiba_petijums_1_karta_2017.pdf

198 <https://www.jvlma.lv/uploads/pages/lv/203/files/jvlma-petijums.pdf>

199 https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/petijumi/Kulturizglitiba_petijums_1_karta_2017.pdf

gadījumā palielināšanos biežāk paredzējuši privātā sektora (53%), bet samazināšanos – valsts un pašvaldību sektora (19% un 20%) pārstāvji.

Informācijas avots par darbaspēka prognozēm ir Ekonomikas ministrijas informatīvais ziņojums “Par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm (2020)”.²⁰⁰ Tajā gan mākslas darba tirgus aplūkots vai nu humanitāro zinātņu un mākslas izglītības tematiskās grupas kontekstā vai mākslas, izklaides un atpūtas nodarbinātības kontekstā, līdz ar to **nav precīzi identificējams ne esošais, ne prognozētais pieprasījuma un piedāvājuma balanss mākslas jomās**. Otrs datu avots ir iepriekš īstenotie pētījumi, kas apraksta darbaspēka pieprasījuma mākslās kvalitatīvos aspektus – nākotnē nepieciešamās prasmes. CSP datus un EM prognozēs balstīti dati par nozaru attīstības tendencēm rāda, ka laika periodā no 2020.-2021.gadam gadā **mākslas, atpūtas un izklaides nozare ir ar negatīvu pieauguma tendenci**, bet, sākot ar 2022.gadu, gaidāma šo jomu atjaunošanās un neliels pieaugums ilgtermiņā. Šeit gan jāpiebilst, ka vidējā termiņā mākslas nozaru atgriešanos pie izaugsmes noteiks pagaidām neprognozējamā Covid-19 pandēmijas izplatība.

74.tabula. Mākslas izklaides un atpūtas attīstības tendences (izmaiņas vidēji gadā)

	2013-2019	2020-2021	2022-2027	2028-2040
Māksla izklaide un atpūta	3,4 %	-10,9 %	7,7 %	2,8 %
IKP	2,8 %	-0,9 %	4,6 %	2,8 %

Avots: CSP dati līdz 2019. gadam, EM prognozes sākot ar 2020.gadu²⁰¹

Kopumā, kultūrizglītības profesionālās sistēmas specifika ir organizēta trīspakāpju sistēmā (ievirzes izglītība, vidējā profesionālā izglītība, augstākā izglītība), kuras ietvaros pretendēt uz vidējās profesionālās izglītības iegūšanu nav iespējams bez ievirzes izglītības. Šāda sistēma nodrošina profesiju ieguvušo izcilību un kvalitāti.

Saglabājoties esošajai darbaspēka sagatavošanas struktūrai Latvijā, vidējā un ilgtermiņā turpinās palielināties kopējais darbaspēka ar augstāko izglītību piedāvājums, savukārt samazinājums sagaidāms starp ekonomiski aktīviem iedzīvotājiem ar profesionālo un vidējo vispārējo izglītību. Līdz 2040. gadam darbaspēka piedāvājums ar augstāko izglītību varētu pārsniegt 45% no kopējā darbaspēka piedāvājuma. Vairākās izglītības tematiskajās nozarēs būs vērojams darbaspēka piedāvājuma samazinājums, bet tas neattieksies uz augstāko izglītību ieguvušajiem.²⁰²

200 https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/dsp/EMzino_03062020-ar-pielikumiem.pdf

201 https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/dsp/EMzino_03062020-ar-pielikumiem.pdf

202 https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/dsp/EMzino_03062020-ar-pielikumiem.pdf

75. tabula. Darbaspēka piedāvājuma prognoze pa izglītības tematiskajām grupām

	Tūkstošos			Struktūra %			Izmaiņas pret 2017.gadu	
	2019	2027	2040	2019	2027	2040	2027	2040
Augstākā izglītība, tai skaitā:	365,7	382,8	430,9	37,7	39,9	45,7	17,0	65,2
Izglītība	50,3	46,5	39,2	5,2	4,9	4,2	-3,7	-11,1
Humanitārās zinātnes un māksla	20,0	22,5	28,4	2,1	2,3	3,0	2,5	8,4
Sociālās zinātnes, komerczinības un tiesības	152,2	167,3	199,2	15,7	17,5	21,1	15,2	47,0
Dabas zinātnes, matemātika un informācijas tehnoloģijas	24,5	23,7	24,8	2,5	2,5	2,6	-0,8	0,3
Inženierzinātnes, ražošana un būvniecība	60,0	55,9	55,6	6,2	5,8	5,9	-4,1	-4,5
Lauksaimniecība	7,6	7,1	7,5	0,8	0,7	0,8	-0,5	-0,1
Veselības aprūpe un sociālā labklājība	26,1	32,0	44,5	2,7	3,3	4,7	5,9	18,4
Pakalpojumi	18,4	22,1	28,4	1,9	2,3	3,0	3,7	9,9
Citur neklasificētās tematiskās grupas	6,7	5,7	3,5	0,7	0,6	0,4	-1,0	-3,2
Vidējā izglītība, tai skaitā:	527,1	454,9	408,2	54,2	47,5	43,3	-72,1	-118,9
Arodizglītība un profesionālā vidējā izglītība	287,7	229,6	183,2	29,6	24,0	19,4	-58,1	-104,6
Izglītība	2,8	1,8	0,6	0,3	0,2	0,1	-1,0	-2,3
Humanitārās zinātnes un māksla	6,9	6,4	7,1	0,7	0,7	0,8	-0,6	0,1
Sociālās zinātnes, komerczinības un tiesības	31,1	23,8	19,7	3,2	2,5	2,1	-7,3	-11,4
Dabas zinātnes, matemātika un informācijas tehnoloģijas	4,2	4,3	6,3	0,4	0,4	0,7	0,1	2,1
Inženierzinātnes, ražošana un būvniecība	149,6	115,6	81,8	15,4	12,1	8,7	-34,1	-67,8
Lauksaimniecība	12,7	10,3	8,0	1,3	1,1	0,9	-2,4	-4,7
Veselības aprūpe un sociālā labklājība	15,9	12,8	11,3	1,6	1,3	1,2	-3,1	-4,6
Pakalpojumi	58,3	50,6	46,6	6,0	5,3	4,9	-7,7	-11,7
Citur neklasificētās tematiskās grupas	6,1	4,0	1,8	0,6	0,4	0,2	-2,1	-4,3
Vispārējā vidējā izglītība	239,3	225,3	225,0	24,6	23,5	23,9	-14,0	-14,3
Pamatizglītība vai zemāka	78,6	120,7	103,2	8,1	12,6	11,0	42,1	24,6
Kopā	971,3	958,4	942,3	100,0	100,0	100,0	-13,0	-29,1

Avots: CSP dati 2019. gadam, EM prognozes 2027. un 2040. gadam²⁰³

²⁰³https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/dsp/EMzino_03062020-ar-pielikumiem.pdf

Augstākajā izglītībā Humanitārajās zinātnēs un mākslā arī **prognozēts piedāvājuma pieaugums**, salīdzinot 2027. un 2040.gadu, absolventu skaita palielinājums varētu pārsniegt pat 8 %. Atšķirīga aina vērojama vidējās izglītības līmenī, kur paredzēts neliels samazinājums. Tas ir procentuāli ceturtais lielākais palielinājums starp izglītības tematiskajām grupām.

Vērtējot darbaspēka pieprasījumu prognozes, EM aprēķini liecina, līdz 2040.gadam **palielināsies darbaspēka pieprasījums pēc speciālistiem ar augstāko izglītību** – līdzīgi, kā plānots piedāvājumā ar augstāko izglītību palielinājums. Tomēr pieprasījuma un piedāvājuma attiecība netiek prognozēta vienlīdz vienāda visos izglītības segmentos. 2027.gadā humanitārajās zinātnēs un mākslā pieprasījums pēc darbaspēka ar augstāko izglītību varētu sasniegt tikai 80 % no piedāvājuma, kas ir zemākais rādītājs starp izglītības tematiskajām grupām.²⁰⁴ Darbaspēka pieprasījums pēc absolventiem humanitāro zinātņu un mākslas izglītības grupā ar vidējo izglītību 2027.gadā tiek prognozēts 97% apjomā no piedāvājuma, **tomēr atkārtoti jānorāda, ka šie dati neļauj identificēt prognozes specifiski mākslas jomās**, kā arī neiekļauj visas kultūras nozarē un radošajās industrijās raksturīgās nodarbinātības formas, kā arī neskata mākslas jomu absolventu nodarbinātību un pienesumu citiem tautsaimniecības sektoriem.

76.tabula. Darbaspēka pieprasījuma un piedāvājuma prognozes Humanitāro zinātņu un mākslas izglītības tematiskajā grupā

	2027.gads			2040.gads		
	Pieprasījums tūkst.	Piedāvājums tūkst.	Atbilstība %	Pieprasījums tūkst.	Piedāvājums tūkst.	Atbilstība %
Augstākā izglītība	18,0	22,5	80	17,4	28,4	61
Vidējā profesionālā izglītība	6,1	6,4	95	5,4	7,1	77

Avots: EM, 2020.

7.4. Nodarbinātības modeļu kultūras un radošo industriju sektorā raksturojums

Nodarbinātības modeļu kultūras un radošo industriju sektorā raksturojums

- Kultūras un radošo industriju sektoros raksturīga **nepilna laika nodarbinātība**, kas variē atkarībā no profesiju grupas – atsevišķās profesijās vienas darba vietas mēnesī nostrādāto stundu skaits tikai nedaudz pārsniedz trešdaļu pilnas slodzes darba laika. Izplatīta ir projektu tipa nodarbinātība un nodarbinātība ar pārtraukumiem.
- Kultūras un radošo industriju sektoros nodarbinātībai dažādās valstīs, tai skaitā Latvijā raksturīgas līdzīgas problēmas, kas kopumā nosaka **nestabilus, nelabvēlīgus darba apstākļus** un veicina **pārslodzi, izdegšanu**.
- 2020.gadā **samazinājies nozarē nodarbināto skaits**, vairāk darbu zaudējuši tieši pilna laika darbinieki, kā arī samazinājusies vidējais mēnesī nostrādāto stundu skaits vienā darba vietā.
- Stabilitāki nodarbinātības apstākļi ir kultūras un radošo industriju speciālistiem, kas **strādā valsts un pašvaldību sektorā**.

Kultūras un radošo industriju sektora nodarbinātību raksturo **daudz īstermiņa līgumu, uz projektiem balstīta, sezonāla nodarbinātība, nepilna laika darbs, vairāku paralēlu darbu veikšana vienlaikus**, jo vienā darba vietā nav iespējams nopelnīt pietiekoši. Sektoram raksturīga darba tirgus sadrumstalotība, nepietiekama piekļuve finansējumam un neskaidri līguma nosacījumi, kas kavē kultūras un radošo nozaru attīstību un pazemina jomā strādājošo ienākumus.²⁰⁵

204 https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/dsp/EMzino_03062020-ar-pielikumiem.pdf

205 <https://www.arts.gov/sites/default/files/Creativity-Connects-Final-Report.pdf>

ES padomes dokuments “*Council conclusions on the Work Plan for Culture 2019-2022*” norāda, ka inovācijas radošajās industrijās galvenokārt atkarīgas no individuāliem māksliniekiem, autoriem un maziem uzņēmumiem, kuru galvenā vērtība ir netaustāma – oriģinālas idejas, radošums, prasmes, un tomēr šie profesionāļi saņem neparedzamus un neregulārus ienākumus.²⁰⁶ Eiropas Parlamentā brīfingā²⁰⁷ par Nodarbinātību kultūras un radošajos sektoros (*Employment in the cultural and creative sectors*) secināts, ka par spīti pieaugošam nodarbināto skaitam kultūras un mākslas jomās, darba apstākļi kļūst aizvien nestabilāki. Sekas šādai situācijai raksturo ES *Ciceron* projekta pētījuma rezultāti - radošajās industrijās strādā daudz jaunu cilvēku, kas izdeguši, noguruši, bez ģimenēm, bieži paši sevi ekspluatē.²⁰⁸ Turklāt, strādājot paralēli citu darbu, lai sevi finansiāli nodrošinātu, radošie profesionāļi cenšas nesamazināt darba laiku mākslas nozarēs, bet palielina kopējās darba stundas.²⁰⁹

Situācija Latvijā

Līdzīgi kā citviet, arī Latvijā kultūrā un mākslās nodarbinātie saskaras ar nodarbinātības pārtraukumiem, īslaicīgu nodarbinātību, kas balstīta projektu principos. Pēc Valsts Ieņēmumu dienesta mājas lapā pieejamajiem datiem “*Informācija par ar mākslu saistīto profesiju grupu darba vietām atbilstoši profesiju klasifikatoram*” (laika periodā no 2015.-2020.gadam)²¹⁰ secināms, ka Latvijas kultūras un radošo industriju sektoros strādājošie arī saskaras ar tipiskajām problēmām – **nepilna laika nodarbinātību**, kas atsevišķās profesijās (horeogrāfi, dejojāji) pat nesasniedz pusi no pilnas slodzes stundu skaita mēnesī. Dažās profesijās vienā darba vietā vidēji tiek nostrādāta apmēram puse slodzes (mūziķi, dziedātāji, izpildītājmākslinieki). Kopumā nevienā no mākslas profesijām strādājošajiem vidēji vienā darba vietā **netiek nodrošināts pilnas slodzes darbs**. Vizuālo mākslu mākslinieki, dizaineri – tās ir profesiju grupas, kurās vidēji nostrādāto stundu skaits pārsniedz 120 stundas mēnesī. LKA pētījumā secināts, ka kultūras un radošā sektora profesijās strādājošie šo problēmu risina, strādājot vairākās darba vietās, jo vienā darba vietā nevar nodrošināt pilnas slodzes darbu un atbilstošu atlīdzību.²¹¹ Šobrīd redzamas nodarbinātības struktūras izmaiņas - palielinās līgumdarbos, nepilna laika, projektos nodarbināto cilvēku skaits,²¹² kas nav darba ņēmējam labvēlīgas pārmaiņas. VID atalgojuma statistika norāda uz profesijām, kur nodarbinātība ir atalgojumu ietekmē sezonālas svārstības.

LKA (2017) pētījumā norādīts vēl uz kādu mūzikas, vizuālās mākslas, skatuves mākslas u.c. nozaru īpatnību - sasniegumi vienmēr balstās uz piramīdas principu, kas nosaka, ka tikai daži ir pieprasīti mākslinieki, kas attiecīgi spēj nopelnīt, bet dominējošais vairākums tāds nav. Tas nodrošina mākslas kvalitāti, bet negarantē vienlīdz labas nodarbinātības iespējas visiem.²¹³ Cita kultūras un radošo sektoru specifiku ilustrē citāts, ka nozarē strādājošs indivīds “*vienlaikus var būt gan darba devējs, gan darba ņēmējs, gan pašnodarbinātais, gan mikrouzņēmuma īpašnieks, gan strādāt uz autoratlīdzības līgumiem. Nepastāv tipisks darba attiecību modelis*”. (LKA 2017: 90).

CSP (2020) dati par aizņemtajām darbavietām ilustrē, ka **visstabilākajā situācijā ir bibliotēku, arhīvu, muzeju un citu kultūras iestāžu darbinieki** – tās ir galvenokārt publiskā sektora institūcijas, kur proporcionāli starp mākslas, izklaides un atpūtas nozares organizācijām ir visvairāk darbinieku, kuriem tas ir pamatdarbs. Tai pat laikā šajās organizācijās strādājošo vidējais atalgojums ir zemāks, nekā vidēji nozarē.

206 Council conclusions on the Work Plan for Culture 2019-2022. Pieejams [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018XG1221\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018XG1221(01)&from=EN)

207 [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/642264/EPRS_BRI\(2019\)642264_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/642264/EPRS_BRI(2019)642264_EN.pdf)

208 <https://cicerone-project.eu/research/>

209 <https://www.semanticscholar.org/paper/Artists-and-Multiple-Job-Holding-%3A-Breadwinning-as-Lindstr%C3%B6m/9892640c1be7b80bcbdb4f020a4fd38e8060542d>

210 <https://www.vid.gov.lv/lv/informacija-par-darba-vietam-2020gada-atbilstosi-profesiju-klasifikatoram>

<https://www.vid.gov.lv/lv/informacija-par-darba-vietam-2019gada-atbilstosi-profesiju-klasifikatoram>

<https://www.vid.gov.lv/lv/informacija-par-darba-vietam-2018gada-atbilstosi-profesiju-klasifikatoram>

<https://www.vid.gov.lv/lv/informacija-par-darba-vietam-2017gada-atbilstosi-profesiju-klasifikatoram>

<https://www.vid.gov.lv/lv/informacija-par-darba-vietam-2015gada-atbilstosi-profesiju-klasifikatoram>

211 https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/petijumi/Kulturizglitiba_petijums_1_karta_2017.pdf

212 https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/petijumi/Kulturizglitiba_petijums_1_karta_2017.pdf

213 https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/petijumi/Kulturizglitiba_petijums_1_karta_2017.pdf

77.tabula. Regulārā bruto darba samaksa kultūras un radošo industriju sektoros

	Regulārā bruto darba samaksa nostrādātā stundā (EUR)			
	2017/2.ceturksnis	2018/3.ceturksnis	2019/2.ceturksnis	2020/2.ceturksnis
Vidēji sabiedriskais un privātais sektors	6,07	7,06	7,23	7,69
Izdevējdarbība	5,90	6,85	6,94	6,68
Kinofilmu, video filmu, televīzijas programmu un skaņu ierakstu producēšana	5,29	5,17	6,41	5,23
Radio un televīzijas programmu izstrāde un apraide	8,22	10,18	9,97	10,13
Radošas, mākslinieciskas un izklaides darbības	4,99	6,07	5,43	6,60
Bibliotēku, arhīvu, muzeju un citu kultūras iestāžu darbība	4,76	5,70	5,54	6,26
Sporta nodarbības, izklaides un atpūtas darbība	5,24	6,21	6,28	7,26
Vidēji sabiedriskais sektors	6,35	7,87	7,43	7,96
Izdevējdarbība	.	.	.	.
Kinofilmu, video filmu, televīzijas programmu un skaņu ierakstu producēšana	-	-	-	-
Radio un televīzijas programmu izstrāde un apraide	8,48	10,38	9,39	9,57
Radošas, mākslinieciskas un izklaides darbības	5,00	6,27	5,45	6,75
Bibliotēku, arhīvu, muzeju un citu kultūras iestāžu darbība	4,75	5,77	5,55	6,27
Sporta nodarbības, izklaides un atpūtas darbība	.	.	.	.
Vidēji privātais sektors	5,94	6,74	7,14	7,57
Izdevējdarbība	.	.	.	.
Kinofilmu, video filmu, televīzijas programmu un skaņu ierakstu producēšana	5,28	5,17	6,41	5,22
Radio un televīzijas programmu izstrāde un apraide	7,88	9,91	10,73	11,03
Radošas, mākslinieciskas un izklaides darbības	4,98	5,13	5,26	5,60
Bibliotēku, arhīvu, muzeju un citu kultūras iestāžu darbība	3,91	2,85	4,69	5,03
Sporta nodarbības, izklaides un atpūtas darbība	.	.	.	.

Avots: CSP 2020.

Sektora sabiedriskajās organizācijās strādājošo atalgojuma līmenis ir augstāks darbiniekiem privātā sektora uzņēmumos – ar vienu izņēmumu - kinofilmu, video filmu, televīzijas programmu un skaņu ierakstu producēšanā. Tomēr šajā darbības jomā tikai daļa no nodarbinātības ir attiecināma uz mākslām. Arī absolventu monitoringa rezultāti Latvijā apstiprina, ka radošās industrijas nav sektors, kurā dominē augsts atalgojums - humanitāro zinātņu un mākslas nozaru absolventi ierindojas starp mazāk pelnošajiem jauniešiem speciālistiem.

78.tabula. Strādājošo regulārā stundas vidējo bruto darba samaksa pa darbības veidiem Latvijā (EUR)

	2017 2.ceturksnis	2018 2.ceturksnis	2019 2.ceturksnis	2020 2.ceturksnis
PAVISAM	6,07	6,64	7,23	7,69
Sabiedriskajā sektorā	6,35	6,79	7,43	7,96
Privātajā sektorā	5,94	6,58	7,14	7,57

Avots: CSP 2020.

Izplatīta ir nodarbinātība uz autoratlīdzības līguma pamata, tomēr šobrīd statistikas dati neuzskaita kultūras un radošo industriju nozarēs nodarbinātos, kuri savas darba attiecības veido, balstoties uz autoratlīdzības līgumiem.²¹⁴ Līdz ar to iztrūkst informācijas par nodarbinātību un atalgojumu būtiskā daļā gadījumā. 2020.gadā MK apstiprināja **izmaiņas autoratlīdzību sistēmā** no 2021.gada 1.jūlija.²¹⁵ Plānotās izmaiņas izsaukušas lielas kultūras un radošos industriju pārstāvošo organizāciju un nodarbināto protestus, kuru rezultātā valdība atgriezīsies pie autoratlīdzību regulējuma izmaiņu pārskatīšanas.

ES līmeņa iniciatīvas

Jāpiebilst, ka nodarbinātības īpatnības, darbiniekam nelabvēlīgi apstākļi nav Latvijas unikāla situācija. Arī citu valstu pētījumi parādījuši identiskas problēmas, tai skaitā arī mākslās nodarbināto atalgojuma stagnēšanu.²¹⁶ Reaģējot uz situācijas pasliktināšanos, KRI tiesiskais regulējums un nodarbināto sociālā aizsardzība bija viens no jautājumiem, kura risināšanai bija plānots pievērst uzmanību ES līmenī. ES padomes dokumentā *Council conclusions on the Work Plan for Culture 2019-2022* konceptuāli izteikts atbalsts pētījumu veikšanai un pieredzes apmaiņai starp valstīm sarežģītajos jautājumos, kas skar mākslinieku darba godīgu apmaksu un atbilstošus darba apstākļus, pieeju finansējumam.²¹⁷ Tomēr Covid-19 krīzes radīto seku kontekstā grūti spriest, cik lielā mērā šo politisko mērķi izdosies sasniegt plānotajā termiņā.

214 https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/petijumi/Kulturizglitibas_petijums_1_karta_2017.pdf

215 <https://www.mk.gov.lv/lv/aktualitates/valdiba-apstiprina-izmainas-autoratlidzibu-sistema-no-2021-gada-1-julija>

216 <https://www.semanticscholar.org/paper/Artists-and-Multiple-Job-Holding-%3A-Breadwinning-as-Lindstr%C3%B6m/9892640c1be7b80bcdb4f020a4fd38e8060542d>

217 [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018XG1221\(01\)&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018XG1221(01)&from=EN)

8. REKOMENDĀCIJAS

Galvenās rekomendācijas

- Izstrādājot **SAM pasākuma MK noteikumus vai atsevišķu konkrētu projektu iesniegumu atlases kārtu nosacījumus**, nodrošināt, lai normatīvos netiek iekļauti tādi projektu atlases kritēriji, kas **ierobežo kultūrizglītības iestāžu dalību projektos**.
- Mākslu un kultūras augstskolu specifika - **kvalitatīvais faktors**, kas saistīts ar mērķi sagatavot konkurētspējīgus un izcilus profesionāļus, mākslu jomas absolventus, ietver **individualizētu pieeju studiju procesā**, līdz ar to nav plānojams un nepieciešams izteikts studentu skaita pieaugums. Tādēļ kvantitatīvā pieeja SAM projektu sagatavošanā, kas paredz vērtēt studentu skaitu uz infrastruktūras projektā plānoto m², **nav piemērojama kā atlases kritērijs mākslu jomās**.
- KM īstenot **komunikācijas aktivitātes**, savlaicīgi informējot izglītības iestādes par plānoto finanšu atbalstu un tā saņemšanas nosacījumiem (t.sk. izstrādājot vadlīnijas, ceļakartes u.c. metodiskus materiālus).
- KM kopā ar IZM izstrādāt profesionālo vidēju izglītības iestāžu kultūrizglītības jomā **tīkla attīstības stratēģiju**.
- Neieciešams īstenot aktivitātes izglītības iestāžu **projektu vadības kapacitātes stiprināšanai un palielināšanai**, izstrādājot starpinstitūciju sadarbības projektus un tos īstenojot.
- Profesionālās izglītības skolām **reģionos atbalsts jāvirza stratēģiski**, it īpaši ņemot vērā depopulācijas tendenci ārpus Rīgas un Pierīgas reģiona.
- Atbalsta pasākumu īstenošana **mobilitātes pasākumiem reģionu līmenī** (mācību iespējas, prakse).
- ES fondu investīciju nepieciešamība tieši kultūrizglītībā 100% apmērā ir vismaz tādā pašā apjomā, kā novērtējuma periodā jeb **vismaz 40 miljoni EUR – investīcija ilgtermiņā KM padotībā esošām izglītības iestādēm**.
- Īstenot tādus **infrastruktūras projektus**, kuri uzsākti iepriekšējos plānošanas periodos, un tādus, **kuri ir vērsti uz izcilību attīstību mākslinieciskajā jaunradē, kultūras kapitāla attīstību un saglabāšanu, inovāciju veicināšanu**, atbilstoši kultūras nozares un radošo industriju vajadzībām.
- Salīdzinājumā ar ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodu jāakcentē **izglītības programmu un studiju programmu attīstība, karjeras attīstība un inovāciju attīstība**.
- Darbaspēka sagatavošanas un valsts budžeta vietu plānošanu tematiskajā izglītības jomā “Mākslas” **nebalstīt tikai uz darba tirgus pieprasījumu**, bet ņemt vērā, ka kultūrizglītības sistēma sekmē bērnu un jauniešu zināšanu papildināšanu mākslas un kultūras jomās, veicina izcilības un inovāciju attīstību, radošo domāšanu un personības daudzpusīgu attīstību, kultūras kapitāla un kultūras mantojuma saglabāšanu un attīstību, Dziesmu un deju svētku procesa pēctecību un nepārtrauktību.
- Plānojot darbaspēka sagatavošanas plānošanu tematiskajā izglītības jomā “Mākslas”, ņemt vērā, ka kultūrizglītības ietvaros iegūtā kvalitatīvā izglītība un universālās kompetences dod iespēju sekmīgi turpināt izglītību ne tikai kultūras nozarē un radošo industriju jomās, bet arī turpināt izglītību citās nozarēs un strādāt citos tautsaimniecības sektoros, kā arī izvēlēties strādāt kā pašnodarbinātie vai arī veidot savus uzņēmumus.
- Jāveicina mākslas profesionāļu **uzņēmējdarbības un pašmārketinga prasmes, mākslas digitalizācijas attīstība**.

8.1. Projektu īstenošanu veicinošie un kavējošie faktori

Projekta ieviesēji interviju laikā minēja vairākus projekta īstenošanu veicinošus un kavējošus faktorus, kas uzskaitīti zemāk.

Veicinošie faktori

- Projekti palīdz īstenot iestāžu ilgtermiņa attīstības un darbības stratēģijās noteiktos mērķus.
- Apzinātas iestādes vajadzības infrastruktūras attīstībā, studiju programmu modernizēšanā, darbaspēka kompetenču pilnveidē.
- Spēja piesaistīt papildus finanšu resursus projekta īstenošanai.
- Sadarbība ar starptautiskiem projektu īstenošanai, nozares ārvalstu profesionāļiem.
- Iespēja piesaistīt kvalificētus nozares speciālistus Latvijā.
- Spēcīga projektu vadība.
- KM finansēto profesionālās vidējās izglītības iestāžu reorganizēšana par PIKC bija un ir būtisks aspekts kultūrizglītības iestāžu attīstības nodrošināšanā, jo apvienojot funkcijas, konsolidējot resursus un kompetences, ir iespējams piedāvāt augstākas kvalitātes izglītību, kas tiek nodrošināta ar nepieciešamo infrastruktūru, iekārtām un aprīkojumu, vienlaikus sasniedzot efektivitāti piesaistīto ES resursu izlietojumā (t.sk. mūžizglītības nodrošināšanā).
- PIKC izveide veicināja KM profesionālo vidējo izglītības iestāžu attīstības plānošanu, jo atbilstoši izstrādātajām iestāžu (PIKC) attīstības stratēģijām, tika izmantota iespēja piesaistīt ES fondu finansējumu pilnveidot un modernizēt PIKC darbību, īpaši īstenojot projektus SAM 8.1.3. ietvaros, kur finansējums bija paredzēts tieši PIKC vai iestādēm, kuras līdz konkrētam brīdim par tādām kļuva.

Kavējošie faktori

- Nepietiekams finansējums sākotnējās projekta vīzijas pilnam izpildījumam, līdz ar to dažkārt tiek īstenoti projektu optimizācijas pasākumi, lai varētu īstenot iecerī pieejamā budžeta apjomā (piemēram, samazināts būvniecības apjoms).
- Ēkas izbūves projekta sadalīšana vairākās daļās, lai piesaistītu līdzekļus no citām programmām, tādēļ būtu jādod iespēja viena projekta ietvaros piesaistīt finansējumu no dažādiem finansējuma avotiem.
- Nepietiekams līdzfinansējuma apjoms visu plānoto projektu īstenošanai, tādēļ būtu jānodrošina, ka visiem ES finansētiem projektiem tiek nodrošināts nepieciešamais valsts finansējums.
- Ierobežots laika posms projekta realizācijai.
- Liels administratīvais slogs saistībā ar iepirkuma procedūrām.
- Nepietiekams un neskaidrs nozaru ministriju atbalsts.
- Nepieciešamība projekta attiecināmajās izmaksās iekļaut arī projekta vadības izmaksas;
- Liels administratīvais slogs saistīto ar pieejamo investīciju apjomu.
- Samazināt noteiktos energoefektivitātes rādītājus, jo tos ir ļoti grūti sasniegt, ja renovējamās ēkas nav ļoti sliktā stāvoklī.
- Pilnveidot attiecināmo izdevumu regulējumu administratīvajām izmaksām kvalificētu resursu nodrošināšanai nepieciešamajā apjomā projekta īstenošanai.
- Projektu pieteikumos jānorāda plānotie iepirkumi, bet projekta īstenošana tiek veikta pēc ilgāka laika un plānoto iepirkumu informācija jau ir kļuvusi neaktuāla un neatbilst plānotajai, tai skaitā, cena, tehniskie risinājumi.

Daļa no ieteikumiem īstenojami, veicot ES fondu 2021.-2027.gada plānošanas periodu projektu sagatavošanu, kā arī KM organizējot informatīvus un citus pasākumus par projektu iespējām, kā arī nodrošinot nepieciešamo atbalstu.

8.2. Ieteikumi kultūrizglītības attīstības sekmēšanai

Sadaļā iekļauta priekšlikumi par kultūrpolitikas tālāko attīstību, izmantojot ES finansēto projektu iespējas. Darbības virzieni kultūrizglītības attīstības sekmēšanai kultūrpolitikas plānošanas

dokumentu izstrādei profesionālās vidējās un augstākās izglītības jomā atkarīgi arī no darba tirgus prasībām – informācija iekļauta rekomendāciju sadaļā (8.4.) par darba tirgus attīstību nākotnē.

ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodā nav veidoti atsevišķi SAM kultūrizglītības iestādēm, bet kultūrizglītības iestādēm bija iespēja piedalīties tajos, īstenojot dažādus projektus, kas varētu tikt vairāk un **plašāk izmantota nākotnē gan attiecībā uz projektu iespējām, gan iesaistītajām institūcijām**. KM būtu svarīgi iesaistīties MK noteikumu par SAM, SAM pasākuma MK noteikumu vai atsevišķu konkrētu projektu iesniegumu atlases kārtu nosacījumu izstrādē, lai tajos netiktu iekļauti tādi projektu atlases kritēriji, kas ierobežotu kultūrizglītības iestāžu dalību projektos.

Veikt savlaicīgu ES fondu finansējuma plānošanu, tai skaitā vadlīniju un ceļakaršu izstrādi, izglītības iestāžu savlaicīgu informēšanu par plānoto finanšu atbalstu un tā saņemšanas nosacījumiem. Plānojot ES fondu finansējumu un citu finanšu atbalstu, nodalīt kultūrizglītības jomas iestādes no citām izglītības iestādēm, jo kultūrizglītības iestādēm ir specifiskākas prasības attiecībā uz telpām, iekārtām, mācību programmām un citiem izglītības nodrošināšanas jautājumiem. Laicīgi informēt kultūrizglītības iestādes par nepieciešamo plānošanas (stratēģijas) dokumentu izstrādi un stratēģiju sasaisti ar finansējuma saņemšanas nosacījumiem. Iesaistīt kultūrizglītības iestādes finansējamo projektu darbības virzienu noteikšanā kultūrizglītības attīstības iekļaušanai politikas plānošanas dokumentos.

Izstrādāt profesionālo vidējo izglītības iestāžu kultūrizglītības jomā tīkla attīstības stratēģiju, iekļaujot reģionālā tīkla attīstību, apmācību programmu koordinēšanu un apmaiņu, koordinētu infrastruktūras plānošanu un pēc iespējas dalītu tās izmantošanu.

Izstrādāt elastīgākus nosacījumus projektu plānošanai un īstenošanai, ņemot vērā projekta īstenošanas laiku un riskus. Iekļaut risku vadības aspektus projektu finansējuma noteikšanā un izpildē. Izstrādāt un ieviest projektu piešķiršanas kritērijus, kas balstīti uz izglītības iestāžu attīstības stratēģiju īstenošanu.

Izglītības iestāžu projektu vadības kapacitātes stiprināšana un palielināšana, veidojot starp institūciju sadarbību projektus un nodrošinot to īstenošanu.

Iespēja saņemt ERAF finansējumu atsevišķos SAM ietvaros bija ierobežota, jo atbalsts tika īstenots ierobežotas projektu iesniegumu atlases veidā. Ieviest atvērtus projektu uzsaukumus, kur projektiem ir savstarpēji jākonkurē par investīciju iegūšanu, administratīvi nepārdalīt pieejamo finansējumu. Kvotu princips ierobežo iespēju saņemt finansējumu.

Profesionālo izglītības iestāžu tīkls reģionu kontekstā

Ar ES struktūrfondu finansiālu atbalstu ir izveidots optimāls profesionālās izglītības iestāžu tīkls, kur kvalitatīvu profesionālās izglītības piedāvājumu spēj nodrošināt gan profesionālās izglītības kompetences centri, gan citas valsts un pašvaldību dibinātas profesionālās izglītības iestādes.

Reģionu skolām atbalsts jāvirza stratēģiski, it īpaši ņemot vērā depopulācijas tendenci ārpus Rīgas un Pierīgas reģiona. Stratēģisks atbalsts attiektos arī uz koordinētām investīcijām infrastruktūrā, koordinējot to kopīgu izmantošanu. Tāpat tas attiektos uz specializāciju, mācību programmu, mācību materiālu kopīgu izmantošanu, kopīgas mācību vides izveidi, pēc iespējas konsolidējot darbības un iegūstot ne tikai ekonomisko efektu, bet arī nodrošinot labākas apmācības iespējas.

Izglītības iestāžu reģiona kontekstā ir svarīgi arī mobilitātes jautājumi, attiecībā uz mācību iespējām citās reģionu skolās, prakses iespējām uzņēmumos ārpus reģiona un spēju nodrošināt praksi uzņēmumā, kas ir līderis savā nozarē, piemēram, keramikas joma Daugavpilī. Atbalsts varētu ietvert materiālu pabalstu mācību apmaiņas programmai vai prakses vietai, kā arī palīdzību sameklēt piemērotu prakses vietu. Vienlaikus nepieciešama vienota prakses modeļa dizaina izstrāde un tā koordinēta ieviešana, izstrādājot modeļu prototipus un veicot to testēšanu.

Viens no veidiem kā ieviest augstāk aprakstītās iniciatīvas, ir izstrādāt profesionālo vidējo izglītības iestāžu kultūrizglītības jomā **tīkla attīstības stratēģiju**, iekļaujot reģionālā tīkla, apmācības programmu un attiecīgās nepieciešamās infrastruktūras aspektus.

8.3. Nepieciešamie ieguldījumi kultūrizglītības iestāžu attīstībai

Sadaļā iekļauti ieteikumi par indikatīviem ieguldījumu veidiem kultūrizglītības iestāžu attīstībā, nodrošinot talantu un izcilību attīstību un inovāciju veicināšanu, tostarp infrastruktūras attīstībā, pieejamībai, videi draudzīgu risinājumu ieviešanā, pedagogu atbalstam, mācību vai studiju vides

uzlabošanai, izglītības satura attīstībai. Identificētas investīciju jomas un indikatīvais finansējuma apjoms vidējā termiņā un ilgtermiņā (KM pētījuma rezultāti), kādi kultūrizglītības iestāžu attīstības aspekti paredz ieguldījumu turpināšanu.

Ieteikumi pamatoti ar novērtējuma rezultātiem, darba tirgus analīzes rezultātiem un intervijām ar kultūrizglītības iestāžu vadītājiem.

Novērtējuma periodā ir veiktas ievērojamas investīcijas kultūrizglītības iestāžu attīstībā, ieskaitot ESF, ERAF un KPFI līdzekļi. Investīcijas vairāk nekā 15,7 miljoni EUR KM padotībā esošajās augstākās izglītības iestādēs un vairāk nekā 29 miljoni sešas KM padotībā esošās profesionālās vidējās izglītības iestādēs (skatīt izvērtējuma 5.sadaļu). Tikmēr 5 KM padotības profesionālās vidējās izglītības iestādes ES fondu līdzekļus infrastruktūras modernizācijai nav saņēmušas vispār. Neskatoties uz veiktajām investīcijām, daudzas iestādes norāda uz būtisku finansējuma nepieciešamību nākotnē, jo **līdzšinējais ieguldījums bijis nepietiekams un izglītības iestāžu modernizācija nav bijusi iespējama pilnā apmērā.**

Kultūras jomai pieejamais finansējums

Saskaņā ar CSP datiem no kopējiem vispārējās valdības sektora izdevumiem sadalījumā pa apakšsektoriem (milj. EUR), redzams, ka laika periodā no 2013.gada līdz 2018.gadam izdevumi kultūras jomas sektoram ir bijuši mainīgi, ko daļēji ietekmēja arī ES finansējuma pieejamība attīstības projektiem.

79.tabula. Vispārējās valdības sektora izdevumi pēc valdības funkcijām

..Citur neklasificēta atpūta, kultūra un reliģija	2013	2014	2015	2016	2017	2018
% pret kopējiem izdevumiem	0.127	0.187	0.131	0.215	0.185	0.176

Avots: CSP

KM budžeta līdzekļi projektu atbalstam

No KM budžeta līdzekļiem tiek atbalstīta ERAF, ESF projektu un pasākumu īstenošana, Eiropas Kopienas iniciatīvas mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" pārrobežu sadarbības projektu līdzfinansēšana, kā arī papildus nodrošina līdzfinansējumu, atbalsta dalību ES programmā Erasmus+. Valsts budžeta programmas, kas atbalsta ES finansēto projektu ieviešanu, iekļauti tabulā zemāk.

80.tabula. KM administrētās valsts budžeta programmas ES finansēto projektu ieviešanai

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
62.00.00 Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projektu un pasākumu īstenošana (2014-2020)	1 805 005	505 870	66 779	5 071 223	10 454 177	6 421 630
63.00.00 Eiropas Sociālā fonda (ESF) projektu un pasākumu īstenošana	381 222	258 179	9 127	11 443	82 906	125 988
64.00.00 Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) projektu un pasākumu īstenošana	1 356	0.00	2 676	1 179	951	1 234
65.00.00 Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) projektu un pasākumu īstenošana	12 602	191 587	0	0	0	0
67.00.00 Eiropas Kopienas iniciatīvas projektu un pasākumu īstenošana	345 587	327 093	343 599	413 967	386 556	426 530

69.00.00 Mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" pārrobežu sadarbības projekti (2014-2020)	235 764	127 916	0	179 350	115 064	113 779
70.00.00 Citu Eiropas Savienības politiku instrumentu projektu un pasākumu īstenošana	3 706 082	3 341 411	3 513 816	1 205 725	1 508 520	1 654 993
71.00.00. Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansēto programmu, projektu un pasākumu īstenošana	0	0	3 661 098	274 583	7 001	1 224 178
73.00.00 Pārējās ārvalstu finanšu palīdzības līdzfinansētie projekti	0	0	38 400	75 080	76 022	74 303

Avots: Valsts kase, <https://www.kase.gov.lv/parskati/kopbudzeta-izpildes-parskati/ceturksna-parskati>

Izvērtējuma ietvaros tika apkopota informācija par projektu un iestāžu līmenī piesaistīto ES fondu finansējumu un valsts budžeta finansējumu. Analizējot atsevišķi katru SAM un apakšaktivitāšu ietvaros piesaistīto finansējumu, secināms, ka kultūrizglītības iestādēm būtiska finansējuma daļa ir plānota 5.6.1 SAM un 8.1.3. SAM ietvaros, īstenojot infrastruktūras būvniecības un renovācijas darbus kultūrizglītības augstskolu un PII vajadzībām, bet pārējos DP pasākumos kultūrizglītības iestāžu piesaistītais ES finansējums ir minimāls.

Saskaņā ar novērtējuma rezultātiem (skatīt izvērtējuma 4.sadaļu) ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodā KM padotībā esošās kultūrizglītības iestādes īstenojušas projektus par apmēram 39 miljoniem EUR. Kopējais finansējuma apjoms ir bijis krietni lielāks, un kultūrizglītības iestādes ir bijušas tikai viena no finansējuma saņēmēju grupām, tādēļ nākotnē būtu ļoti svarīga visu iespēju izmantošana no kultūrizglītības iestāžu puses.

81.tabula. ES fondu finansējums izglītības iestādēm, kuras īsteno tikai jomas "Mākslas" izglītības programmas, 2014.-2020.gads

DP pasākums/ SAM	Kopā pasākumam plānotais ES finansējums, EUR	Kultūrizglītības iestādēm piešķirtais ES finansējums, EUR	Ietekme pret kopējo plānoto finansējumu, %
4.2.1.2.pasākuma "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās", ERAF	63 881 647	638 225	1%
5.6.1 SAM "Veicināt Rīgas pilsētas revitalizāciju, nodrošinot teritorijas efektīvu sociālekonomisko izmantošanu"	57 401 390	9 985 834	17,40%
8.1.3. SAM "Palielināt modernizēto profesionālās izglītības iestāžu skaitu"	90 103 485	23 098 736	25,64%
1.1.1.2. pasākums "Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts"	43 374 846	401 415	0,93%
1.1.1.5. pasākums "Atbalsts starptautiskās sadarbības projektiem pētniecībā un inovācijās"	29 474 727	259 971	0,88%
8.1.1 SAM "Palielināt modernizēto STEM, tajā skaitā medicīnas un radošās industrijas, studiju programmu skaitu"	38 009 447	1 546 542	4,07%
8.2.1. SAM "Samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu"	10 168 345	599 159	5,89%
8.2.2. SAM "Stiprināt augstākās izglītības institūciju akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās"	29 189 583	982 505	3,37%
8.2.3 SAM "Nodrošināt labāku pārvaldību augstākās izglītības institūcijās"	16 024 405	1 340 960	8,37%
Kopā	377 627 875	38 853 347	

Avots: CSE COE apkopotie dati

KM aptauja par nepieciešamajām nākotnes investīcijām

KM veiktajā aptaujā, kurā tika lūgts sniegt informāciju par indikatīvi nepieciešamo finansējumu, ko iespējams piesaistīt ES fondu 2021.–2027.gada plānošanas perioda darbības programmas 1.politikas mērķa "Viedāka Eiropa, veicinot inovatīvas un viedas ekonomiskās pārmaiņas" ietvaros apliecina KM padotībā esošo augstākās izglītības iestāžu vajadzības pēc investīcijām.

82.tabula. Indikatīvās investīciju jomas KM padotībā esošām augstākās izglītības iestādēm un to finansējuma apmērs, EUR

Investīciju jomas	Indikatīvais investīciju apmērs, EUR
Tālmācība, e-studiju vide, digitālā transformācija	2 256 635
Vides pieejamības infrastruktūras izveide, t.sk. būvniecība, mācību vides uzlabošana (tai skaitā Tabakas fabrikas pielāgošana Latvijas Kultūras akadēmijas vajadzībām)	20 592 036
Iekārtu, tehnoloģiju modernizācija, aprīkojuma iegāde ²¹⁸	2 938 000
Pētniecības attīstība ²¹⁹	2 365 000
Kompetenču, prasmju attīstība ²²⁰	300 600
Uzņēmējdarbības attīstība ²²¹	100 000
Kopā	28 552 271

Avots: KM apkopotie dati

Savukārt aptaujājot KM padotībā esošās profesionālās izglītības iestādes, noteikts nepieciešamais investīciju apjoms.

83.tabula. Indikatīvās investīciju jomas KM profesionālo vidējo izglītības iestāžu un to finansējuma apmērs, EUR

Investīciju jomas	Indikatīvais investīciju apmērs, EUR
Vides pieejamības infrastruktūras izveide, t.sk. būvniecība, mācību vides uzlabošana (tai skaitā dienesta viesnīcu būvniecība iestāžu vajadzībām)	48 896 325
Atbalsta pasākumi iestādei attīstībai, t.sk. audzēkņu un pedagogu piesaistei	7 248 218
Iekārtu, tehnoloģiju modernizācija, aprīkojuma iegāde	4 515 750
Metodiskā darba pilnveidošana, mācību materiālu izstrāde un iegāde	3 995 000
Darba vidē bāzētā mācību koncepcija, prakšu īstenošana	685 479
Kopā	65 340 772

Avots: KM apkopotie dati

Pamatojoties uz KM aptauju rezultātiem, KM padotībā esošām kultūrizglītības iestādēm nepieciešamā finansējuma apjoms ES fondu 2021.-2027.gada plānošanas periodam ir apmēram 94 miljoni EUR, kas ir ievērojami (2.4 reizes) lielāks, nekā ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodā pieejamais finansējums.

Novērtējuma laikā iegūtā informācija par investīciju nepieciešamību

Saskaņā ar intervijās sniegto informāciju, saņemtais finansējums ir devis būtiskus ieguldījumus iestāžu attīstībā un stratēģisko mērķu īstenošanā, tomēr, lai spētu uzturēt sasniegtos rezultātus un turpinātu uzsāktās aktivitātes, arī ES fondu 2021.-2027.gada plānošanas periodā ES fondu finansējums būs vitāli svarīgs **vismaz tādā pašā apmērā** kultūrizglītības iestāžu attīstībai, mācību studiju digitālajai transformācijai, nodrošinot talantu un izcilību attīstību un inovāciju veicināšanu, tostarp infrastruktūras attīstībā (t.sk. dienesta viesnīcu nodrošināšanā), pieejamībai, videi draudzīgu risinājumu ieviešanā, pedagogu atbalstam, mācību vai studiju vides uzlabošanai, izglītības satura attīstībai u.c. aktivitātēm.

Tabulā zemāk iekļauta informācija par nepieciešamajām investīciju jomām.

218 Tehnoloģiju modernizācija, aprīkojums: skatuves aprīkojuma modernizācija, prototipēšanas darbnīcas aprīkojums, auditoriju aprīkojuma modernizācija, filmēšanas tehnikas iegāde, telpu modernizācija pasākumu ierakstu nodrošināšanai, informatīvo displeju un vadības sistēmu modernizācija, audiovizuālās prezentācijas tehnikas iegāde

219 Pētniecība: zinātniskā personāla darbības veicināšana, zinātnisko pētniecības centru darbība, praktiskās ievirzes pētījumu programmas īstenošana, doktorantu integrācija zinātniskās pētniecības darbā, pēcdoktorantūras finansēšanas programmas izveide, zinātniskās pētniecības internacionalizācija

220 Apmācības: izmaksas darba vidē balstītu mācību sadarbības partnera - darba devēja - apmācībai pedagoģijā, ārvalstu un vietējo nozares profesionāļu vieslekcijas un meistarklases, apmācību īstenošana docētājiem un studējošajiem digitālo platformu efektīvai lietošanai, apmācības docētājiem svešvalodu prasmju pilnveidei, atbalsta personāla mācības - digitālo un svešvalodu prasmju pilnveidei

221 Uzņēmējdarbība: sēklas kapitāls (seed money) studentu darbu komercializācijai, pētniecībā balstītu datu un zināšanu pārveide komercsektoram

84.tabula. Nākotnē atbalstāmās kultūrizglītības nozares investīciju jomas

Investīciju jomas	Investīciju piemēri
Infrastruktūra	Iekšējā remonta Darbnīcu un laboratoriju izveide, tai skaitā inovāciju laboratoriju izveide Aprīkojums un iekārtas, mūsdienu prasībām atbilstošs, tai skaitā datortehnika, foto, video tehnika IKT aprīkojums Esošā aprīkojuma atjaunošana, tai skaitā mācību infrastruktūra, jo ļoti ātri mainās Esošo investīciju uzturēšanas izdevumi Reģionālo augstas kvalitātes infrastruktūras centru izveide, ko var lietot vairākas PII vai augstākās izglītības iestādes, koordinēta plānošana attiecībā uz investīcijām infrastruktūrā. Piemēram, jaudīgs mediju aprīkojums un specifiskas drukas iekārtas, produktu dizainam nepieciešamais aprīkojums Ierakstu studiju izveide Mācību ēka un dienesta viesnīcu atjaunošana (aktuāla vairākām PII) Nepieciešamas investīcijas mūzikas skolām, kas ir pašvaldības pārziņā
Izglītības programmas	Izglītības programmu atjaunošana un pilnveidošana Jaunu izglītības programmu izveide, ņemot vērā darba tirgus prasības Tehnoloģiju un digitālo prasmju programmu attīstība, jo tās ir visvairāk pieprasītākās un arī visstraujāk mainās Izglītības programmas sasaiste ar viedās specializācijas prioritātēm Jaunu mācību materiālu izveide, tai skaitā digitāli mācību materiāli Interesu izglītības koncepta attīstība Aktivitātes sadarbībai ar uzņēmējiem veicināšana Pārejas veicināšana no profesijas uz prasmēm Izvērtēt izmaiņas mākslas patērētāju uzvedībā un atbilstoši mainīt mācību programmas, kas ir orientētas uz prasmju apguvi Stiprināt mākslas profesionāļu uzņēmējdarbības un pašmārketiņa prasmes Attīstīt studiju programmas, kas saistītas ar digitālo mākslu, piemēram, grafiskie dizaineri, mājas lapu dizaineri, multimediju dizaineri, datorgrafiki Pedagoģisko prasmju integrēšanai studiju programmās
Karjeras attīstība	Mobilitāte, tai skaitā prakses iespējas citās izglītības iestādēs Latvijā vai ārpus Latvijas Mobilitātes iespējas vietās, kur var tikt nodrošināta mācību prakse darba vietā saistībā ar apgūstamo profesiju, prakse labākajos nozares uzņēmumos Jaunu pedagogu piesaistes aktivitātes, tai skaitā, mūzikas pedagogi Esošo pedagogu prasmju pilnveidošana, tai skaitā digitālās prasmes un tālmācību nodrošināšanas iespējas Valodas prasmju attīstība Tālākizglītības stiprināšana, tai skaitā doktorantūras studijas
Tehniskā palīdzība	Atbalsta pasākumi kultūrizglītības PII projektu pieteikumu sagatavošanā un projektu vadībā Pētījumu īstenošana par darba tirgus vajadzībām Kultūras un mākslas jomās nodarbināto profesionāļu statistiskās uzskaites pilnveidošana

Avots: CSE COE interviju rezultāti

Attiecībā uz nepieciešamā finansējuma apjomu būtu jāņem vērā KM aptaujas rezultāti, kā arī novērtējuma rezultāti, ka finansējumam tieši kultūrizglītībā 100% apmērā būtu nepieciešams vismaz tādā pašā apjomā kā novērtējuma periodā jeb **vismaz 40 miljoni EUR – investīcija ilgtermiņā, KM padotībā esošām kultūrizglītības iestādēm**. IZM padotībā esošās izglītības iestādes tikai atsevišķās mācību programmās nodrošina mācības saistībā ar kultūrizglītību, tāpēc novērtējuma ietvaros netiek aprēķināts nepieciešamā finansējuma apjoms attiecībā uz IZM padotībā esošām iestādēm. Nākamajā plānošanas periodā ir jāīsteno tādi infrastruktūras projekti, kuri uzsākti iepriekšējos plānošanas periodos, un tādi, kuri ir vērsti uz izcilību attīstību mākslinieciskajā jaunradē, kultūras kapitāla attīstību un saglabāšanu, inovāciju veicināšanu, atbilstoši kultūras nozares un radošo industriju vajadzībām. Salīdzinājumā ar ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas periodu jāakcentē izglītības programmu attīstība, karjeras attīstība un inovāciju attīstība. Inovāciju veicināšana var tikt panākta investējot modernās apmācību iekārtās, kā arī pilnveidojot esošās mācību programmas un sadarbojoties ar nozares uzņēmumiem, lai veicinātu inovāciju sasaisti ar praksi. Investīcijas īsterniņā attiektos uz tehniskās palīdzības pasākumiem, kā arī izglītības programmas un karjeras attīstības pasākumiem.

Plānojot un veicot investīcijas infrastruktūrā, nepieciešams nodrošināt videi draudzīgus risinājumus, kas attiecas ne tikai uz energoefektivitātes projektiem, bet arī atjaunojamo energoresursu izmantošanu, kā arī esošo iekārtu, kas būtu jānomaina – nomaīņa, izmantojot aprites ekonomikas principus. Attiecībā uz videi draudzīgiem risinājumiem izvērtēt dažādas ES fondu projektu iespējas, kas var arī neattiekties uz izglītības jomu, piemēram, atjaunojamo energoresursu izmantošana.

Attiecībā uz izglītības saturu un pedagogu attīstību skatīt sadaļu par darba tirgus analīzes secinājumiem.

Kultūrizglītības kvantitatīvie un kvalitatīvie rezultātīvie rādītāji

Specifiskajiem kvantitatīvajiem un kvalitatīvajiem rezultātīvajiem rādītājiem kultūrizglītības sektoram jāvērtē kultūrizglītības attīstības veicinošo faktoru sasniegšanu. Konkrēti rādītāji nosakāmi, plānojot SAM aktivitātes, bet zemāk sniegti vispārīgie principi, kas jāņem vērā, plānojot rādītājus.

Rezultatīvie rādītāji infrastruktūras pieejamībai – profesionālā vidējās izglītības iestāde kultūrizglītības jomā – ne tikai ar PIKC statusu, kas nodrošina pilnu infrastruktūru apmācību programmu pilnvērtīgai apgūšanai (aprīkojums, iekārtas, dienesta viesnīca). Infrastruktūras atbilstība energoefektivitātes rādītājiem, CO₂, ekoloģisko materiālu izmantošanu, atjaunojamie energoresursu izmantošana.

Mācību un studiju vides uzlabošana, t.sk. nodrošinot videi draudzīgu risinājumu izmantošanu – atbilstība mācību priekšmetam, mācību programmas atbilstība jaunākajām tendencēm, nepieciešamā infrastruktūra, iekārtas, aprīkojums, laboratorijas, darbnīcas.

Studiju un mācību infrastruktūras modernizācija; izglītības saturs un piedāvājums – atbilstība darba tirgus vajadzībām.

Jaunu studiju un mācību programmu izveide – inovāciju veicināšana, darba vidē balstītas mācības, karjeras atbalsts, inovatīvu apmācības metožu un satura izstrāde un ieviešana apmācības procesā, atbilstība darba tirgus vajadzībām.

Veicināt izcilību un talantu attīstību – iestādes absolventu monitoringa rezultāti, kā arī iestādes audzēkņu panākumi ārpus tiešā mācību procesa (sasniegumi olimpiādēs, konkursos, izstādēs u.tml.).

Pedagogu un akadēmiskā personāla atbalsts un stiprināšana – individuāli attīstības plāni katram personāla loceklim, regulāri pasākumi (apmācības, semināri, pieredzes apmaiņa, stažēšanās) kompetences uzturēšanai un attīstībai.

8.4. Rekomendācijas saistībā ar darba tirgus attīstību

Kultūras un mākslas izglītības lomu un pieprasījumu pēc tās nosaka ne vien darba tirgus vajadzības, horizontālā ietekme uz specifiskajām **Viedās specializācijas stratēģijas** prioritātēm, valsts pārvaldi un uzņēmējiem, bet arī tās nozīme cilvēku intelektuālās attīstības un personības izaugsmes ceļā, nacionālās identitātes un piederības izjūtas veidošanā, kā arī citos mūsdienu sabiedrībai nozīmīgos

aspektos. Tāpēc darbaspēka sagatavošanas plānošanu tematiskajā izglītības jomā “Mākslas” **nevajadzētu balstīt tikai darba tirgus pieprasījumā.**

Aizvien mazāk aktuāls ir konkrētu profesiju pieprasījums, bet gan nozīmīgs ir **darba tirgū nepieciešamo prasmju pieprasījums**, kas turklāt var strauji mainīties tehnoloģiju attīstības un mākslas patērētāju uzvedības izmaiņu ietekmē. Šobrīd darba tirgus situācija prasa plaša profila speciālistus, kuriem piemīt gan radošums, gan digitālās un tehnoloģiskās prasmes, tādēļ mākslas jomu izglītībā vispārēji ir **jāstiprina tehnoloģiskā komponente**, atbalstot gan mācībspēku regulāru un jēgpilnu kvalifikācijas pilnveidi, gan materiāli tehniskās bāzes modernizēšanu un kuri spēj patstāvīgi mācīties, lai pārkvalificētos vai pielāgotos darba tirgus izmaiņām.

Nemot vērā pieprasījuma kāpumu pēc tehnoloģiskajām prasmēm un darba tirgus straujās izmaiņas, kurām nepieciešams pielāgoties, finansiāli jāstiprina PIKC kapacitāte nodrošināt darba tirgus vajadzībām atbilstošu **tālākizglītības piedāvājumu.**

Lai stiprinātu ar mākslu saistītu uzņēmējdarbības attīstību un radošās uzņēmējdarbības ziņā pietuvotos ES līmenim, jāveicina mākslas profesionāļu **uzņēmējdarbības un pašmārketinga prasmes**, un kuri spēj patstāvīgi mācīties, lai pārkvalificētos vai pielāgotos darba tirgus izmaiņām.

Covid-19 radītā nenoteiktība attiecībā uz to, kāds būs mākslas darba tirgus pēc pandēmijas, kavē darba tirgus prognožu izteikšanu. **Nozarēm atjaunojoties, jāsteno darba tirgus pētījumi**, lai saprastu, kā mainījušās pieprasītās prasmes.

Kultūras un mākslas jomās nodarbināto profesionāļu statistiskā uzskaitē šobrīd ir nepilnīga, un tā tikai daļēji izmantojama darbaspēka pieprasījuma prognozēšanai. Lai nākotnē darbaspēka prognozēs varētu balstīt precīzos (nodarbinātību mākslas jomās) atspoguļojošos datus, jārisina nozaru uzskaites problemātika un jāmeklē iespējas atbilstoši iegūt un uzkrāt datus.

Mākslas digitalizācija, tās radīšanas un pārdošanas procesa digitalizācija palielina pieprasījumu pēc māksliniekiem ar digitālajām un tehnoloģiskajām prasmēm. Arī Covid-19 pandēmija palielinājusi pieprasījumu pēc māksliniekiem, kuri spēj radīt un apstrādāt kultūras produktus patēriņam tiešsaistē. Mākslas profesijās kopumā palielinās pieprasījums pēc tehnoloģiskās un digitālās komponentes.

Fragmentētais darba tirgus mākslās un orientācija uz prasmēm neļauj pārliecinoši norādīt uz daudzveidīgām profesiju grupām, kurās būtu jāpalielina darbaspēka sagatavošana, tomēr ir vairākas ar dizainu un tehnoloģijām saistītas profesijas pēc kurām ir augošs pieprasījums – grafiskie dizaineri, mājas lapu dizaineri, multimediju dizaineri, datorgrafiki. Arī audio, vizuālās un mediju mākslas nozarēs identificētas attīstības perspektīvas un / vai speciālistu trūkums, arī saistībā ar audio tehnoloģijām gan filmu un TV nozarē, gan pasākumu apkalpošanā – montāžas režisori un citi filmu pēcapstrādes tehniskie speciālisti, skaņu režisori. Jāstiprina esošo studiju programmu kapacitāte palielināt studējošo skaitu programmās, kas nodrošina šādu izglītību.

Nemot vērā pedagogu mākslas jomās vidējā vecuma paaugstināšanos un trūkumu visos izglītības līmeņos, nepieciešams lielāku uzmanību pievērst pedagoģisko prasmju integrēšanai studiju programmās, kā arī jāpalielina no valsts budžeta segto studiju vietu skaits pedagoģijas studiju programmās. Nepieciešams arī uzlabot pedagoga profesijas tēlu un kāpināt tā pievilcību, lai šī nodarbošanās tiktu uztverta kā piesaistošāka karjeras izvēle, kā līdz šim.

Nemot vērā darba tirgus pieprasījuma izmaiņas un nepieciešamību strauji reaģēt uz tām, izglītības iestādēm jārada apstākļi, kuros tām ir iespēja elastīgi plānot un regulāri atjaunot mācību materiāli tehnisko bāzi, kā arī efektīvi, bez ilgstošām saskaņošanas procedūrām, izdarīt nepieciešamās izmaiņas studiju programmas saturā vajadzīgajā apjomā.

Būtiska daļa mākslās nodarbināto profesionāļu saskaras ar nodarbinātības pārtraukumiem, īslaicīgu nodarbinātību, kas rada nepieciešamību strādāt vairākās darba vietās un veicina pārslodzi, izdegšanu. Lai to novērstu, nepieciešams stiprināt kultūras un mākslas jomu nodarbinātības tiesisko regulējumu un nodarbināto sociālā aizsardzība. Liela profesionāļu grupa, kas pakļauti cikliskai nodarbinātībai, un kuriem būtu nepieciešama tiesiskā un sociālo aizsardzība, it īpaši ņemot vērā šo profesionāļu nozīmi Latvijas kultūrā, ir koncertmeistari, amatiermākslas kolektīvu vadītāji, koru diriģenti u.c., kuri saistīti ar Dziesmu un deju svētku kustību.

1. pielikums – Izmantotās literatūras saraksts

ES tiesiskais regulējums

1.	Council Conclusions on the Work Plan for Culture 2019-2022	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018XG1221(01)&from=EN
2.	Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un reģionu komitejai. Jauna Eiropas darba kārtība kultūrai.	https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0267&from=EN
3.	EK izstrādātās "Labākas pārvaldības vadlīnijas" (European Commission, Better Regulation Guidelines, Better Regulation Toolbox)	https://ec.europa.eu/info/law/law-making-process/planning-and-proposing-law/better-regulation-why-and-how/better-regulation-guidelines-and-toolbox_en

Latvijas tiesiskais regulējums

1.	MK 2017.gada 13.jūnija noteikumi Nr.322. "Latvijas izglītības klasifikācijas noteikumi"	https://likumi.lv/ta/id/291524-noteikumi-par-latvijas-izglitibas-klasifikaciju
2.	MK 2019.gada 25.jūnija noteikumi Nr.276. "Valsts izglītības informācijas sistēmas noteikumi"	https://likumi.lv/ta/id/307796-valsts-izglitibas-informacijas-sistemas-noteikumi
3.	MK 2015.gada 4.marta rīkojums Nr. 110 "Par Kultūras ministrijas padotībā esošo profesionālās vidējās kultūrizglītības iestāžu attīstības koncepciju"	https://likumi.lv/ta/id/272640-par-kulturas-ministrijas-padotiba-esoso-profesionalas-videjas-kulturizglitibas-iestazu-attistibas-koncepciju
4.	Par Izglītības attīstības pamatnostādņu 2014.-2020.gadam apstiprināšanu	https://likumi.lv/doc.php?id=266406
5.	Izglītības likums	https://likumi.lv/doc.php?id=50759
6.	Radošo personu statusa un profesionālo radošo organizāciju likums	https://likumi.lv/ta/id/295594
7.	Darbības programma "Izaugsme un nodarbinātība"	https://www.esfondi.lv/upload/Planosana/FMProg_270115_DP_2.pdf
8.	MK 2010.gada 5.maija noteikumi Nr.417 "Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa "Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai valsts un pašvaldību profesionālās izglītības iestāžu ēkās" nolikums"	https://likumi.lv/ta/id/210209
9.	MK 2012.gada 14.augusta noteikumi Nr.559 "Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta finansēto projektu atklāta konkursa "Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai" nolikums"	https://likumi.lv/ta/id/251098
10.	MK 2008.gada 11.novembra noteikumi Nr.939 "Noteikumi par darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.1.1.1.aktivitātes "Mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana profesionālās izglītības programmu īstenošanai" pirmo projektu iesniegumu atlases kārtu"	https://likumi.lv/ta/id/184629
11.	MK 2013.gada 22.janvāra noteikumi Nr.51 "Noteikumi par darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.1.1.1.aktivitātes "Mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana profesionālās izglītības programmu īstenošanai" otrās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanu"	https://likumi.lv/ta/id/254593
12.	MK 2009.gada 24.marta noteikumi Nr.265 "Noteikumi	https://likumi.lv/ta/id/190349

	par darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.1.2.1.1.apakšaktivitāti "Augstākās izglītības iestāžu telpu un iekārtu modernizēšana studiju programmu kvalitātes uzlabošanai, tajā skaitā nodrošinot izglītības programmu apgūšanas iespējas arī personām ar funkcionāliem traucējumiem"	
13.	MK 2008.gada 5.augusta noteikumi Nr.649 "Noteikumi par darbības programmas "Infrastruktūra un pakalpojumi" papildinājuma 3.2.2.1.2.apakšaktivitāti "Izglītības iestāžu informatizācija"	https://likumi.lv/ta/id/180363
14.	MK 2009.gada 6.janvāra noteikumi Nr. 17 "Noteikumi par darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.2.1.1.3.apakšaktivitātes "Atbalsts sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzlabošanai un īstenošanai" pirmo projektu iesniegumu atlases kārtu"	https://likumi.lv/ta/id/186987
15.	MK 2010.gada 28.septembra noteikumi Nr.922 "Noteikumi par darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.2.1.1.3.apakšaktivitātes "Atbalsts sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzlabošanai un īstenošanai" otro projekta iesnieguma atlases kārtu"	https://likumi.lv/ta/id/219074
16.	MK 2008.gada 21.oktobra noteikumi Nr.881 "Noteikumi par darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.1.2.1.1.apakšaktivitāti "Atbalsts maģistra studiju programmu īstenošanai"	https://likumi.lv/ta/id/183727
17.	MK 2008.gada 14.oktobra noteikumi Nr.851 "Noteikumi par darbības programmas "Uzņēmējdarbība un inovācijas" papildinājuma 2.3.prioritātes "Uzņēmējdarbības veicināšana" 2.3.1.pasākuma "Uzņēmējdarbības atbalsta aktivitātes" 2.3.1.1.aktivitātes "Ārējo tirgu apgūšana" 2.3.1.1.1.apakšaktivitātes "Ārējo tirgu apgūšana – ārējais mārketing" projektu iesniegumu atlases pirmo, otro, trešo, ceturto un piekto kārtu"	https://likumi.lv/ta/id/182609
18.	MK 2009.gada 17.jūnija noteikumi Nr.582 "Noteikumi par darbības programmas "Uzņēmējdarbība un inovācijas" papildinājuma 2.3.1.1.1.apakšaktivitātes "Ārējo tirgu apgūšana – ārējais mārketing" sesto un turpmākajām kārtām"	https://likumi.lv/ta/id/194223
19.	MK 2009.gada 17.februāra noteikumi N. 151 "Noteikumi par darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.2.1.1.2.apakšaktivitāti "Profesionālajā izglītībā iesaistīto pedagogu kompetences paaugstināšana"	https://likumi.lv/ta/id/188747
20.	MK 2016.gada 9.augusta noteikumi Nr.534 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 4.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts un dzīvojamās ēkās" 4.2.1.2. pasākuma "Veicināt energoefektivitātes paaugstināšanu valsts ēkās" pirmās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi"	https://likumi.lv/ta/id/284333 -darbibas-programmas-izaugsme-un-nodarbinatiba-4-2-1-specifiska-atbalsta-merka-veicinat-energoefektivitates-paaugstinasanu
21.	MK 2016.gada 29.marta noteikumi Nr.188 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 5.6.1. specifiskā atbalsta mērķa "Veicināt Rīgas pilsētas revitalizāciju, nodrošinot teritorijas efektīvu sociālekonomisko izmantošanu" īstenošanas noteikumi"	https://likumi.lv/ta/id/281473 -darbibas-programmas-izaugsme-un-nodarbinatiba-5-6-1-specifiska-atbalsta-merka-veicinat-rigas-pilsetas-revitalizaciju
22.	MK 2016.gada 27.septembra noteikumi Nr.640 "Grozījumi Ministru kabineta 2016. gada 29. marta noteikumos Nr. 188 "Darbības programmas "Izaugsme	https://likumi.lv/ta/id/285040 -grozijumi-ministru-kabineta-2016-gada-29-marta-noteikumos-nr-

	un nodarbinātība" 5.6.1. specifiskā atbalsta mērķa "Veicināt Rīgas pilsētas revitalizāciju, nodrošinot teritorijas efektīvu sociālekonomisko izmantošanu" īstenošanas noteikumi"	188-darbibas-programmas-izaugsme-un-nodarbinatiba-5-6-1-specifiska...
23.	MK 2016.gada 19.aprīļa noteikumi Nr.249 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.1.3. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt modernizēto profesionālās izglītības iestāžu skaitu" īstenošanas noteikumi"	https://likumi.lv/ta/id/281827-darbibas-programmas-izaugsme-un-nodarbinatiba-8-1-3-specifiska-atbalsta-merka-palielinat-modernizeto-profesionalas-izglitibas
24.	MK 2015.gada 25.augusta noteikumi Nr. 495 "Kārtība, kādā piešķir un anulē profesionālās izglītības kompetences centra statusu mākslas, mūzikas vai dejas jomā" un MK 2013.gada 19.marta noteikumi Nr.144 "Profesionālās izglītības kompetences centra statusa piešķiršanas un anulēšanas kārtība"	https://www.vestnesis.lv/op/2015/171.2
25.	MK 2016.gada 19.janvāra noteikumi Nr.50 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 1.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt Latvijas zinātnisko institūciju pētniecisko un inovatīvo kapacitāti un spēju piesaistīt ārējo finansējumu, ieguldot cilvēkresursos un infrastruktūrā" 1.1.1.2. pasākuma "Pēcdoktorantūras pētniecības atbalsts" īstenošanas noteikumi"	https://likumi.lv/ta/id/279803-darbibas-programmas-izaugsme-un-nodarbinatiba-1-1-1-specifiska-atbalsta-merka-palielinat-latvijas-zinatnisko-instituciju
26.	MK 2004. gada 24. augusta noteikumi Nr. 740 "Noteikumi par stipendijām"	https://likumi.lv/ta/id/93004-noteikumi-par-stipendijam
27.	MK 2018.gada 16.janvāra noteikumi Nr. 41 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 1.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt Latvijas zinātnisko institūciju pētniecisko un inovatīvo kapacitāti un spēju piesaistīt ārējo finansējumu, ieguldot cilvēkresursos un infrastruktūrā" 1.1.1.3. pasākuma "Inovāciju granti studentiem" īstenošanas noteikumi"	https://likumi.lv/ta/id/296608-darbibas-programmas-izaugsme-un-nodarbinatiba-1-1-1-specifiska-atbalsta-merka-palielinat-latvijas-zinatnisko-instituciju
28.	MK 2016.gada 16.augusta noteikumi Nr.561 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt modernizēto STEM, tajā skaitā medicīnas un radošās industrijas, studiju programmu skaitu" īstenošanas noteikumi"	https://likumi.lv/ta/id/284471-darbibas-programmas-izaugsme-un-nodarbinatiba-8-1-1-specifiska-atbalsta-merka-palielinat-modernizeto-stem-taja-skaita
29.	MK 2018.gada 9.janvāra noteikumi Nr.27 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.2.1. specifiskā atbalsta mērķa "Samazināt studiju programmu fragmentāciju un stiprināt resursu koplietošanu" pirmās un otrās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi"	https://likumi.lv/ta/id/296515-darbibas-programmas-izaugsme-un-nodarbinatiba-8-2-1-specifiska-atbalsta-merka-samazinat-studiju-programmu-fragmentaciju
30.	MK 2018.gada 9.janvāra noteikumi Nr. 25 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.2.2. specifiskā atbalsta mērķa "Stiprināt augstākās izglītības institūciju akadēmisko personālu stratēģiskās specializācijas jomās" pirmās, otrās un trešās projektu iesniegumu atlases kārtas īstenošanas noteikumi"	https://likumi.lv/ta/id/296513-darbibas-programmas-izaugsme-un-nodarbinatiba-8-2-2-specifiska-atbalsta-merka-stiprinat-augstakas-izglitibas-instituciju
31.	MK 2018.gada 9.janvāra noteikumi Nr.26 "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 8.2.3. specifiskā atbalsta mērķa "Nodrošināt labāku pārvaldību augstākās izglītības institūcijās" īstenošanas noteikumi"	https://likumi.lv/ta/id/296514-darbibas-programmas-izaugsme-un-nodarbinatiba-8-2-3-nbspspecifiska-atbalsta-merka-nodrosinat-labaku-parvaldibu-augstakas

Pētījumi, izvērtējumi

1.	European Investment Fund (2019). Market Analysis of the Cultural and Creative Sectors in Europe. Executive summary	https://www.eif.org/what_we_do/guarantees/cultural_creative_sectors_guarantee_facility/cs-market-analysis-europe.pdf
2.	ESSnet-Culture (2012). European Statistical System Network on Culture. Final Report	https://ec.europa.eu/eurostat/documents/341465/3199631/essnet-culture.pdf/
3.	Latvijas Kultūras Akadēmijas Zinātniskās pētniecības centrs (2017). Pētījums par kultūrizglītības īstenošanas pēctecību profesionālās ievirzes, profesionālās vidējās izglītības, augstākās izglītības programmās un sagatavoto speciālistu skaita atbilstību kultūras nozares un radošo industriju darba tirgus prasībām. 1.kārta.	https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/petijumi/Kulturizglitibas_petijums_1_karta_2017.pdf
4.	SIA "Analītisko pētījumu un stratēģiju laboratorija" (2018). Kultūrizglītība Latvijā: pieejamība, pieprasījums, kvalitāte. Pētījuma rezultātu ziņojums.	https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/petijumi/Kulturizglitibas_petijums_2_karta_2018.pdf
5.	Kultūrizglītības nozares stratēģija 2014.-2020.gadam.	https://www.km.gov.lv/uploads/ckeditor/files/kultura_timekli/Politikas%20dokumenti%202018/271118_AKTUALIZ%C4%92TA_Kulturizglitibas_nozares%20strategija_2014-2020.pdf
6.	Ekonomikas ministrija (2020). Informatīvais ziņojums par darba tirgus vidēja un ilgtermiņa prognozēm	https://www.em.gov.lv/files/tautsaimniecibas_attistiba/dsp/EMzino_03062020-ar-pielikumiem.pdf
7.	Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija (2019). Pētījums par JVLMA studiju virziena "Mākslas" studiju programmu atbilstību nepieciešamo cilvēkresursu attīstības prognozēm un profesiju standartos noteiktajām prasībām. 3.posma ziņojums	https://www.jvlma.lv/uploads/pages/lv/203/files/jvlma-petijums.pdf
8.	Dent, T., Comunian, R., Conor, B., Pica V., Wilson N. and Burlina, C. (2020) Creative and Cultural Workforce in Europe Statistics Report. DISCE Publications.	https://disce.eu/wp-content/uploads/2020/05/DISCE-Report-D3.2.b.pdf
9.	European Union (2019). Impulse paper on the role of cultural and creative sectors in innovating European industry	http://www.keanet.eu/wp-content/uploads/Impulse-paper-on-the-role-of-CCIs-in-innovating-European-industry_integrated.pdf
10.	Lindstrom, Sofia (2016). Artists and Multiple Job Holding: Breadwinning Work as Mediating Between Bohemian and Entrepreneurial Identities and Behavior.Nordic Journal of Working Life Studies.	https://www.semanticscholar.org/paper/Artist-s-and-Multiple-Job-Holding-%3A-Breadwinning-as-Lindstr%C3%B6m/9892640c1be7b80bcbdb4f020a4fd38e8060542d
11.	European Commision (2019). Impulse paper on the role of cultural and creative sectors in innovating European industry.	https://www.arts.gov/sites/default/files/Creativity-Connects-Final-Report.pdf
12.	European Commision (2019). Research for CULT Committee - Culture and creative sectors in the European Union – Key future developments, challenges and opportunities.	https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2019/629203/IPOL_STU(2019)629203_EN.pdf?fbclid=IwAR1z7SGekthiUmStEsgQozlVr1K0ZnBlslI63KEqCptlk-nwD253QECvM
13.	Kamprath, M., Mietzner, D. (2015). The Impact of Sectoral Changes on Individual Competences: A Reflective Scenario-Based Approach in the Creative Industries	https://www.researchgate.net/publication/271077539_The_Impact_of_Sectoral_Changes_on_Individual_Competences_A_Reflective_Scenario-Based_Approach_in_the_Creative_Industries

14.	Jaunrades Laboratorija (2016). Sociālo un humanitāro zinātņu (SHZ) ekosistēmas analītisks apraksts. LR Izglītības un zinātnes ministrija, iepirkuma identifikācijas numurs IZM 2016/28	https://viaa.gov.lv/library/files/original/Socialo_un_humanitaro_zinatnu_SHZ_ekosistemas_analitisks_apraksts.pdf
15.	Pārresoru koordinācijas centrs (2020). Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam.	https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/20200204_NAP_2021_2027_gala_redakcija_projekts_.pdf
16.	LR Saeima (2010). Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam	https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/Latvija_2030_7.pdf

Citi informācijas avoti

1.	MK mājas lapa. 05.09.2017. Valdība dod zaļo gaismu studējošo un absolventu reģistra ieviešanai. Aktualitātes.	https://mk.gov.lv/lv/aktualitates/valdiba-dod-zalo-gaismu-studejoso-un-absolventu-registra-ieviesanai
2.	MK mājas lapa. 06.10.2020. Valdība apstiprina izmaiņas autoratlīdzību sistēmā no 2021. gada 1. jūlija	https://www.mk.gov.lv/lv/aktualitates/valdiba-apstiprina-izmainas-autoratlidzibu-sistema-no-2021-gada-1-julija
3.	EUROSTAT (2019). Culture Statistics. Theme: Population and social conditions	https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/10177894/KS-01-19-712-EN-N.pdf/915f828b-daae-1cca-ba54-a87e90d6b68b
4.	EUROSTAT 05.2020. Culture statistics - cultural employment.	https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Culture_statistics_-_cultural_employment&oldid=296690
5.	IZM 03.01.2019. Izglītības un zinātnes ministrijas svarīgākais paveiktais 2018. gadā. Aktualitātes.	https://izm.gov.lv/lv/aktualitates/3303-2018-gada-svarigakais-paveiktais-izglitiba-un-zinatnes-ministrijas-parzina-esosaja-jomas
6.	Latvijas atvērto datu portāls (2017-2019). Latvijas augstskolu 2017.gada absolventi gadu pēc absolvēšanas.	https://data.gov.lv/dati/lv/dataset/latvijas-augstskolu-2017-gada-absolventi-gadu-pec-absolvesanas-2018-gada/resource/1dd27973-6795-4b60-803b-f3b76bcf2962
7.	CP 12.06.2020. Gadu pēc augstskolas pabeigšanas strādā četri no pieciem absolventiem. Preses relīze	https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/socialie-procesi/nodarbinatiba/meklet-tema/2858-absolvenu-monitoringa-rezultati-2020
8.	IZM (2020). Latvijas augstskolu 2017.gada absolventi gadu pēc absolvēšanas.	https://izm.gov.lv/images/aktualitates/2020/Prezentacija_monitorings_materiali_presei_15.06.20_GALA_VERSIJA.pdf
9.	CSP 31.07.2020. 2. ceturksnī IKP pēc ātrā novērtējuma samazinājies par 9,8 %. Preses relīze.	https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/ekonomika/ikp/meklet-tema/2721-ikp-atraais-novertejums-2020-gada-2-ceturksni
10.	CSP (2020). Absolventu monitoringa rezultāti. 2017. gada absolvējušo dati	https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/socialie-procesi/nodarbinatiba/meklet-tema/430-absolventu-monitoringa-rezultati-2017-gada
11.	IZM (2020). Koledžas un bakalaura līmeņa absolventu īss raksturojums	https://izm.gov.lv/images/statistika/augst_izgl/Raksts_par_koledzas_un_bakalaura_studiju_absolventiem_29_06_2020_s_as.pdf
12.	Valsts izglītības attīstības aģentūra. Metodiskie ieteikumi profesionālās izglītības un vispārējās izglītības iestāžu pašvērtēšanai	http://viaa.gov.lv/library/files/original/06_IKVD_Metod_ieteik_pasvertesana_upd.pdf
13.	Akadēmiskās informācijas centrs. Studiju virziena pašnovērtējuma ziņojuma izstrādes vadlīnijas	http://www.aic.lv/portal/content/files/Studiju_virziena_pasnovertejums_zinojuma_izstrades_vadlinijas.pdf

14.	Latvijas Kultūras akadēmija. Latvijas Kultūras akadēmijas 2016.-2018.gada absolventu (ikgadējā) aptauja.	https://static.lka.edu.lv/media/cms_page_media/902/atskaite_absolventu%20aptauja%202016%202018.pdf
15.	JVLMA (2019). Pārskats par veiktajām darbībām studiju virziena Mākslas pilnveidei un profesionālo bakalaura studiju programmu raksturojumi par 2017./2018.akadēmisko gadu	https://www.jvlma.lv/data/doc_studiju_virzien_u_parskati_diplomu_pielikumi/studiju-virziens-makslas-2017-18.pdf
16.	JVLMA (2020). Vadības ziņojums Kultūras ministrijai	Nepublicēts dokuments
17.	Latvijas Mākslas Akadēmijas vadības ziņojums par 2019.gada pārskatu	Nepublicēts dokuments
18.	EURES. Īss pārskats par darba tirgu	https://ec.europa.eu/eures/printLMIText.jsp?miLang=lv&regionId=LV0&catId=2776
19.	Study International 27.02.2020. Industry demand for tech-savvy creative graduates is growing. Here's why	https://www.studyinternational.com/news/industry-demand-for-tech-savvy-creative-graduates-is-growing-heres-why/
20.	European Parliament (2019). Employment in the cultural and creative sectors.	https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/642264/EPRS_BRI(2019)642264_EN.pdf
21.	Cicerone projekta mājas lapa	https://cicerone-project.eu/research/
22.	OECD iLibrary	https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/9789264268821-en.pdf?expires=1597440012&id=id&accname=guest&checksum=522B4118DC99E17CB07AAD9570EC5093
23.	CSP (2020). Vidējās darba samaksa 1.ceturksnī 1100 eiro. Preses relīze.	https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/socialie-procesi/darba-samaksa/meklet-tema/2693-darba-samaksas-parmainas-2020-gada-1
24.	Deloitte (2019). Building Creative Economy.	https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/co/Documents/finance/ArtFinance%20-%20Creative%20industries%20-%20version%20v6.pdf
25.	European Parliament Research Service (2019). Technology and the arts: Past, present and future synergies.	https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2019/634441/EPRS_BRI(2019)634441_EN.pdf
26.	Valsts ieņēmumu dienests. Informācija par darba vietām 2020.gada atbilstoši profesiju klasifikatoram	https://www.vid.gov.lv/lv/informacija-par-darba-vietam-2020gada-atbilstosi-profesiju-klasifikatoram
27.	Valsts ieņēmumu dienests. Informācija par darba vietām 2019.gada atbilstoši profesiju klasifikatoram	https://www.vid.gov.lv/lv/informacija-par-darba-vietam-2019gada-atbilstosi-profesiju-klasifikatoram
28.	Valsts ieņēmumu dienests. Informācija par darba vietām 2018.gada atbilstoši profesiju klasifikatoram	https://www.vid.gov.lv/lv/informacija-par-darba-vietam-2018gada-atbilstosi-profesiju-klasifikatoram
29.	Valsts ieņēmumu dienests. Informācija par darba vietām 2017.gada atbilstoši profesiju klasifikatoram	https://www.vid.gov.lv/lv/informacija-par-darba-vietam-2017gada-atbilstosi-profesiju-klasifikatoram
30.	Valsts ieņēmumu dienests. Informācija par darba vietām 2016.gada atbilstoši profesiju klasifikatoram	https://www.vid.gov.lv/lv/informacija-par-darba-vietam-2015gada-atbilstosi-profesiju-klasifikatoram
31.	Profesiju klasifikators	http://oldlm.lm.gov.lv/lv/darba-devejiem/profesiju-klasifikators
32.	Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2014.-2020. gadam	https://www.pkc.gov.lv/sites/default/files/inline-files/20121220_NAP2020%20apstiprinats%20Saeima_4.pdf

33.	CSP (2020). Vidējās darba samaksas gada pieaugums – 3,9 %. Preses relīze.	https://www.csb.gov.lv/lv/statistika/statistikas-temas/socialie-procesi/darba-samaksa/meklet-tema/2723-darba-samaksas-parmainas-2020-gada-2
34.	Latvijas Mākslas akadēmijas ilgtermiņa attīstības stratēģija	https://www.lma.lv/uploads/pages/lv/13/files/lma-ilgtermiņa-attistibas-strategija-20170519.pdf
35.	Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas attīstības stratēģija 2016.-2020.gadam	https://www.jvlma.lv/data/doc_ieksejie_reglamentajosie_dokumenti/attistibas-strategija-19042017.parjvlma.pdf
36.	Latvijas Kultūras akadēmijas attīstības stratēģija 2015–2020	https://static.lka.edu.lv/media/cms_page_media/925/APST_LKA_Attistibas_Strategija_2015_2020_Labojumi_16.04.2018.pdf
37.	UNESCO (2018). Culture for 2030 Agenda.	http://www.unesco.org/culture/flipbook/culture-2030/en/mobile/index.html#p=1
38.	Apkopojums par KPFI ietvaros īstenoto projektu konkursu projektu monitoringa rezultātiem 2019.gadā. Pielikums Informatīvajam ziņojumam „Par Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta darbību 2019.gadā”	https://www.varam.gov.lv/sites/varam/files/content/files/Fondi/Fondi%20un%20ES/1_piel_kpfi_inf_zin_2019.pdf
39.	Informatīvais ziņojums "Par Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta darbību 2018.gadā"	http://tap.mk.gov.lv/mk/tap/?pid=40474889
40.	“Latvijas Viedās specializācijas stratēģijas izaugsmes prioritātes un to skaidrojumi”	https://cfla.gov.lv/userfiles/files/1111_3k_paligmat_prioritates_skaidrojumi.docx
41.	Interneta vārdnīca	https://tezaurs.lv/m%C4%81ksla
42.	Vadlīnijas par ietekmes izvērtējumu metožu pielietošanu 2014. – 2020. gada plānošanas perioda ES KP fondu prioritārajiem virzieniem	http://m.esfondi.lv/upload/Petijumi_un_izvertesanas_vadlinijas_31012014_final.pdf

2. pielikums – Intervijas

Intervētās iestādes

Nr.	Iestāde
1.	J. Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija
2.	Latvijas Mākslas akadēmija
3.	Latvijas Kultūras akadēmija
4.	Latvijas Nacionālais kultūras centrs
5.	PIKC "Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskola"
6.	PIKC "Ventpils Mūzikas vidusskola"
7.	PIKC "Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums"
8.	PIKC "Nacionālā Mākslu vidusskola"
9.	PIKC "Rīgas Dizaina un mākslas vidusskola"
10.	Ogres tehnikums
11.	Rīgas Mākslas un mediju tehnikums
12.	VSIA "Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums"

3. pielikums – Detalizēta informācija par 2007.-2013. gada plānošanas periodā īstenotiem projektiem

Kopsavikums par īstenotajiem KPFI projektiem

Projekta īstenotājs un projekta nosaukums	Kopējās investīcijas, EUR
RDMV (KM) Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta KPFI projekts "Energoefektivitātes paaugstināšana Rīgas Dizaina un mākslas vidusskolas dienesta viesnīcas ēkā" (Projekts Nr. KPFI-5/42) 11.01.2011.- 12.12.2012. <i>Samazināt siltumenerģijas un apgaismojuma elektroenerģijas patēriņu RDMV dienesta viesnīcas ēkā Rīgā, Ēveles ielā 2, veicot kompleksus ēku siltināšanas pasākumus, energoefektivitātes pasākumu kompleksu siltumapgādes sistēmai, karstajam ūdenim, kā arī veicot apgaismojuma sistēmas optimizāciju.</i>	685 044
Emiļa Melngaiļa Liepājas Mūzikas vidusskola (KM) Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta KPFI projekts "Emiļa Melngaiļa Liepājas mūzikas vidusskolas energoefektivitātes pasākumi Ausekļa ielā 11/15" (Projekts Nr. KPFI-5/31) 10.01.2011.-11.12.2011.	575 334
Liepājas Dizaina un mākslas vidusskola (KM) Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta KPFI projekts "Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai Liepājas Dizaina un mākslas vidusskolas ēkā Toma iela 23/25" (Projekts Nr. KPFI-15.2/29) 30.06.2014.-31.1.2015.	84 319
Liepājas Dizaina un mākslas vidusskola (KM) Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta KPFI projekts "Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai Liepājas Dizaina un mākslas vidusskolas ēkā Alejas iela 18" (Projekts Nr. KPFI-15.2/47) 12.12.2013.- 30.06.2014.	70 810
Emīļa Dārziņa mūzikas vidusskola (KM) Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta KPFI projekts "Energoefektivitātes paaugstināšana Emīļa Dārziņa mūzikas vidusskolas ēkā" (Projekts Nr. KPFI-5/45) <i>Skolas ēkas 1.,2.,4.,5. korpusi (Kalnciema iela 10/12, Rīga): Logu, durvju un stikla bloku nomaiņa pret jaunajiem pakešlogiem, ārsienu siltināšana, jumta siltināšana</i>	32 877
RVT (IZM) Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta KPFI projekts "Energoefektivitātes paaugstināšana Rīgas Valsts tehnikuma ēkā Noliktavas ielā 2" (Projekts Nr. KPFI-15.3/7) <i>Sporta zāle (Noliktavas iela 2, Rīga, LV-1010): Fasādes sienu siltināšana, jumta pārseguma papildus siltināšana, logu un stikla bloku nomaiņa pret jauniem PVC tipa logiem, Sporta zāle; Palīgtelpas</i>	382 317
Ogres tehnikums (IZM) Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta KPFI projekts "Ogres Profesionālās vidusskolas dienesta viesnīcas renovācija atbilstoši augstām energoefektivitātes prasībām un izmantojot videi draudzīgus būvniecības materiālus un izstrādājumus" (Projekts Nr. KPFI-5/12) <i>Dienesta viesnīca (Ogre, Upes prospekts 18): Logu nomaiņa, ārsienu siltināšana</i>	303 532
Rīgas Stila un modes profesionālā vidusskola (IZM) Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta KPFI projekts "Energoefektivitātes paaugstināšana Rīgas Stila un modes profesionālās vidusskolas dienesta viesnīcām" (Projekts Nr. KPFI-15.2/159) <i>Dienesta viesnīca (Ūdeļu iela 24, Rīga, LV-1064): Fasādes sienu siltināšana, Gala sienu siltināšana, Jumta pārseguma siltināšana,</i>	832 852

Daugavpils Būvniecības tehnikums (IZM) Klimata pārmaiņu finanšu instrumenta KPFI projekts "Kompleksi risinājumi siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanai Dagdas arodividusskolas dienesta viesnīcas ēkā" (Projekts Nr. KPFI-15.4/98) Dagdas arodividusskolas dienesta viesnīcas ēka (Brīvības iela 3, Dagda, LV-5674): Ārsienu sienu siltināšana, jumta siltināšana	363 323
Kopā	3 330 408

Kopsavilkums par 3.1.1.1.aktivitātē īstenotajiem projektiem

Projekta īstenotājs un projekta nosaukums	Kopējās investīcijas, EUR
JRRMV (Mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana profesionālās izglītības programmu īstenošanai) (Projekts Nr. 3DP/3.1.1.1.0/10/IPIA/VIAA/001) 20.08.2010 - 31.12.2013 Projekta specifiskais mērķis – Pilnveidot Jāņa Rozentāla Rīgas Mākslas vidusskolas (JRRMV) izglītības programmas „Vizuāli plastiskā māksla” un „Vizuālās saziņas līdzekļu māksla” realizācijai nepieciešamo materiāli tehnisko bāzi, tādejādi veicinot to atbilstību darba tirgus prasībām. Projekta mērķa grupa - 140 JRRMV audzēkņi.	731 213
Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums (Mācību darbnīcu infrastruktūras renovācija un mācību iekārtu un aprīkojuma modernizācija profesionālās izglītības programmu īstenošanas uzlabošanai) (Projekts Nr. 3DP/3.1.1.1.0/10/IPIA/VIAA/061) 01.09.2010-31.08.2014 Projekta mērķis - „Mācību darbnīcu infrastruktūras uzlabošana, lai sekmētu profesionālās izglītības kvalitāti un atbilstību darba tirgus prasībām”. Projekta plānotas aktivitātes ir: 1. Mācību darbnīcu infrastruktūras renovācija un rekonstrukcija: ēdienu gatavošanas mācību virtuves, mācību ēdnīcas, pārtikas produktu laboratorijas, mācību kafējnīcas, mācību restorāna, viesu apkalpošanas kabinetu u.c. izveide, konditorejas izstrādājumu mācību darbnīcas, maizes un miltu izstrādājumu mācību darbnīcas un citu renovācija un rekonstrukcija. 2. Mācību iekārtu un aprīkojuma iegāde, tajā skaitā, informācijas komunikāciju tehnoloģiju iegāde mācību kabinetu, laboratoriju un palīgtelpu modernizācijai. Uzlabota mācību darbnīcu infrastruktūra un modernizēts aprīkojums, kas nodrošina iespēju kļūt par mūsdienīgu, modernu un prestižu profesionālās izglītības kompetenču centru. Centrs piesaistot Rīgas Tūrisma un tirdzniecības skolu un Rīgas Purvciema amatu skolu, īsteno profesionālās izglītības programmas viesmīlības un tūrisma pakalpojumu un pārtikas ražošanas specialitātēs un ilgtermiņā nodrošināt kvalificētu speciālistu sagatavošanu atbilstoši Eiropas darba tirgus prasībām. Projekta īstenošanas vieta: Valsts SIA „Rīgas pārtikas ražotāju vidusskola”, Rīga, Nīcgales iela 26, LV-1035. Projekta īstenošanas ilgums – 47 mēneši. Projekta izmaksas ir EUR 2622585.18.	2 656 425
Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums (Dienesta viesnīcas infrastruktūras renovācija un mācību aprīkojuma modernizācija, lai paaugstinātu profesionālās izglītības kvalitāti un pieejamību) (Projekts Nr. 3DP/3.1.1.1.0/10/IPIA/VIAA/051) 01.09.2010 - 31.08.2014 Projekta mērķis un plānotās aktivitātes ir izstrādātas atbilstoši 3.1.1.1.aktivitātes „Mācību aprīkojuma un infrastruktūras uzlabošana profesionālās izglītības programmu īstenošanai” mērķim un tā īstenošana dos savu ieguldījumu aktivitātes mērķa sasniegšanai. Projektam ir ilgtermiņa raksturs. Projekta mērķis - „Dienesta viesnīcas infrastruktūras uzlabošana, lai izveidotu modernu, mūsdienu prasībām atbilstošu materiāli tehnisko nodrošinājumu”. Projekta plānotas aktivitātes ir: 1. Dienesta viesnīcas infrastruktūras renovācija un rekonstrukcija: dzīvojamo telpu un sanitāro mezglu, atpūtas telpu, virtuvju, viesu uzņemšanas mācību kabineta ar palīgtelpām, viesu uzņemšanas telpas ar palīgtelpām renovācija; mācību kafējnīcas ar palīgtelpām izveide, saimnieciskā dienesta telpu izveide, pirmās palīdzības sniegšanas kabineta izveide, aukstā ūdens kanalizācijas cauruļu renovācija, aukstā ūdens inženiertīklu nomaiņa, liftu nomaiņa un dzīvojamo telpu pielāgošana izglītojamajiem ar funkcionālajiem traucējumiem.. 2. Mācību iekārtu un aprīkojuma iegāde, tajā skaitā informācijas komunikāciju tehnoloģiju iegāde. Modernā, mūsdienu prasībām atbilstošā materiāli tehniskā bāze un modernizētais aprīkojums, piesaistot Rīgas Tūrisma un tirdzniecības skolu un Rīgas Purvciema amatu skolu, ļaus īstenot profesionālās izglītības programmas viesmīlības un tūrisma pakalpojumu nozarēs,	1 281 400

ilgtermiņā nodrošinās augsti estētisku vidi, un profesionālās izglītības pieejamību Latvijas un ES valstu izglītojamajiem, kā arī sekmēs resursu efektīvāku izmantošanu.	
Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums (Mācību korpusa infrastruktūras renovācija un mācību aprīkojuma modernizācija profesionālās izglītības programmu īstenošanas uzlabošanai) (Projekts Nr. 3DP/3.1.1.1.0/10/IPIA/VIAA/060) 01.09.2010 - 31.08.2015 Projekta mērķis un plānotās aktivitātes ir izstrādātas atbilstoši 3.1.1.1. aktivitātes „Mācību aprīkojuma un infrastruktūras uzlabošana profesionālās izglītības programmu īstenošanai” mērķim un tā īstenošana dos savu ieguldījumu aktivitātes mērķa sasniegšanai. Projektam ir ilgtermiņa raksturs. Projekta mērķis - „Mācību korpusa infrastruktūras uzlabošana, lai sekmētu profesionālās izglītības kvalitāti un atbilstību darba tirgus prasībām”. Projekta plānotās aktivitātes ir: 1. Mācību korpusa infrastruktūras renovācija, rekonstrukcija un modernizācija: lietišķās informātikas, fizikas, matemātikas un ķīmijas mācību kabinetu renovācija un jaunu mācību kabinetu izveide; bibliotēkas renovācija, mācību telpu pielāgošana izglītojamajiem ar funkcionālajiem traucējumiem. 2. Mācību iekārtu un aprīkojuma iegāde, tajā skaitā informācijas komunikāciju tehnoloģiju iegāde. Modernizēta, mūsdienīga materiāli tehniska bāze, kas nodrošinās visa veida resursu efektīvāku izmantošanu, paaugstinās profesionālās izglītības kvalitāti un pieejamību, sniegs iespēju kļūt par mūsdienīgu, modernu un prestižu profesionālās izglītības kompetenču centru un, piesaistot Rīgas Tūrisma un tirdzniecības skolu un Rīgas Purvciema amatu skolu, īstenojot profesionālās izglītības programmas viesmīlības un tūrisma pakalpojumu un pārtikas ražošanas specialitātēs. Ilgtermiņā nodrošinās kvalificētu speciālistu sagatavošanu atbilstoši Eiropas darba tirgus prasībām.	1 594 846
Daugavpils pilsētas dome (Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolas “Saules skola” mācību aprīkojuma modernizācija un infrastruktūras uzlabošana) (Projekts Nr. 3DP/3.1.1.1.0/10/IPIA/VIAA/003) 30.08.2010 - 31.12.2013 Projekta vispārīgais mērķis ir uzlabot Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolas “Saules skola” profesionālās izglītības programmu īstenošanu nodrošināto infrastruktūru, lai veicinātu profesionālās izglītības atbilstību darba tirgus prasībām; rekonstruēt mākslas vidusskolas „Saules skola” ēku, modernizēt mācību iekārtu un aprīkojumu, kā arī nodrošināt profesionālo izglītības programmu īstenošanai nepieciešamo informācijas tehnoloģiju. Projekta mērķu sasniegšanai plānots veikt šādas aktivitātes: 1. Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolas “Saules skola” ēkas rekonstrukcija. Šīs aktivitātes ietvaros tiks izstrādāta tehniskā dokumentācija par vidusskolas ēkas un inženierkomunikāciju rekonstrukciju, veikti būvdarbi - ēkas jumta rekonstrukcija un siltināšana, fasādes atjaunošana, logu un ārdurvju nomaiņa, ēkas apkures sistēmas rekonstrukcija, jauna siltummezgla ierīkošana, lifta konstrukcijas izbūvēšana, iekštelpu remonts. 2. Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskolas “Saules skola” 5 mācību kabinetu materiālās tehniskās bāzes modernizācija atbilstoši Eiropas standartiem profesionālajā mākslas dizaina izglītībā: mācību iekārtu, aprīkojuma un informācijas tehnoloģiju iegāde. Tiks modernizēta foto un sietspiedes laboratorija, apģērbdizaina un koka izstrādājumu kabineti, kā arī viens kabinets tiks aprīkots ar informācijas tehnoloģijām.	1 550 022
Ogres tehnikums (Ogres tehnikuma infrastruktūras attīstība un mācību aprīkojuma modernizācija) (Projekts Nr. 3DP/3.1.1.1.0/13/IPIA/VIAA/008) 01.06.2012 - 11.12.2015 Ar mērķi uzlabot Ogres tehnikuma (turpmāk – Tehnikums) prioritāro izglītības programmu nodrošināto infrastruktūru un pilnveidot materiāltehnisko nodrošinājumu, lai sagatavotu darba tirgus pieprasījumam atbilstošus un konkurētspējīgus speciālistus, projekta „Ogres tehnikuma infrastruktūras attīstība un mācību aprīkojuma modernizācija” (turpmāk – projekts) ietvaros tiks izveidots vienots mācību komplekss un modernizēts prioritāro izglītības programmu mācību aprīkojums, ievērojot darba devēju profesionālo organizāciju ieteikumus. Uzlabojot infrastruktūru un modernizējot mācību aprīkojumu, Tehnikums varēs nodrošināt profesionālās izglītības kompetences centra funkcijas, sekmējot profesionālo kompetenču apguvi sākotnējās profesionālās izglītības programmās: - nacionālā un nozares līmenī izglītības programmās „Mežsaimniecība” un „Mežsaimniecības tehnika”; - reģionālā un nozares līmenī izglītības programmās „Elektronika”, „Miltu izstrādājumu ražošana”, „Viesnīcu pakalpojumi”, „Kokizstrādājumu izgatavošana”, „Būvdarbi”, mākslas (radošās industrijas) izglītības programmās. Projekta kopējais finansējuma apmērs ir 12 497 946.14 EUR, tai skaitā ERAF līdzfinansējums 10 336 236,40 EUR, valsts budžeta līdzfinansējums – 1 682 643,10 EUR.	12 497 946
RVT (PIKC „Rīgas Valsts tehnikums” mācību aprīkojuma modernizēšana un infrastruktūras uzlabošana)	9 383 304

(Projekts Nr. 3DP/3.1.1.1.0/13/IPIA/VIAA/011) 24.10.2012 - 15.12.2015 Projekta „PIKC „Rīgas Valsts tehnikums” mācību aprīkojuma modernizēšana un infrastruktūras uzlabošana” mērķis ir uzlabot RVT prioritārā izglītības programmu grupu izglītības programmu īstenošanas kvalitāti, veicinot mācību procesā izmantojamās infrastruktūras un aprīkojuma modernizēšanu un profesionālās izglītības atbilstību darba tirgus prasībām. Projekta ietvaros ir plānots šo programmu vajadzībām izbūvēt praktisko-teorētisko mācību priekšmetu apguves centru Dārziņiem ielā 64, Rīgā.	
Kopā	29 695 156

Kopsavilkums par 3.1.2.1.1. apakšaktivitātē īstenotajiem projektiem

Projekta īstenotājs un projekta nosaukums	Kopējās investīcijas, EUR
Latvijas Kultūras akadēmija (Latvijas Kultūras akadēmijas Teātra un Audiovizuālās mākslas katedras Teātra studiju bāzes ēkas rekonstrukcija un pieejamības nodrošināšana personām ar funkcionāliem traucējumiem) (Projekts Nr. 3DP/3.1.2.1.1/09/IPIA/VIAA/003) Eiropas Reģionālā attīstības fonda „Latvijas Kultūras akadēmijas Teātra un Audiovizuālās mākslas katedras Teātra studiju bāzes ēkas rekonstrukcija un pieejamības nodrošināšana personām ar funkcionāliem traucējumiem” projekta ietvaros Latvijas Kultūras akadēmija pilnveidos studiju programmu kvalitāti un paaugstināt to efektivitāti, nodrošinot nepieciešamo infrastruktūru un telpu pieejamību radošo industriju un mākslas jomu apakšprogrammu apguvei, jo īpaši teātra un audiovizuālās mākslas apakšprogrammu apguvei, rekonstruējot LKA ēku Dzirnau ielā 46, kā arī nodrošinās LKA infrastruktūras pieejamību personām ar funkcionāliem traucējumiem. Projekta ietvaros plānots īstenot sekojošas aktivitātes: tehniskās dokumentācijas izstrāde, vispārējie būvdarbi, inženiertehnisko tīklu izbūve, telpu pielāgošana personām ar funkcionāliem traucējumiem, aprīkojuma nodrošināšana un publicitāte. Projekta attiecināmās izmaksas ir 1 655 596.48 EUR, no kuriem 1407256.96 EUR ir Eiropas Reģionālā attīstības fonda finansējums, 118706.22 ir valsts budžeta līdzfinansējums un 129633.30 EUR ir Latvijas Kultūras akadēmijas līdzfinansējums.	1 995 262
Latvijas Mākslas akadēmija (Latvijas Mākslas akadēmijas studiju kvalitātes uzlabošana) (Projekts Nr. 3DP/3.1.2.1.1/09/IPIA/VIAA/011) Projekta „Latvijas Mākslas akadēmijas studiju kvalitātes uzlabošana” (turpmāk – projekts) mērķis ir uzlabot augstākās izglītības kvalitāti un pieejamību, modernizējot Latvijas Mākslas akadēmijas (turpmāk – LMA) infrastruktūru un aprīkojumu, tajā skaitā nodrošinot LMA izglītības pieejamību personām ar funkcionāliem traucējumiem Projekta tiešā mērķa grupa ir Latvijas Mākslas akadēmijas akadēmiskais personāls, augstākās izglītības studiju programmās studējošie studenti, maģistranti un doktoranti, kuri studē prioritārajās studiju programmās - akadēmiskā bakalaura augstākās izglītības programmā „Māksla” (43211), akadēmiskā maģistra augstākās izglītības programma „Māksla” (45211) un akadēmiskā doktora augstākās izglītības programma „Māksla”(51211). Projekta īstenošanas vieta – Rīga, Kalpaka bulvāris 13. Projekta aktivitātes: 1. Tehnikās dokumentācijas sagatavošana nepieciešamo būvdarbu veikšanai; 2. Ēkas rekonstrukcija; 3. LMA infrastruktūras pielāgošana personām ar funkcionāliem traucējumiem; 4. Tehnoloģisko iekārtu, aprīkojuma un tehnoloģiju modernizēšana; 5.Publicitāte. Projekta iznākuma rādītājs – moderna un pieejama LMA infrastruktūra un aprīkojums mācību procesa nodrošināšanai, kas paredz, ka būs izveidotas jaunas studiju telpas ~ 400m² platībā, kuras aprīkotas ar ērtu piekļuvi personām ar funkcionāliem traucējumiem, kā arī būs modernizēts bibliotēkas aprīkojums, studiju aprīkojums un būs iegādāts aprīkojums personām ar funkcionāliem traucējumiem. Projekta plānotais finansējums ir 1 443 472.12 eiro, no kuriem ERAF finansējums ir 1223092.03, valsts budžeta līdzfinansējums - 103171,37 eiro, Latvijas Mākslas akadēmijas līdzfinansējums - 112668,48 eiro.	1 443 472
Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija (JVLMA telpu, bibliotēkas un aprīkojuma modernizēšana studiju programmu kvalitātes uzlabošanai un studiju pieejamības nodrošināšana personām ar funkcionāliem traucējumiem) (Projekts Nr. 3DP/3.1.2.1.1/09/IPIA/VIAA/002) Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija ir izstrādājusi un īsteno projektu „JVLMA telpu, bibliotēkas un aprīkojuma modernizēšana studiju programmu kvalitātes uzlabošanai un studiju pieejamības nodrošināšana personām ar funkcionāliem traucējumiem” Eiropas Reģionālā attīstības fonda ietvaros. Projekta ietvaros ir plānots pilnveidot studiju programmu kvalitāti un paaugstināt to efektivitāti, uz esošās JVLMA infrastruktūras bāzes	1 597 104

un padarīt JVLMA telpas pieejamas personām ar funkcionāliem traucējumiem, īstenojot sekojošus mērķus: 1) Nodrošināt ātru un ērtu informācijas par studiju procesu pieejamību studentiem. 2) Attīstīt bibliotēkas infrastruktūru, modernizējot JVLMA fonotēku – klausītavu un nošu bibliotēku. 3) Nodrošināt pietiekamu skaitu vingrinājumu klases studentiem. 4) Izveidot modernu un mūsdienu prasībām atbilstošu mūzikas studiju. 5) Nodrošināt aprīkojumu kvalitatīva studiju procesa nodrošināšanai. Projektā plānotās aktivitātes: Tehniskās dokumentācijas sagatavošana; ārējās fasādes un vestibila renovācija; 3.stāva (bēniņu) izbūve mācību telpu izveidei, mūzikas studijas izveidei, džeza klases izveidei; inženiertehnisko tīklu izbūve un rekonstrukcija; telpu pielāgošana personām ar funkcionāliem traucējumiem; mūzikas instrumentu un aprīkojuma iegāde; mūzikas studijas aprīkošana; fonotēkas un nošu bibliotēkas modernizēšana; studiju procesa organizēšanas optimizācija; mācību telpu aprīkojuma iegāde un uzstādīšana; publicitāte. Projekta kopējās attiecināmās izmaksas ir 1 492 246.64 EUR, no kurām 1268409.61 EUR ir ERAF finansējums, 106994.04 EUR - valsts budžeta līdzfinansējums un 116842.99 EUR JVLMA līdzfinansējums.	
Kopā	5 035 838

Kopsavilkums par 3.2.2.1.2. apakšaktivitātē īstenotajiem projektiem

Projekta īstenotājs un projekta nosaukums	Kopējās investīcijas, EUR
Visas KM padotības vidusskolas (Kultūrizglītības iestāžu datorklašu modernizācija) (Projekts Nr. 3DP/3.2.2.1.2/09/IPIA/VIAA/611) 01.04.2010.- 31.12.2012. Projekts „Kultūrizglītības iestāžu datorklašu modernizācija” ietver kultūrizglītības sistēmas pilnveidošanu un attīstību, informācijas pieejamības nodrošināšanu kultūrizglītības skolās. Projekta mērķis ir kultūrizglītības mācību iestāžu attīstība un pilnveidošana, lai veicinātu e-pārvaldes funkcionēšanu un e-pakalpojumu pieejamību skolās. Projekta ietvaros Kultūras ministrijas padotībā esošās mūzikas un mākslas mācību iestādes tiks apgādātas ar 24 stacionārajiem un 22 portatīvajiem datoriem, tiks iegādāti 11 multimediju tehnikas komplekti un attīstīti 7 lokālie datortīkli. 4.pielikumā „Apkopojums par esošajām un projekta rezultātā iegādātajām datoru un multimediju tehnikas iekārtām” norādītajās skolās pirms projekta īstenošanas ir ierīkots lokālais tīkls un projekta ietvaros to ir paredzēts savienot ar projekta ietvaros ierīkoto lokālo tīklu. Projekta ietvaros ierīkotie lokālie tīkli savienos projekta ietvaros iegādātos stacionāros datorus. Projekts apver Kultūras ministrijas padotībā esošo mūzikas un mākslas vidusskolu sistēmu visā Latvijā. Būtiskākās projekta ietvaros veicamās darbības: Stacionāro datoru iegāde; Portatīvo datoru iegāde; Multimediju tehnikas iegāde; Lokālo datortīklu attīstība; Publicitātes pasākumu organizēšana projekta popularizēšanai. Projektu īsteno Valsts aģentūra „Kultūras informācijas sistēmas”, projektā iekļauto informāciju saskaņojot ar Kultūras un radošās industrijas izglītības nodaļu.	112 665

Kopsavilkums par 1.2.1.1.3. apakšaktivitātē īstenotajiem projektiem

Projekta īstenotājs un projekta nosaukums	Kopējās investīcijas, EUR
Liepājas Dizaina un mākslas vidusskola (Atbalsts mākslas un mūzikas vidusskolu audzēkņu konkurētspējas paaugstināšanai darba tirgū) (Projekts Nr. 1DP/1.2.1.1.3/09/APIA/VIAA/040) 01.07.2010 - 30.06.2012 Projekta mērķis- uzlabojot sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošanas kvalitāti, paaugstināt mākslas un mūzikas vidusskolu audzēkņu konkurētspēju darba tirgū un atbilstību darba devēju prasībām. Projekta tiešā mērķa grupa ir 609 izglītojamie un netiešā mērķa grupa- 175 šo skolu skolotāji. Projekta galvenās aktivitātes ir: -Jaunu mācību moduļu izstrāde, bibliotēkas krājumu papildināšana, skolotāju apmācība (uzlabota 31 izglītības programma, izstrādāti 6 moduļi un 34 metodiskie materiāli); -Konsultatīvā atbalsta sniegšana, profesionālo, sociālo un komunikatīvo prasmju pilnveide, mācību īstenošana ārpus izglītības iestādes un mācību prakses 609 izglītojamiem.	360 055
Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums (Tūrisma un viesmīlības profesionālo vidējo izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzlabošana Rīgas Purvciema amatu skolā) (Projekts Nr. 1DP/1.2.1.1.3/09/APIA/VIAA/061)	150 554

01.07.2010 - 30.06.2012 Projekta mērķis: uzlabot tūrisma un viesmīlības profesionālo vidējo izglītības programmu īstenošanas kvalitāti, tai skaitā veicināt izglītojamo sekmīgu zināšanu apguvi profesionālās vidējās izglītības pakāpē un nodrošināt sabalansētu kompetenču un prasmju apguvi profesionālai darbībai un izglītības turpināšanai. Projekta tiešā mērķa grupa: 279 Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikuma profesionālo vidējo izglītības programmu izglītojamie, kuri apgūs kvalitatīvas praktiskās mācības un kvalifikācijas praksi ārpus izglītības iestādes pie darba devējiem, kuri tiks izraudzīti iepirkuma procedūras rezultātā. Tiešā mērķa grupa projekta ietvaros sasniegs 50% no skolas kopējo izglītojamo skaita. Projekta netiešā mērķa grupa: visi izglītojamie, kuri mācīsies uzlabotajās profesionālās izglītības programmu blokos „Viesnīcu pakalpojumi”, un „Komerccinības”, citu programmu izglītojamie, kuri projekta aktivitāšu rezultātā gūs labumu no mācību metožu uzlabošanas, e-vides risinājumu ieviešanas, intelektuālo mācību resursu saņemšanas, arī visi izglītojamie, kuri mācīsies daudzlīmeņu (moduļveida) izstrādātajās izglītības programmās pēc projekta beigām.	
RVT (Rīgas Valsts tehnikuma sākotnējās profesionālās izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzlabošana) (Projekts Nr. 1DP/1.2.1.1.3/09/APIA/VIAA/047) 04.06.2010 - 31.06.2012 Projekta mērķis: uzlabot RVT un citur Latvijā īstenoto profesionālās izglītības programmu - poligrāfijas un izdevējdarbības, ķīmijas tehnoloģijas un enerģētikas - īstenošanas kvalitāti, veicinot sekmīgas izglītojamo mācības, sabalansētu kompetenču un prasmju apguvi. Projekta mērķa grupas ir RVT audzēkņi un pedagogi, kā arī citu Latvijas profesionālās izglītības mācību iestāžu izglītojamie un pedagogi. Projekta galvenās aktivitātes: mācību materiālu izstrāde, praktisko apmācību un prakses nodrošināšana, konsultatīvā atbalsta sniegšana, profesionālo un citu iemaņu attīstība, e-mācību vides risinājuma izstrāde un ieviešana, mācību intelektuālo resursu iegāde. Projekta rezultātā tiks uzlabota 6 RVT un citās Latvijas skolās īstenoto sākotnējās profesionālās izglītības programmu kvalitāte. Projekta iesniedzējs - RVT, kā partneri iesaistīti Latvijas Profesionālās izglītības iestāžu asociācija, Zaļenieku Arodvidusskola, Olaines tehnikas un mehānikas koledža, Kandavas Lauksaimniecības tehnikums, saistīto nozaru asociācijas (LAKIFA, BLEEA, LPUA).	403 667
Ogres tehnikums (Izglītojamo inovatīvu un interaktīvu prasmju attīstīšana) (Projekts Nr. 1DP/1.2.1.1.3/09/APIA/VIAA/025) 01.07.2010 - 30.06.2012 Projekta mērķi: 1.Uzlabot sākotnējās profesionālās izglītības programmu saturu, izmantojot un attīstot kultūras, mākslas un dizaina modeli, izstrādāt un ieviest jaunas mācību priekšmetu programmas un moduļu sistēmu, nodrošināt programmu īstenošanas kvalitāti. 2.Veicināt izglītojamo mācību motivāciju, sekmīgu mācību priekšmetu apguvi un nodrošināt sabalansētu kompetenču un prasmju apguvi profesionālai darbībai un izglītības turpināšanai. Projekta mērķa grupa ir Rīgas pārtikas ražotāju vidusskolas pirmā, otrā un trešā kursa 510 izglītojamie, kas apgūst vidējās profesionālās izglītības programmas: Ēdināšanas pakalpojumi (ēdināšanas pakalpojumu speciālists), Viesnīcu pakalpojumi (viesmīlības pakalpojumu speciālists), Miltu izstrādājumu ražošana (maizes un miltu izstrādājumu speciālists), Pārtikas produktu tehnoloģija (pārtikas produktu ražošanas tehniķis) 3. kvalifikācijas līmenis un arodizglītības programmu- Ēdināšanas pakalpojumi (pavārs), 2. kvalifikācijas līmenis.	441 668
Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums (Mācību satura aktualizācija un modernizācija profesionālās izglītības programmu īstenošanas kvalitātes uzlabošanai un izglītojamo sekmīgu mācību veidošanai) (Projekts Nr. 1DP/1.2.1.1.3/09/APIA/VIAA/059) 19.01.2010 - 31. 01.2012 Lai sasniegtu šo mērķi, sadarbībā ar darba devējiem –konsultantiem, paredzēts izstrādāt 4 jaunus mācību moduļus papildus prasmju apguvei. Mācību procesu paredzēts pilnveidot, veicot dažādu aktivitāšu kompleksu- izstrādājot jaunus mācību un metodiskos līdzekļus mācību priekšmeta programmas vai atsevišķu tās daļu apjomā, gan dažādojot mācību metodes un nodrošinot praktiskās mācības un mācību prakses pie darba devējiem. Kā viena no būtiskām mūsdienīgu mācību metodēm ir e-mācība, ko plānojam ieviest gan vispārīzglītošajos, gan profesionālajos mācību priekšmetos. Viss iepriekšminētais pasākumu komplekss veicinās jauno speciālistu motivāciju un interesi gan par mācību procesu skolā, gan inovatīvu prasmju apguvi, kā arī būs pamats nodarbinātības attīstībai un tālākizglītībai. Projekta tiešā mērķgrupa ir izglītības programmu „Elektronika”, „Kokizstrādājumu izgatavošana” un „Datorsistēmas” 4 kursu izglītojamie. Projekta sadarbības partneri ir Rīgas Būvniecības vidusskola un Rīgas Tehniskā koledža, kuru pedagogi piedalīsies gan mācību un metodisko materiālu izstrādē, gan kā eksperti.	315 567
Kopā	1 671 511

Kopsavilkums par 1.1.2.1.1. apakšaktivitātē īstenotajiem projektiem

Projekta īstenotājs un projekta nosaukums	Kopējās investīcijas, EUR
Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija (Atbalsts Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas maģistra studiju programmām radošo industriju jomā) (Projekts Nr. 1DP/1.1.2.1.1/09/IPIA/VIAA/001) <i>Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija (turpmāk – JVLMA) sadarbībā ar Latvijas Mākslas akadēmiju un Latvijas Kultūras akadēmiju ir izstrādājusi un īsteno projektus „Atbalsts Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmijas maģistratūras studiju programmām radošo industriju jomā”. Projekta ietvaros ir plānots nodrošināt mērķstipendijas 60 Jāzepa Vītola Mūzikas akadēmijā studējošo maģistrantu radošo industriju nozarēs 3 akadēmisko gadu periodā. Plānots, ka vismaz 80 % no tiem maģistra grādu būs saņēmuši līdz projekta noslēgumam - 2012. gadam. JVLMA projekta vispārējais mērķis ir veicināt mūzikas nozares izglītības kvalitātes un efektivitātes uzlabošanu visos līmeņos, īpaši attīstot radošo industriju attīstību, tādējādi sekmējot Latvijas tautsaimniecības attīstību kopumā. Projekta aktivitātes (projekta vadība, publicitāte un mērķstipendiju piešķiršana maģistrantiem) ir tieši vērstas uz sekojošu mērķu sasniegšanu: profesionālu un spējīgu maģistrantu piesaisti radošo industriju studijām, veicināt JVLMA maģistra grāda ieguvušo skaita pieaugumu un nodrošināt augsta līmeņa speciālistu sagatavotību doktorantūras studijām. Projekta budžets –384 036.43 EUR, no tiem 89.53% ESF finansējums 343 827.01 EUR apmērā un valsts budžeta finansējums 10.47% - 40 209.42 EUR apmērā.</i>	384 036
Latvijas Kultūras akadēmija (Atbalsts Latvijas Kultūras akadēmijas maģistra programmā studējošajiem) (Projekts Nr. 1DP/1.1.2.1.1/09/IPIA/VIAA/002) <i>ESF projekta ietvaros Latvijas Kultūras akadēmija, kas visas savas studiju programmas jau sākotnēji veidojusi kā inovatīvu un interdisciplināru zinātņu, mākslu un citu jaunrades formu apvienojumu ar mērķi attīstīt un pilnveidot šādu pieeju, veicinās maģistra grādu ieguvušo speciālistu mākslās skaitu, kā arī viņu zinātniskās kapacitātes attīstīšanu ar mērķi sagatavot apdāvinātākos maģistrantus iestādei LKA doktorantūrā, un iekops šādas augsti attīstītas akadēmiskās programmas ilgtspēju un pašpietiekamības garantiju arī pēc projekta tiešās darbības beigām. Projekta kopējās attiecināmās izmaksas ir 278 015.75 EUR</i>	278 016
Latvijas Mākslas akadēmija (Atbalsts Latvijas Mākslas akadēmijas maģistra studiju programmu īstenošanai) (Projekts Nr. 1DP/1.1.2.1.1/09/IPIA/VIAA/009) <i>Projekts „Atbalsts Latvijas Mākslas akadēmijas maģistra studiju programmu īstenošanai” ir paredzēts Latvijas Mākslas akadēmijas Maģistratūrā studējošo atbalstam. Tā mērķis ir sekmēt studiju norisi un palielināt augsti kvalificētu maģistra grāda ieguvušo speciālistu skaitu. Projekta tiešās mērķa grupas Latvijas Mākslas akadēmijas maģistra programmā studējošie un maģistra grāda pretendenti. Projekta aktivitāte: 1.Maģistrantu finansiālā atbalsta pasākumi Projekta sagaidāmie rezultāti – 74 LMA maģistra programmā studējošie saņems ESF mērķstipendijas un 60 no mērķstipendijas saņēmējiem iegūs maģistra grādu. Projekta īstenošanā Latvijas Mākslas akadēmija un tās sadarbības partneri - Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija, Latvijas Kultūras akadēmija. Projekts tiks realizēts no 2009. līdz 2015 gadam Latvijas Mākslas Akadēmijā. Projekta plānotais finansējums ir 404 820.93 eiro, no kuriem ESF finansējums – 362 436.17 eiro un valsts budžeta līdzfinansējums – 42 384.76 eiro</i>	404 843
Latvijas Mākslas akadēmija (Atbalsts Latvijas Mākslas akadēmijas maģistra studiju programmas īstenošanai otrā kārtā) (Projekts Nr. 1DP/1.1.2.1.1/11/IPIA/VIAA/006) <i>Projekts „Atbalsts Latvijas Mākslas akadēmijas maģistra studiju programmu īstenošanai otrā kārtā” ir paredzēts Latvijas Mākslas akadēmijas Maģistratūrā studējošo atbalstam. Tā mērķis ir sekmēt studiju norisi un palielināt augsti kvalificētu maģistra grāda ieguvušo speciālistu skaitu. Projekta tiešās mērķa grupas Latvijas Mākslas akadēmijas maģistra programmā studējošie un maģistra grāda pretendenti. Projekta aktivitāte: Mērķstipendijas nodrošināšana maģistrantiem. Projekta sagaidāmie rezultāti –33 LMA maģistra programmā studējošie saņems ESF mērķstipendijas un 33 no mērķstipendijas saņēmējiem iegūs maģistra grādu. Projektu īstenošanā Latvijas Mākslas akadēmija un tās sadarbības partneris – Rīgas Tehniskā universitāte. Projekts tiks realizēts no 2011. līdz 2015. gadam Latvijas Mākslas Akadēmijā. Projekta plānotais finansējums ir 141 777.84 eiro, no kuriem ESF finansējums – 126 933.70 eiro un valsts budžeta līdzfinansējums – 14 844.14 eiro</i>	141 778
Kopā	1 671 511

Kopsavilkums par 2.3.1.1.1. apakšaktivitātē īstenotajiem projektiem

Projekta īstenotājs un projekta nosaukums	Kopējās investīcijas, EUR
Latvijas Mākslas akadēmija (Latvijas Mākslas akadēmijas dalība Milānas Starptautiskajā mēbeļu mesē, SaloneSatellite 2015) (Projekts Nr. 2DP/2.3.1.1.1/15/APIA/LIAA/182) <i>"Salone Satellite, Milānas Starptautiskā mēbeļu mese 2015 14.04.-19.04.2015. Milāna, Itālija"</i>	7 310
Latvijas Mākslas akadēmija (Latvijas Mākslas akadēmijas pārstāvju dalība V.E. Latvijas Valsts prezidenta Andra Bērziņa valsts vizītēs Somijā, Norvēģijā un Austrijā) (Projekts Nr. 2DP/2.3.1.1.1/15/APIA/LIAA/378) <i>1)Latvijas-Somijas biznesa forums 28.01.-29.01.2015. Helsinki, Somija 2)Latvijas-Norvēģijas biznesa forums, t.sk. diskusija "Izglītības nozīme inovatīvu uzņēmumu radīšanā, veicinot start-up kopienā" Oslo, Norvēģija 3)Latvijas-Austrijas biznesa forums,t.sk. diskusija "Uzņēmējdarbība Austrijā" 08.04.-09.04.2015. Austrija, Vīne</i>	4 179
Latvijas Mākslas akadēmija (Latvijas Mākslas akadēmijas dalība LR Ārlietu ministra E.Rinkēviča vizītē Apvienotajos Arābu Emirātos) (Projekts Nr. 2DP/2.3.1.1.1/15/APIA/LIAA/927) <i>LR Ārlietu ministra E.Rinkēviča vizīte Apvienotajos Arābu Emirātos</i>	1 370
Kopā	12 659

Kopsavilkums par 1.2.1.1.2. apakšaktivitātē īstenotajiem projektiem

Projekta īstenotājs un projekta nosaukums	Kopējās investīcijas, EUR
Latvijas Nacionālais kultūras centrs (Profesionālās kultūrizglītības pedagogu tālākizglītība) (Projekts Nr. 1DP/1.2.1.1.2/09/IPIA/VIAA/005) <i>Projekta mērķis ir paaugstināt profesionālajā ievirzē un profesionālajā vidējā kultūrizglītībā iesaistīto pedagogu un prakses vadītāju kompetenci atbilstoši mūsdienīgām darba tirgus prasībām un sabiedrības vajadzībām. Kultūras un radošās industrijas izglītības centrs (turpmāk – KRIIC) projekta ietvaros 2100 kultūrizglītības pedagogiem piedāvās tālākizglītības pasākumu kopumu, akcentējot informācijas tehnoloģiju pielietojumu mācību procesā, radošās industrijas aspektu integrāciju mācību saturā, daudzveidīgu mācību metožu pielietojumu darbā ar audzēkņiem. Projekts aptvers profesionālās kultūrizglītības pedagogus visos Latvijas plānošanas reģionos. Projekta kopējais norises laiks ir 36 mēneši. Tālākizglītības kursu īstenošanā plānots sadarboties ar Latvijas augstskolām, nozares darba tirgu, kā arī piesaistīt lektorus, meistarklašu un radošo darbnīcu vadītājus no Dānijas, Igaunijas, Somijas un Eiropas profesionālajām asociācijām. Mācību laikā uzsvars tiks likts uz teorētisko nodarbību apvienošanu ar praktiskajām nodarbībām, inovatīvu, starpdisciplināru pieeju un saiknes nostiprināšanu starp darba tirgu un profesionālo kultūrizglītību. Projekta kopējais finansējums ir 1 848 861.23 EUR, no kuriem 1 571 532.03 EUR ir ESF finansējums un 277 329.20 EUR ir valsts līdzfinansējums.</i>	2 137 454
Kopā	2 137 454